

גיליון מורחב כולל פרשת האזינו

מבחר עיתונים

סוכות

שנת תשפ"ג

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
07:30	07:08	06:50	05:39	ירושלים
07:27	07:05	06:52	05:54	בני ברק
07:28	07:06	06:51	05:44	חיפה
07:28	07:06	06:52	05:54	אשדוד
07:29	07:07	06:51	05:38	בית שמש
07:29	07:07	06:52	05:56	קרית גת
07:28	07:06	06:49	05:47	נוף הגליל

כסף פס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
 טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מארכפוט
 דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

גליון

אמן ואמן

בגודל מעלת עניית "אמן" ו"אמן". יהא שמיה רבא" וקדושת בית המדרש | הושענא רבא תשע"ז | גליון ק"ט

הקשר שבין "אמן יהא שמיה רבא" להיום הגדול והנשגב "הושענא רבא"

בהושענא רבא חל יומא דהילולא רבה של הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זי"ע, הוא היה מפרש למה נשתרש בכל ישראל לקרוא יום זה בשם "הושענא רבא", דהנה בעת כזאת נגמר הדין של הימים הנוראים וזקוקים בני ישראל לרחמים מרובים, לפיכך מביאים המלאכים קרונות מלאים אמירת "אמן יהא שמיה רבא" כדי שהם ימליצו טוב על ישראל, שהרי אמר רבי יהושע בן לוי (שבת קיט:): "כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו - קורעין לו גזר דינו" [ובינתיבות עולם למהר"ל (נתיב העבודה פרק יא) כתב, דקאי אף אחר חתימת גזר דין, כי לעולם קורעין את הגזירה ע"י עניית אמן יהא שמיה רבא], ורבי יוחנן אמר "אפילו שמץ של עבודה זרה מוחלין לו", והיינו "הושענא רבא" שזוכים לגאולה וישועה על ידי "רבא", זה אמירת אמן שמיה רבא.

וב"אור לשמים" (פרשת בלק) מרמז בפסוק (במדבר כד, יח) "והיה אדום ירשה", דהנה ידוע ש'אדום' מורה על מידת הדין, ורמזה תורה שכדי להמתיק הדינים יקיים את הנרמז בתיבת "ירשה", שהיא ר"ת יהא ש'מיה ר'ב'ה, שאמירתה דוחה ומבטלת כל הדינים.

רמז נאה רמז מרן הבעש"ט הק' זי"ע בפסוק (תהלים סה, ה) "אשר תבחר ותקרב ישכון חצריך, נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך", דהנה בשמים ממעל יש כמה בחינות גבוהות זו למעלה מזו, בתחילה יש את החצר החיצונה לפני מננה הבית ואח"כ ההיכל, וכמו כן יש דרגת "ישכון" שהשכינה שורה, ויש דרגת "נשבעה" שהיא גבוהה יותר, וזה מה שרמז דוד המלך ע"ה בזמירותיו, "אשרי תבחר" שאם יבחר האדם ב"אשרי" דהיינו אמן יהא שמיה רבא, אזי "תקרב" כל אותם מדריגות, ויזכה לכולם, "ישכון חצריך, נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך", אשרי חלקו של הזוכה בהן.

בעיצומם של ימי מלחמת העולם השנייה התעוררו בני ירושלים לענות "אמן יהא שמיה רבא" בקול ובכוונה שלימה, וכאשר הגנרל הצורר רומל ימ"ש היה בדרכו ממצרים לכבוש את ארץ ישראל, דאגו מאד יושבי הארץ מפני הסכנה ובדרך נס ופלא נסוגו אחר כידוע. בימים ההם אמר הרה"ק רבי שלומקיה מזוועהיל זי"ע למשמשו הנאמן החסיד רבי אליהו רוט ז"ל "הרגשתי שלא יצליחו הרשעים לכבוש את ארץ ישראל, שהרי התחזקו בעניית 'אמן יהא שמיה רבא'...", ובכל מצב שהוא אין כוחם של ישראל אלא בפה, ועל כן עצה טובה ונפלאה היא להתחזק בענין זה כדי לקרוע גזר דיננו.

(באר החיים - ירח האיתנים דף שכ"ג, מפי המשפיע המפורסם הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א)

אפשר להשיג הגליונות היו"ל מדי חודש בחודשו | 718-305-6886 | Umein.Vumein@gmail.com | www.UmeinVumein.org

לעילוי נשמת הרה"ק רבי ישראל מאיר בן הרב רבי אריה זאב זצ"ל בעל התפץ חיים
ולע"נ הרה"ק רבי משולם פייש בן רבי מרדכי זי"ע, אבד"ק טאהש - ולע"נ הרה"ק רבי חיים זאמיל בן הר"ר משה זצ"ל, האדמו"ר מריבניץ

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמריי פי
(לב, א) - הרמב"ם כותב, שנקיי הדעת בירושלים אין יושבין בדין עד שידעו עם מי הם יושבים ולא הותמיו עד שידעו מי הותם עמהם. לכן הצרף משה להודיע מיד לשמים שהארץ מצטרפת אליה לעדות, ולכן כתוב מיד ותשמע הארץ אמרי פי. (שם משמעו)

יערף במטר לקחי (לב, ב) - התורה נמשלה למטר, כמו שבמטר לא רואים מיד את הפרות, כך בתורה אפלו שלא רואים הצלחה מיד אבל במשך הזמן יראה הצלחה, וכמו שמטר שיורד לא צומח עד שמעבדים את האדמה, כך מקדם צריך לטרוח בתורה ואחר כך יראה הצלחה רבה. (פרבראות)

פי שם יהיה אקרא הבו גדל לאלהינו (לב, ג)
- מכאן נלמד הדין שיש לענות אמן אחר כל ברכה, שכן אמר להם משה לישאל, כשאני מזכיר את שמו של הקב"ה אתם הבו גדל לאלהינו.

בספר העקרים כתוב שישנם שלשה יסודות בדת וישאלו מציאות ה', תורה מן השמים, שחר וענש. וישלשתם קרמזים בבת אמן שהיא ראשי תבות אל מלך נאמן, אל - אמונה בה', מלך - תורה מן השמים, נאמן - לשלם שחר וענש. (רבי מרדכי בנעט)

הלה תגמלוזאת (לב, ו) - הה"א רחוקה מן השם, שהיא סיום חתימתו של משה. פי האותיות היכהש"ה שהן ראשי תבות של ששת הפסוקים הראשונים בפרשה (האזינו, יערף, פי, הצור, שחת, הלה) = 345 כמנין השם משה, וזו היא חתימתו בסוף הספר באדם שמסים ספרו וחותם שמו.

בנים לאימן בם (לב, ו) - מפרש רבנו בחיי, בנים שלא עונים אמן. ומכאן רמז למה שאמרו חז"ל גדול העונה יותר מן המברך.

תשובה - ראשי תבות: תמים תהיה עם ה' אלמיה, שויתי ה' לנגדי תמיד, ואהבת לרעהו כמוד, בכל דרכיך דעהו, הצנע לכת עם אלמיה.

ספורים בפרשה

פי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו (לב, ט)

רבי משה מקורין אמר על הפסוק **יעקב חבל נחלתו**, פי סגלתו של חבל עבה השזור ממספר רב של חוטים, שאפלו אם נפגם חוט אחד או שניים, אין הדבר פוגע בחזק החבל, ואפשר להמשיך ולהשתמש בו כמקדם. ובדרך כלל אין מבחינים כלל בחוטים הפגומים שבחבל. הוא הדין לעם ישראל, בשעה שהם מקשרים בחבל עבות ומתחזקים בנגד אויביהם המבקשים לפגע בהם חלילה, בכח האחדות גם החוטים הפגומים מקבלים תקון על ידי דבקותם באחרים, בבחינת "כל ישראל ערבים זה לזה".

וישמון ישרון ויעבט (לב, טו)

פעם הגיע רבי ישראל מסלנט לעיר פרנקפורט והתארע בארמונו המפאך של הנגיד רבי שמעון רוטשילד. התפעל האורח מדקדוק ההלכה שראה בביתו ובשנפרד ממארחו אמר לו בבדיחות הדעת: "במחילה מלבדו, נוכחתי לדעת שאין הבית הזה מתנהל כלו על פי התורה". נחרד המארח הנדיב מדבריו של רבי ישראל, וקרא בתמיהה: "למה מתפונן כבוד הרב בדברים שהשמיע באזני זה עתה?" התחנף רבי ישראל ואמר בנימה פיוסנית: "מה שהשמעתי זה עתה, אינו להוכיח את מר, אלא לשבחיו ולהללו. שכן כתוב בתורתנו הקדושה וישמון ישרון ויעבט נמצאו למדים, שבאשר יהודי עולה לגולה והוא משפע בעשר ובנכסים וזה עליו דעתו והוא בועט בגסות בכתוב בתורה, כאלו נשכחה ממנו מציאות ה' בעולם. ואלו אצלך מצאתי עולם הפוך, אתה הנה בלי עין הרע עשיר מפלג ובכל זאת מתנהל בידך בכשרות ברוח ישראל סגא, לךך התפונתי בדברי שביחה אינו מתנהל כלו על פי התורה..."

אמרתי אפאיהם אשביחה מאנוש זכרם (לב, כו)

בין תלמידי הרבנים של הרמב"ן היה תלמיד בשם אבנו, שהצטנן בכל מה שלמד. למגנת לב, יצא אותו בחור לתרבות רעה והמיר את דתו כדי לזכות במשורה רמה מטעם המלכות. פעם נודמן ביחידות עם רבו הדגול ששאלו: "מה הביאה לסטות מדרך הישר שבה חנכת מנעוריה? השיב לו המשמד הספור: "שמעתי פעם מפי הרב, שבשירת האזינו קרמז שמו של כל אדם והקורות הצפויים לו בחיים. אותה שעה אמרתי בלבי שאין שחר לדברי הרב, וכיון שהתחלתי להרהר אחר הדברים ששמעתי מרבי גלשתי במורד יותר ויותר, עד שהגעתי להקמת הדת". קרא אליו הרמב"ן: "אני דבק בכל מה שהוריתי ודרשתי באזני תלמידי וגם הדברים שהשמעתי על שירת האזינו נכונים פאור היום!" שאל המשמד: "היכן קרמז בפרשת האזינו השם אבנר?" עצם הרמב"ן את עיניו לרגע ומיד השיב במאור פנים: "בשירת האזינו נאמר אפאיהם אשביחה מאנוש זכרם, כל אות שלישיית במלים המובאות כאן מצטרפת לשם אבנר! נעקרו המלים מפיו, התעוררו בלבו ההוגרי חרטה על חטאיו וקרא בקול ככי: "כלום יש תרופה למה שעוללתי לנפשי עד היום?" השיב על כך הרמב"ן: "גורלך טמון בדברי הכתוב שבו קרמז גם שמך". נפרד המשמד מרבו הדגול שעורר מהפך בלבו, וספרו עליו שבאותו יום הפליג בספינה קטנה בלא מפרשים ומשוטים ועקבותיו לא נודעו לאיש עד היום הזה.

היה היה

הללויה בתקע שופר

התקיעות של ר' יואל-חיים ויספינגר היו שם-דבר בירושלים העתיקה. רבים היו נוהרים לבית-הכנסת שבו שמש 'בעלת-הוקע', כדי לשמע ממנו את קול השופר. חמשים שנים רצופות שמש בתפקידו זה, ובכל שנה ושנה היה קול השופר הולך וזקן. יודעי סוד היו מספרים בשבח שופרו המיוחד של ר' יואל-חיים, שופר עתיק שידע גלגולים רבים. כמה ימים לאחר יום-הכפורים שנת תרע"ד, בתחלת מלחמת העולם הראשונה, נפטר ר' יואל-חיים לעולמו. הוא הניח שני בנים, שמעון וליבל. השאלה הייתה מי יירש את השופר ומימלא גם את חזקת התקיעה בבית-הכנסת. בסופו של דבר נמצאה פשרה: שמעון הבכור קבל את חנות המפכלת הקטנה של ר' יואל-חיים, וליבל הצעיר, שהיה גם תלמיד-דחקם, זכה בשופר הנחשק.

חלפו הימים, שמעון כבר את המפכלת הקטנה ושם פעמיו לאמריקה. שם הקים עסק קטן, אשר עד מהרה התפתח והתבסס יפה. שמעון היה לאיש אמיד ומבדד. בארץ-ישראל פרצה בינתיים המלחמה בין תורפיה העות'מנית לבין אנגליה. ליבל נרשם משושים-מה פנתין אנגלי, וכשיצא יום אחד לרחוב, נתפס בידי חילים תרביים ונאסר. הענש שהושת עליו היה גלות למצרים. מכל תפצויו לא נטל עמו ליבל דבר, לבד מהשופר. באותה עת הגיעה לשערי הארץ ספינה שהביאה מוצרי מזון לתושבי ירושלים, נדבת יהודים טובים באמריקה. לספינה נלוו גם אחד מראשי קרן הסיוע, הלוא הוא מיסטר סם ויט, או בשמו המקורי - שמעון ויספינגר. מיידענו. כששמע סם-שמעון את שארע לאחיו, שנה מיד את מסלול הנסיעה המתכנן והדרים מצרימה. הוא פגש שם אדם דל ועלוב, חסר פרוטה, וכמעט לא הפיר בו שזהו אחיו. בו במקום שלף את ארנקו והעניק לאחיו סכום נכבד כדי שיוכל לשוב ולעמד על רגליו. כשעמד שמעון לעלות על הספינה, לא ידע ליבל מיצד להודות לו על עזרתו. המלים נעתקו מפיו. בלב נרגש הושיט לאחיו נרותיק ישר ובלוי. עיניו של שמעון ברקו מהתרגשות. הוא ידע מה נמצא בתוך הנרותיק - השופר היקר! כל הדרך חזרה כמעט לא הניח שמעון מידי את נרותיק השופר. שוב ושוב הביט בו ולפסו, כמחזיק אוצר יקר. כשהגיע הביתה, היה נרגש מאד, ולחבריו שקבלו את פניו ספר בראש ובראשונה על השופר. אבל כשבקש להראותו להם, כמעט התפלץ - לא היה שם לא שופר ולא נרותיק.

שוב חלפו שנים. מצב הפרנסה בירושלים הורע מאד. ליבל נאלץ לטל את משפחתו ולנדד בעזרות פולין. בעירה אחת מצא את מקומו ונתמנה לרב המקום. נדמה היה לו שהגיע אל המנוחה ואל הנחלה. אבל אז פרצה מלחמת העולם השנייה. הגרמנים כבשו את פולין והחלו במלאכת ההשמדה של היהודים. ליבל עבר את כל אימי השואה ובגסי נסים נשאר בחיים. אחרי המלחמה נדד ממנה עקורים אחד למשנהו, כשמשאת פניו היא ארץ ישראל. בערב ראש השנה הגיעה החבורה לביתו של אפר גוי, איש טוב ונדיב, באחת מעירותיה של איטליה. שופר לא היה ברשותם, ועל כך הצטערו מאד, אבל להתפלל ולשפף שיח לפני קונם - יכלו גם יכלו. לבם של הפליטים היה מלא תקווה, שלא יארך הזמן ויעלו על אגיה שתובילם לארץ ישראל. ראש השנה חלף וליבל וחבריו עמדו לעזוב את בית האפר. אבל זה בקשם לשבת רגע. "יש דבר שמעיק על מצפוני וברצוני להשתחרר ממנו", אמר. "לפני שנים רבות הייתי מלח באגיה שהפליגה מארץ ישראל לאמריקה. באגיה הפלגי יהודי עשיר, שהחזיק בידי כל העת נרותיק ישר וכמעט שלא נפרד ממנו. חשבתי שבתוך הנרותיק מצפן ארנקו השמן של האישי". כשהגענו לאמריקה, נצלת את ההמלה והצלחתי להעלים את הנרותיק. אך כשפתחתיו, התאכזבתי קשות. כל מה שמצאתי בתוכו היה החפץ המזוה הזה", ובדברו הציג לפניו האפר - שופר! "אני מבין שזה חפץ קדש יהודי, הוסיף ואמר, "וכבר שנים אני מחפש יהודים כדי להחזיר את הגנבה. עתה הנני משיבו לכם". בני החבורה הביטו בו מפתעים, מצטערים על שלא ספר להם זאת קדם ראש השנה. הם לא הבחינו שליבל החזיר פסיד ולא היה מסגל להוציא אגיה מפיו. היה זה השופר של אביו! כשהתעשת, הושיט ידו אל השופר, וספר לבני החבורה את ספורו המפלא. עכשו הגיע תורם להשאר משתאים והמומים למראה נפלאות ההשגחה.

כשהגיע ליבל סוף-סוף לירושלים, מצא שם את אחיו. אחרי השואה גברו בו רגשות ההזדהות עם ארץ ישראל, חסל את עסקיו באמריקה ועלה לארץ. הוא גם הדל מלהקרא סם ויט וחזר להיות שמעון ויספינגר הישן והטוב. רק דבר אחד העיב על שמותו - העבדה שלא שמע מאומה בדבר גורלו של אחיו. הפגישה בין האחים הייתה נרגשת. הם ספרו זה לזה את כל הקורות אותם, ואז אמר שמעון שיש דבר שמציק לו קשות - העלמותו המוזרה של השופר העתיק. נשימתו נעתקה כששלף ליבל את השופר וספר על גלגוליו המפלאים.

אכן, נפלאות דרכי ההשגחה!

מאורות

רבי אברהם דנציג בעל "חיי אדם"
ליום ההולא ר' בתשרי תפ"א

מגדולי הגאונים בדורות האחרונים ומחבר ספרי הלכה נפוצים שהיו לאבני יסוד בעולם התורה. אחרי שהוציא את חבורו "חיי אדם", הכין לדפוס את החבור "חכמת אדם" על יורה דעה, אך מאחר שלא היה ביכלתו להשיג את הוצאות הדפוס החליט להוציא מתוך החבור הזה חלק אחד המתחם למצוות התלויות בארץ ולהדפיסו בשם "שערי צדק", בהקדמה לספר הוא מצנן את הסבות שהניעוהו להוציא דוקא חלק זה: כי כל עיר ועיר מנהג ישראל ללמד משניות, וידוע כי סדר זרעים מאחר שאין בו כללים ידועים ולכן יש כמה משניות שנראים כסותרים. ואני בהיותי עוסק בחלק היד, כשהגעתי להלכות תרומות ומעשרות עשיתי לכל דין ודין כללים כמנהגי בספרי חיי אדם, וקבצתי כל הדינים השייכים לזה כמנהגי שם, ובעזרת הבוחר שכאשר יעסק אדם בחבור קטן זה ב' או ג' שבועות יהיה בקי בכל סדר זרעים הלכה למעשה ואיזה מקובץ רבים. בעת נפילת הבתים שפוצצו שאני דר בו שהיה בשנת תקס"ד בוילנא, נדרתי נדר גדול וכו' אזי אעלה לירושלים להיות שם כל ימי חיי ולעבד שם ה', ואמתי אולי אצקה לכך באם שיתן ה' אותי לרחמים ויתן לי רשות מחצר אדונינו הקיסר. ואם לא אצקה לעלות, אקום המצות התלויות בלמוד. אמרו עליו, שלא לחנם קרא את ספרו "חיי אדם", כדי שלא יוכלו להוציא עליו קצור, כי לא יתכן לקרא לספר: "קצור חיי אדם"...

יוסיף דעת

שירת האזינו שמסר משה רבנו לפני מותו, היא סיכום דברי התוכחה שלו לעם ישראל ובו הוא מזכיר את העם מלחמה בעיקר בעבודה זרה, ומצד שני מזכיר להם את השבח הגדול לשומרי מצוות ה'. דרשי שושנות מצאו בשירה זו את כל תרי"ג המצוות ברזו, ומעניין שגם ספר הליבוט בשירה הוא תרי"ג בדיק. בשירה רמזו גם העתיד של עם ישראל מאז היותו לעם ועד ביאת המשיח ומוטבטח בו הגאולה העתידית במהרה בימינו. הגמרא בנדרים מבארת, כי בשירת האזינו לא מסר להם משה מצווה נוספת, אלא נחשבת כשירה של תולדות עם ישראל. וכן מובא בספרי שהשירה כוללת עכשו, ולשעבר ולעתיד לבוא. עבר הווה ועתיד. את שירת האזינו צריך לכתוב בספר התורה, אריח על גבי לבניה, ולבניה על גבי אריח. אריח הוא הכתב ולבניה הוא המקום החלק שבו אין כתב. והוא כפלים בגודלו מן הכתב. מידת האריח הוא חצי לבניה. יש שמצאו רמז נאה לסיבה שצריך לכתוב כך, על פי דברי חז"ל במסכת ברכות על תלמיד שירד לפני התיבה והתחיל לברך את ה' "הקל הגדול הגבור והנורא והאריך והעוז" ועוד, אמר לו רבי חנינא: האם סימת לשבח את ה'? בשביל מה להאריך בתיאורים, דיינו כמה שאמר משה רבנו "הקל הגדול הגבור והנורא", וכך תיקנו אנשי כנסת הגדולה בתפילה. לכן, כשאנו משבחים את ה' בשירה כותבים זאת באריח על גבי לבניה, שהכתב הוא רק חצי מהחלק, והוא כפלים ממנו, כדי לרמוז שהשבחים שאנו צריכים לשבח הוא כפל כפלים, אך מי ימלא גבורות ה'. השירות האחרות נכתבות בצורה אחרת, כגון שירת הים שנכתבת אריח על גבי לבנה, או עשרת בני בניו ממגילת אסתר, ויש עשר שירות: שירת הים, שירת הבאר, שירת האזינו, שיר של יהושע, של דבורה, חנה, דוד, שלמה, חזקיהו, והשיר העתידי לבוא. את קריאת האזינו חולקים בעליות בקריאה בתורה לפי הסימן של הוי"ו ל"ך, ראשי תיבות הפסוקים.

והאמת והשלום אהבו

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

יערף פמטר לקחי תזל פטל אמתרי - פרוש על דרך אומרים אם אין קמח אין תורה. יכון הכתוב במאמר זה, כי כמו שה' נותן מטר לזון ולפרנס, כמו כן צריכין הם ללמוד תורה. וזהו שעור הכתוב יערה, כמו שאני מטיף הפטר - לקחי, וכאלו אמר 'יערף לקחי פמטר'. שאין הקדוש ברוך הוא שואל מהאדם ללמוד תורה עד שמכין לו כדי פרנסתו. וממוצא דבר אתה למד שאם לא יטיפו מפייהם טפי תורה אין הפץ ה' לתת מטר, והוא מה שפרשנו במאמר התנא אם אין תורה אין קמח, פרוש אם ראייה שאין קמח דע שאין תורה, וטעם שפנה ללמד תורה לשון זה יערה, לדמות למעשה הפטר שהוא מטיף.

פי שם ה' אקרא - הפנה כי הדבר אשר אליו יכון במאמריו הוא שם ה' על דרך אומרים ז"ל כל התורה כלה שמותיו של הקב"ה, ועליה הוא אומר יערף פמטר לקחי שהיא התורה שהיא שמו ותפרד ופרש אקרא מלשון יקר:

עוד רמז, שהגם שתלה להם עסק התורה בטל ומטר לא תהיה הפנה בלמוד על זה, אלא לקרות בספר תורה ה', והוא אומר כי פרוש יהיה טעם שם ה' אקרא פרוש לקרות בתורתו שהיא שמו ותפרד כדי שיתן גלגל לאלהינו, וזו תקרא תורה לשמה לגדל ולפאר שם כבודו, ואומר אקרא הוא מה שיעשה כל אחד מהם, או על דרך אומרים ז"ל שגפשות כל עוסקי תורה הם ניצוצי משה ולא דור המדבר לכד אלא עד סוף כל הדורות כל העוסק בתורה ברוך הוא במשה, ולזה פנה עסק התורה של ישראל אליו ואמר אקרא, והכו:

דברי הימים

א' בתשרי, הוא היום השישי לבריאת העולם לשיטת רבי אליעזר, ובו נברא האדם והחיות. ביום זה יצא נח מהתיבה, התעברו האמהות שרה ורחל וכן חנה אם שמואל הנביא, ונעקד יצחק אבינו על גבי המזבח. ביום זה גם נפטרו האמהות שרה רבקה, וחנה אם שמואל הנביא.

בא' בתשרי שנת ג'ש"ט, ולגרסה אחרת בג' בתשרי, נהרג גדליהו בן אחיקם, שהועמד כמנהיג ישראל לאחר חורבן בית המקדש הראשון. עקב החג נדחה הצום לג' בתשרי, ועל זה אמרו חז"ל: "קשה טילוקם של צדיקים כשריפת בית אלוקינו". גדליה הנביא את ישראל במשך 52 יום, מט' באב עד א' בתשרי, וסימנך: גדליה' = 52.

בראש השנה ד'תשע"ב, הסתלק רבי אמנון ממגנצא, אשר חיבר את הפיוט הנשגב "נתנה תוקף", אותו אומרים בסילודיו בכל עדות אשכנז בראש השנה וביום הכיפורים.

בראש השנה ד'רנ"ה, בתקופת רבנו סבוראי שאחר האמוראים, נולד הילד הפלאי נחמן קטופא שנקרא כך כי נקטף בצעירותו. מיד כשנולד דיבר דברי תורה ואביו השתיקו עד גיל 12, אז התנבא על העתיד לקרות עד ביאת המשיח ונפטר. קברו ביישוב ברעם שבגליל העליון.

בר"ה תרפ"ד, התחילו המוני ישראל בלימוד ה'דף היומי', פרי יוזמתו של הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין, תקנה שהתקבלה לדורות ורבות לומדים מדי יום את ה'דף המשותף בכל תפוצות ישראל.

בבית הפנסת הגדול שב'עיר וילנא, משמאל לארון הקדש, היתה קבועה במשך שנים ארבות עד חרבן יהדות אירופה, אבן גדולה. במקום זה, היה לפניו מקום ושיבתו של רבה האחרון של קהלת וילנא המעטיירה, שבנתה בפי כל 'רושלים דליטא', הוא רבי שמואל ב"ר אביגדור. עם פטירתו בשנת תקל"א, החלט בקהלת וילנא, שלא למנות רב אחר במקומו, ומפני יראת הכבוד שרחשו לרב המנוח, הניחו אבן גדולה על מקומו לכל יחיו שום אדם להתישב במקום זה.

ימיו של רבי שמואל בהנהגת קהלת וילנא, היו רצופים תלאות ורדיפות מצד מתנגדיו בעיר. את משרתו קבל רבי שמואל על ידי חותנו רבי יהודה שבנה היסוד, כי שמש כספרא ודינא בעיר - ראשי תבות יסוד, והוא תמך בו בכספו הרב. אולם, לאחר פטירת חותנו, הפנו המתנגדים את כל חציהם אל רבי שמואל שהיה אז צעיר לימים והם חבלו תחבולות כדי להבאיש את ירחו. מיד נמצאו עדים שהעידו, כי לאחר חצות הלילה אין הגר דולק בביתו, נמצא אם כך שאין הוא לומד תורה במדה מספקת, אחרים חפשו בו פגמים אחרים, וכל וילנא היתה כמרוקחה וכמדורת אש.

שנים מספר נמשכה המחלוקת הקשה בעיר וילנא, שעשתה שמות בעיר וחקקה את העיר לשתי מחנות. בכ"ז בשבט תקמ"ה, התפנסו ראשי הקהל מתנגדי הרב, ובכח השפעתם פעלו על בית הדיו בוילנא להטיל חרם על הרב ועל כל מחנהו. בעל התוקע הקבוע בבית הפנסת הגדול בעיר, שהיה נוהג לתקע בשופר בכל ראש השנה, הזמן אל המקום והוא תקע בשופר בהכרזת החרם החמור. המחלוקת החריפה וכתוצאה מכה נאסרו כמה מחשובי העיר, ובהם גם הגאון מוילנא בכבודו ובעצמו. הרב, רבי שמואל, נאלץ להסתתר באנטווקוליה שהיתה בתחום שלטונו של בישוף וילנא ממזיקי הרב וממגניו.

המחלוקת גברה והתלקחה יותר ויותר מיום ליום, וחלול השם היה גדול עד מאד. כבר היה הדבר קרוב שעל ידי ההשלכות הרבות תחרב חס וחלילה כל הקהלה היהודית בוילנא, אלא שנתגבלה זכות מן השמים והמחלוקת בטלה. בסוף שנת תקמ"ה, חדשים מספר לאחר הכרזת החרם, הגיע ראש השנה. קהל יהודי וילנא נהר אל בית הפנסת הגדול להתפלל על השנה החדשה ולהחתם בספרם של צדיקים גמורים. בית הפנסת היה מלא מפה לפה, אך רק מקום אחד היה ריק. היה זה מקומו של רב העיר, רבי שמואל, שנאלץ להסתתר עדין מפחד מתנגדיו.

לאחר תפלת שחרית, התבונן הצבור בסלודין לתקיעת שופר. בבית הפנסת השלף הס ובעל התוקע הקבוע התחיל לומר את הברכות בקול מתחנן ומפציר, והנה נוטל הוא את השופר ולאחר שהמקריא מכריז "תקיעה", מנסה הוא לנשף בשופר בכל כחו אך שום קול לא יוצא ממנו. בעל התוקע מתאמץ ופניו מאדימות, אך יגיעתו לשוא, השופר נאלם דם. היה נראה כאילו משהו חוסם את השופר ומונע ממנו להשמיע קול, ואימה גדולה נפלה על הצבור. נסו כמה מן המתפללים לתקע בשופר, אולם כל מאמציהם עלו בתוהו.

טכסו המתפללים עצה ואחד מהם הציע, לעלות אל הקלויז של הגאון מוילנא, בו התפלל מנין מצמצם של בעלי מדרגה ואנשי מעשה ממקורביו של הגאון, וכונתם היתה לשאל בעצתו של הגאון עצמו מה לעשות. הגיעו השליחים אל בית מדרשו, אולם הגאון עמד עטוף בטליתו ופניו מוסבות אל הקיר, כשאין הוא חש מאומה בנעשה ומי ירהיב עז בנפשו לגשת אליו?! עוד הם חוככים בדעתם מה לעשות, והנה שומעים הם את ההזן קורא בקול את תפלת "הגני העני" שפלפני תפלת מוסף לאחר התקיעות, והוא סים במלים: "לחיים ולשלום, והאמת והשלום אהבו". או אז, הסתובב הגאון לאחוריו, הסב את פניו אל עבר השלוחים וחרז על התבות האחרונות: "והאמת והשלום אהבו", ומיד חזר ופנה אל הקיר.

היתה זו תשובה מספקת. השליחים חזרו אל בית הפנסת הגדול ומסרו בקול את תשובת הגאון: "והאמת והשלום אהבו" וכלם הבינו אל נכון מדוע נחסם קולו של השופר. הרי בשופר זה תקעו והחרימו את רבה של העיר, וכיצד יוכלו לתקע בשופר זה ביום הקדוש ולקיים את מצות היום, וכיצד יוכל התוקע שהחרימו את הרב לתקע ביום קדוש זה?! על אחר נשלחו כמה מחשובי הקהל אל מקום משכנו של הרב בבקשת סליחה בשם כל הקהלה ובהכרזת שלום. באותו ראש השנה, שמעו מתפללי בית הפנסת את תקיעות היום מפעל התוקע של הגר"א, ורק למחרת, עת חזר רבי שמואל רבה של העיר, להתפלל במימיה ימיה בבית הפנסת הגדול שב'עיר, הוסר הקטרוג מעל העדה היהודית והאמת והשלום אהבו. ♦

משבח

מטעם

שחת לו לא בניו מומים (לב, ה)

לא מטעם בטעם טפחה המפסיק ומשקעות הפסוק בלשון תמיהה: האם שחת לו לאדם עצמו?! לא! אלא בניו מומים, החסרון בבנים עצמם. ההפך היים הסביר בדרך דרש: המום שבאדם עצמו אינו בה המוד - לו לא, אולם המום יגדל אצל בניו, עד שיגיע להמשך הפסוק דור עקש וסתלתל.

כי יראה פיראזלת לך (לב, לו)

תבת אזלת נמונה אחור כדיו אתי מרחיק, אולם הזיו בשוא נע למרות שהטעם פאל"ת, כי במקורו הייתה המלה צריכה להיות מטעמת מלרע. רש"י מפרש את אזלת יד במשמעות של הזק, אולם כיום משתמשים במשג זה במובן של חסר אוניס ורפיסות והמלה נגזרת מהשרש אזל שפרושו נגמר והסתים. בטעות הוגים כיום אוזלת בחולם או קמץ קטן, אך לפי הנכתב כאן צריד לקרא בקמץ גדול.

הר"נבו (לב, טו)

בטעם רביעי, כי ארבעה שמות היו לו לחר הזה: הר העברים, הר נבו, הר הקר, ראש הפסגה. ונקרא הר העברים, שנקברו בו שלשה שמותו שלא בעטיה של עברה, משה אהרן ומרים.

מדגש

בפרשת האזינו מצויה המלה היחידה בכל התנ"ך, שהיא בת אות אחת, והיא האות ה"א, בפסוק: "ה לה תגמלו זאת", ובתוב במסכת סופרים שהאות ה"א היא תבה בפני עצמה, וכן מובא בתלמוד ירושלמי.

נהלקו המדקדקים האם בקריאה קוראים בתבה אחת או שתיים. יש אומרים שמחברים את הלמ"ד עם הה"א בשוא נח, והשם נקרא בחטף פתח כמו כל שמות ה', ויש אומרים שהה"א נקראת בפני עצמה, ואחר כך קוראים את הלמ"ד בפתח ולא שומעים את האל"ף של שם ה', לפי הכלל של "משה מוציא (ממצרים) וכלב מכניס (לארץ ישראל)".

פרוש הכלל, שבשם ה' שלפניה אחת מאותיות מש"ה, צריד להוציא את האות א"ף ולהגותה בפה, ואם יש את האותיות וכל"ב, האל"ף מבלעת.

ממכה

הזו הקהל בגרליו, שלא הצטין בירת שמים, היה לו בן שלא הצטין לא בקולו ולא בנעיקתו, אך אביו ראה בו מיוזשו והשפיע על הנבאים לכבד את הבן לרדת לפני התבה בתפלת מוסף של חג. התחיל החזן הצעיר לסכלל בקולו הצורם וכשהגיע ל"ויספני חטאינו", הרים את קולו כשהוא מנסה לשוא לחקות את אביו, אך קולו היה כעורב וקולו הצורמני הדדה בחלל בית הנסות. לאחר התפלה אמר רבי צבי הירש לזיו: "ויספני חטאינו" הוא של האב, ואלו הזאיו אנהנו ויכולים" הוא של הבן..."

פעם בא חסיד אחד לרבי יהושע מבלו, ובקש ממנו דרך תשובה על כך ששחה בטעות בפסח משקה שהיה בו חשש חמץ. הורה לו הרבי לעלות לארץ ישראל. התפלאו בלם, מה הקשר בין ארץ ישראל לחמץ בפסח? השיב הרבי: על הפסוק "גלתה יהודה מעני", אומר המדרש שעברו על לחם עני ואכלו חמץ בפסח. משמע מאן שעל אכילת חמץ חיבים גלות. האם עליו לגלות לחוץ לארץ? מוטב שיגלה לארץ ישראל.

הבעש"ט הורה פעם לתלמידו רבי זאב קיצס ללמוד את הפגנות של תקיעת-שופר, פי ברצונו שהוא יהיה התוקע בבית-מדרשו. למד רבי זאב את הפגנות, ומאחר שמדבר בהרבה פגנות שיש בהן פרטים רבים, רשם אותן על דף ניר שהניחו בכיס בגדו. כדי שיוכל להביט ברשימות הללו בעת התקיעות. לא מצא הדבר חן בעיני הבעש"ט ומן השמים גרמו לכך שגליון הניר יאבד. כשהגיע רבי זאב לסדור התקיעות, החל לחפש את דף הניר ונחרד לראות שהוא איננו עמו. הדבר גרם לו שברוך-לב, שכן מתוך כך שפסם על הרשימות לא שגן קראוי את הפגנות, ועתה לא ידע מה לכוון. מתוך כאב-לב ומיררות עצומה פרץ בבכי מר ונאלץ לסדר את התקיעות בלי שום פגנות. אחרי התפלה אמר לו הבעש"ט: בהיכל המלך יש הרבה חדרים והיכלות ויש מפתחות שונים לכל דלת. אך באמצעות הגרון נתן לפתח את כל השערים. הפגנות הן המפתחות לשערים של מעלה, ולכל שער והיכל דרושה פגנה אחרת. אולם לב נשבר פותח את כל השערים.

'הספא משפולי' נהג להסתגר בחדרו לפני התקיעות, ואיש לא ידע מה הוא עושה שם. פעם החליט מישוה לגלות את הסוד, הכין לו סדק צדדי, ועקב אחר מעשי הצדיק. לחדרו ראה את הספא שוכב בפשוט ידים ורגלים על הקרקע ובוכה: "רבונו של עולם! מה אתה הוצה מעמך ישראל! אומר אני לך, כי לולא ראיתי במועיני את המצוות והמעשים הטובים שהם מקומים, לא הייתי מאמין שאחרי כליך הרבה סבל ורדיפות יוכלו לקיים אפילו מצוה אחת. הרי את כל התאוות העמדת לפני העינים, ואלו על הגיהנם כתבת בספרים. אלו היית נוהג להפך, כותב על התאוות בספרים ואת הגיהנם מעמיד מול העינים - מבטיח אני לך ששום יהודי לא היה חוטא... אחר-כך, ראה האיש, קם הצדיק, העביר ידו על עיניו, פניו התלחטו, והוא הלך לתקיעות.

רבי שמלקה מניקלשבורג נכנס פעם לבית-הכנסת בראש-השנה לפני תקיעת שופר, ומתוך סערת-נפש קרא את הפסוק (באיכה) "כל עמה נאנחים מבקשים לחם", ופרש: "הכל נאנחים, בוכים ומתחננים, אבל על מה הם בוכים? - 'מבקשים לחם' - על צרכים גשמיים וחרגיים... למחרת, ביום השני של ראש-השנה, נכנס שוב לבית-הכנסת לפני תקיעת שופר, ומתוך בכי זעק את הפסוק (בשמואל) "מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום אל הלחם", ופרש: "מדוע לא בא בן-ישי? - למה עדין לא בא משיח בן-דוד? - משום שאגם תמול גם היום אל הלחם" - גם ביום א' של ראש-השנה וגם היום, ביום ב' של ראש-השנה, הם מתפללים רק אל הלחם" - על הדברים הגשמיים, ולא על גלות השכינה ועל הצרכים הרוחניים".

עמד רבי לוי יצחק ממדיטשוב בראש השנה ואמר: רבונו של עולם, אם תהב את עמך ישראל בספרן של צדיקים גמורין, מוטב. אין כאן חלול שבת, מפני שפקוח נפש דוחה את השבת. אך אם אין בדתך לעשות כן, הרי אני לוי יצחק הרב ממדיטשוב, פוסק שעל פי ההלכה אסור לכתב ביום טוב.

בשנכנס החדושי הרי"מ לבית המדרש, היה זה דקות ספורות טרם התקדש ליל ראש השנה. פגש חסיד אחד, אהו בידו ואמר לו: ראה פי נותר זמן קצר מאד לסיום השנה, ועוד מעט קט והשנה החדשה תפרס בנפיה עלינו. עדין יכול אתה לתקן את כל השנה, כי הרי יום אחד בשנה חשוב בשנה, ומקומא לן שמקצת היום ככלו. חטף את הדקות הספורות ותקן את כל השנה שעברה ותזכה על ידי תשובתך השלמה להתברך בשנה טובה.

"במוצאי ראש השנה מטה אני און אל הכתל, ושומע את קול פטישו של השמש הקורא לסליחות לשנה הבאה" (רבי נחמן מברסלב)

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

שלשה סוגי סבות בשמות יש: א. סבה בעלת ארבע דפנות. ב. סבה בעלת שלש דפנות. ג. סבה בעלת שתי דפנות והדפן השלישית בשעור טפח בלבד. והשליש מביא רמז, שהן מקרמות באותיות המרכיבות את המלה "סבה". ס - סגורה מארבע רוחותיה סבה בעלת ארבע דפנות. כ - סגורה משלש רוחותיה בעלת שלש דפנות. ה - סגורה משתי רוחותיה, ועוד רגל קטנה לה לרמז על סבה בעלת שתי דפנות ושלישית טפח.

ה"שור שלום" מבלז היה דורש: "בסבות תשובו שבעת ימים", ראשי תבות 'תשובי'. וזאת כדי לרמז כי אליהו התשובי משתתף עמנו במצות סבה יחד עם כל האשפיון בכל יום ויום.

רבי פינקס מקורין אמר, חג הסבות בגימטריה לוייתו - על שם סבת לוייתו בו ישבו צדיקים לעתיד לבוא.

ארבעת המינים דומים לאיברי האדם. האתרג דומה ללב שהוא משפן השכל, לרמז שעל האדם לעבד את בוראו בשכלו. הלולב דומה לשדרה, ללמד לאדם שישיר כל גופו לעבודת ה'. ההדס דומה לעינים, כדי לרמז לשמור את עיניו מכל רע. והערבה דומה לשפתים, כדי לרמז לאדם לשים רסן על פיו ולמלמל בשפתותיו רק דברי תפלה וחנוף.

רבי יוסף זונגפלד אמר, ידוע כי בעת הנענועים יש לכונן כנגד שבעים אמות העולם. ודבר זה מקורו מסופי התבות של ארבעת המינים: לולב (2), אתרג (3), הדס (60), ערבה (5). ביחד עולה מנינם לשבעים.

אתרג - ראשי תבות אל תביאנו רגל גאון. וזאת כדי ללמד את האיש הנוטל אתרג נאה, לבל יתגאה עם אתרגו על הבריות אלא יעשה הכל לשם שמים (הבעש"ט הק' ז"ע).

אתרוג (מלא) בגימטריה שש מאות ועשר, אם נצטרף אליו את שלשת המינים הרי לנו תרי"ג נגד כל המצות שבתורה (ענין יוסף בשם המדרש).

העולם סבור, כי בשמחת תורה הנו שמים על כך שפימנו את התורה, ואינם מבינים כי השמחה היא למעשה משום שהגנו מתחילים בה את התורה (חידושי הר"ם).

ספורים בפרשה

בערב חג הסוכות, נהג רבי חיים מצניז' לחלק צדקה יותר מרגילותו. פעם אחת אמר בערב סבות, כי הוא זקוק לכמה אלפי רבליים. הלכו בניו ולוו מעשירי החסידים כסום גדול והביאוהו לאביהם. מיד פשקבל את המעות, חלק את כל הכסום לצדקה. בליל החג נכנס לספה ואמר: "בלם נוהגים ליפות ולנאות את הספה בכל מיני פאר וחדר, אך אני - לא כן, הצדקה - היא גוי הספה שלי, היא פארה והדרה של סבתי".

פעם אחת, ישב רבי שמואל אבא מזיכלין בסעדת היום בספה ואמר תורה, לפתע החלו לירד גשמים בזעף, לא הפסיק הצדיק מתורתו ונתלהב יותר ויותר בהתלהבות קדושה, עד שהספה התמלאה כמעט במים. עמד הצדיק וצעק בקולו: "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה!" באותו רגע התפזרו העננים והגשם חלף הלך לו, והשמש התחילה לזרח.

פעם אחת בליל חג הסבות, הגיע רבי אברהם מטריסק אל סכתו ונשאר על מפתן הדלת זמן רב ולא נכנס פנימה. לתמיהת מקורביו הסביר הרבי כך: "כשהגעתי אל הספה עלה במחשבותי, הרי זה לא מכבד אמרנו בתפלת הימים הנוצרים משול בתרם הנשבר, כי האדם דומה לכלי חרס. והרי הלכה נפסקה שאין מכניסים כלי חרס אל הספה, ואיך אננס? אולם מיד נזכרתי בדברי חכמינו זכרונם לברכה, 'כלי חרס אין להם תקנה אלא שבריה', ועל כן נשבר לבנו לפני השם יתברך, ולב נשבר ונדפה אלמים לא תבה ואז נוכל להכנס אל הספה".

בישיבתו של החפץ חיים ברדין, היו שמחים בשמחת בית השואבה בכל שמונת ימי חג הסבות. פעם בעצומה של השמחה, תפסו אחדים את רבם הנערץ, החפץ חיים, והרימוהו אלי-על. צוה החפץ חיים להורידו ארצה ואמר: "אין מן המדה לרומם אדם למעלה משעור קומתו"...

פעם שאל הדפס ממנהיג את רבי צבי הירש ברלין: "מה טעם אתם נוהגים שהתינוקות שואלים 'מה נשתנה בפסח ולא בסבות?' הרי בסבות השנוי גדול יותר מאשר בפסח, אדם מישראל משנה סדרי חייו, יוצא מבייתו - דירת קבע, ויושב בספה - דירת עראי. השיב הרב: "בפסח רואה תינוק מישראל את אביו ובני ביתו מסבים ליד שולחן ערוך כדרך בני חורין, שלא כדרך ישראל בגולה. והוא מתפלא ושואל 'מה נשתנה?' ואלו בסבות, מה רואה הילד? יהודים נטרדים מבייתם, יושבים בחוץ בלי גג על ראשם ודרים בדירת עראי. אין דברו של ילד להתפלא על ישראל בגולה".

שנה אחת, בזמן שישב רבי איזיל חריף על פסא הרבנות בסלונים, הגיעו בני העיר אליו עם האתרגים שרכשו אצל סוחר האתרגים, ועל בלם אמר שאין האתרג נאה. בא אליו הסוחר והתלונן כי עלול מלאי האתרגים להשאיר ברשותו. "ומה אעשה לה, אם אתרגיך אינם נאים?" השיב לו הרב והמשיך: "אשיא לה עצה טובה. כל קונה שיבוא אליך תן לו שני אתרגים, ואני אומר לו 'זה יפה יותר מזה'. נמצא קונה אחד מהם".

היה היה

הנגר שזכה להפנס להיכל הצדיק

בשכנותו של רבי פישל מסטריקוב גר נגר יהודי. איש פשוט היה, ירא-שמים ומדקדק במצות. ככל שהגיעו ידיעותיו. מדי שחר היה בין עשרת הראשונים שהתציבו לתפלת שחרית, התפלל בתמימות ויצא לעבודת יומו. איש ישר היה, בעל חסד, ממונה במלאכתו ונהנה מגניע פניו. במקשה כל היום שהיה בנגריה. שם, בין בוליהעץ, כלי-העבודה הגדולים וריחות הדבק המתפשט מעל הפתילה - בלה את יומו. ידיו אוהזות בעץ ביד אמונה, ופיו ממלמל פסוקי תהלים של דוד המלך, נעים זמירות ושראל. מוחו לא היה מסוג להבין את פרוש המלים שאמר, אך נשמתו הבינה גם הבינה. ארוחת צהרים היה אוכל בנגריה, ולאחר שהתפלל מנחה, עבד עוד שעתים-שלוש, סדר את הפלים במקומם, והלך לביתו, להתרחץ ולהחליף את בגדיו. עקשו לך לבית-המדרש להתפלל ערבית ולשמע שעור בתורה. לרגעים אלה המתין כל היום. הרבה מהשעור לא היה בכחו להבין, אך קול הלמוד ומראה תלמידי-החכמים מסביב השרו עליו תחושת התעלות. נהג הנגר להצטנף על קצה ספסל אחרון, ולהביט משם בהערכה גרבי פישל, המעביר את השעור. לעתים השתוקק מאד להבין מה אומרות שפתי הרבי, אך מוחו לא היה מסוגל לעקב אחר השטף. אויז היה עוצם את עיניו, מניח לקול התורה להדיר את תודת נפשו, כקולה של אם המשמיעה שיר-ערש לילדה הקט. בתם השעור היה הולך מאמש אל ביתו, ומפקיר את גופו העירף לשנה פשהוא מלא ענג רוחני. כך נהג כל הימים.

אחבתו לרבי פישל הייתה עצומה. לעתים לא התאפק ונכנס בתרוצים שונים לבית הרבי, אולי יזדמן לו לעשות בשביל הרבי איזו שליחות. באחת הפעמים, בימים שבין יום-הכפורים לסוכות, נכנס בדרוכו לבית הצדיק, הביט ונדחם: רבו עומד בחצר, ידיו פצועות, הלצתו מלכלכת, וסביבו מוטלים בערובייה קרשים וכלי-עבודה. ברח הנגר את הרבי. נשא אליו הרבי מבט אוהב, הצביע בפטיש שבידו לעבר הקרשים המשלקים, וזרועותיו צנחו. לא אמר מלה, רק חזק במבוכה. אמר לו הנגר: "ירשה לי כבוד הרב... הרי אני נגר יודע לעשות סבות. אני אקים ספה בהלכה. רק דבר אחד אני מבקש: שיתיר לי הרבי לשבת עמו בספה..."

הסכים הצדיק והנגר פתח במלאכה. נגר היה שבעל-מלאכה הוא. העמודים נחקעו באדמה כמעצמם, המסמרים פלחו את הקרשים כאלו נורו מקשת. והנה הסכה כבר נערה על גג הסכה, וסדינים צבעוניים מכסים את הדפנות. אשר כזה בעבודתו לא ידע הנגר מימיו. כאשר התקדש חגי-הסבות, נכנס הרבי אל הסכה, ראה את הנגר, הרחבות והיפי אשר בה, ושמן גם הוא. קדש על היין, ברח 'שהחיינו' בקול שירה ותודה, והסב עם בני ביתו ברחבות. הגיע גם הנגר לספה, נתישב בעונה בפנתה, והביט גרבי ובגני-ביתו בעינים זוהרות, מלאות תודה. נתמלא גם לב הרב תודה לנגר, ואמר לו: "הרחבת את דעתי בספה המפארת שבנית. אני רוצה להודות לך על עבודתך הקשה, לשלם לך בעבור מאמציה, ואיני יודע כמה. בקש ממני משהו - כל דבר שלכך חפץ - בגנים, אריכות-ימים, בריאות הגוף והנפש - ואני אברך אותך..."

נדהם הנגר. למחנה פזאת לא צפה. תחלה לא ידע מה לענות. הרי עקשו ויכול לבקש כל מה שתמיד חלם! עווד אותו הרבי בניעיר-ראש, והנגר התעשת. "מודי ורבי", פתח ואמר, "איני רוצה באריכות-ימים או בעשר וכבוד. כל רצוני הוא דבר אחד קטן - שאזכה לשבת בארבע אמותיה ולשמש אותך גם בעולם-הבא. פשם שאני משמש אותך כאן, בעולם-הזה..."

הרציו הצדיק, שקע במחשבות עמוקות, והנגר יושב חרד, שמא הגדיש את הסאה, שמא בקש יותר מדי. אחרי דקות ארוכות של דומיה מתוחה אמר הצדיק: "אקים את דברי ואברך אותך כפי שהבטתה. אך עליך לדעת, שפדי לזכות למה שבקשת, יהיה עליך לסבל הרבה יסורים בעולם-הזה; דע את אשר אתה נוטל על עצמך". "אני מקבל עלי את כל היסורים שבעולם, וכלכד שאזכה לשמש את הרבי בעולם-הזה וגם בעולם-הבא!" אמר הנגר בהשתוקקות, בנחון מקלט. השיב לו הצדיק: "בני, הזהרת אותך, ואתה אינך חוזר בך מבקשתך. אם-כן, גם אני מסכים. אברך אותך שתנוח בארבע אמותי בעולם-הזה ובעולם-הבא".

ומאז מדי שנה, כל עוד חי הצדיק רבי פישל, הקים לו הנגר ספה לתפארת. כשנפטר הרבי והלך לעולמו, נפל הנגר למשכב. שמונה-עשרה שנה שכב במטחו, ומחלתו לא נתרפאה. הנגריה דממה, הפלים החלידו, גופו סבל יסורים קשים, אך רוחו לא נפלה. אדרבא, אמר לעצמו, עוד מעט אזכה לשוב ולשמש את הרבי...

מקץ שמונה-עשרה שנות מחלה יצאה נשמתו בטרהרה. זכרו אנשי החברה קדישא את צנאתו של הצדיק זכרוננו-לברכה, וכרו את קברו של הנגר סמוך לקבר רבו, בתוך ארבע אמותיו. הניחו מצבה על קברו, ועליה נחרת: "פה נטמן פלוני... מי שהתאבק בעולם-הזה ובעולם-הבא בעפר רגלי צדיקים".

מאורות

רבי יעקב יצחק 'היהודי הקדוש' מפשיסא זי"ע ליום ההלולא "ט בתשרי תקע"ד

נולד בשנת תקכ"ו למשפחה מיוחסת והיה מגדולי תלמידי החוזה מלובלין. מפיון ששמותיהם היו שונים, לא רצו התלמידים לקרא לו בשם רבם, וכנהו: "היהודי", וכן אמרו עליו "שנתעלה בכל יום מאינו יהודי ליהודי". בימי נעוריו היה מלמד בקרב אצל בעל בית אהר, שם למד את בנו משה והכניז למצות. בהמשך הזמן, פאשר התפרסם צדיק גדול חלה בנו של אותו בעל הבית בעיניו, דרש ברופאים ולא הועיל מאומה. שמע בעל הבית שהמלמד של בנו התעלה גרבי, ונסע אליו עם בנו החולה. פשהגיעו לשם, התחיל היהודי הקדוש לדבר עם משה החולה בדברי תורה, ואמר לו: "משה, שמע אתה?" השיב: "כן!" אמר היהודי: "כתוב 'וישמע משה וייטב בעיניו', ומיד התחיל החולה לראות בעיניו והתרא.

בשנתו האחרונה, לפני ראש השנה תקע"ד, נכנס היהודי הקדוש להפדר מרבו החוזה מלובלין ואמר לו שיש לו דבר סתר לומר לו. יצאו בלם ורק ר' יוסף בן החוזה נשאר אצלם. אמר היהודי שראה בספר רזיאל המלאך כי הוא צריך להסתלק בזו השנה. בקש החוזה ממנו להשאיר אצלו בראש השנה וישאירו בעולם, אך היהודי סרב ונפרד ממנו לשלום. בדרך ספר זאת לתלמידיו ואמר שרבו רצה לסלק ממנו את המדגרות, ואינו חפץ בחיים פאלו. הוא נסתלק ב"ט בתשרי מתוך דבקות תפלתו.

יוסיף דעת

עיקר מצוות סוכה היא, אכילה ושתייה ולגיה, כדרך שאדם דר בביתו. בלקט ישר מביא על התרומת הדשן, שלא היה ישן בערב סוכות ביום, כדי שיוכל לישון בתיאבון בלילה בתוך הסוכה, כמו אכילת כזית הראשונה שאין אוכלים ביום כדי שיוכל לאכול בלילה בתיאבון, ועיקר מצוות הסוכה היא בשינה.

המצטער פטור מן הסוכה, מפני שבסוכות יש נטיון של דיעה כנאמר: "למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל", והמצטער אין לו ידיעה ויישוב הדעת. צדיקים היו אומרים, שהמצטער - פטור מן הסוכה, הסוכה יכולה לפטור אותו מן הצער.

מצוות סוכה היא אחת משתי המצוות שהאדם נכנס בה בשלימות, כך אמר הגר"א, והשניה היא מצוות יישוב ארץ ישראל, והפטור מן הסוכה בתהלים: "יהי בשלם סוכו ומעונתו בציון", שכל גופו שלם בסוכה ובציון.

על שמחת בית השואבה, מצאו רמז בתורה שנאמר "ושמחת בחגך", ומתרגם יונתן: "ותחידון בחדות חגיכון בשאובתא וחליליה", ולפלא הדבר שהוא מסמך זאת לתורה, והרי מצוות שמחת בית השואבה אינה אלא מדרבנן, ושמו קרא אסמכתא בעלמא הוא.

במדרש רבה מובא, שגם לאחר חורבן בית המקדש נהגו לעלות לרגל, וכן משמע על כמה מהתנאים שעשו כן, וכתבו האחרונים, שבזמן בית המקדש היה חיוב גמור מן התורה לעלות לרגל, ואולם לאחר החורבן יש בכך מצווה ואין בכך חיוב גמור. וכן כתב החת"ם סופר שיש בכך מצווה אך אין חיוב מן התורה, ומביא שגם בזמן הגאונים היו עולים לירושלים ברגלים וכן מביא מספר חסידים שרוב האי גאון היה עלתה בכל שנה לירושלים מבבל, והיה מקיף את הר הזיתים בחג הסוכות. גם כיום נוהגים רבים לפקוד את הכותל המערבי שריד בית מקדשנו בימות הרגל, ויש שנוטלים שם ארבעה מינים להדור.

מוזר ההדסים שפרח באויר

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

האתרג דומה לראש האדם, לולב דומה לבית מילה, הג' בדי הדם, האחד ליד הימין והשני ליד השמאל והשלשה לגוף, והשני בדי ערבה לרגלים, כדי שכלם יהיו יחד בשלום לעבד את בוראו.

וגם רמזים כלם שהם שבעה, אתרג לולב שלשה הדם ושתי ערבה, לשבעה צדיקים - אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף דוד.

כונת נענוע הלולב הוא: ההולכה כמו אחד שפושט ידו לקבל איזה דבר, וההבאה לאחר שקבלה. ועתה נענוע שאנו מנענעים אנו מבקשים מאת ה' יתברך שבזכות השבעה צדיקים הרמזים בלולב שיבוא שפע לעולם, וההבאה היא התקנה שיש לנו לקבלה. ובכך יש לנו לעשות הנענועים ולא פאותם ליצנים שמשחקים לתקנת חכמים, או להם ואוי לנפשם. סוד הסכה והחג הם פלאי פלאים, אבל אמר לכם מעט כדי שתדעו, שהסכה אינה מה שאתה רואה בעיניך שהם קנים וחדים, אלא תבת סוכה היא ממש שם ה' ואדנות בזה האופן: כ"ו שבאמצע התבה הם המספר שם הו"ו"ה ב"ה, וס"ה הם מספר אר"י שעולה ס"ה.

הסכה צריך שיהיה לה שתי דפנות וטפח אחד לא פחות, כמין ה, זה רמזו ביד הקב"ה, שעד סבות ימינו פשוטה לקבל שבים, ועקשו בסבות מחבק אותו כבכול כשתפל הדוד המצא כמין צורת ה' והטפח.

דברי הימים

בט"ו בתשרי, הגיעו שני המלאכים לסדום, לאחר שבי"ב בו ביקרו המלאכים את אברהם אבינו, כך משמע מתוספות בראש השנה.

ביום זה נפטר יעקב אבינו בן קמ"ז ונשאוו בניו למערת המכפלה שבארץ ישראל.

בט"ו בתשרי, יו"ט ראשון של סוכות, שנת תש"ה, פרץ מרד גטו ורשה המפורסם. יוזמי המרד היו ראשי המחתרת הפולנית שניסו לשחרר את בירת פולין מהכיבוש הנאצי, אך המרד נכשל והעיר נחרבה כמעט כליל. כאלף יהודים נטלו חלק במרד, וקיבלו על כך תמיכה מהגאון רבי מנחם זמבה הי"ד, מגדולי רבני העיר.

ביום זה בשנת תרנ"ט, הכריז הצאר ניקולאי השני על גירוש כל יהודי רוסיה מהערים הגדולות של האימפריה הרוסית. ליהודים בודדים הותרה הישיבה בערי המלוכה, וכל האחרים נאלצו ליטול מקל נדודים ולהגר לערים רחוקות.

בכ"א בתשרי ד'תתקמ"ח, נבכשה ירושלים שהיתה בשליטת הנוצרים הצלבנים שהגיעו אליה במסעי הצלב, על ידי צלאח א-דין וירושלים עברה לשלטון מוסלמי.

בכ"ד בתשרי רמ"ב, מינתה האינקוויזיציה הספרדית את שני האינקוויזטורים הראשונים. בכך התחילה את פעילותה העוינת נגד יהדות ספרד, שבשיאה היה גירוש ספרד, עשר שנים לאחר מכן בשנת רנ"ב, בו גלו מספר כשלוש מאות אלף נפש.

הגאון הקדוש רבי ישועה בסיס, רבה של תוניס, התפרסם בכל מחוזות תוניסיה ומרוקו כאיש גדול בתורה וביראת שמים, ובמקביל מכלל המרחף בקדשתו בעולמות העליונים, וצופה מסוף העולם ועד סופו. על שמו התרו ספורים מפלאים של שני סדרי הטבע, ועל היר החזקה שהראה לאמות העולם שונאי ישראל שנסו להתגבל לעם ה'. מנהג היה נפוץ בתוניסיה לסבף את הספות בצרוורות הדסים שנמכרו ביד ערביי העיר בעלי השדות, שהעמידו כל שנה מחדש את סחורתם ליהודים, והרווחו מהם את הפדיון השנתי. באחת השנים, התאגדו ביניהם סחרי ההדסים הערביים, ורקמו ברית חשאית להעלות את מחיר ההדסים שבעת מונים מהערך המקביל. בעוד שעד עתה שלמו דינר אחד לצרור הדסים, העלו עתה המחיר לכדי שבעה דינרים לצרור. הסוחרים נשבעו איש לרעהו בתקיעת דף כי לא יזילו מהמחיר המפרי, וכך קוץ למצוץ את לשד דמם של היהודים ולסחט מהם הון תועפות על ההדסים, בידעם כי היהודים זקוקים להדסים לצורך סבוף סבותיהם, ויאלצו לשלם כל מחיר שיושת עליהם. ערמות ערמות של הדסים רעננים וריחניים התגלו מול עיני היהודים שהופיעו בשוק ההדסים השנתי. תחלה עדין לא הבינו את פשר הלעג האפל שהקליח בעיני הסוחרים הערביים, אך כאשר היהודי הראשון נסה לרפש אלמת הדסים, והסוחר הערבי נקב בסכום עתק של שבעה דינרים ולאחר שנסה לרפש הדסים אצל חבריו הסוחרים ונתקל בהצעת מחיר דומה, עלו יהודי העיר על סוד המזמה המארגנת של הסוחרים. השמועות הגעגועות פשטו בתוניס, לפיהם צפויים קשיים קרבים בדרכם של יהודי העיר בבניית הסבות. בני העיר המיסרים מהרו להגיע לביתו של רב העיר, הגאון רבי ישועה בסיס, והתאוננו בפניו על המזמה שרקמו הסוחרים הערביים, שלא נאותים למכר את סחורתם אך ורק תמורת שבעה דינר טבין ותקילין לצרור הדסים בודד! לשמע הדברים, הודיע רבי ישועה משפלותם של הסוחרים שהחליטו להתגבל לעם ה', ומיד הוציא קול כרוז בעיר: שום יהודי בל יהיו לרפש מהסוחרים הערביים את ההדסים במחיר המפקע! ובקורות השם בתוך זמן קצר הכל יבוא על מקומו בשלום.

למחרת היום, יצא רבי ישועה את ביתו, בלוינת משמשו, והגיע לשוק מוכרי ההדסים. הוא נגש לסוחר הראשון שהזדמן לעיניו, ובקש לרפש צרור הדסים. "בשבעה דינר נמכרים ההדסים בשנה זו", הצהיר הערבי בקול זדוני. רבי ישועה הנהן בראשו בהסקמה, שלף שבעה דינרים מחיקו, ובקש מהערבי להתלוות אליו עם צרור ההדסים, כדי לאכסנו בעלית גג ביתו. הסוחר נאות למלא אתר הדברים, והתלחף אל הרב ומשמשו, עד שהגיעו למדרגות המובילות לעלית הגג בביתו של הרב. רבי ישועה החזה באצבעו לעבר המדרגות, ורמז לסוחר שיעלה עם ההדסים לעבר עלית הגג, ושם יאכסנם במקום המיעד לכך, הערבי החל לעלות במדרגות, עלה ועלה עד שהגיע למדרגה האחרונה.

אולם, כאן ארע הפלא. במקום להעצר במרומי המדרגות, ולצעד הלאה לעבר הפרוזדור המוליך לעלית הגג, המשיך הערבי להתרומם על חלל האויר, פאלו ממשוף לעלות על מדרגות סמויות, וכך החל לרחה פחלל השמים, כשהוא מתרומם לגבהים אדירים, עד שכל תושבי העיר תונים נדחמו לפתע לגלות אדם עם צרור הדסים על שכמו חג מעל שמי העיר, משל איזה כח נסתר מיניע מעל אויר השמים. קולות בקלה עלו בקרב השוק הערבי, פאשר הסוחרים ראו את חכרם שהתלחף אל הרב היהודי מרחף מעל שמי תוניס. הסוחרים המבטחים פצחו בזעקות שבר מתרירות, ונמלטו לביתם כדי להמלט מענשו של הרב. בתוך כך פרצו עבדי מלך תוניס אל חדר מלכם, וספרו לו בהתרגשות על המזמה הנורא של האיש המרחף בשמי העיר. המלך חשב לרגע כי דעתם של עבדיו השתבשה עליהם אך לאחר ששריו יועציו הגיחו כלם מחדריהם בבקלה, כדי לספר על דבר המחזה המבטית שמתחולל בשמי העיר, הבין המלך כי יש דברים בגו. מיד יצא לעבר הגוזזוטר של ארמונו, ואז שפשו עיניו בתדהמה לראות איש עם מטען על כתפיו מרחף בצפור בחלל שמי העיר.

המלך מהר להזעיק את יועציו להתיעצות דחופה, כדי שיחוו את דעתם על פשר המחזה הנורא שהתגלה לעיניו, אך הללו נאלמו דם, מאחר שלא הבינו באמת את טיבו של הארוע המוזר עם האיש המרחף בשמים, דבר שלא שמעו דגמתו מעולם. לפתע קם אחד היועצים, ואמר: ישנו איש קדוש אחד בתוניס, רב היהודים, רבי ישועה בסיס שנחשב כעושה נפלאות בקרב העם. יתכן כי היה ראוי לזמנו אל המלך כדי שיחנה את דעתו על המחזה הנורא הזה, ואולי ימצא את הדרך הנכונה להשיב את המצב על כנו. המלך הנבון מהר לשגר לבית הרב בקרבה מלכותית מלך בשרים רמי דרג, כדי להביאו לארמון המלך בכל הכבוד הראוי. רבי ישועה נאות להתלוות אל השרים שהציגו בפניו את משאלתו של המלך להפגש עמו וכך הופיע בארמון המלוכה בעוד השרים מוליכים אותו אל המלך שעיניו עמד על גוזזוטר הארמון כשהוא מתבונן בהשתאות פאיש המרחף על השמים.

"מה פשר המחזה המוזר הזה?" שאל המלך את הרב בקול חרד. השיב לו רבי ישועה: "אודה לפני המלך כי אני הוא זה שגרמתי לכל המאדע עקב העלאת מחיר ההדסים". בעוד הרב מדבר עם המלך ירד האיש מן השמים ונפל מתעלף לרגלי המלך, פאשר עזרוהו ספר פי רבי ישועה קנה אצלו אגדת הדסים ובקשו להעלותו על גגו אך הוא החל לפרח באויר. פמוכן שהסוחרים נענשו על ידי המלך, וסחורתם חלקה הנם לכל תושבי העיר ולקה היתה הרוחה.

משבח

מטעים

נהגו קהלות אשכנז לקרא מגלות קהלת בשבת הל המועד סבות, או ביום טוב ראשון ואחריו. סבות רבות נאמר לה: מפני שנאמר בה לשון שמחה: ולשמחה מהיזה עשה, וכן מפני שנאמר בה: תרחיק לשבועה וגם לשמחה המרמזים על ימי ההגה, ומפני ששלמה אמר מגלה זו בסבות ונחנה בית המקדש הראשון בסבות.

טעמי המקרא של מגלת קהלת, הם טעמים דומים לשיר השירים ורות, ושונים הם מטעמי המקרא של ספרי איוב, משלי ותהלים.

הנמרא בערויבין דורשת מהפסוק שבקהלת: ויתר שהיה קהלת חכם עוד למדוע את-הקום ואין וחקר תקון משלים הרבה - דאמרה בספני טעמא, ומפרש רש"י דהינו שלמד אותם מסרת התבות והאותיות שיש לכל תבה אם היא חסרה או מלאה, ואת הפסוקים - אלו טעמי המקרא הנצרכים לפסוק הפסוקים, לדעת אם שכיבם לתבה שלפניה או שלא תהיה.

לכל זמן ועת לכל-חפץ (קהלת ג, א)

תבת זמן מספקת בטעם אתנהתא, ואינה קשורה להמשוה הפסוק, שלא פתגם השגור בפי הבריות ונגון דוע "לכל זמן ועת".

מדגש

האתרג מזכר בתורה ב"פרי עץ הדר", ופרשו חז"ל "שטעם עצו ופריו שיה" והוא דר בעץ משנה לשנה, והוא האתרג. כך מפרש רש"י על הפסוק בפרשת אמור, ולהבדיל כך מתרגום גם בתרגום השבעים. הרמב"ם בותב, שהאתרג נלקח על דינו על ידי מסרת מדור דור.

הרמב"ם מבאר, כי השם 'אתרג' מקורו בשפה הארמית, במקביל לשם העברי 'הדר'. ופירוש השם "אתרג" - 'המדה', כפי התרגום של הפסוק: 'תקוד למרא' - 'דמרגה למחזי', וכן "לא תהמד" - 'לא תידג', והשרש הוא ר.ג.ג.

מאידה, סבורים מדרשנים רבים, כי מקור המלה 'אתרג' הוא מהשפה הפרסית שבו נקרא הפרוי: "תרג" וכן הוא נקרא עד היום בערבית, השרש הוא ר.ג.ג. והגוף נשמט. לדעה זו יש לומר בריבם: 'אתרגים' וביחוד בכתבי חסר: 'אתרג'.

ממזל

פעם נכנס רבי נפתלי מרופשיץ אל הספה, וראה שם אברך צעיר אחד שהיה רעב מאד ואכל את מנתו בלהט, כשהוא שקוע בצלחת ולא שם לב למה שקורה סביבו.

לא מצא הדבר חן בעיני הצדיק ואמר לו בקול רם: "אברך! אתה אוכל מחוץ לספה!".

נבהל האברך, הביט אל התקרה וראה כי הספה מסבכת בהלכתה. לפליאתו הסביר לו רבי נפתלי: "אתה לא נמצא בתוך הספה, אתה נמצא בתוך הצלחת..."

רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב, עני מרוד היה ולא היה גידו לתת לחם לפי השף. תפליון מהדרות היו לו, אותן ירש מאביו רבי יצחק מדרוהביטש, אך הוא מאן למוכרן בעד כל הון שבועולם. שנה אחת, הגיע ערב חג הסוכות ולא היו גידו מעות לרכש אתגה למצוה. לא הפס רבי מיכל, ומכר את התפליון של אביו ובעדן רכש אתגה מהדר. פשבא לביתו, ראתה אשתו את האתרג והתפלאה מהיכן עלה גידו לרכש אתגה בה יקר. כשנודע לה על מכירת התפליון בעבור האתרג, רגזה מאד וברב פעסה נשכה בשניה את הפסם של האתרג ונרמה לפסילתו. שלט הצדיק ברוחו ולא פעם ואמרי: "אין לי עתה לא תפליון ולא אתגה, האם עוד אכעס על כך? לא". קבל את הדין באהבה והלך לבית הפנסת להתפלל, ובשמים התעורר רעש גדול ממדת הסבלנות שבו ומאז החל מזלו לזרה.

רבי מרדכי מלכוזיטש היה נוהג לרכש בפרוס חג הסוכות, כלנסאות וקנשים, והיה משאילם לעניי העיר לבנין סכה. פעם אחת בערב סבות, יום גשמים היה, בא אצלו סנדלר עני וחגר, ושטח בקשתו לפניו: "רבעו ישאילני קנשים לסכה". "בני", אמר לו רבי מרדכי, "מה אעשה לך? כבר קדמוך אחרים". יצא הסנדלר בפחי נפש. ראה רבי מרדכי מבעד החלון את הסנדלר הולך מבית לבית צולע ומדשדש בטיט ורפש, פוסח על שוליות ומבקש קנשים לסכה, געה רבי מרדכי בכביה ואמר "רבון העולמים הבט משמים וראה כמה קדושים הם ישראל, כמה חביבות הן מצותיה עליהם, אדם מישראל עני ובעל יסורים מהלך בגשם מדשדש בטיט ורפש ומצטער על קיום מצוה אחת ממצותיה". מיד טפס ועלה רבי מרדכי לעלית הגג, בקש וחפש עד שמצא קנשים, ואמר לו לשמשו טל קנשים אלו עם שירי הסכה והביאם לאותו סנדלר, ולא רק זאת אלא אף אתה היה מסיע לו בבנין הסכה.

רבי יחזקאל לנדא מוילנא, התפרסם בעלוי בצעירותו ונשא את בת הנגיד רבי ליבל בן רבי בר מיקירי וילנא והיה סמוך על שלחנו ועסק בתורה. בחג הסוכות נכנס רבי ליבלי עם חתנו העלוי אל הגר"א לברכו בברכת החג ולהתברך מברכות פיו. מצאו את הגר"א יושב בסכה ומסב בסעדה, ישבו לפניו ושתו בצמא את דבריו, ומשנפטרו הימנו בקש רבי ליבלי מהגר"א לברך את חתנו. הניח הגר"א ידיו על ראשו של רבי יחזקאל וברכו, ולפי שהיו ידיו טופחות מחמת סעדה בצחצוחי שמן, הכתם השטרומל של רבי יחזקאל והצטער צער גדול, הפסיד שטרומל חדש שעלה עשרה אדמים, וי לחסרון כיס. לימים, כשגדל רבי יחזקאל ועמד על דעתו התחיל מוקיר את השטרומל וחרד עליו כעל אוצר מצור. כל ימות השנה, לרבות שבתות וימים טובים, היה השטרומל נגזז בבית נגזיו סמוי מן העין ולא היה חובשו אלא אחת בשנה ביום הכפורים.

מעשה ברבי יצחק אלחנן מקובנא, שבא אליו אחד ושאל בעצתו: "רוצה אני לנסע אל מדינת הים, אל אמריקה הגדולה ולהתפרנס שם". שאלו הרב: "האם פאן בעיר מגוריה, יש לך פרנסה?" השיב האיש: "ברוך המקום ברוך הוא, פרנסה יש לי, אלא שאיני מצליח להתעשר". "אם כך", אמר רבי יצחק אלחנן, "שמע בעצתי ושב ואל תלך עדיף. וראיה לך מנענעי הכולב בחג הסוכות. ב'הושיעה נא' מנענעים לכל רוחות השמים, ואלו ב'הצליחה נא' עומדים במקום ואין מנענעים כלל..."

בחצר ושיבת פתח תקוה, היה גר יהודי שבבעלותו היו שני עצי אקליפטוס גבוהים. כשהגיעו הימים שלפני חג הסוכות, היו באים ילדי הסביבה וקוטפים ענפים לסכה. בלי נטילת רשות. נוהג היה רבי אליהו דושניצר ללכת מדי שנה בשנה אל בעל העצים ולקנות ממנו את כל הסכה שקטפו הילדים. אחר כך היה מקנה את הסכה לכל מי שירצה, כדי שלא יפשו האנשים שמשמשים בסכה וישבו בסכה גזולה.

בערב ימיו נחלש הגר"א, אך למרות חלשת גופו לא ותר על קיום כל מצוה שהגיעה לגידו בכל פריטיה ודקדוקיה. בערב סבות הורה להכניס את משתו לסכה וקבע אותה בביתו. ביום האחרון לחייו, מהר לקיים מצות נטילת לולב וברך בשמחה עליהם. כמנהג אנשי ירושלים, נהג הגר"א ולא שמת את האתרוג מידיו עד שהגיעה שעתו לערב מן העולם. לפני פטירתו נטל את ציציותיו ואמר: "כמה קשה להפרד מעולם זה. על ידי מצוה קלה כציצית שמחירה פרוטות מעטות, אפשר להגיע למדרגות עליונות".

"גדולה מצות ספה, שאדם נכנס לתוכה בכל גופו, ברמ"ח איבריו, ואפלו במגפיו" (רבי שמוח בונים מפשיסחא)

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

מימינו אשדת למו (ג, ב) - כשבא הקב"ה עם התורה לאמות העולם, הראה להם את עשרת הדברות, חמשה מ"מין וחמשה משמאל. ראו הגוים את המצוה הראשונה שהיא "לא תגנב", פי הם קוראים משמאל ל"מין, ולא רצו לקבל את התורה. אבל בני ישראל קוראים מ"מין לשמאל וכששמעו "אנכי ה' אלוקיך" אמרו "נעשה ונשמע", ולכן נאמר 'מימינו'. (הגר"א)

תכו לרגלך ישא מדברתיך (ג, א) - ראשי תבות תלים, שעל כל קוץ אפשר ללמד תלים של הלכות, כדברי חז"ל. (בעל הטורים)

תורה צוה לנו משה (ג, ד) - צוה בגימטריה 101, רמז לדברי חז"ל שאינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה מאה ואחת. (ספרים)

נפתלי שבע רצון ומלא ברפת ה' (ג, כג) - מי ששבע רצון זוכה לברכת ה' במלואה, כדברי חז"ל: איזהו עשיר? השמח בחלקו! (ספרים)

ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה (ד, יב) - בפסוק זה רמזו הרמב"ם, ספרו המפרסם הוא היד החזקה שעל משנה תורה, והמורא הגדול רמז למורה נבוכים, אשר עשה משה בן מיומן. (רבנו אפרים)

לעיני כלי ישראל (ד, יב) - ראשי תבות לויים, כהנים, ישראלים. התורה נתנה לכלם בשוה. (ספרים)

פסוק זה מתחיל באות וא"ו - ולכל, ומסתיים באות למ"ד - ישראל. מתחילים הרי מיד את התורה שפותחת באות ב"ת, והפסוק הראשון מסתיים באות צד"י, יחד יוצא בצלו. ועל זה אמר הנביא הושע: צצלו נחיה בגוים, בצל התורה נחיה בגוים ונזכה לגאולה במקרה. (רבי חיים זוננפלד)

התורה מתחילה באות ב"ת ומסתיימת באות למ"ד. ה"ב"ד מתחיל באות וא"ו ומסתיים באות למ"ד. תורה שבעל פה מתחילה ומסתיימת באות מ"ם, גימטריה של פלן = 148 במנין קמה, פי אם אין קמח אין תורה. (פאר לשולחן)

ספורים בפרשה

במתו לא יקהתה עינו ולא ינס לחה (ז, ז)

בשנות השואה האיומה, בקשו הנאצים הארורים למחוק כל זכר לקהלות היהודיות באירופה, ובין השאר החריבו את בתי הקברות העתיקים והטרידו את מנוחתם של ישני עפר. כשהגיעו לעיר לידנסק, מצאו שם כמה יהודים זקנים כשהם משתטחים על ציונו של רבי אלימלך מליז'נסק שהסתלק בשנת תקמ"ז, כמאה וחמשים שנה קדם לכן. מהרו הנאצים להרס את האהל שעל הציון והחלו להרס את הקבר עצמו. מה נבדלו לראות את הצדיק שזכב בקברו בתכריכים שלמים, פניו מאירות וכלו אומר כבוד. מרב פחד ובהלה נרחו הרוצחים והותירו את הקבר בשלמותו, ובזכות הצדיק נצלו גם היהודים שהיו מסביב ונותרו בחיים.

לעיני כלי ישראל (ד, יב)

רבי נפתלי מרופשיץ אמר פעם, בי מעולם לא נצחו אדם חוץ מבעל עגלה אחד. בשעת ההקפות של ליל שמחת תורה, התבונן רבי נפתלי בעגלון פשוט שרקד וזמר בהתלהבות רבה ושמחתו עם סיום התורה לא ידעה גבול. לאחר ההקפות חמה רבי נפתלי באזניו ושאל: "מה פשר השמחה הגדולה שלך? וכי סימת את התורה?" הביט בו העגלון בתמיהה ואמר: "ואם אחי משיא את בנו, האם אני צריך לשמח בשמחתו?! אם יהודי אחר מסים את התורה, האם לא אשתתף עמו בגילה?!"

וימת שם משה עבדיה' בארץ מואב (ד, ה)

הבישוף הנוצרי של העיר מץ, שאל פעם את רבי יהונתן איבשיץ: בתורה מספר על משה רבנו ששהה בהר סיני ארבעים יום וארבעים לילה, לחם לא אכל ומים לא שתה. מהיכן נוכל לדעת פי הדברים נכונים? מילא הנסים והנפלאות שנגעשו במצרים, כל העולם היה עד לו, אך מה שנגעשה בשמים כשמששה היה לבדו שם, מי ערב לנו שכן היה? השיב לו רבי יהונתן: "התורה מסתיימת עם פטירת משה רבנו ועל כך שלא ידע איש את קבורתו. ואם מקום קבורתו לא נודע, היה אפשר לספר על משה שלא מת במיתה רגילה אלא עלה בחייו לשמים, כמו שבודים מלבם הנוצרים על מוסד דתם? אלא שהתורה היא תורת אמת וכל מה שנכתב בה אמת לאמתה, לכן מספר בה על מות משה כדרך כל האדם, ומאידך מספר שם על שהותו בהר ארבעים יום ללא אכל ומים, על פי רצון ה'."

תלמיד חכם מפלג שהיה צעיר לימים, שלח פעם מכתב דחוף אל רבי יצחק אלחנן מקובנה, גולל לפניו קשיה חמורה שנקרה במוחו, וסים את מכתבו פי הוא ממתין בכליון עינים לפתרון התעלומה, כדי שיוכל להמשיך ולהתקדם בלמודו בישוב הדעת. החזיר לו הרב מכתב קצר ובו כתב לו לעיני בדרך פלוני שבמסכת מנחות ובדברי התוספות במקום. התפלא האיש, פי הסגיה עסקה בנושא אחר מקשייתו, ושלח מכתב נוסף לבקש הסברים. השיב לו רבי יצחק אלחנן: גם התוספות נותרו בצריך עיון ולמרות זאת המשיכו בלמודם ולא נותרו על מקומם...

היה היה

ענישו של משפיל

ידועה דבקותו של הגר"א מוילנא בשפת קדשנו, אשר על פיה גרא הקב"ה את עולמו וטמונים בה סודות רבים ונשגבים. הוא חבב והוקיר כל תבה וכל אות של לשון הקדש והיה מרבה לעסוק בה ואף חבר ספרים במקצוע זה. מתוך חבה יתרה ללשון עסק בפרוש המלים הנרדפות שבלשון וחדש חדושים רבים שהיו לנחלת הכלל.

להלן ספור מפעים, אודות חבתו היתרה של הגר"א לשמות הנרדפים בלשון הקדש, ולקשרת הקדש שלו כלפי ראשונים כמלאכים, ובראשם רש"י הקדוש זי"ע.

הספור מובא בספר "עליות אליהו", בהעתק של אגרת שנכתבה על ידי המגיד מלוסק שנתפש להשפלה הגרלינית, וזה לשון האגרת במלואה:

זה שלש שנים הלפני מאז נתראינו יחד בעיר ברלין הבינה, ובהפריד מ'ידי היו הדברים האחרונים ממני אשר אין גם אחד בכלל הרבנים שיהיו ידיו רב לו בהקמה ובמדע, כי אם כל מעינים אד ורק בתלמוד. ואנכי שמתי לדרך פעמי ובאתי לעיר ק' ומדי שבתי שמה, הקשיתי איך אנשים שונים מהללים ומשפחים איש גדול אחד בשם הגאון רבי אליהו מוילנא, אשר לבד עצם גדלו עד אין קצה בתורה, הוא גם חכם נפלא בכל החכמות והמדעים אין כל דבר נעלם ממנו. גם דקדוק לשון העברי אשר כמו זר נחשב להרבנים.

ואנכי פאשר ידעתי, כי זה דרך אנשי המדינה להיות מגזימים ומפליגים, לא שמתי לבי לכל הדברים האלה, ואולם פאשר שמעה אזני קול ההמון הולך וחוזר, אמרתי לשום לדרך פעמי ולבוא עד איש האלקים ולראות האם נכונו דבריהם אם לא. ויהי כבואי כט"ו פרסאות לפני עיר וילנא, ישבתי בבית מלון אורחים, אשר נקבצו ובאו שמה כמה וכמה לומדי תורה, ובתוך הסעדה דברו חדושי תורה, וספרו כמה דברים בשם הגאון מוילנא והיו נפלאים מאד ומכונים לאמת.

לא עצרתי ברוחי ואמרתי להם כי כל משרת חפצי הוא לבוא ולראות את פני הגאון להפירו ולדבר עמו, אך האנשים הרחיבו פיהם בשחוק ויאמרו: "אתה משחת הזקן ומקפח פאת ראשך ומלבושך לבוש נכר, תדמה בנפשך כי תדרוך על מפתן בית הגאון!"

נבהלתי לשמע זאת ונגזלה שנה מעיני כל אותו הלילה, אך התחזקתי ונעצתי לבוא בתחבולה. שניתי את טעמי לבוא לפניו בתוך אדם המעלה ולכחש לו לאמר, כי אנכי רב מפדובה באיטליה, ואשר כל רבני איטליה שמו עינם לשלחני על דבר פקוח נפשות לבוא לפניו ולהתיעץ עמו על גורל קהלת ישראל באיטליה, ואז הרי יהיה מכתך לדבר עמי.

ישבתי וערכתי לי חמשה עשר אגרות מחמשה עשר רבני איטליה, לכלם בשם קראתים ושניתי כל מכתב בתאר האותיות ובסגנון לשון, והאגרות פלן ערוכות אלי ובשם הרב מפדובה יבנוני, ותארו אותי כמחבר ספר על שמות הנרדפים. ובמכתבים פתבתי פדברים האלה:

"הלא נודע למעלת כבוד תורתו פאשר המתקנו סוד יחד על דבר המלכות, אשר יצא על כל היהודים לגרשם מארץ איטליה מטעם שנאת הדת, ונודע למעלת תורתו כי אחר כל הוצאות כסף הרב אשר הוציאו דרי איטליה השיב אחד מגדוליהם כי אם יהיה לאל ידיו להשיב על כל השאלות אשר שאלו אותנו יש מקום פי נוכל להשיב. ואין איש מאתנו אשר יוכל לעמוד בפניך, עד אשר שמעה אזננו כי נמצא איש קדוש וגדול בעמנו, נקרא בשם הגאון מוילנא, אשר יאמר עליו כי הוא חכם בכל החכמות והמדעים עליו נשים מבטחנו כי יהיה לנו מלאך מושיע לרבי ריבנו ולהשיב חרפינו דבר ולסתם פי משטינינו.

על כן שמנו פנינו במעלת תורתו כי מי כמוהו משפיל על דבר וגם פי יליד ארץ פולין הוא ובקי בהם ובבלשונם פי יעלה ויבוא לפני הגאון הנ"ל, והי' ישלח מלאכו לפניו להצליח דרכו וזכות הרבים תלוייה בו".

לקחתי את המכתבים הללו בידי ובהם אני בא לויילנא. כשפאתי לבית הגאון, מצאתי שם את השמש שומר החדר. נשתי אליו ואמרתי לו כי לדבר עם הגאון אני רוצה. פאשר שאל אותי השמש מה חפצי, לקחתי מחיקי את המכתבים נתתי אותם לשמש שימסרם לגאון.

כעבר רבע שעה נפתחה דלת החדר והנה איש לקראתי ומראהו נורא. מכתר בטלית ותפלין והוא עומד על מפתן החדר, ובתוך אשר אני בו לא בא, שלום לא נתן לי ועיניו לא נשא לי להביט בפני, אך בקשני שאציע לפניו שאלותי ובלשון הקדש דבר.

מאורות

רבי יעקב יוסף מפולנאה ז"ע
ליום ההולאה כ' בתשרי תקנ"א

גדול תלמידיו של הפעל-שם טוב ומפרסם על שם ספרו, שהיה הספר הראשון בעולם הקסידות, "תולדות יעקב יוסף". לצד ספר זה, חבר ספרים נוספים, שאף הם הפכו לנכסי צאן ברזל בעולם הקסידות.

איש קדוש ובעל מופת, אשר התרחק מהבלי העולם והרביץ תורה לרבים. גרסאות רבות מספרות אודות התקרבותו אל רבו שחבבו מאד והעריף את פח תורתו. בקדשתו וקפדנותו נהג לקנס את אלו שעברו על הדת, ולאחר שהתקרב לרבו החזיר את כל הקנסות עד שהתרושש מכספו. מתנדדיו גרשוהו מעירו שריגרה, שם בהן בתחלה פרקנות, ומשמים תבעו את עלבונו ושרפה שפרצה בעיר בלטה רכוש רב ורבים מתנגדיו חלו אגשות.

השתוקקות גדולה היתה לבעל התולדות לזכות לגלוי אליהו, אולם הפעל-שם טוב אמר לו, כי עקב קפדנותו לא יוכל לראותו, אלא אם כן יקבל על עצמו לא להקפיד במשך שנה תמימה ואז יזכה לראותו. הסכים התולדות לתנאי ולקיים ערך סעדה ועני בלתי מפר שב בראש השלחן. כבש התולדות את כעסו ולבסוף יצא העני והתברר שהוא היה אליהו. כשהתפרסם ספרו, התרימוהו כמה מגדולי ישראל ובראשם הגר"א ורבי יחזקאל לנדא. מספר, כי התולדות בא בחלום אל רבי יעקב שמשון משפיטובקא ובקשו לנסע לפרג לתבע את עלבונו. כשבא לרבי יחזקאל, הקיפו בקשיות עד שהתפעל מכחו בתורה, וכשגלה את זהותו כפדו מאד.

יוסיף דעת

ספר דברים מסתיים עם פטירתו של משה רבנו, שעל פי חז"ל היה בו' באדר, טרם כניסת בני ישראל לארץ ישראל בשנת ב'תפ"ח, והוא גם יום הולדתו, כי הקב"ה ממלא את שנותיהם של צדיקים מיום אל יום.

רש"י מזכיר את מחלוקת חז"ל מי קברו במשמעות הפסוק: "ויקבור אותו בגיא", אם הקב"ה בכבודו ובעצמו ולבי ישמעאל הוא קבר את עצמו. קברו של משה רבנו היה מוכן מששת ימי בראשית כדי לכפר על מעשה פגור, ולכן כתוב בתורה: "מול בית פגור". מקום קבורתו של משה לא נודע כפי שנכתב בתורה: "ולא ידע איש את קבורתו". האבן עזרא כותב, כי דבר ברור שבמקום שמת משה שם גם נקבר, אולם הספורנו כותב שמת בראש הפסגה שמשם ראה את הארץ והקבורה עצמה היתה בגיא. במדרש המובא בספרי נאמר, כי גם משה עצמו לא ידע את מקום קבורתו, ולומדים זאת מהפסוק: "ולא ידע איש את קבורתו", ואין איש אלא משה שנאמר "והאיש משה עניו מאד". ובמדרש שם מובא, שמלכות בית קיסר שלחה שני סרדיטות ואמרו להם: "לכו וראו קבורתו של משה היכן היא", הלכו ועמדו למעלה וראו אותו למטה, ירדו למטה וראו אותו למעלה. נחלקו - חציים למעלה וחציים למטה, עליונים ראו אותו כלפי מטה ותחתונים כלפי מעלה, לכן נאמר ולא ידע איש קבורתו. המהרש"א בחידושי אגדות כתב, שמש רבנו שהתרחק בחייו מהגשמות כמלאך, כי פירש מן האשה ולחם לא אכל, לכן ממותו נעשה גופו רוחני ואין לו מקום מוגדר לקבורתו, וזו כוונת הגמרא שהוא עצמו לא ידע את קבורתו, כי נעשה כולו רוחני. הרלב"ג כותב, שהסיבה שהסתיי הקב"ה את קברו של משה, כדי שלא יהפוך המקום לבית עבודה וזה לדורות. את פטירת משה ביכה עם ישראל במשך שלושים יום ולאחר מכן התמנה יהושע בן נון על מקומו. ב"י בניסן, כחודש ויותר לאחר פטירת משה, כנסו בני ישראל לארץ ישראל.

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

וזאת הפרשה אשר ברח משה איש האלהים - עוד ירמו באמרו וזאת, על דרך אומנם ז"ל שלא זכה משה שיקרא איש האלהים עד שברך את ישראל.
הוא מה שהעיר באמרו וזאת, פרוש מלבד כל אשר פעל ועשה מהישר, כשהוסיף זאת הפרשה אשר ברח משה את בני ישראל כזה נקרא איש האלהים:

⊙

עוד ירמו על זה הדרך, איש המיוחד לאלהים שלא קם ולא יקום כמותו.

ונתפנו הפתוח בסמיכות את בני ישראל למאמר איש האלהים להגיד שמדרגה זו השיגה עם בני ישראל פרוש באמצעות מה שטרם בהם ומה שסבל מהם והמסתעף מאמצעות הנהגתו הטובה עמהם השיג מדרגה זו לקרא איש האלהים:

⊙

ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם - עוד רמו, כי מלכות ישראל תהיה מתקמת כשיהיו ישראל מתאספים ראשיהם יחד, ולא יהיו בד כבוד שבזה יהיה סבה שיתקדו יחד שבטי ישראל. וכשישראל בגדר זה הגה הנם ברום גדר ההצלחות, ומלכותם תהיה בה הנהיג של קיום.

וצא ולמד כי מיום שנהלקו הלבבות ונהלקו המלכויות מה עלתה בידם, וזאת סבת עגלי ידבנם והפאים אחריו, כי ראש האבדן הוא הפרוד, וכלי המחזיק בהרכה הוא השלום ויחוד הלבבות:

⊙

דברי הימים

בי"ט בתשרי תר"ד, הוקם בני יורק הארגון החברתי היהודי "בני ברית". מטרת הארגון היתה לאחד את עם ישראל ולסייע לנזקקים, ובראשיתו היו בו חברים שומרי תורה ומצוות ורבנים מארץ ישראל.

כל בתשרי תש"ה, יזמו יהודי ה'זונדרקומנדו', שמונו על ידי הנאצים ימ"ש לטיפול בגופות מחנות ההשמדה, ניסיון מרד שנכשל וכולם נהרגו, הי"ד.

בכ"א בתשרי ב'תתקל"ה, עשה שלמה המלך חג על בניין בית המקדש הראשון: "ועשה שלמה בעת ההיא את החג וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים לפני ה' אלוקים שבעה ימים ושבעה ימים", היה זה גם ביום הכיפורים ואחר כך יצאה בת קול שמעשיהם התקבלו בשמים. 14 ימים אלו הסתיימו ביום זה.

ביום זה בשנת ג'ת"ח, התנבאו הנביא חגי לזרובבל בן שאלתיאל פחת יהודה ויהושע בן יהוצקד הכהן הגדול לחזקם ולעודדם בבניית ביהמ"ק השני, והתנבא "גדול יהיה כבוד הזה האחרון מן הראשון". היעב"ץ כתב, שראוי לקרוא היום נבואה זו.

בכ"ב בתשרי, שלח שלמה את כל העם שבא לחגוג את חנוכת בית המקדש הראשון וכולם בירכו את המלך והלכו שמחים וטובי לב. מכאן למדו חז"ל שתלמיד הנפטר מרבו ולן באותה העיר, צריך להיפטר הימנו פעם אחרת.

בכ"א בתשרי תש"ז, הוצאו כל הנאשמים במשפטי נירנברג, בו נשפטו פושעי הנאצים על פשעייהם המחוררים בשואה, והם הוצאו להורג בתלייה. ניתלו עשרה פושעים נאציים, כעשרת בני המון בשעתו, כן יאבדו כל אויביך ה'.

המשך

אמרתי לפני אחת משאלות המינות שפאלו נשאלה מאת עדת בני ישראל באיטליה על ידי הגויים המציקים. הפיתי לתשובה, אך הוא אמר: "שאל עוד!" הוספתי ושאלתי והוא תובעני שאשאל עוד ועוד, וטרם ענה לי אף על אחת, עד שהצעתי לפני משאלות אין מספר.

אז פתח ואמר: "שבועים ושלש שאלות שאלת, אבל באמת יש בהם פחמש עשרה שאלות, כי השאלה הראשונה השביעית והשאלה העשרים וחמש והארבעים ושבע, הן בעצם שאלה אחת", וכן יתר השאלות חבר כמה כמה להענין אחד, ולכסוף אמר כל שאלותי, וענה לי תשובתו האחת על פלן.

והיה בלבי מה להשיב על דבריו ולסתר, ואמרתי להגאון "אולי ישיבו המתלוננים על זה כזאת?" השיב לי: "לא הבנת דברי! הט אונך ושמע עוד הפעם". וכשחזר על דבריו לא הוסיף עליהם מאומה, כי מראשית כלל בדבריו הקצרים אשר לא תמצא בהם סתירה איזו שהיא.

כאשר גמר וראיתי כי אינו נותן בי פנים מסבירות, אמרתי שלום ומהרתי אל פתח היציאה, והנה קולו של הגאון קורא אחרי: "אתה הוא האיש שחברת ספר על שמות הנרדפים?" שמחתי כי נאות לדבר עמי ואמרתי לו: "כן אדוני", וכך פתוח היה אף באותן אגרות שמסרתי לו.

אמר לי הגאון: "אם בן הואל נא לבאר לי מה הבדל בין לשון 'ששון', 'שמחה', 'צילה', 'דנה', 'דיצה', 'וחדוה' הנמצאים בפת"ד?" ואמרתי לו כאשר עם דעתי.

אמר לי "לא שכחת לבאר 'דיצה'?" אמרתי: "דיצה" אינה שמחה בלשון המקדש". אמר לי: "הלא מקרא מפרש באיוב 'ולפניו תדוץ דאכה'?" אמרתי: "בעלי הפשט יבארוהו על דרך לשון חכמים 'דץ בה מיד'".

הוסיף ואמר: "והלא רבנו הגדול רש"י ז"ל פרש 'דיצה' - לשון שמחה?" השיבותיו, כי רש"י לא השפיל לפרש על דרך פשוטו של מקרא. ראיתי כי אהזו ועד לקול דברי והשיב בקול עז: "הלא רבותינו הקדושים בעלי מדרש פרשו בלשון שמחה, עשרה לשונות של שמחה ובתוכם דיצה!" השיבותי: "הרי גם בעלי המדרש אינם מבעלי פשט הגבול". מיז פנה הגאון ערפו אלי ושב לחזרו.

ואנכי הלכתי למלונני, אך טרם בואי אל מנוחתי קדמוני שני מלאכי חבלה וקראו אותי לבוא לפני פרנסי העיר ובית הדין. אמרתי: "מה פשעי כי דלקתם אתי?" והשיבו: "לך ועמד, ותשמע פשר דבר".

ידעת ידידי אותי, כי לא יפל לבני בקרבי ורוח נכון וחק בקרבי, שנסתי מתני ובאתי ואעמד לפניהם. והיו לפני שבעה זקנים מכתרים בטלית ותפליו, ועמד זקן אחד מהם ויאמר לי: "אתה זה אשר חרפת וגדפת על חכמי המדרש ז"ל ועל דברת רבנו רש"י ז"ל?" והשיבותיו: "לא חרפתי ולא גדפתי".

ויאמר אלי: "מה זה אמרת לפני הגאון?" אז אמרתי כי אינם מפרשים על דרך הפשט - אמרתי. ורמו הזקן גדול ויקחוני שני המחבלים ויציאוני לחוץ לפניהם, והתמהמהו כמו חצי שעה והשיבוני לפניהם, ושני מלאכי חבלה אלה אחד עומד לימיני ואחד לשמאלי לשטני, ועמד הזקן הראשון עוד הפעם וקרא לפני פתקא דבי דינא, כי מחיב אני ללקות ארבעים קדין המבזה תלמיד חכם, ובמכות אלה הפיתי בית מאהבי אלה משני המלאכי חבלה.

ועוד לא שקטה רוחם בזה, כי אם הביאוני לפני פתח בית הפנסת וביאו צנארי פסוגר פתחי ברזל האחוזים בקירות בית הפנסת לעמד קבל עם, וממעל לראשי הדביקו ניר רשום עליו כי זה האיש נענש על שהלעיג על דברי רבותינו הקדושים, וכל הבא להתפלל תפלת המנחה וקרא ועמד וקראו אותי 'פושע ישראל', ומפני לא חשכו רק.

וכמעט מאשר ירק וירקו בפני נעשה רקק מים מהלכת כמו ירדן לפני, הלא תדע כי אין וילגא כמו ברליו, כי בוילגא המון רב וכלם מקטנם ועד גדולים יבואו לעת התפלה.

"וככלות תפלת המנחה הוציאוני חוץ לעיר וישלחוני לדרך".

עד כמה מלמד אונתנו ספור מקורי זה, על חרדתו העצומה של אדונינו הגר"א לכל מלה שפתח רש"י הקדוש, ועד כמה אנו למדים מכאן על הזירות הנדרשת בכבוד רבותינו ראשונים ומלאכים, אשר לחשתם לחיבת שרף וכל דבריהם בגחלי אש.

מטעם

(ג.כ.א)

וזאת הברכה **מטעמות** בטעמי מנה רביעי. בספר שירי מנחה מצא כאן רמז למוכא במדרש על הפסוק "ורא בלעם כי טוב בעיני ה'", ראה שעתיד משה רבנו לברך את ישראל ארבע ברכות. ברכם בבנייתו עם אהרן לאהל מועד, ברכם בשכלו מלאכת המשכן, ברכם שיוסף ה' עליהם ויברך אותם, ועכשו זו הברכה הרביעית לפני מותו, ולכן זה מנה רביעי שכאן מנחות ארבע הברכות.

מחץ מתנים קמיו ומשנאיו (ג.כ.א)

תבת ומשנאיו מטעמת בטעם טפחא המפסיק, כי היא מתחברת עם תבת קמיו ופרוש הפסוק שמשח מבקש מה' שימח את ישראל עם כל הקמים והשונאים, כדי שלא תהיה להם תקומה, ויש שמפסיקים בין קמיו למשנאיו.

כי שמרו אמרתך (ג.כ.ט)

תבת אמרתך מנקודת בגול, כי היא מטעמת בוקף קטן הנחשב בטעם מפסיק. תבה זו מופיעה כאן בפעם היחיד בתורה, ובכתובים מופיעה 19 פעמים וכלן בספר התהלים, לעתים בשוא ולעתים בגול כשיש טעם מפסיק בגוף פסוק. המלה מופיעה גם בספר ישעיהו, אולם שם הנקוד אמרתך בלשון נקבה.

מדגש

בפרשתנו מובאת המלה "אשדת" שנכתבה במלה אחת, אולם הקרי הוא בשתי מלים "אש דת". יש המשערים מלים דומות בתנ"ך שנכתבות פחות ונקראות בנפרד, כגון: בגד - בא גד, חלפאים - חל פאים, ועוד. בספרי הדרוש הארינו להסביר את הקרי והכתיב, ונמצאו גם רמזים שונים על פי הסוד. יש שכתבו שאש דת כמו ראשי תבות אדם, וזה רק לפי הקרי ולא הכתיב, כי רק לישראל יש תורה שבעל פה, וכאן מביאים בשם הגר"א לרמז על שתי התורות, כי המ"ם של תבת מוימינו עם תבת אש בגימטריה מקרא, דת כמו - אותיות תלמוד, והיא התורה שבעל פה. ולכן הכתיב מורה על התורה שהיא אחת, והקרי שנקרא בעל פה, מורה שיש תורה שכתב ותורה שבעל פה ואחוזים זה בזה.

ממלה

מנהג ידוע בקהילות ישראל, לכבד את רב בית הכנסת בעליות 'חתן תורה' בסיום ספר דברים ומקדמים את פניו בפומון מיחד המסומנים במלים: 'עמד, עמד, עמד', רבנו חתן התורה, מרשות כל הקהל הקדוש הנהג והשלם התורה. בבית המדרש הגדול בפרג, בזמניו של רבי יהונתן איבשיץ, כבדו פעם עם הארץ אחד, שזכה לעליה זו בזכות כספו הרב. אמר הרב: השנה וכינוי להמן חסיד ופרוש, שהרי ידוע לכלם כי 'חתן התורה' דנו אינו מביד את הפלה ומעולם לא הביט בה"...

המגיד מדובנא הזדמן פעם לבית כנסת לפני תפלת שחרית. ראה את אחד מעשירי הקהל עומד ואומר בכונה "אלקי, נשמד" מברכות השחר, בהטעמו את המלים "ואתה עתיד לטלה ממני ולהחזירה בי לעתיד לבוא". וכשאמר "ולהחזירה בי" געה בכבי, שאל אותו המגיד: "כשאמרתי לטלה ממני לא בכית, ואלו כשאמרתי ולהחזירה בי בכית, מה טעם?" השיב לו העשירי: "אני, ברוך השם, איש עשיר ומרבה נכסים. מלוח אני ברבית ומרויח הרבה כסף, אולם דבר אחד מדאיג אותי מאד, יש לי בנים שיצאו לתרבות רעה ומתירא אני שלאחר מותי יבזבוז את כל רכושי, כך שבקומי לתחית המתים לא תהיה לי פרוטה לפרטה ואהיה נאלץ לחזר על הפתחים ולפשט יד לנדבה, משום כך כשאני אומר ולהחזירה בי עולות דמעות בעיני ואני פורץ בכבי". אמר לו המגיד מדובנא: "תנוח דעתך, אין כל מקום לכבי. אדם שיש לו בנים כאלו ונוסף לכך הוא גם מלוח ברבית, חזקה שלא יקום לתחית המתים..."

חותנו של הצדיק רבי ליבוש מפרושקוב אמר לו פעם: "מרחם אתה על העולם ומלואו, מכתת רגליך בעבור כל אדם, ואיני רואה אדם שמרחם עליך עצמך?" השיב לו רבי ליבוש: "אדרבה, יתנדב נא מר להיות הראשון למצוה, ירחם עלי ויחדל להציק לי בדברים אלו..."

הצדיק רבי חיים מפוניסקל, היה גדול בתורה וחסיד במעשיו. בשנת בצרת אחת, מכר את כל חפציו וספריו והאכיל רעבים רבים עד שהצילם ממות לחיים. לאחר תקופה, חזרו החיים לתקנם ובערב שבת אחת ראה ביצד אשתו הרבנית מוציאה את הפמוטים שהחביאה בשנות הבצרת, כדי שבעלה לא ימכרם. התעלף הרב וכשהשיבו את נפשו אמר בכבי: "כמה נפשות מישראל אפשר היה להציל בפמוטים אלו!"

רגיל היה הצדיק רבי יחזקאל מקוזמיר לומר פה: כנסת ישראל משולה לארון מלא בכלי זכויות. אם ארוזים הפלים היטב, יכולים לנגע את הארון ולטלטל אותו, ואין הפלים נשברים. אך אם אין הפלים ארוזים היטב, אלא אחוזים בצורה רופפת, הרי כל טלטול יכול לשבר את הפלים. אף ישראל כן, אם אחוזים ודבוקים הם באחזיה איתנה, אין תקלה באה להם, אך אם חלילה חל פרוז ביניהם, אינם יכולים להתגבר אפילו על מכשול קל, חלילה.

פעם ישב הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין בחבורה של תלמידי חכמים ושוחחו ביניהם בדברי תורה. אמר האחד חדוש נפלא, והיו הדברים מאירים פניו ונענה אחד מבני החבורה ואמר בטוב: "דבר זה מפרש במלבי"ם". "לא", אמר רבי מאיר, "אין זה מלבי"ם, כי אם מלבי"ו פני חברו..."

מלמד אחד שהיה עני מרוד, חלה קשות ונזקק לסכום גדול לרפוי. הצדיק רבי יחזקאל משינאוא, שהיה תלמידו לשעבר, בקש לצאת לגבות צדקה בעבורו, והלך להמלך באביו ה"דברי חיים" מצאנו. הסכים עמו אביו אך התנה תנאי בפניו: "שלא תחזר עמוס בשנאת ישראל". לא הבין הבן והאב הסביר: "יתכן כי אחד לא ירצה לתת, והשני לא יתכן די הצורך, ותכנס בלבך שנאה כלפיהם. נמצא שבמקום להביא כסף לעני תביא שנאת ישראל..."

הגאון רבי חיים מבריסק השיא את אחד מבניו בעיר הבריה ורשה. בשעת המשחה נכנס גנב ידוע מתושבי העיר, ונעשה רעש: "גנב, תפסוהו!" כששמע רבי חיים בן אפר: "חלילה לכם, אל יגרש אדם מישראל, אלא הושיבוהו בין הקרואים המקבדים, ומבטח לכם שלא יגנב..."

בין רבי יהושע מבלז לבין רבי יוסף שאול נתנוזן רבה של לבוב, היו חלוקי דעות, אך למרות זאת קשב הרבי מבלז בלבוב הלך לבקר אצל המרא דאתרא. הפתע הרב מבלז ושאול: "איך זכיתי לכבוד גדול כזה, והרי אנו חלוקים בדעותינו?" השיב לו הרבי מבלז: "מתפללים אנו בתפלת שמונה עשרה 'השיבה שופטינו' - והפונה לרבנים, ואחר כך מתפללים 'על הצדיקים' והפונה לאדמו"רים. יאמין לי הרב מבלז, כי שנים אלו היו יכולים להופיע יחדו בתפלה ולהתאחד, אלא 'ולמשינינו' נכנסו באמצע והם גרמו לפרוד..."

"תורת ה' תמימה, כל כמה שאתה הופך והופך בה, היא נשארת בתמימותה ובשלמותה" (הבעש"ט ח"ק)

גליון 544
שנה י"ב תשפ"ג

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

כי המשפט לאלהים הוא

מסופר בתלמוד: בעיר בבל היה עשיר אחד שעשה עוול לעני אחד, והעני החליט לתבוע את העשיר לדין תורה, הלך העני לבית דינו של רב שהיה גדול הדור ואמר: ברצוני לתבוע את עשיר פלוני לדין תורה שעשה לי עוול, רב שלח אחרי העשיר להזמין אל בית הדין, אך העשיר מחמת גאוותו סירב לבוא ולהתדיין עם אותו עני, ואמר לשליח: וכי אני אבוא להתדיין עם אותו עני? והרי אם יבואו כל הגמלים של הערבים, לא יוכלו לשאת את מפתחות האוצרות שלי מחמת רוב עושרי. ולכן אין זה מכבודי לבוא לבית הדין. כשמע רב כך, אמר: מדוע מתגאה זה בממון שאינו שלו? יהי רצון שתהא קללה בממונו, מיד יצאה גזירה מהמלך שיכנס הוא וכל אוצרותיו לטמיון לאוצר המלך. מיד בא העשיר לפני רב בבכיה, וביקש שיתפלל עליו שהמלך יחזיר לו את ממונו, וכן היה שהמלך החזיר לו.

(ירושלמי נדרים ט' - ד')

פרשת השבוע

לכך נתכוונתי אפוא בדברי שביתך אינו מתנהל כולו על פי התורה.

וישמן ישורון ויבעט (ל"ב ס"ו)

מעשה בסוחר דל ואביון, שאחרי שנים ללא מזל ועניות, האירה לו המזל פנים, ובכל עסק שעשה הצליח, ותוך זמן קצר הגיע לעשירות מופלגת. הוא התחיל להאמין כי הודות לחכמתו וכשרונותיו עשה את החיל הזה, וכל כמה שהונו גדל גאותו פרח, את ידידיו התחיל לנטוש והביט עליהם בבוז. ויהי היום והרה"ק רבי יחיאל מיכל מולוטשוב זיע"א עבר במקום ונכנס לבית העשיר. הלה שהיה פעם חסיד ומעריץ את ר' מיכל, עשה עתה עצמו כלא מכירו, וקיבל אותו בקרירות. לקח אותו הרבי לחלון הסגור ושאלו, מה אתה רואה מעבר לזכוכית? השיב לו, אנשים עוברים ושבים. אחר כך לקחו הרבי ליד המראה, ושאלו שוב, ועכשיו מה אתה רואה? את עצמי אני רואה, השיב הסוחר. כאן הוכיחו הרבי ואמר: ההבדל בין זכוכית זו לזו היא, כשהיא אינה מצופה בכסף, רואים אנשים ואילו כאשר הזכוכית מצופה בכסף מראה, רואה אתה רק את עצמך.

וישמן ישורון ויבעט (ל"ב - ס"ו)
מסופר על הרה"ק רבי ישראל מסלנט זיע"א, שכאשר ביקר בפרנקפורט, הוזמן להתארח בארמונו המפואר של הנגיד הנודע רוטשילד. התפעל האורח מן הפאר הרב שראה באותו מקום, וכשנפרד ממארחו אמר לו בבדיחות הדעת, במחילה מכבודו, נוכחתי לדעת שאין הבית הזה מתנהל כולו על פי התורה. נחרד המארח הנדיב מדבריו של רבי ישראל וקרא בתמיחה, מה כוונת כבוד הרב בדברים שהשמיע באזני זה עתה? התחייך רבי ישראל כנגד מארחו ואמר לו בנימה פייסנית, מה שהשמעתי זה עתה למר, אינו אלא שבח והלל ולא חלילה דברי ביקורת, שכן כתוב בתורה וישמן ישורון ויבעט נמצינו למדים מכאן, שכאשר יהודי עולה לגדולה והוא משופע בעושר ובנכסים, וזה דעתו עליו והוא בועט בגסות בכל הכתוב בתורה, כאילו נשכחה ממנו מציאות ה' בעולם חלילה. ואילו אצליך מצאתי כביכול עולם הפוך, אתה הנך בלי עין הרע עשיר מופלג, ובכל זאת מתנהל ביתך על סהרת הכשרות ברוח ישראל סבא.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 6:52 ת"א: 6:54 ר"ת: 7:30

האזינו

זמני כניסת השבת
ירושלים: 5:41 ת"א: 5:56

מסירות נפשו של רבי נחמן ליהודי

(יומא להילולא ח"י תשרי)

נפוליאון בונפרטה שליט צרפת לפני למעלה ממאתיים שנים. רצה לכבוש את כל העולם ולהפוך את אירופה ואיזור הים התיכון למרכז ענקי של התרבות הצרפתית, צבאותיו האדירים כבשו מדינה אחר מדינה, וכמו אלכסנדר הגדול בשעתו האמין הגנרל הצרפתי נמוך הקומה, כי הדרך אל השלטון המוחלט בארצו ובעולם כולו עוברת במזרח התיכון, ואחרי ששטף וכבש את מצרים, המשיך בראש גייסותיו לארץ ישראל.

בעת ההיא ביקר בארץ ישראל אברך צעיר בשם רבי נחמן מברסלב, שהיה נין ונכד להבעש"ט הקדוש ויע"א, הוא שהה בצפת והתעמק בלימוד הקבלה, במגמה לשאוב לתוכו מרוחם הגדולה של האר"י הקדוש ושאר מקובלים תלמידי חכמים וקדושי עליון שחיו בערים העתיקות צפת וטבריה. רבי נחמן שעתיד היה להיות רבם של חסידי ברסלב, שהה שעות רבות בעיון והתבוננות כשהוא מתמסר לעבודת הבורא ברוח האר"י ז"ל ותלמידיו. אחד המקומות החביבים על רבי נחמן בו הרבה להתגודד היה בית העלמין של צפת, כאן בין המצבות השקועות למחצה, שחלאת הזמן ומוזג האויר עשו בהם שפטים, ובקושי אפשר היה לקרוא את החרות עליהן, כאן הוא הרגיש את עצמו הכי קרוב אל אותם אנשים קדושים שהקדישו את כל חייהם ללימוד התורה ולחקר אלוקי וסודות הבריאה.

באחד הערבים אחרי שהוא התפלל בדבקות, הניח את ראשו לרגעים אחדים על האבנים העתיקות מכוסות האזוב, ונרדם. בחלומו הוא ראה אדם זקן עומד לפניו וכולו עטוף לבן, הזר ביקש ממנו להפסיק את תפילתו, וללכת תיכף ומיד לים כינרת אשר בטבריה, שם יטיל עליו ה' תפקיד חשוב מאוד. רבי נחמן התעורר משנתו ונוכר בחלום שראה. ללא כל היסוס הלך מיד לאכסניה שלו, נטל את מטלטליו המעטים, ועזב את צפת כדי ללכת לטבריה, בעקבות הקריאה השמימית. בהגיעו לטבריה, הוא שכר חדר קטן קרוב לכינרת וירד אל החוף כדי לראות מה יתרחש.

בינתיים הוא המשיך באורח חייו הקבוע, היינו לימוד תפילה והתבוננות, בקרב הכוחות הצרפתיים שחנו בארץ ישראל, הורגש אותה שעה אי שקט שהיה תוצאה של חוסר המעש, חוסר המעש שנפתה עליהם, התברר כי לורד נלטון נחל ניצחון גדול על הצי הצרפתי בקרבת שפך הנילוס, וקטע בכך את קווי האספקה החיוניים של צבאות נפוליאון. למנהיגה הצרפתי שיחק מזלו והוא הצליח להימלט מהכוחות האנגליים המנצחים, ולקבוע את המטה שלו בארץ ישראל על חופי הכנרת, בדיוק מול המקום שבו ישב רבי נחמן מברסלב ולמד תורה יומם ולילה. נפוליאון היה מודאג מאוד, מלבד התבוסה בקרב, הוסיפו שמועות על מרידות ואי סדרים בצרפת צרות על צרותיו. המורל של צבאותיו היה ירוד למדי והם החלו להטריד את תושבי הכפרים והעיירות הסמוכות.

יום אחד התפרצה קבוצה של חיילים צרפתיים לבתי הדייגים אשר על שפת האגם. האישי אשר אצלו שכר רבי נחמן את חדרו היה דייג זקן ועני, שבילה את מרבית זמנו באמירת תהילים, הוא התפרנס ממה שבניו הרוויחו במלאכת הדייג, כאשר הצרפתים התפרצו

לבקתתו ותבעו את כספו, אמר להם הזקן כי אין לו מאומה בבית. אולם החיילים המשחרים לטרף לא האמינו לו, וערכו בבית חיפוש מדוקדק מן המסד ועד הטפחות. משלא מצאו מאומה הרגיו אותם הדבר מאוד, והם תפשו את הזקן טלטלו אותו באויר, הרביצו לו, קללו אותו ודרשו ממנו בקול מאיים, שיגלה להם תיכף ומיד היכן הוא החביא את כספו. לחינם אמר להם הזקן כשקולו נשבר מבכי שאין לו כל אוצרות, זה רק העלה את חמת החיילים עוד יותר והם הוסיפו להרביץ לו ללא רחם. צעקותיו של הזקן הגיעו אל רבי נחמן שישב בחדרו, מבלי להפסיד רגע של זמן הוא וינק החוצה ורץ כדי להציל את הדייג הזקן.

כאשר נכנס אל החדר וראה את הדייג העני נתון בידיהם של החיילים האכזריים לשבט ולחסד, קרא רבי נחמן בקול גדול: "סלקו ידיכם מהזקן תיכף ומיד" החיילים הקשוחים שתאוות רצח ניבטה מעיניהם, הופתעו לראות לפניהם אדם צעיר שהיה מוכן להתייצב נגדם, אם כי בידיו לא היה כל נשק. הם התפלאו כיצד העיז איש זה להתקומם נגדם ולדבר אתם בסגנון זה. ככה, אתה רוצה לקבל מכות נכון? אמר אחד מהם לרבי נחמן כשחיוך רחב משתפך על פניו, בוא הנה חביבי ותטעם את טעמם של החגורות שלנו, מנהיגים של החיילים המתפרעים שהיה בעל פרצוף של גוי מגושם, צעד קדימה כדי לתפוס את רבי נחמן, אולם כאשר הוא הביט לתוך עינו היוקדות של הרבי הצעיר, נעצרו ידיו המורמות והוא לא היה מסוגל לזוז יותר.

שניים מחבריו שביקשו לחוש לעזרתו מצאו את עצמם אף הם מסומרים אל מקומותיהם בלי יכולת לנוע. "עתה תנו את כל הכסף שיש אצלכם לדייג הזקן, בתור פיצוי על אשר עוללתם לו" פקד עליהם רבי נחמן. והשלשה פעלו כמהופנטים, רוקנו את כיסיהם והניחו את המעות לפני הזקן, אולם ההוא היה חלש ונפחד מדי, ולא היה יכול לאסוף אותם. "קחו את הזקן והניחו אותו במיטה" פקד עתה רבי נחמן על החיילים, והללו מלאו אחר הוראותיו ללא ערעור, "עכשיו תלכו מכאן ואל תעזו להטריד יותר את תושבי הסביבה" נפרד מהם רבי נחמן. החיילים הסתלקו כל עוד נפשם בם מבלי להוציא הגה.

סיפורו של הרב הצעיר, אומץ ליבו והכח הנפשי הבלתי רגיל, שבעזרתו הוא הכריע קבוצה של חיילים מזוינים. נפוץ חיש מהר במחנה הצרפתי, והפך לשיחת היום בקרב החיילים, אלה שהיו מעורבים בתקרית אף נפחו את הסיפור והוסיפו לו גוונים ופרטי פרטים, עד כי כל הצבא הצרפתי שחנה על חוף הכנרת היה מספר סיפורים על כוחו המופלא של הרב הצעיר. הסיפור הגיע גם לאזני נפוליאון שלא היה מאושר מכך שיהודי העיז להתנגד לחייליו ואף לתת להם הוראות, הוא פקד איפוא על אחד מקציניו שיחקור את המקרה וידווח לו מה בדיוק קרה, מאז המקרה לא העיזו חיילים צרפתיים להתקרב אל מגורי היהודים בטבריה, לכן התפלאו עתה היהודים בראותם קצין צרפתי בעל דרגה גבוהה, עושה את דרכו ברחובותיה הצרים של העיר במגמה להגיע אל שכונת הדייגים אשר על שפת הכנרת. הקצין היה מלווה ע"י שני חיילים, ושלושתם נעצרו כאשר הגיעו אל בקתת הדייג הזקן.

שני החיילים שהיו בין אלה שהתקיפו בשעתו את הזקן לא העיזו עתה לעבור את דלתה של הביקתה, הקצין הבין לרוחם ונכנס לבדו, הדייג הזקן שכב במיטה ולידו אדם צעיר שטיפל בפצעיו, הקצין שיער שצער זה מוכרח להיות אותו רב שעל אודותיו מספרים במחנה את הסיפורים המופלאים, אולם ליתר בטחון הוא שאל האם אתה זה הצעיר שהעיז להתנגד לחיילי צרפת?

משל ונמשל

הלה' תגמלו זאת עם נבל ולא חכם (לב ו)

יש להבין הרי תמיד למודים אנו ללכת מן הקל אל הכבד, וכאן הכתוב אומר להיפך, שקודם נוקט לשון נבל שהוא ביטוי של גנאי גדול, ואחר כך הוא משתמש בביטוי 'לא חכם' שהוא גנאי פחות הרבה מן הקודם. והדברים יתבארו על פי משל, סוחר אחד היה מנהל את כל מסחרו במשך חודש אחד בשנה, וממנו פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו במשך כל השנה. לימים נפל למשכב ורפואתו עלתה לו סכום כסף גדול מאד, היה אותו איש שרוי בדאגה על אותו הפסד שנגרם לו עקב מחלתו. באו קרוביו וידידיו ונחמו אותו באמרם, שלא ישים לב לסכומים הגדולים שהוציא לרופאים ולרפואות. אמר להם וכי על הכסף הזה שהוצאתי עבור הרופאים והרפואות דאגתכם? לא ולא, אלא כל דאגתי היא שבמשך כל החודש לא הרווחתי מאומה, והרי ידוע לכם שאדם עני הנני, וכל השנה פרנסתי מן העסק של חודש זה, ואם כן מנין אתפרנס כל השנה? ועל זה אני בוכה.

והנמשל, נבל הוא גנאי לעוברים על רצונו יתברך במעשה העבירות, ואילו לא חכם על שאינם עוסקים במעשה המצוות, ואמנם נבל הוא גנאי גדול ויש בו כדי לגרום דאגה גדולה למי שמכנים אותו כך, אבל ביותר חייב אדם לדאוג על היותו לא חכם, כי מי שהשפיל נשמתו בחטאיו, נשמתו תטהר על ידי העונשים בעולם האמת, אבל מעשי המצוות הרי מקומם הוא רק בעולם הזה, וכאשר לא מלא באמתחתו מהם, יתכן שיהיה זה עבורו מעוות לא יוכל לתקן כי במה יחיה את נפשו העגומה שם בעולם האמת? לכן הקדימה התורה את הביטוי עם נבל שזה ביטוי לעוברי עבירה, אבל ההיזק בזה הוא פחות מן ההיזק שנגרם לאדם על ידי היותו לא חכם.

(בשם ה' חפץ חיים' הקדוש זיע"א)

"אני רק אמרתי לאנשיך שיפסיקו להכות זקן חף מפשע" השיב רבי נחמן בקול שקט. מי שמך לשופט על מעשיהם של החיילים הצרפתיים? תבע הקצין הצרפתי לדעת. "לא יכולה להיות סיבה שתצדיק את האכזריות אותה ראו עיניי" השיב רבי נחמן והוסיף כי נסיבות המקרה היו גלויות וברורות והוא רמו בכך על נסיון השוד שהחיילים בקשו לבצע. הקצין הצרפתי התרשם מאוד מהצורה הכנה והתקיפה בה דיבר רבי נחמן, והחלה שיחה ארוכה בה באה לידי ביטוי הבנתו העמוקה של רבי נחמן בבעיות שהטרידו את נפוליאון ומטהו, ידיעותיו הרחבות בפוליטיקה העולמית ובאסטרטגיה הפליאו את הקצין שהפך מבלי משים למעריץ נלהב של הרב הצעיר. בשובו למטה הצרפתי דיווח הקצין את רשמיו לנפוליאון.

באחד מלילות הירח היה רבי נחמן יושב על שפת הים שקוע בלימודיו, כאשר לפתע הבחין בסירה המתקרבת אל החוף, נראה היה כי בסירה חיילים אחדים. כאשר יצאו האנשים מהסירה והתקרבו אליו, קם רבי נחמן וקרא "ברוך בואך הוד מלכותך" כיצד זה ידעת מי אני? שאל נפוליאון. התורה נותנת חכמה ללומדיה, השיב רבי נחמן. נפוליאון עמד על כך חיש מהר כי לפניו אדם בלתי רגיל, אחרי שיחה קצרה הוא התרשם ממנו מאוד, ולאחר שהשתכנע כי לרבי נחמן הבנה עמוקה ושיפוט בהיר בענייני העולם, ביקש ממנו עצה אם להמשיך את מסעו לאסיה בניסיון לכבוש את העולם, או לחזור לצרפת ולנסות לפתור את בעיותיה הפנימיות. אחרי שחשב שעה קלה, השיב לו רבי נחמן: אני רואה שצפוי לך עתיד גדול אולם לא בכיבוש העולם, לך הביתה לצרפת ותשתמש בכישרונותיך לטובת ארצך, אולם אל תשלה את עצמך, כי לאיזה גובה שלא ידרוך כוכבך, דע כי קריירה שהחלה בדם מסתיימת בדם, התוצאה של קרבות ומלחמות היא מלחמה חדשה ולא שלום, וההיסטוריה לא נעשית בידי אדם כי אם בידי ההשגחה העליונה. נפוליאון התרשם מאוד מדעה זו שכמותה עדיין לא הושמעה באזניו, אולם תשוקתו העזה לתהילת גיבורים המושגת בשדה הקרב הכריעה את הכף והוא החליט ללכת בדרכו, מוטב חיים קצרים אך רבי תהילה וכבוד, מאשר חיים ארוכים משעממים של שלום, אמר בתוקף. רבי נחמן החווה קידה והשיב: כל אדם חייב לבחור לו את דרכו בחיים, אולם אל נא ישכח הוד מעלתו כי אפילו לב מלכים ורוזנים הוא בידי ה'. לפני שעזב ניסה נפוליאון לשכנע את רבי נחמן שיסכים להימנות על יועציו. אולם הרב אמר לו כי גם הוא כבר בחר את דרכו בחיים, אני מחפש לעצמי לא תהילה ולא כבוד אלא לעבוד את ה' בכל לבי ובכל נפשי.

הרה"ק רבי נחמן זיע"א ונפוליאון הלכו איש איש לדרכו, נפוליאון הפך להיות האדם הגדול ביותר בעולם אולם רק לתקופה קצרה, וחיוו נסתיימו בבדידות מזהירה בגלות על אי בודד. רבי נחמן נפטר בגיל צעיר, אולם בחייו הקצרים הוא הגיע לפסגת האמונה וההשראה הרוחנית ונהיה מנהיגם הנערץ של אלפי יהודים בכל העולם.

צ'ין אדם לחברו

כל אלמנה ויתום לא תענון

הרה"ק רבי אביגדור אחיו של הרה"ק רבי חיים מצאנז זיע"א, נודמן פעם לעיירה לשבת ונתארך בבית גביר אחד, נהוג היה באותם הימים, שלאורח חשוב היו מגישים את קערת החמין והוא היה מחלק לכל אחד את מנתו כאילו הוא בעל הבית. הגישו לרבי אביגדור את הקערה, ולאחר שטעם ממנה המשיך לאוכלה עד תומה, ולא חילק למסובים האחרים. תמהו כל המסובים וחשבו שיש כאן איזו הנהגה נסתרת הנשגבה מבינתם. לאחר הסעודה לשאלתו של אחד ממקורביו, אמר רבי אביגדור לך אני יכול לגלות את הסיבה: כשטעמתי מהחמין התברר לי שהמשרתת היתומה טעתה ונתנה בו מעט נפט במקום שמן, אמרתי בלבי מוטב אסבול אני את טעם הנפט ולא יכעסו בעלי הבית על המשרתת היתומה.

זהירותו של החתם סופר בכבוד הזולת מסופר על הגאון רבי ישראל יצחק אהרן לנדסברג זיע"א לימים אב"ד גרויסווארדיין, שכאשר נכנס ללמוד בישיבת הגה"ק ה"חתם סופר" זיע"א, והיות שהיה מחוסר אמצעים, הציע לבחורים כי מוכן הוא לכתוב את כל חידושיו של ה"חתם סופר" מלה במלה, ואפילו לתאר כל תנועה ותנועה שלו, והם הבטיחו לשלם לו על כך. כשהגיע החת"ס לשיעור, חש באוירה קלילה בעקבות ניסיונו של אותו בחור צעיר לחקות אותו, והוא תבע מאחד התלמידים לספר לו מה זה ועל מה זה? התלמיד נאלץ לספר לו על ההסכם שהיה עם אותו עילוי צעיר, לכתוב את שיעוריו ולמוסרם בפני התלמידים בדיוק באותו אופן שהרב מוסרם. החת"ס הגיב בהקפדה, סגר את הגמרא ועזב את הישיבה. למחרת היום ציווה החת"ס למסור לכל הבחורים, שעליהם להתייצב לשיעור ללא יוצא מן הכלל,

איש בל יעדר, ומי שלא יבוא לא יורשה להיות ביישיבה, וגם איציק אהרן אותו נער צעיר חייב להשתתף, ואם יסרב יש להביאו אף נגד רצונו. לא היתה איפא ברירה לאיציק אהרן, וגם הוא בא כשכל גופו רועד כעלה נידף, ונפשו כמעט פורחת ממנו, ורוחו היתה כה שבורה ורצוצה ממה שאירע בשיעור אתמול, שלא היה יכול לבוא ברגליו והבחורים נאלצו להעמיסו על כתפיהם ולהביאו לישיבה, הוא ידע שכלתה אליו הרעה, והיה בטוח שהרבי יגער בו קשות ויטלקו מהישיבה בבושת פנים. כאשר כולם התיישבו במקומותיהם, פתח ה"חתם סופר" הקדוש ואמר:

בניי היקרים, אתמול בעת השיעור לא התנהגתי כשורה, במקום לשבח את הבחור איציק אהרן על מידת חביבותו לחידושי-תורה של רבו, ולחביבות שלו בכלל, ועל כשרונותיו הנעלים וזיכרונו הנפלא, נכשלתי בעוון של המלבין פני חברו ברבים, כאן פרץ מרן החת"ס בבכי מר שזעזע את כל הנוכחים, רגעים ארוכים חלפו ובכיו של החתם סופר נשמע בחלל הישיבה, בחזרו על כך שהמלבין פני חברו ברבים אין לו חלק לעולם הבא, ועל כן אינני רואה עצמי ראוי להמשיך ללמד כאן. אבל ברצוני לפייסו, על כן הנני מבקש מכם, חנוני בני חנוני, אנכי מבקש מהקב"ה שימחל לי, וכן ממך יצחק אהרן מבקש אני ממך מחילה, אנא בני, מחל לי, וחזר ושאל האם הינך מוחל? כמובן שהתלמיד ההמום מחל לרבו בלב שלם, ורק כאשר היה ברור לחת"ס כי אין לו שום קפידא עליו, חידש את שיעורו בישיבה. כל זה עשה ראש הישיבה, מגדולי הדור בפני כל תלמידי הישיבה שמנו אז שלש מאות ותשעים בחורים. כמה מוסר השכל למדים אנו ממעשה נורא זה בזהירות יתירה בכבוד הזולת.

תלולא דצדקיא

שבת קודש י"ג תשרי
הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהביטש ב"ר אברהם המלאך (תקפ"ח)
הגה"ק רבי עקיבא אייגר ב"ר משה (תקצ"ח)
יום ראשון י"ד תשרי
הרה"ק רבי ישראל ב"ר שבתי מקאזניץ (תקע"ה)
הרה"ק רבי יוסף צבי ב"ר ישראל דושינסקי (אב"ד ירושלים - תש"ט)
יום שני ט"ו תשרי
יעקב אבינו
הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא ב"ר ישכר בער (תרנ"ז)

יום שלישי ט"ז תשרי
הרה"ק רבי שמעון מירוסלב ב"ר ישראל (תרנ"ז)
הרה"ק רבי צבי הירש ב"ר שלמה שפירא (דרכי תשובה - תרע"ו)

יום רביעי י"ח תשרי
הרה"ק רבי משולם איגרא ב"ר שמשון (אב"ד פרעסבורג - תקס"ב)
הרה"ק רבי נחמן ב"ר שמחה מברסלב (תקע"א)

יום חמישי י"ט תשרי
הרה"ק רבי אליהו ב"ר שלמה זלמן (הגאון מוילנא - תקנ"ח)

הרה"ק רבי יעקב יצחק ב"ר אשר (היהודי הקדוש - תקע"ד)
הרה"ק רבי אליעזר (יחזקאל) ב"ר יצחק פאפו (פלא יועץ - תקפ"ד)

יום שישי כ' תשרי
הרה"ק רבי אברהם יהושע העשל ב"ר יעקב (רבי העשל מקראקא - תכ"ד)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבניטבין שליט"א
מח"ס "גם אני אודר" ר"פרום יוסף הורו"ם על המענים

ספרים שנפלו (א)

- א) נפל ספר על הארץ, ימהר להגביהו. (בית לחם יהודה, יור"ד סימן רפ"ב)
- ב) אפילו אם נמצא באמצע הלימוד חייב להגביה הספר. (ערוך השלחן, יור"ד, סימן רפ"ב, סעיף י"א)
- ג) אם נפלו כמה ספרים, ימהר להגביה כולם, ואל ישהה בין ספר לספר, אפילו בכדי לנשק, אלא קודם יגביה כל הספרים, ואחר כך ינשקם. (ספר חסידים, סימן תתקכ"ג, שו"ת כנה"ג על הטור יור"ד, סימן רפ"ב, אות י"ט, בשם מהר"ל, בית לחם יהודה, יור"ד סימן רפ"ב, יוסף אומן, דף 277).
- ד) אם נפלו כמה ספרים, ויש שיהוי וטורח להגביה כל ספר בפני עצמו, יעשה ערימה מהספרים על גבי קרקע, ואחר כך יגביה כולם. (פתחי תשובה, יור"ד, סימן רפ"ב, ס"ק ז')

לע"נ

מרת פייגא מלכה שיינברגר ע"ה
ב"ר יהודה לייב זצ"ל
נלכ"ע י"ד תשרי תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחטות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

גליון 545
שנה י"ב תשפ"ג

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה קייטן על הסיפור לפרשת בחוקת

סיפורי חז"ל

קרבת העני וקרבת המלך

אגריפס המלך ביקש להקריב ביום אחד אלף עולות, שלח לומר לכהן הגדול שהיום לא יקריב איש עולות חוץ ממני, ובאותו יום, הגיע לבית המקדש אדם עני ובידו קרבנו - שני תורים בלבד, ביקש העני מהכהן להקריב אותם, השיב לו הכהן: אגריפס המלך ציוה שהיום איש לא יקריב קרבן חוץ ממנו. אמר העני: מידי יום ביומו אני צד ארבעה תורים, שנים מהם אני מקריב, ומהשנים האחרים אני מתפרנס, ואם היום לא תקריב את קרבני - תגרם לקיפוח פרנסתי. שמע הכהן את דברי העני והחליט להקריב את תוריו למרות אזהרתו של המלך. באותו יום חלם אגריפס חלום, ובו ראה כי עני אחד הקריב קרבן, משהקיץ משנתו, קרא לכהן הגדול ואמר לו: הן הוזהרתי אותך שאיש לא יקריב היום קרבן מלבד ממני. סיפר הכהן למלך על מנהגו של העני שמידי יום ביומו צד ארבעה תורים ומקריב מהם שנים, ומהשנים הנותרים מתפרנס. וכי היתה לי ברירה? לא רציתי לקפח את פרנסתו של העני ולכן הקרבתי את קרבנו. שמע אגריפס המלך את דבריו ואמר: "כל מה שעשית יפה עשית."

פרשת השבוע

אברהם אבינו קיים מצות סוכה

אמחו"ל אברהם אבינו קיים כל התורה כולה (יומא כ"ח), מסופר: שאלו פעם את הגר"א הקדוש מוילנא זיע"א, היכן מרומז בתורה שאברהם אבינו קיים את מצות סוכה? והשיב, בפסוק "וד' ברך את אברהם בכל" (בראשית כ"ד א) ר"ת של תיבת בכל הוא כן, "בסוכות תשבו שבעת ימים" "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות" "למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל" (ויקרא כ"ג מ"ב מ"ג)

המצטער פטור מן הסוכה

פעם שאלו את הרה"ק מקאצק זיע"א, חז"ל אמרו 'המצטער פטור מן הסוכה', ואילו במצוות אחרות לא פטרו את המצטער, מדוע? השיב הרבי: סוכה זהו ביטול, אדם מבטל עצמו, יוצא מביתו הקבוע ונכנס לסוכה ארעית, ואילו המצטער מראה שאינו מתבטל, מה לו ולסוכה.

כל האזרח בישראל ישבו בסוכות

מעניינת למדי, התייחסותו של הרה"ק רבי יהודה צדקה זיע"א למצות 'בסוכות תשבו' באופן מיוחד במינו. מרגלא בפומיה, לעתיד לבוא כשיבוא משיח צדקנו יעניק תעודת

אזרחות לבני העם היהודי, ומי יהיה זכאי לקבל אותה, רק מי שקיים מצות סוכה כהלכתה, כמו שכתוב "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות" וכמו שפירשו פסוק זה בוזהר הקדוש (פרשת אמור) שהשיבה בסוכה מוכיחה עליו שהנו משרשא וגועא קדישא דישראל.

זכו לראות האושפיזין

סיפר הרה"ק הסבא קדישא רבי שלמה אליעזר אלפאנדרי זיע"א, שגר בסוף ימיו בירושלים, שבצעירותו נודמן לו פ"א להיות ביוהכ"פ בפרעשבורג אצל הרה"ק החתם סופר זיע"א, אחרי יוהכ"פ כשנפרד מהחת"ס לנסוע לדרכו, ביקשו החת"ס שישאר גם לחג הסוכות, והוא לא רצה. אמר לו החתם סופר כמתנבא, תשאר כאן בסוכות, והוא עקב היותו מאנשי ספרד לא הבין כראוי את דברי החת"ס ונסע לדרכו. באמצע הדרך אירע לו איזה תקלה, והוכרח לחזור לפרעשבורג לחוג את חג הסוכות. והחת"ס קראו לביתו להיות אורחו. וסיפר הסבא קדישא בהתרגשות גדולה, שכשבאו בליל יו"ט מביהכ"נ ונכנסו לסוכתו של החתם סופר, אז זכה לראות את האושפיזין בעיניו, והוסיף שלא רק הוא ראה, אלא כל הנוכחים שם זכו לראות בזכות החתם סופר.

זמני השבת

זמני יציאת החג
ירושלים: 6:50 ת"א: 6:52 ר"ת: 7:27

חג הסוכות

זמני כניסת החג
ירושלים: 5:39 ת"א: 5:54

עמי במחיצתי בזכות ולא בחסד

סיפור זה קרה בשנה אחת בעיר בארדיטשוב: חג הסוכות התקרב ובא, ואתרוג עדיין לא היה בנמצא בכל העיר, אפילו זקני העיר לא זכרו מחסור כזה באתרוגים, שבלעדיו אי אפשר לקיים מצוות ארבעת המינים הקדושים בחג הסוכות, הרה"ק רבי לוי יצחק בן שרה סאשא מבארדיטשוב זיע"א הצטער צער רב על העדרו של אתרוג מעירו לקראת חג הסוכות, הוא שלח שליחים לכל הישובים והעיירות שבסביבה, וציווה עליהם לחפש ולקנות אתרוג בכל מחיר, ולאחר כל המאמצים והחיפושים, העלו השליחים חרס בידם ושבנו בידיים ריקות.

ביקש אותם רבי לוי יצחק שיארבו ליהודים עוברי דרכים, ואם יימצא אצל מישהו אתרוג, ישדלו אותו למוכרו בדמים מרובים, או לפחות להסכים ולשהות בחג הסוכות בבארדיטשוב, ולזכות בכך את בני העיר במצווה הקדושה של ארבעת המינים.

ואכן באחד הימים נמצא יהודי שנעדר מביתו זמן רב, ולשמחתו כבר היה בדרכו לביתו ולמשפחתו אחרי הנדודים הרבים, ברשותו היה אתרוג מהודר ביותר יחד עם לולב, הדסים וערבות, "קומפלט" שלם שבני בארדיטשוב היו נותנים כל הון שבעולם כדי לקנות אותו, השליחים שאלו את היהודי אם הוא מוכן למכור להם את ארבעת המינים? בהדגישם כי הם לא יעמדו אתו על המקח, אלא ישלמו לו כמה שרק יבקש מהם, היהודי סירב בכל תוקף, באומרו כי האתרוג נקנה על ידו לשימושו האישי, והשיג אותו לאחר מאמצים מרובים ואינו עומד כלל למכירה.

בלית ברירה הפצירו בו השליחים שיואיל לפחות לעשות את חג הסוכות בעירם, והם יתייחסו אליו בכבוד רב, כאל אורח חשוב מאוד המזכה את כל העיר במצווה הגדולה, אולם היהודי השיב להם כי אין באפשרותו להיענות לבקשתם, באשר לא היה בביתו זה זמן רב, ועז רצונו לבלות את החג בחברת אשתו וילדיו, כאשר כלו כל הקיצין הצליחו השליחים רק לשכנע את היהודי שכאשר יעבור על יד העיר, יסכים להיכנס לזמן קצר אצל הצדיק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב.

כאשר נכנס לביתו של הצדיק, קיבלו רבי לוי יצחק בשמחה

ובסבר פנים יפות, וניסה להשפיע עליו שישאר לחג בעיר, והסביר לו איזו זכות גדולה תהיה זו בשבילו לזכות את כל הקהילה הגדולה במצוות ארבעת המינים, היהודי שגעגעו למשפחתו גברו עליו, סירב לבקשתו של הצדיק, רבי לוי יצחק ניסה שוב ושוב לשכנעו בכל מיני שכנועים, אולם הוא לא התרצה, וכאשר התברר כי כל הדברים הם אך לשווא, אמר לו הרב הקדוש רבי לוי יצחק מבארדיטשוב: אם תישאר כאן לחג הסוכות אני מבטיח לך כי תהיה אתי במחיצתי בגן עדן. להבטחה זו לא יכול היה היהודי לסרב, הוא הסכים לוותר על שהייה בחג במחיצתם של בני משפחתו, ולהישאר בבארדיטשוב לכל חג הסוכות, ולתת לכל בני הקהילה לברך על האתרוג שלו, מיד סידרו לאורח אכסניה מכובדת, והבשורה הטובה כי הנה יש אתרוג לחג נפוצה חיש מהר והעיר בארדיטשוב צהלה ושמחה.

בלילה הראשון של סוכות אחרי תפילת ערבית, כאשר היהודי האורח ביקש להיכנס לסוכתו של בעל האכסניה שלו, לקדש על היין ולברך "לישב בסוכה", הוא הופתע לראות כי אין מניחים לו להיכנס לסוכה, הוא ביקש והתחנן ואף דרש ותבע במפגיע, אך כל זה היה ללא הועיל, וכי מה הוא יכול לעשות? הוא יכול כמובן לעשות קידוש בבית, אבל איזה יהודי יוותר על קידוש בסוכה, שלא לדבר על אכילת כזית בסוכה, ודווקא בלילה הראשון של חג הסוכות, כאשר ראה שלא יעזרו לו כל טענות ומענות, פנה היהודי שלנו אל יהודי אחר הגר בשכנות, הוא ביקש להתלונן באזניו על חוצפתו של בעל האכסניה שלו, ולבקש רשות לעשות קידוש ולאכול כזית בסוכתו, אולם להפתעתו הרבה, גם שכן זה סירב לתת לו להיכנס, ותוצאות דומות השיג גם אצל שאר השכנים.

מבולבל ומיואש רץ היהודי בעל האתרוג המהודר אל רבי לוי יצחק הצדיק מבארדיטשוב, הוא הבין כי כנראה היתה זו הוראה של הצדיק, שלא יתנו לו להיכנס לאף סוכה אחת בעיר, כשדמעות עומדות בעיניו קבל היהודי באזני רבי לוי יצחק מבארדיטשוב כי הנה מסרבים לתת לו להיכנס לאף סוכה בעיר, והרי זה עוול שלא נשמע כמוהו, "וכי כך משלמים לי בעד הטובה שעשיתי שהסכמתי להישאר כאן לחג, ולהתגלגל בבתי זרים במקום להיות בביתי עם משפחתי, וזאת כי הסכמתי לזכות את בני העיר בברכת ארבעת המינים, ולבסוף לא נותנים לי לקיים את מצוות הישיבה בסוכה".

משל ונמשל

ולקחתם לכם ביום הראשון

משל למדינה שהצטבר לה חוב גדול של מס למלך, שלח המלך כמה פעמים לגבותו, אך הם לא שלמו, כי היה החוב גדול. מה עשה המלך? אמר לבני פלטרין שלו: עמדו ונלך אליהם. עד שהם הולכים כברת דרך, שמעו זאת בני המדינה. מה עשו? התחילו גדולי המדינה יוצאים לקראת המלך, אמר להם: "מי אתם?" אמרו לו: "בני מדינה פלונית אנו". אמר להם המלך: "ומה אתם מבקשים?". אמרו לו: "בבקשה ממך עשה עמנו חסד לפני משורת הדין למחול לנו על החוב, כי אין בידינו מה ליתן לך". אמר להם: "בשבילכם אני מוותר לכם על שלישי מהחוב". המשיך המלך בדרך, והנה יצאו חיילי המדינה לקדמו, אמר להם: "מי אתם?". אמרו לו: "בני המדינה פלונית, אנא אין לנו לשלם, בבקשה ממך תרחם עלינו". אמר להם: "בשבילכם אני מוותר על עוד שלישי". עד שהוא מהלך עוד, יצאו כל בני המדינה אליו גדולים וקטנים, אמר להם: "מה אתם מבקשים?" אמרו לו: "אדוננו המלך, אין לנו כוח ליתן מה שאנו חייבים לך". אמר להם: "בשבילכם אני מוותר הכל!" – שמחו כולם ופרצו בריקוד לפני המלך – אז סיים המלך ואמר: "אבל מכאן ואילך חשבון חדש הוא".

והנמשל: המלך – זה מלך מלכי המלכים הקב"ה ישתבח שמו, בני המדינה אלו ישראל שעשו עוונות במשך השנה. בערב ראש השנה החסידים מתענים, והקב"ה מוחל שלישי מעוונותינו. ומראש השנה ועד יום הכפורים, הבינונים מתענים והקב"ה מוחל עוד שלישי מעוונותינו. וביום הכיפורים כל ישראל מתענים ומבקשים רחמים אנשים ונשים וטף, והקב"ה מוחל לנו הכל, שנאמר "כי ביום הזה יכפר עליכם וגו'", מה ישראל עושים, נוטלים לולביהם ביו"ט ראשון של סוכות, ומהללים ומקלסים לפני הקב"ה, והקב"ה מתרצה להם ומוחל להם, ואומר להם: הרי ויתרתי לכם את כל עונותיכם אבל מעכשיו הוא ראש חשבון, לכן כתוב: "ולקחתם לכם ביום הראשון" – ראשון לחשבון עונות..

(מדרש תנחומא (פרשת אמור סימן כב)

הצדיק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב ניסה להרגיע את היהודי באומרו: כי הרי הדין הוא שאם אין אתרוג לא מברכים, הוא הדין לגבי סוכה אם אין, אזי אין, ומחמת אונס פטורים מן הסוכה במקרה כזה, "הרבי ודאי צוחק ממני, מה פירוש אין סוכה? הלא יש בעיר סוכות רבות, רק שלא נותנים לי להיכנס לתוכן, הייתי נותן הכל, רק שיתנו לי להיכנס ולקיים את מצוות ישיבה בסוכה", אמר היהודי בעל האתרוג.

"אם תוותר לי על ההבטחה שנתתי לך בדבר חלקך בגן עדן על ידי, אדאג לך שיתנו לך להיכנס לסוכה", אמר לו הצדיק בארשת פנים שלווה, תנאי זה שהציג לו הצדיק בלבד את היהודי שלנו עוד יותר, הוא החל חוכך בדעתו כשנראה בעליל שההחלטה קשה עליו ביותר, ואכן הניסיון שהועמד בפניו היה גדול, האם כדאי לו לוותר על הבטחה שכוזו להיות במחיצתו של הצדיק בגן עדן, וזאת בשביל קיום מצוות סוכה, או שכדאי לו לשלם את המחיר הגבוה של אי קיום מצוות סוכה בשביל הבטחת גן העדן.

לאחר שהוא שקל בדעתו שעה ארוכה, החליט היהודי לוותר על ההבטחה כדי שיוכל לקיים מצוות הישיבה בסוכה, הוא הודיע על כך לרבי לוי יצחק מבארדיטשוב. עתה נהרו פניו של הצדיק מבארדיטשוב סניגורן של ישראל, והוא אמר ליהודי: "עכשיו אחרי שויתרת על ההבטחה, אני חוזר ומבטיח לך אותו דבר, כל מה שרציתי הוא שתזכה בחלקך בעולם הבא עמי במחיצתי בזכות ולא בחסד, וכיון שגילית מסירות נפש כה רבה בשביל קיום מצוות הישיבה בסוכה, הרווחת את חלקך בגן עדן, ומעתה הוא נתון לך כדת וכדין".

לע"נ

הר"ר יוסף ב"ר זאב ז"ל

ובנו הר"ר מרדכי ז"ל

ב"ר יוסף ז"ל

נלב"ע ט"ו תשרי תנצב"ה

צ"ן אדם לחברו

הכנסת אורחים בשמחה

הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא זיע"א (יומא דהילולא ט"ו תשרי) היה מפורסם כאוהב ישראל גדול ומכניס אורחים עצום. מעשה ונקלע יהודי אחד מאוחר בלילה לעירו של רבי מרדכי'לע ובא לבקש אכסניה בביתו של הרבי. והיות שהשעה היתה מאוחרת מאד הגבאי כבר לא היה שם. הצדיק בעצמו קיבל את פני האורח והציע לו מיטה, וישאלוהו אם הוא רעב ורוצה לאכול? האורח השיב בחיוב שרצונו לאכול. וילך הרבי ויביא לו לחם וחמאה, הנוהג בימים ההם היה לאפות לחם בבית, ודרכם היה לעשות לחם גדול מאד, שהיה מספיק למשפחה שלימה לכמה ימים. ולחם כזה הגיש לו הרבי, וכדי שיערב לו אכילתו באכלו כל כך מאוחר שהיה כבר בשעה שתיים בלילה, לא רצה להשאירו לבדו, לכן התיישב הצדיק אצלו להיות לו לצוותא.

כשהאורח סיים לאכול את הפרוסה הגדולה שהיתה די והותר לכמה ימים, שאלו הרבי אם ירצה עוד פרוסה אחת? השיב הן, וימחר הרבי ויגיש לו בשמחה ובמאור פנים. בסיימו לאכול את הפרוסה השניה שאלו הרבי שוב אם רוצה עוד? והלה השיב כן, אוכל עוד, וכך אבל עוד ועוד עד שכמעט וגמר את כל הלחם, דבר שהיה חוץ לדרך הטבע שאדם אחד יכול לאכול כל כך הרבה. כאשר שאלו הצדיק שוב אם ירצה עוד לאכול? השיב ואמר: לא, יותר כבר לא נכנס בקרבי.

ויפנה רבי מרדכי'לע אל האיש ויאמר לו במחילת כבודך, ברצוני לשאול אותך האם תמיד אתה אוכל כל כך הרבה? אמר לו האורח: האמת לא אכחד מכבודו כי אין זה מדרכי כלל, אך כשראיתי איך שהרבי זורח וזוהר

משמחה, ורווה נחת וחדווה על כל טעימה וטעימה שאני טועם, גמרתי בנפשי לגרום לו הנאה זו, ולכן אכלתי במסירות נפש ממש, לא היה באפשרותי לאכול יותר. כאן רואים מעלת שניהם גם של הרבי וגם של היהודי הפשוט.

גמ"ח קרשים לסוכה

מנהגו של הרה"ק רבי מרדכי מלעכאוויטש זיע"א היה, להכין הרבה קרשים, כדי להשאיל אותם אחרי יום הכפורים לעניי העיר לשם עשית סוכותיהם. פעם אחת בא אליו בערב סוכות סנדלר עני והוא צולע ברגלו האחת, בבקשה להשאיל לו כמה קרשים לסוכה, הצדיק השיב לו כי כבר אולו כל הקרשים, ולצערנו לא יוכל לעזור לו.

וילך העני לחפש קרשים במקום אחר, וראה הצדיק מבעד החלון, שהוא הולך ושב מבית לבית לבקש קרשים. נכמרו רחמיו על העני, פרץ בבכי ואמר: רבוננו של עולם, ראה נא עד כמה גדולה וחביבה מצות סוכה לבני ישראל, ועד כמה הם מוטרים נפשם עליה, בחוץ יורד עכשיו גשם, ורפש וטיט ברחובות העיר, ובכל זאת הולך הסנדלר העני הזה עם רגל שבורה, בנעלים קרועות, ומחפש קרשים כדי שיוכל לקיים מצות סוכה. השקיפה איפוא ממעון קדשך מן השמים, וברך את עמך ישראל ופרוש עליהם סוכת שלומך.

אחרי זה עלה הרה"ק מלעכאוויטש על גג ביתו, פירק מגגו כמה קרשים, וצויה למשרתו לרוץ אחרי הסנדלר ולתת לו אותם, ויצוהו אף לעזור לו בבנין הסוכה, כי היה זה ערב שבת, שהטורח מרובה בו ביותר.

הילולא דצדקיא

שבת קודש י"ג תשרי
הרה"ק רבי שלום שכנא מפראבהיטש ב"ר אברהם המלאך (תקפ"ח)
הגה"ק רבי עקיבא אייגר ב"ר משה (תקצ"ח)
יום ראשון י"ד תשרי
הרה"ק רבי ישראל ב"ר שבתי מקאזניץ (תקע"ה)
הרה"ק רבי יוסף צבי ב"ר ישראל דושינסקי (אב"ד ירושלים - תש"ט)
יום שני ט"ו תשרי
יעקב אבינו
הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא ב"ר ישכר בער (תרנ"ז)

יום שלישי ט"ז תשרי
הרה"ק רבי שמעון מירוסלב ב"ר ישראל (תרנ"ז)
הרה"ק רבי צבי הירש ב"ר שלמה שפירא (דרכי תשובה - תרע"ו)

יום רביעי י"ח תשרי
הרה"ק רבי משולם איגרא ב"ר שמשון (אב"ד פרעסבורג - תקס"ב)
הרה"ק רבי נחמן ב"ר שמחה מברסלב (תקע"א)

יום חמישי י"ט תשרי
הרה"ק רבי אליהו ב"ר שלמה זלמן (הגאון מוילנא - תקנ"ח)
הרה"ק רבי יעקב יצחק ב"ר אשר (היהודי הקדוש - תקע"ד)
הרה"ק רבי אליעזר (יחזקאל) ב"ר יצחק פאפו (פלא יועץ - תקפ"ד)

יום שישי כ' תשרי
הרה"ק רבי אברהם יהושע העשל ב"ר יעקב (רבי העשל מקראקא - תכ"ד)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבניטבין שליט"א
מח"ס "גם אני אורד" ר"פרום יוסף הירש" על המצוות.

ישיבה בסוכה

א) מצות ישיבה בסוכה, שיהיה אוכל ושותה וישן ומטייל ודר בסוכה כל שבעת הימים, בין ביום ובין בלילה, כדרך שהוא דר בביתו בשאר ימות השנה. (שו"ע או"ח סימן תרל"ט, סעיף א')

ב) כל שבעת הימים עושה אדם את ביתו עראי ואת סוכתו קבע, כיצד, כלים הנאים ומצעות הנאות מביא מהבית לסוכה. (שם)

ג) העולם נוהרין שלא להכניס הקדירות לסוכה אף קודם אכילה, אלא שופכים מהקדירה לתוך הקערה מחוץ לסוכה, ומכניסין רק הקערה לסוכה. (משנה ברורה (שם, ס"ק ה')

ד) קדושת הסוכה גדולה מאד, ולכן ראוי למעט בה בדיבורי חול, וידבר בה רק קדושה ותורה, וכל שכן שיהיה זהיר מלדבר שם לשון הרע ורבילות, ושאר דיבורים אסורים, ומכל מקום כשהוא צריך לדבר מענייני עסק אין לו לצאת מהסוכה בשביל זה, דבישיבתו שם אף בעת דיבורו הוא מקיים מצות ישיבה בסוכה.

לע"נ

מרת פייגא מלכה שיינברגר ע"ה
ב"ר יהודה לייב זצ"ל
נלב"ע י"ד תשרי תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לקוּטִים וּסְפוּרִים נִפְלְאִים

מיד בפסוק "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט", כדי לחזק את בני ישראל באמונתם.

פרשת האזינו

"הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט"
(לב, ד)

בספר "מעשי למלך" מובא בשם ה"חפץ חיים", היה אדם עשיר שהיה נוהג בעזות פנים, ופעם בעת ויכוח סטר לאחד האנשים. כשהגיע לעולם העליון, החלו לדון אותו עד שהגיעו למקרה הסטירה. אמרו לו, לא ניתן לדון במקרה הזה, עד שתבקש סליחה מן האדם, ולשם כך עליך לחזור לעולם בגלגול. התחנן העשיר, כי לא חפץ בגלגול. אמרו לו שלא ניתן לשנות את ההחלטה, כיון שמדובר בעבירות שבין אדם לחבירו. ביקש העשיר לרדת לעולם התחתון כשהוא עני מרוד ואז לא יהיה עז פנים ולא אסטור לאדם. במחשבה שניה, אמר העשיר, אבקש לרדת לעולם בלי יד, כך אהיה בטוח שלא אכשל פעם שניה באותו עוון. התנגד השטן לבקשתו, ואמר, שאם ירד כך לעולם התחתון לא יהיו לו נסיונות, וממילא לא יהיה לו תיקון, אלא אדרבה, ירד עשיר ובריא, אבל העשיר לא הרפה, הוא נתלה בזכויותיו הרבות בהיותו בעל חסד גדול, וביקש להתעלם מהתנגדותו של השטן, ואכן החליטו בשמים להיענות לבקשתו, והורידוהו לעולם כשהוא גידם ועני מרוד. לאחר שנתגלגל לעולם ונולד מחדש, שכח את כל הדין ודברים שהיה לו בבית דין של מעלה, והיה מתמרמר רבות על מצבו העגום בעולם הזה. אמר ה"חפץ חיים", אילו היה יודע כמה התחנן בשמים שכך יהיה מצבו, היה שמח במומו ומודה להקב"ה על כך שהוא "א-ל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא", ואם אינו עושה כן, הרי זה משום שזכרונו בוגד בו והשגתו מוגבלת ואין הוא יודע חשבונות שמים.

"יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי" (לב, ב)

הגמרא בתענית (ז, א) אומרת, אם ת"ח הגון הוא, תזל עליו כטל, ואם לאו, יערפהו כמטר. שואל הרה"ג רבי חיים קנייבסקי בספרו "טעמא דקרא", מדוע הקדימה התורה את המטר שהוא רמז לת"ח שאינו הגון, לטל שהוא רמז לת"ח ההגון? ומתרץ, התורה מלמדת אותנו, שכל זמן שהתלמיד שאינו הגון לפניך, אי אפשר ללמד גם את מי שהגון, כיון שעלול הת"ח שאינו הגון להשפיע עליו. לכן, בהתחלה "יערוף כמטר", יש להפנות עורף ולהרחיק את הת"ח שאינו הגון, ורק אז יהיה אפשר ללמד את הת"ח ההגון, ותהיה תועלת בלימודו להתעלות להבין ולהשכיל.

"הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט"
(לב, ד)

ראש ישיבת לומז'ה רבי יחיאל מיכל גורדון, בהספידו את ה"דבר אברהם", רבה של קובנא, שאל, מדוע בחר משה רבנו לפתוח את שירת האזינו, שעליה נאמר לעיל (לא, יט) שתהיה "לעד בבני ישראל", דווקא בפסוק זה שבו אנו מצדיקים עלינו את הדין, ואומרים אותו כ"צידוק הדין" בכל לוויה? ותירץ, בשירת האזינו נרמז כל מה שיקרה לעם ישראל עד ביאת המשיח, ומצינו בחז"ל שהקב"ה הראה למשה במראה הנבואה את כל העתיד להתרחש עם עם ישראל עד תחיית המתים (רש"י לד, ב). כיון שראה משה רבנו דור דור ופרנסיו דור דור ומנהיגיו, וראה נבואה את החורבן הנורא של עם ישראל וגאוני התורה בראשם שנהרגו ונשרפו בידי בני עוולה, פתח

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן

"צדיק וישר הוא" (לב, ד)

בספר "יד יוסף" לר' יוסף מנדלקורן מספר שזכה לבקר בביתו של ה"חפץ חיים" במוצאי שבת. לאחר מעריב ניגשו אליו כולם לאחל לו שבוע טוב ולהתברך.

בין הניגשים היה אדם שהגיע בלווית בנו בן העשר, שאמר ל"חפץ חיים" שבן זה אין לו חשק ללמוד, וביקש שה"חפץ חיים" יברך אותו. שאל ה"חפץ חיים" את האב, "האם יש לו כלים טובים ללמוד?"

"כן" השיב, "כל המלמדים שלמדו איתו אמרו שיש לו תפיסה, הבנה וזכרון נפלא".

פנה ה"חפץ חיים" אל הילד ואמר לו, בני יקירי, דע לך שאם לא תרצה ללמוד בשקידה, תהיה ח"ו קושיה על הרבוננו של עולם, וזה בוודאי לא תרצה.

ומדוע? התורה אומרת "הצור תמים פעלו וכו' א-אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא", לכל דבר בבריאה יש תכלית ואין שום עוול בכך, אדם שתפקידו להיות סנדלר, רואים בחוש שאין לו הבנה עמוקה, שכן מלכתחילה צריך היה להיות סנדלר, ולכן לא נתנו לו מהשמים כלים להיות רב. אבל אתה, שקיבלת כלים טובים, ואם לא תלמד, בסוף תהיה סנדלר ותעורר שאלה על הקב"ה מדוע נתן לך כלים כאלה?

לכן תתחיל ללמוד להיות רב, ולא תהיה קושיה על הקב"ה.

ה"אבן עזרא" נשאל, מפני מה "צדיק ורע לו רשע וטוב לו", והשיב במעשה שהיה.

שני אנשים היו הולכים בדרך וישבו לאכול, והיה לאחד מהם ג' חלות לחם, ולחבירו לא היה רק שתי חלות. בא אליהם עובר אורח, ואמר להם, אחי, רעב אני ואין לי לחם לאכול, אולי תתנו לי מפתכם ואשלם לכם.

נתרצו לו, ושתפו אותו בסעודתם, ואכלו השלושה את חמשת החלות, והוא נתן להם חמשה זהובים, ונתעוררה השאלה איך יחלקו ביניהם את חמשת הזהובים.

בעל שלושת החלות טען שיתנו לו ג' זהובים, שהרי היו לו שלוש חלות, ובעל שתי החלות טען שיחלקו את הכסף לחצאין, שהרי האורח אכל משניהם בשווה, ולא הקפיד לאכול משלו יותר, ובהתעצמותם החליטו להביא את הדבר בפני רב העיר.

הרב פסק להם, בעל השלוש חלות יקח ארבעה זהובים, ובעל שתי החלות יקח זהוב אחד.

כששמעו העומדים את פסק הדין, אמרו ל"אבן עזרא", הנה הרב פסק לזה יותר ממה שתבע, שהרי בעל השלוש חלות ביקש רק שלושה זהובים, והוא פסק לו ארבעה זהובים, אין זאת כי משפט מסולף הוא.

כששמע זאת ה"אבן עזרא", אמר להם: אם אין אתם יכולים לרדת לסוף דעתו של שופט בשר ודם, איך אתם רוצים להבין משפטי הקב"ה?

בואו ואסביר לכם את הטעם של פסק הדין: כל אחד מהשלושה אכל שליש לחם, כולם אכלו בחבורה באופן שווה, ואם נחלק כל לחם לשלושה שלישים, נקבל חמש עשרה שלישים וכל אחד אכל חמש שלישים. א"כ, אותו שיש לו שתי חלות אכל חמשה שלישים, ולא נשאר לחבירו רק שליש אחד, ומגיע לו זהוב אחד, ואילו בעל שלושת החלות, היה לחמו תשעה שלישים, הורידו מזה חמשה שלישים שהוא אכל, א"כ האורח אכל מפתו ארבע שלישים, ומגיע לו ארבע זהובים.

זהו שכתב דוד המלך בתהילים (יט, י) "משפטי ה' אמת צדקו יחדיו", הן מה שרואים צדיק ורע לו, והן זה שרשע וטוב לו, צודקים הם.

"שחת לו לא בניו מומם" (לב, ה)

"שחת", אם אדם חוטא בנעוריו, ובזקנותו עושה תשובה, "לו לא", לו עצמו אין בזה כלום, כי תשובתו מתקבלת, אבל "בניו מומם", בניו שראו את התנהגותו בצעירותו ולמדו ממעשיו, הם נשארו מקולקלים, ויוצא מהם דור עקש ופתלתל, את החטא הזה אין לתקן.

ולכן מזהירה התורה "זכור ימות עולם", זכור לעבוד את ה' כל הימים, "בינו שנות דור ודור", תבינו שבמעשים מקולקלים מסכנים את הדורות הבאים.

ה"כלי יקר" מסביר, "שחת לו", מה שהחוטא משחית את עצמו על ידי חטאיו, "לא", אין זה עדיין העוולה הגדולה ביותר, אבל "בניו", מה שעל ידי חטאיו הוא משחית ופוגם את בניו, "מומם", זה המום הרע והגדול ביותר. כי מזה נולד בסופו של דבר? "דור עקש ופתלתל".

בספר "פרדס יוסף" כותב, אף הגרוע שבישראל, רוצה שבניו יהיו טובים וישרים.

זהו "שחת לו", מה שהוא נשחת בעבירות, "לא" - זה לא כלום בעיניו, אבל "בניו מומם", מה שבניו אינם הולכים בדרך הישר זה מום אצלו, ורוצה שיהיו ישרים ונאמנים.

בספר "אבותינו סיפרו לנו" הביא את דברי הבן איש חי. שלמה המלך ע"ה אומר "ומקום הצדק שם הרשע" (קהלת ג, טז) פירש מוריניו רבי יוסף חיים מבגדד, שיש לך אדם חוטא שמוטב לו שלא יפתח פיו להתנצל ולהצטדק, כי בכל מילה יעמיק את אשמתו ואת עונו.

"ומקום הצדק" ההצטדקות, "שמה הרשע" והפשע... והסמיך לכך סיפור מעשה מספר שעשועים.

מעשה בעבריין אלים שבא לפני הרב ואמר, רבי, תן לי

לעי"ן האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

תיקון תשובה על חטא אחד שעשיתי.

שאלו הרב, ומהו חטא זה? אמר, שלא נטלתי ידי למים אחרונים לפני ברכת המזון.

תמה הרב, מה מנע ממך ליטול ידיים למים אחרונים? ענה, חשבתי לנפשי הרי אינני מברך ברכת המזון, מים אחרונים למה לי?

נחרד הרב, חטא חמור זה מן הראשון. בני, מה גרם לך שלא לברך ברכת המזון ולבטל מצות עשה מן התורה? ענה, בדין היה שלא אברך אחר האוכל, שהרי לא נטלתי ידי לפני ולא ברכת לפני האכילה.

נרעש הרב, א"כ חטאתך משולשת, שאכלת בלי נטילת ידיים, ואמרו חז"ל (סוטה ד, ב) המזלזל בנטילת ידיים נעקר מן העולם, ואכלת בלא ברכה, ואמרו: כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאילו נהנה מקדשי שמים (ברכות לה, א).

והרי חטאים אלו כבדים עשרת מונים מחטא זה שעליו באת לבקש תשובה, שלא נטלת ידיים למים אחרונים. התנצל האיש, רבי, אל ידונני לכף חובה, הכיצד יכול הייתי ליטול ידיים ולברך ברכה ראשונה אם היה זה כריך של בשר חזיר?!

רעד קולו של הרב בקוראו: 'צא מעלי רשע, אל תוסף ראות פני. פיך ענה בך שאכלת בשר פיגולים.'

פרש הלה ידי וחינן קולו, 'וכי מה יכול הייתי לעשות? אנוס הייתי באמת, לא רציתי להתגאל בבשר החזיר, אך איזו ברירה היתה לי? הדבר היה ביום הכיפורים והייתי רעב כי קשתה עלי התענית, ובבתי ישראל לא היו נותנים לי מאכל וחנויות ישראל נעולות על מסגר, מה יכולתי לעשות?'

הלכתי לחנותו של נכרי וקניתי כריך של בשר חזיר. גער בו הרב: 'צא, צא מביתי. בחטא קל פתחת, ובכל התנצלות שהתנצלת הרבית עליך אשמה והסתבכת יותר ויותר ברשעה.'

הרי זה כעין שאמרו בגמרא, אומרים לו מפני מה לא עסקת בתורה? ועונה, נאה הייתי וטרוד ביצרי (יומא לה, ב), הן טובה שתיקתו מדיבורו, מה ידבר ומה יצטרך? בכל הצטרקות מעמיק לעצמו שוחה, חופר לעצמו בור שחת.

"עם נבל ולא חכם" (לב, ו)

עם נבל - ששכחו הטובות שעשו להם (רש"י, רמב"ן, דעת זקנים ועוד)

לכ"ק האדמו"ר מגור בעל הבית ישראל נודע על נער היתום מאביו שנכנס ללמוד באחת הישיבות הגדולות בבני ברק.

קרא הרבי למקורבו ובקשו למצוא אברך ת"ח שיפרוש

חסותו על הנער והתענין בקביעות במצבו שלא יבלע בקרב המון התלמידים, וכמובן שלא יגיד שהרבי שלחו. עשה האיש כאשר נצטוה. הוא שלח מכתב לאברך חשוב שיתנדב למצוה זו והלה קיבל על עצמו ברצון ובשמחה לעזור לנער בכל צרכיו ואף קבע שיעור פרטי עם הנער כדי לקדמו בלימודים.

כשסיפר המקורב, לרבי, כי ביצע את שליחותו, הזכיר לו הרבי כי יש להביע הכרת טובה לאותו אברך ולהודות לו. כעבור ימים אחדים שאלו הרבי אם כבר כתב לאברך את הבעת תודתו.

והלה ענה בשלילה באומרו כי חשב שכאשר יפגוש אותו יודה לו בפניו.

נזף בו הרבי: "כשבאת לבקש ממנו, כתבת לו מכתב שלם, ואילו כעת כשעלך להודות לו, אתה רוצה להסתפק רק באמירה בעל פה כשיוזמן לך לפוגשו"!

והוסיף הרבי: המדה הנכונה היא להודות לכל הפחות באותה צורה שבה מבקשים את הטובה.

וכן מצינו בהבאת ביכורים שיש לאומרה בקול רם ומדוע? משום שביכורים קשור להכרת הטוב כפירוש רש"י לומר שאינך כפוי טובה.

שכן בדרך כלל כשאדם מבקש דבר שנחוץ לו מאת הקב"ה הרי הוא מרים את קולו בזעקה מעומק הלב "אנא ה' הושיעה נא" על כן גם כשהוא מגיע לאחר שקיבל את מבוקשו, כדי להודות להקב"ה על הטוב אשר גמלוהו, צריך לעשות זאת לכל הפחות באותו קול שביקש ולא נמוך ממנו.

(פאר ישראל)

לפני מספר שנים הגיע יהודי מארה"ב לירושלים וחיפש מקום כשר לאכול.

כאשר נכנס למסעדה וחיפש מקום לשבת, ניגש אליו אחד העובדים ואמר לו כי יש כעת עומס במסעדה וצריך לחכות זמן רב לשולחן פנוי, לכן כדאי לו לבוא מאוחר יותר, כשלא יהיה עמוס כל כך.

היהודי האמריקאי עזב את המקום, וזמן קצר לאחר מכן אירע שם פיגוע קשה ורבים נהרגו רח"ל.

כששמע על כך היהודי האמריקאי, הבין שאותו עובד היה שליח להציל את חייו ורצה מאוד להודות לו.

הוא החל לחפש אותו, עד שנודע לו כי הלה נפצע בפיגוע והוא שוכב בבית החולים.

בימים הבאים התעניין בשלומו וכאשר נודע לו כי הוא מתאושש מפציעתו הגיע לבקרו באומרו לו כי הוא הציל את חייו.

בסוף הפגישה סיפר לפצוע שהוא עשיר ומסר לו את מספר הטלפון שלו וכתובתו בארה"ב שאם יזדקק למשהו שיפנה אליו.

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

בדורנו, דור של עמי הארצות ובורים, אם ילד שואל את אביו דבר מה ביהדות, הוא שולח אותו אל אביו זקנו, "שאל אביך", כשאתה שואל לאבא "ויגדך", יגיד לך "זקניך ויאמרו לך", הסבא יגיד לך.

"לו חכמו ישכילו זאת יבינו לאחריתם" (לב, כט)

יבואר בהקדם הגמרא במסכת סוכה, שבעולם הבא לומדים הצדיקים תורה מפי הקב"ה, אבל רק את מה שלמד האדם בעולם הזה, יזכה להבין בעולם הבא. זהו ביאור הפסוק, "לו חכמו ישכילו זאת", אם ישכילו ללמוד את כל חלקי התורה בעולם הזה, אז "יבינו לאחריתם" כשיגיעו לעולם שכולו טוב, יבינו את כל מה שהקב"ה מלמדם....

"לו חכמו ישכילו זאת יבינו לאחריתם" (לב, כט)

כשבוע ימים לפני שנסתלק לב"ע הגאון רבי דוד שפרבר זצ"ל (בעל "אפרקסתא דעניא") אמר לאנשים שסביבו: "כאשר אתייצב לפני בית דין של מעלה, אבקש שמורי ורבי כ"ק האדמו"ר בעל האמרי יוסף מספינקא יהיה נוכח בעת שידונו אותי".

"וכל כך למה? כי ידעתי בו בחיים חיותו, שלא קרה אצלו מעולם שיהודי יבוא לבקש ברכתו או עזרתו, ויצא מעל פניו ריקם! ואפילו כשהדבר היה כרוך במסירות נפש מצידו, רחום וחנון היה, על כן בטוח אני, שאף בעלמא דקשוט, אם אודקק לעזרתו, בוודאי יעמוד לימיני..." (מרבצי תורה מעולם החסידות)

"על אשר מעלתם בי בתוך בני ישראל במי מריבת קדש מדבר צין על אשר לא קדשתם אותי בתוך בני ישראל" (לב, נא)

שואל ה"משך חכמה", מדוע התורה חוזרת פעמיים, "על אשר מעלתם בי" ו"על אשר לא קדשתם אותי"? ומתריך ע"פ היסוד של הגר"א מוילנא, שמסביר את המשנה "לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון", מה הבדל בין דין לחשבון? ומסביר, דין נותנים על העבירות שעשינו, וחשבון, שבאותו זמן שעשית עבירה, היית יכול לעשות מצווה.

אומר הקב"ה, "אשר מעלתם בי בתוך בני ישראל", המעילה הזאת היא דבר אחד, ועכשיו נעשה את החשבון שבאותו הזמן "לא קידשתם אותי בתוך בני ישראל".

עבר זמן והתברר כי במהלך הפיגוע ננעצו בגופו מספר מסמרים ואחד מהם במקום רגיש ביותר הדורש ניתוח מסובך. יעצו לו המומחים לנסוע לארה"ב ולעבור שם את הניתוח.

זכר הלה: "הרי יש לי שם ידיד טוב ובוודאי יעזור לי". התקשר הפצוע לאותו יהודי והלה השיב שהוא ממתין לו וידאג לכל צרכיו ואף ישלם עבורך את כל הטיפולים וההוצאות שיהיו לו.

היה זה מספר ימים לפני ראש השנה, ואכן קיבלו ידידו כבר בשדה התעופה, ברגש חם של הכרת הטוב. הוא לקח מספר ימי חופשה מהעבודה כדי שיוכל להתמסר לסדר לפצוע מקום טוב בבית החולים ורופאים טובים כדי שיטפלו בו בצורה הטובה ביותר.

לאותו גביר אמריקאי היה משרד בקומה השמונים של 'מגדלי התאומים' ובימים ההם שלקח חופשה מעבודתך והיה עסוק לטפל בפצוע הישראלי, אירעה ההתקפה הרצחנית על מגדלי התאומים ואילו היה שוהה הגביר במשרדו לא היה לו כל סיכוי להנצל. בזכות הכרת הטוב המופלאה של הגביר, כלפי העובד הישראלי, ניצלו חייו בפעם השניה.

(יחי ראובן)

"זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך" (לב, ז)

שואל רבי זליג ראובן בנגיס, איך אומרים אנו בסליחות "אשמנו מכל עם בושנו מכל דור", האשמה כל כך חמורה, וכי אנו הגרועים שבאומות, בזמן שאנו ודאי טובים מהם בהרבה?

ומתריך, הכוונה היא לגבי ירידת הדורות, שאצל אומות העולם כל דור עולה בהשכלתו על הדור הקודם, ואילו אצלנו להיפך, הירידה הרוחנית שבדורנו אינה מתקרבת כלל למעלה התורה ומעשים טובים של אבותינו.

זהו שאנו אומרים "אשמנו מכל עם" במה ש"בושנו מכל דור", כלומר, במה שאנו הולכים ויורדים ולא עולים. זהו הפירוש בפסוק כאן "זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור", כי באומות העולם הדורות הולכים ומטיבים, ואילו אצלנו כל דור משתנה לרעה ולא לטובה, לכן "שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך".

"שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך" (לב, ז)

המגיד מקלם היה אומר, בדורות הקודמים, אפשר היה להגיד שכל בנייך לימודי ה', אבל בעוונותינו הרבים,

גאר חתיאה טובה

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - אהלרת ציון

פְּרֻשַׁת הָאֲזִינוּ - עֲנִית אָמֶן

"בְּפִיךָ וּבְלִבְךָ לַעֲשֵׂתוֹ" (דברים ל, יד)

אחרי ימי השבעה הגיע היום שבו התקיים השיעור הקבוע של הרבי. בית המדרש היה מלא מפה לפה. הקהל ישב קשוב ודורך. כולם המתינו למוצא פיו של רבם שיורה להם את הדרך אשר ילכו בה כדי להסיר מעליהם את מידת הדין שנמתחה על קהילתם.

הרבי פתח את השיעור בדברי הפסוק בפרשת האזינו: "וַיִּרְא ה' וַיִּנְאֶץ מִכַּעַס בְּנֵיו וּבְגַתָּיו. וַיֹּאמֶר: אֲסִתִּירָה פְּנֵי מִיָּהֶם אֲרָאָה מִה אַחֲרֵיָתֶם כִּי דֹר תִּהְיֶה הָמָּה בְּנֵים לֹא אֲמַן בָּם" (דברים לב, כ).

לאחר מכן המשיך והביא את דברי חז"ל: "אמר רב דוסתאי בן יהודה: אל תקרי לא אָמֶן בם, אלא לא אָמֶן בם, שלא היו רוצים לענות אָמֶן" (ספרי דברים ש ב ילקוט רמז תתקמה).

הרבי אמר אל תוך דממת הקודש: "אמן- ראשי תיבות של אהרן משה נחמיה'. מהשמיים תובעים אותנו כי לא נזהרנו בעניית אמן. בגלל שחטאנו בזה נקטפו שני צדיקים אלו. עלינו להתחזק באמירת אמן בקול רם ובכוונה הראויה וישב חרון אף ה' מעלינו".

דברי הרבי הותירו רושם עז בקרב השומעים. הדברים גרמו להתעוררות רבה וחיוזוק מיוחד בעניית אמן. זמן רב אחרי השיחה רישומי דבריו ניכרו בקרב השומעים. הרבי הנחיל להם מסר גדול. פתרון אמת לבעיות סבוכות. דרך נכונה ש האדם יבור לו בשעת קושי שאינה בשמיים ונגישה לכל דורש. בפניו ובלבבו לעשותה כמעט בכל רגע נתון (כתר מלוכה עמ' שע"ב).

בברכת שבת שלום וחג שמח
הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

בדרך כלל כאשר מתרגשת על אדם צרה או אסון חלילה הוא נוטה לחפש סגולות שיטו את כף הזכות לטובתו. הוא מרבה בתפילות, מפזר ממון לצדקה, מתפייס עם חבר לשעבר וכדומה.

הנהגות אלו נכונות, טובות והוגנות, אבל יחד עם זאת יש לחפש ולדרוש אחר הסיבה לניסיון ולקושי. בסיפור שלפנינו נקרא על האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל אשר ברוח קודשו ידע להציג לפני תלמידיו את הגורם לצרה שהתרגשה עליהם למען ידעו לפעול ישועת אמת ולמנוע צרות נוספות. אסון מחריד התרחש. השמועה האיומה פשטה בין יהודי ניו-ג'רסי שבארצות הברית כאש בשדה קוצים.

היה זה בשנת ה'תשל"ט. אברך צדיק וירא שמיים, תלמיד חכם ואב למשפחה בשם ר' אהרן קיפח את חייו בתאונת דרכים מחרידה.

הוא היה צעיר לימים והשאיר אחריו אלמנה וכמה יתומים רכים. דבר האסון היה לשיחת היום. אבל גדול ירד על קהילת צאנז שאליה השתייך וגם על שכניו וידידיו.

ר' אהרן היה ממקורביו של כ"ק האדמו"ר רבי יקותיאל יהודה מצאנז קלויזנבורג זיע"א. גם בבית הרבי הורגש צער גדול על פטירתו הפתאומית. עוד לפני שתאוששו מהאסון ומהמהלומה העצומה שניתכה עליכם פשטה בשורה נוראה נוספת:

אברך נוסף מקהילת צאנז בשם ר' משה נחמיה נפטר לפתע ואינו. גם הוא היה תלמיד חכם גדול וצעיר לימים. גם הוא השאיר אחריו אלמנה צעירה מטופלת ביתומים קטנים שבורים ורצוצים. כולם הרגישו כי חובה על כל אחד לפשפש במעשיו ולראות מה צריך לתקן.

הם הבינו כי לא לחינם ה' עשה זאת אלא לעורר אותם ולשפר את מעשיהם. הציבור לא ידע במה ואיך להתחזק. הם חיכו למוצא פי הרב.

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רחובית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדה אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה קסנש בת דגסה רחובית בת סבריה רפאל אבידן בן תקווה יצחק בן חנון בנימין בן ברכה אליהו בן רחל נעימה בת שרה אלן אסתר בת שלום יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פרדאל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

שְׁמֵי לַבַּיִת

שם	כניסת לבת	צאת לבת	היגיון תפ
י"מ	17: 41	18: 52	19: 32
ת"א	17: 59	18: 50	19: 29
מ"ב	18: 00	18: 50	19: 30
ב"ל	18: 01	18: 51	19: 31

שואל ומשיב בהלכה - סוכות

מה הן הלכות של חג סוכות?

Ice ?

תשובה :

הלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

מצוות עשה מן התורה לאכול כזית פת בלילה הראשון של חג הסוכות בסוכה. צריך לאכול בלי הפסק בכדי אכילת פרס. **מקורות:** ילקוט יוסף מועדים עמ' קל"ט. חזון עובדיה- סוכות עמ' ק"ח, ק"ב.

יש אומרים שאת ה'כזית פת' שאוכלים בסוכה צריך לאכול בלי לפתן ויש חולקים. מעיקר הדין יוצא ידי חובת אכילת כזית פת בסוכה בלילה הראשון גם כשיש בו תערובת לפתן של סלט או דגים וכיו"ב, אבל נכון לחוש להחמיר בזה.

מכיוון שיש חיוב מהתורה לאכול כזית פת בליל סוכות בסוכה, לכן אם שכח לומר 'עלה ויבוא' בברכת המזון בליל חג הסוכות, אם נזכר כשאמר 'ברוך אתה ה' - לא יסיים ויאמר 'בונה ירושלים' אלא יאמר: 'למדני חוקיך' ויחזור ל'עלה ויבוא'.

אם חתם 'בונה ירושלים' - יאמר שם: 'ברוך אתה ה', אלוקינו מלך העולם, אשר נתן (שבתות למנוחה ו) מועדים לשמחה וכו' את יום (השבת הזה ואת יום) חג הסוכות הזה, את יום טוב מקרא קודש הזה. ברוך אתה ה', מקדש (השבת ו) ישראל והזמנים'. וממשיך את ברכת 'הטוב והמטיב'.

אם לא נזכר עד שהתחיל ברכת 'הטוב והמטיב' ואמר: 'ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם לעד וכו' - יחזור לראש ברכת המזון. אבל אם טעה ביום החג בבוקר ולא אמר בברכת המזון 'עלה ויבוא', לא צריך לחזור. **מקורות:** ילקוט יוסף- מועדים ע"מ ק"מ. חזון עובדיה- סוכות עמ' ק"א-ק"ג.

אם ירדו גשמים בלילה הראשון של החג, פטור מלאכול בסוכה, שנאמר: "בַּסֹּכֹת תִּשְׁבּוּ שִׁבְעַת יָמִים" (ויקרא כג, מב). "תִּשְׁבּוּ- כעין תדורו", מכאן שהמצטער- פטור מן הסוכה. יש חולקים ואומרים כי בלילה הראשון צריך לאכול כזית בסוכה גם אם יורדים גשמים, והעיקר להקל. גם למחמירים, כשיורדים גשמים לא יברכו ברכת 'לישב בסוכה', שספק ברכות להקל.

מי שלא אכל בסוכה בלילה הראשון של החג בגלל הגשמים ונכנס לביתו וקידש וברך 'שהחיינו' בקידוש ולמחרת בבוקר פסקו הגשמים, יש אומרים שיחזור לברך 'שהחיינו' בקידוש. יש חולקים. ספק ברכות להקל ולא יברך.

על כל איש ואיש מישראל מוטלת מצוות נטילת ארבעת המינים (לולב אחד, שלושה הדסים, שתי ערבות ואתרוג אחד) לברך עליהם ולנענע אותם בשבעת ימי החג. אישה פטורה ממצווה זו (לפי מנהג האשכנזים יכולה ליטול בברכה). לא נוטלים לולב בשבת, מכיוון שחכמים גזרו שמא יטול את הלולב בידו וילך ארבע אמות ברשות הרבים.

מצוות נטילת ארבעת המינים היא ביום ולא בלילה. כל היום כשר לנטילת לולב. המהדרים במצוות - יש מהם שנוהגים לברך על הלולב ולנענע אותו בתוך הסוכה ואת הנענועים בזמן אמירת ההלל עושים בביה"כ. אדם שאין לו לולב, יכול לקחת מחבירו ב'מתנה על מנת להחזיר' ויוצא בו ידי חובה. גם מי שאיטר יד (שמאלי) נוטל את הלולב ביד ימין ואת האתרוג ביד שמאל.

כָּל מֵה שְׁאָדָם עוֹשֶׂה- לְעֶצְמוּ הוּא עוֹשֶׂה

המשפיע הרב אברהם אלימלך בידרמן סיפר סיפור מופלא על כוחו של ויתור. זה היה בשנת ה'תשע"ח בבני ברק. מדובר בבניין בן ארבע קומות ללא מעלית. השכן מהקומה הרביעית רצה להוציא מרפסת מביתו, כדי שיוכל לבנות שם סוכה שצריכה להיות תחת כיפת השמיים. כל השכנים מתחתיו התנגדו לכך בכל תוקף. הם אמרו שלא משנה היכן הוא יוציא את מרפסת הסוכה, הוא יגרום לאותו שכן שיש לו מרפסת מתחת לא לבנות את הסוכה שלו מכיוון שיש מעליה מרפסת והסוכה תיפסל.

השכן מהקומה הרביעית החליט בלית ברירה לבנות סוכה בחצר הבניין. דבר זה יגרום לו לטרחה גדולה. על כל חיסרון של הדבר הקטן ביותר, הם יצטרכו לעלות ארבע קומות ושוב לרדת וחוזר חלילה. אחד השכנים שבקומה הראשונה שמע זאת והוא ריחם על השכן. הוא ניגש לשכן מהקומה הרביעית ואמר: "אתה יכול להוציא מרפסת סוכה מעל השול שבו אשר הייתי בונה עד היום את הסוכה. אני אבנה את הסוכה שלי מהצד השני בחצר הבניין". השכן מהקומה הרביעית הודה לו מאוד על כך.

בימי חוה"מ פרצו רוחות סערה. גג גדול וכבד נפל מהקומה השלישית ישר לאותו מקום שבו השכן מלמטה היה בונה בכל שנה את הסוכה. הרעש היה עצום והשכן רץ לעבר המרפסת כדי לראות מה קרה. אז הבין שאם לא היה מוותר והיה ישן בסוכה עם ילדיו, מי יודע מה חלילה היה עלול להתרחש. אנחנו לומדים מכאן דבר עצום - לפעמים האדם חושב שהוא עושה טובה לשכנו בעצם העובדה שהוא מוותר, אבל למעשה הוא עושה את הטובה הזאת לעצמו.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

שאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב מנחם מנדל פנט מדעש זצ"ל

האדמו"ר הרב מנחם מנדל פנט מדעש זצ"ל - נולד בשנת ה'תקע"ח (1818) בטרצל שבהונגריה. כבר מילדותו הועידו לו גדולות ונצורות. שקדן ולמדן עצום. ענוותן. בשנת ה'תר"ב (1841) עבר לעיר אוריזור שברומניה לכהן שם כרב, תפקיד אותו מילא עד פטירת אביו ב-כ' בניסן ה'תר"ה (1845). לאחר פטירת אביו קבע את מקומו בדעש והתמנה למלא את מקום אביו באדמו"רות ובכך היה האדמו"ר השני בשושלת.

היה נערץ על ידי אלפים כצדיק, וכן היה עמוד ההוראה בטרנסילבניה. בשנת ה'תרל"ה (1875) ייסד את "כולל אהבת ציון לזינברגן סילאדי וקיוואר" לטובת בני ארץ ישראל וכן הקים ישיבה גדולה בדעש. גאון. מסר עצמו כל חייו בעבודת הקודש לטובת היהודים. נפטר ב-י"ג בתשרי ה'תרמ"ה (1884). חי כ-66 שנים. ציונו באוהל אדמו"רי דעש שבהונגריה. בנו, ר' משה, מילא את מקומו באדמו"רות.

אביו: האדמו"ר ר' יחזקאל (רב העיר קרלסבורג. לימים מייסד חסידות דעש. בעל ה'מראה יחזקאל'). **אימו:** מרת חיה רחל (בת ר' משה הניג מלינסק שבגליציה). **מרבתי:** ר' משה סופר שרייבר (החת"ם סופר), ר' משה טייטלבוים (הראשון) מאוהל (ה'ישמח משה" - ממנו למד את תורת החסידות משנת ה'תקצ"ז). **אשתו:** מרת רייזל (בת הגביר ר' יהודה לייביש הלוי קרויס מאוהל, נישא בשנת ה'תקצ"ט). **ילדיו:** ר' משה (מילא את מקום אביו באדמו"רות), בתו (נישאה לר' שבת בן רבי משה - מחבר הספר 'מבשר טוב'). **מספריו:** **ישערי צדק** - על אורח חיים ויורה דעה • **משפטי צדק** - על חושן משפט • **מעגלי צדק** - על אבן העזר • **יאבני צדק** - על התורה הקדושה.

בספר 'גדולת יהושע' מובא שיום אחד רבינו אמר למשמשו, רבי משה פדר ז"ל: "אמש התעמקתי בסוגיא ויישבתי דבריו של התנא האלוקי רבי עקיבא והתגלה אלי בחלום להכיר לי טובה. אמר לי שזה יהיה לאות שהחלום אמת, שהיום שליח מארץ הקודש יגיע לכאן, ויביא לי במתנה גלימה ממלבושי ירושלים". אכן כך היה.

אביו של רבינו שלח את בנו מנחם מנדל לישיבה של ה'חת"ם סופר' בפרשבורג. הבן המוכשר ובעל המידות למד יומם ולילה בישיבה והתעלה במעלות התורה והיראה. כאשר הגיע לפרקו רצה לשוב לבית הוריו כדי למצוא את זיווגו. לפני כן ניגש לרבו כדי לקבל ברכת פרידה. ה'חת"ם סופר' אמר לו: "בדרך לביתך כדאי שתעבור בעיר אוהל ותכיר את הרב הקדוש ה'ישמח משה', שהוא מופת לגדלות בתורה וליראת ה' תמה והידבק בדרכיו".

רבינו עשה כדבריו. הוא הגיע לאוהל. שכן שם חדר באכסניה המקומית ופנה ללמוד במחיצת ה'ישמח משה'. בקרבתו התעלה עוד ועוד בלימוד התורה ובמעלות הקדושה. יום אחד, כאשר חזר מלימודו אצל ה'ישמח משה' ופנה לעבר האכסניה שבה התגורר, נפשו חשקה לקנות מלון באחד מדוכני השוק שנמצא בדיוק בדרכו. הוא ניגש לאחד מדוכני הפירות ושאל את הנערה המוכרת למחירו של המלון. היא אמרה מחיר שנשמע לו גבוה למדי. הוא עמד ללכת לדוכן אחר.

אז שמע את הנערה אומרת בלשון נופל על לשון: "צדיק זה בא לבית מלוני וייפטר בלא מלון?!" הוא התפעל מאוד מלשון המליצה של הנערה בשוק. הוא נשא את עיניו והביט בה לשניה אחת. מיד נשא את רגליו לעבר אכסנייתו, עלה בריצה לחדרו, השתטח על הארץ והתחיל למרר בבכי. האכסנאי שמע את בכיו הרם, חשב שקרה לו אסון, מיהר לחדרו ושאל אותו בדאגה רבה לסיבת הדבר. ענה לו הנער בקולו הנשבר: "איך לא אבכה אם נשאתי את עיניי להסתכל בבת ישראל? איך אוכל לשוב על כך בתשובה?!"

האכסנאי שמע את פרטי המקרה ואמר: "יש לי עצה עבורך כיצד תוכל לתקן את הדבר למפרע. הרי חז"ל אסרו על האדם לקדש אישה עד שיראנה. אותה נערה בודאי הגיעה לפרקה. ובכן, אם תסכים לשאתה, יהיה התר למפרע להסתכלות זאת והיא תסכים בודאי מכיוון שהיא בת עניים היא". העצה התקבלה על דעתו של הנער והרגיעה אותו מעט. הוא התנה את החלטתו בהסכמת המרא דאתרא.

ה'ישמח משה' שמע את המקרה מפי הנער ויעץ לו כי יכתבו מכתב להוריו בו יבקשו מהם שיגיעו לאוהל כדי לבדוק את השידוך. אם יסכימו לו, הדבר יגמר בכי טוב. המכתב נשלח ליעדו. לאחר כמה שבועות הרב מקרלסבורג ורעייתו הגיעו לאוהל. הם נועדו תחילה בביתו של ה'ישמח משה' שהביע בפניהם את דעתו שכדאי להם להסכים לשידוך כדי להציל את בנם מצער ועוגמת נפש כה מרובים.

הרבנית התמרמרה על כך שעליהם לשדך את בנם העילוי בתורה והמושלם במידות עם נערה מוכרת פירות בשוק שמשתייכת לדלת העם, אבל שני הרבנים נמנו וגמרו שאם הנערה נאה במידותיה ובמעשיה, די בכך כדי שתינשא עם הבן. אמו של הנער ביקשה לראות את הנערה כדי להתרשם ממנה.

הפגישה סודרה מהרה ובסיומה האמא חזרה לביתו של הרב מאוהל כשהיא ממררת בבכי: "פגשתי בה... היא בהחלט נערה עדינה, אבל צורתה החיצונית אינה נאה! מדוע מגיע לנו עונש כזה?! אם הקדוש ברוך הוא חנן אותנו בבן כליל המעלות, מדוע עליו לשאת נערה פשוטה וחיצונית לא מתאימה? הרי הוא בן יחיד, מיוחס ומיוחד."

ה'ישמח משה' לא מצא תשובה משכנעת לטענתה של האמא. הוא פנה לבן שהיה שם ואמר: "נראה כי אימך צודקת בדבריה". כאשר הבן שמע זאת, הוא פרץ בבכי עז וזעק: "אבל מה יהיה על המבט? מה יהיה על המבט?!" ה'ישמח משה' ראה כי הצער של הבן גדול אפילו מהצער של אמו. הוא קם ממקומו וקרא לרב ולרבנית שיכנסו איתו לחדר הפנימי בביתו.

כאשר שלושתם נועדו, פייס את האם והבטיח להורים: "אם תסכימו לשדך את בנכם עם הנערה, אני מבטיח לכם שתזכו לדורות ישרים מזיווג זה!". ההורים נמלכו בדעתם והחליטו לשמוע בקולו של הרב. השידוך נגמר בכי טוב. רבינו הקים עם רעייתו בית לתפארת והפך לרבה של דעש. ברבות הימים בני הזוג זכו לשושלת רבנים גאונים, גדולים בתורה וביראה לדורי דורות.

ויתור וישָׁכְרוּ

לא היה לי מה לעשות. שתקתי וחשבתי כי 'דיה לצרה בשעתה'. עתה, כאשר שניכם באתם אלי, אני מוכן לפצות את אחד מכם. מתחת לבנין יש מחסן קטן שלא מכרתי אותו. חפרתי שם כדי לבנות מחסנים, אבל העיריה לא אישרה לי. לכן נשאר מחסן שלא מכרתי. אתן את המחסן לאחד מכם בתמורה לחניה שמגיעה לו".

השכן שחנה בבנין שנים רבות הגיע לבית וסיפר לאשתו את כל הסיפור. הוא כעס על הקבלן שהולך אותם שולל. "ברוב חוצפתו", אמר לאשתו, "הוא מציע לנו איזה מחסן קטן. מה אני אעשה עם מחסן בלי חניה?".

"מה בכוונתך לעשות?", אשתו שאלה. הוא השיב שהוא לא מוכן לוותר והוא 'ילך עד הסוף'. אשתו אמרה לו: "אני מתקשה להאמין שאני שומעת דיבורים כאלה מפִיך. אתה לומד שנים בכולל. מקיים מצוות בהידור ועובד כל הזמן לשפר את מידותיך. פתאום אתה לא מוכן לוותר, ואתה דורש שהשני יותר? זאת שעת המבחן שלך- אדם צריך לתקן את עצמו, לפני שהוא תובע דבר מזולתו".

הוא הסביר כי קשה למצוא חניה באזור. אם יוותר הוא יצטרך לחנות לפעמים רחוק מהבית. מי יודע מה יקרה לרכב וכו'. אשתו אמרה לו: "אם הויתור היה קל, זה לא היה מבחן. דוקא מכיוון שזה קשה, תקבל על כך שכר גדול". הוא ניגש לשכן ושאל אותו: "למה קנית רכב אחרי שנים שלא היה לך?". השכן ענה כי קשה לו ללכת ברגל. "אם כך", אמר, "החניה תהיה שלך. אני אקח את המחסן". השכן ניגש לקבלן וסיפר שהחליט לקחת את המחסן, בתנאי שהקבלן יחתום שכל מה שתחת הבנין שייך לו, כדי שלא יבוא יום אחד מישהו ויערער על כך.

הקבלן חתם העסקה בוצעה והשקט שב לשרור בבנין. חלפו מספר חודשים. יום אחד הוא קנה סחורה וחיפש מקום לאחסן אותה. הוא נזכר במחסן שקיבל. הוא ירד למחסן עם ילדיו כדי לאחסן את הסחורה.

אחד הילדים התחיל לדפוק על הקירות תוך כדי משחק. פתאום הם שמעו קול חלול. התברר שאחד הקירות הוא קיר גבס. הם הביאו פטיש, דפקו על הקיר והגבס נפל. מאחוריו הוא גילה חלל אדיר של עשרות מטרים רבועים. שטח של דירה ממש.

התברר שהקבלן בנה מרתף גדול, אבל העיריה לא אישרה את הבנין, כל עוד המרתף הזה קיים לכן הוא בנה שם קיר מגבס להסתיר את כל הבנייה ושכח מזה. עתה, כל הדירה הגדולה הזאת עברה לרשותו של אותו שכן ותרן באישור הקבלן, שעשה מהשטח דירה גדולה, אותה התחיל להשכיר ולהתפרנס ממנה בכבוד.

(מעובד מתוך דורש טוב – סוכות)

עד כמה גדול כוחו של ויתור- זאת לא ניתן לתאר ולשער. עלינו לדעת כי כגודל הקושי- כך גודל השכר שאותו אדם יקבל אם יוותר. סיפר מגיד המישרים הרה"ג גואל אלקריף שליט"א, ר"מ בישיבת 'דרך חיים' בבני ברק: יהודי בעל משפחה גדולה עשה במשך שנים סוכה בחצר הבנין בו התגורר. יום אחד הגיעו לבנין שכנים חדשים- זוג צעיר עם ילד. הסוכה שבנו במרפסת הדירה הספיקה להם.

במשך השנים המשפחה גדלה. שנה אחת לפני חג סוכות השכן הצעיר הגיע לשכן הותיק ואמר לו כי הוא רוצה השנה לבנות סוכה למטה בחצר. השכן הותיק השיב: "אין בחצר מקום לשתי סוכות". השכן הצעיר ענה: "אם כך, נעשה תורנות - שנה אחת אני אעשה למטה ושנה אחת אתה".

השכן הותיק תמה: "אבל אני מוחזק לעשות בחצר סוכה כבר שנים רבות". השכן הצעיר השיב: "אכן עשית סוכה בחצר לבדך, כל עוד לא הייתי צריך לך, אבל החצר היא משותפת לכל השכנים. זכותי לבנות בחצר בדיוק כפי שזאת זכותך. לכן עלינו להתחלק בזכות בנין הסוכה בחצר".

הם החליטו לגשת לרב ולקבל את פסיקתו. הרב שמע את שני הצדדים, וקבע כי החזקה של השכן הותיק, אין לה תוקף הלכתי. הוא לא טוען שקנה את זכות הבניה בחצר, אלא טענתו היא שאיש לא מחה על כך שהוא בונה סוכה בחצר. טענתו של השכן החדש צודקת על פי דין.

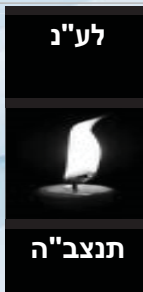
השכן הותיק התקשה לקבל את פסק ההלכה וטען כי הוא בונה סוכה בחצר במשך שנים רבות. כיצד יתכן שיבוא שכן חדש ויוציא אותו מסוכתו? הרב אמר לו: אספר לך סיפור: באחד הבניינים פה בשכונה, גר דייר שהיתה לו חניה רשומה על שמו ב'טאבו'. במשך שנים לא היה לו רכב ולכן אחד הדיירים בבנין החנה בקביעות שם את רכבו.

הוא קנה מכונית יום אחד. הוא פנה לשכן והודיע לו כי הוא קנה רכב ומעכשיו הוא יחנה את הרכב בחניה הרשומה על שמו. השכן היה מופתע והשיב כי החניה רשומה על שמו ב'טאבו'. השניים התחילו להתווכח כאשר כל אחד טוען כי החניה רשומה על שמו. שניהם הביאו את מסמכי הקניה. התברר כי הקבלן מכר לשניהם את אותה חניה.

הקבלן שמכר להם את הבנין היה אדם ישר ואמין. הם החליטו לפנות אליו ולשאול אותו כיצד הוא מכר חניה אחת לשני דיירים. כאשר הגיעו לקבלן הוא אמר להם: "בודאי שמתם לב שהחניה הזאת היא מרווחת יותר משאר החניות".

"בתוכנית המקורית היתה שם חניה כפולה, ולכן מכרתי שתי חניות. במהלך הבניה המהנדס הגיע ודרש להוסיף עוד עמוד תומך בבנין במקום החניה. כך החניה הכפולה הפכה להיות חניה אחת. ידעתי שמכרתי את החניה לשניכם, אבל

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	ולד יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברקו דב ז"ל
אביבה בת איירן ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	אביגדור בן ג'ולי ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
לטיף בן פרחת ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרחת ז"ל
יהודה בן סעידה ז"ל	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה
עפאת בת השמת ע"ה	אילנה (מחרזה) בת שרה ע"ה	רחמה בת מסעודה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	אלהו אליאס בן אלגריה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה
חי זידי בן קלרה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	חי זידי בן קלרה ז"ל
נעימה בת מסעודה קדוש ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל	אסתר בת נעמי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	ארה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה	דב בן יצחק ז"ל	מסעוד בן יקוט ז"ל
	סוליקה בת עישה ע"ה	
	סלים בן פרחת ז"ל	
	יעקב בן סלימה ז"ל	
	ספירנס תקוה בת נעימה ע"ה	
	יהודה בן סעידה ז"ל	
	עפאת בת השמת ע"ה	

איטש לרענהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש יג תשרי תשפג: הדלקת נרות: ירושלים: 5:41 תל-אביב: 5:56 חיפה: 5:47 מוצאי שבת: ירושלים: 6:52 תל-אביב: 6:54 חיפה: 6:53 ר"ת: 7:33

פרשת האזינו

הכרת הטוב

להכיר טובה למטיבו ולא להיות כפוי טובה!

נלמד מהפסוק: "עם נבל ולא חכם"... (פרק לב-ו)

ופירושו המפרשים (רש"י, רמב"ן, דעת זקנים ועוד) עם נבל – ששכחו הטובות שעשו להם. והוסיף הרמב"ן: "ולפי דעתי העושה טובות חנינם יקרא נדיב, ומשלם רעה למי שהטיב עמו יקרא נבל... ולכן אמרו על נבל הכרמלי כשמו כן הוא נבל שמו ונבלה עמו, כי דוד עשה עמו טובה גדולה... והוא לא רצה לשלם לו גמול ועט במלאכיו ויבזהו... אם כן, יאמר הכתוב, הזאת תגמלו את השם על הטובות שעושה עמכם, עם נבל שהוא משלם רעה תחת טובה". עכ"ל.

תכונתו של ה"כפוי טובה" מאופיינת ב"כח הנטילה". הוא רגיל ליטול ולקבל כל מה שיכול, מתוך מחשבה שהכל מגיע לו, הכל שלו ובשבילו... על כן, כאשר חברו מטיב עמו, אינו מרגיש כל צורך לגמול לחברו על כך, ומתוך כך מגיע לכפור אף בטובתו של הקב"ה המטיב עמו בכל עת ובכל שעה.

מאיך גיטא, כיצד מגיב אותו אדם "כפוי טובה", כאשר פוקדים אותו צרות רבות ורעות רח"ל, בוודאי אינו מעלה כלל על דעתו שמא בו תלוי האשמה, ואילו הוא בחטאו הביא הרעה על עצמו, אלא כולו מלא בטענות ותרעומות על הקב"ה. וכדברי שלמה ע"ה (משלי יט-ג): "איולת אדם תסלף דרכו ועל השם יזעף לבו".

כי על כן, כל עוד השפיע הקב"ה עליו רוב טובה, קיים בעצמו "וישמן ישרון ויבעט" ותחת להכיר בטובתו של מקום ולעובדו, אמר "כוחי ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה". ורק כאשר מייסרים אותו מן השמים, נזכר לפתע כי מאת ה' היתה זאת ועל ה' תלונתו.

וכבר עוררו חז"ל על ענין זה במדרש (ילק"ש בראשית קמט) כאשר ביארו את הפסוק: "מה יתאונו אדם חי גבר על חטאיו", כלומר: מה יתאונו אדם על חי העולמים, אלא על מי יתאונו? "גבר על חטאיו". ועל כך הסמיכו חז"ל את הפסוק האומר: "איולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יזעף לבו".

וכך ביאר הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל באחת משיחותיו: הנה אדם נאנח על צרות שפקדוהו. בוכה במר לבו על כאב ויסורין שיש לו ומתרעם, בלי משים, על הקב"ה, שכן "איולת אדם תסלף דרכו". החטא הוא הכאב ולכן כישלוננו בחטא הוא זה אשר צריך להדאיב את לבו. כדברי הנביא (ירמיה ב-יט) "תיסרך רעתך ומשובותיך תוכיחוך". כל עוד האדם אינו כואב את חטאיו שגרמו לו ליסורים, אלא נאנח על היסורים עצמם, הריהו מתאונו על הקב"ה וכופר בטובתו. עכ"ל.

לפי"ז נוכל לפרש את הפסוק לעיל (פרק לא-זי, יח) "ומצאוהו רעות רבות וצרות ואמר ביום ההוא הלא על כי אין אלוקי בקרבי מצאוני הרעות האלה ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא על כל הרעה אשר עשה... ולכאורה תמוה: מדוע אם מתעורר אדם מתוך הצרות שפוקדים אותו ומודה ומתוודה שזה משום שהקב"ה עזבו, מגיע לו עונש כה חמור שהקב"ה יסתיר פניו ממנו ביום ההוא? **אלא** התשובה: משום שמתאונו בזה על הקב"ה: "על ה' יזעף לבו", ומתעלם במכוון מהסיבה האמיתית שהביאה עליו את היסורים שהם "האיולת שסילפה דרכו" – אלו החטאים שגרמו, ועל אלו עליו להתאונו ולשוב בתשובה.

"מבשרך" לא תתעלם...

סיפר הגה"צ רבי יצחק בלזר זצ"ל: בעיר מגוריו היה יהודי שפרש מכל עניני העוה"ז, לצורך עבודת ה'. הוא התענה והסתגף ואת המינימום שאכל היה בולע מיד כדי שלא להנות מהעוה"ז, הוא ישן מעט ולא במיטה, וכך ציער וסיגף עצמו ולא נחה דעתו עד שביקש בדמעות מרבי יצחק בלזר שיורה לו דרך תשובה על עוונותיו.

פעם ביקש הפרוש מרבי יצחק שיכנס עמו לחדרו של הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל כדי לשמוע ממנו דרך נכונה בעבודת ה'. אמר לו רבי ישראל: "אני חושב שעפי" חז"ל החטא הגדול ביותר להיות כפוי טובה! והטובה הגדולה ביותר שנותן הקב"ה לאדם הוא בריאות הגוף, שע"כ ביכולתו לעבוד את ה'. מי שאינו שומר על בריאות גופו חושש אני שהוא בכלל כפוי טובה!"

בטוב ירושלים

"בהכרח שיוזעע בזאת השנה..."

באחת השנים בערב יום הכיפורים כאשר שהה הגה"צ רבי חיים ברים זצ"ל בביהמ"ד בסקוירא הרגיש חולשה נוראה (אחרי שצם עשרה ימים כדרכו בכל עשרת ימי תשובה), ביקש רבי חיים מאדם שהיה חשוך בנים ל"ע שיביא לו מעט מים להחיות נפשו.

רץ האברך כהרף עין והביא לרבי חיים מים כבקשתו. לאחר ששתה והוטב לו קמעה, פנה אל אותו אברך שהטיב עמו ואמר לו בהתרגשות "בזאת השנה הנך נושע!"

שמע זאת בנו של רבי חיים ושאל את אביו לפשר ההבטחה. אמר לו רבי חיים: מכיון שהאברך הזה החיה אותי ממש, הנני אסיר תודה לו וכולי מלא הכרת הטובה אליו, ובהכרח שיושע בזאת השנה... ואכן לתקופת השנה נושע האברך בזרע של קיימא. במשך השנה, עד שנפקד, לא נח רבי חיים ולא שקט, והרבה עבור האברך בתפילות לישועתו.

שנות חיים

עלון השבוע פרשת האזינו הוקדש לעילוי נשמת
רבי שמואל זאב הלוי בן ר' שלמה הלוי זולפסון ז"ל

נלב"ע יום ט"ז תשרי ב' דחוד"מ סוכות
ה. נ. צ. ב. ה.

ליטול עצה מזקני הדור – חכמי התורה, קודם כל פעולה חשובה וגורלית!

נלמד מהפסוק: "שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך" (פרק לב-ז)

ודרשו חז"ל על הפסוק: "ואספת את זקני ישראל" (שמות טז-יח) לעולם זקנים מעמידים את ישראל [לתת להם קיום בעצתם הנובנה והישרה] אימתי ישראל עומדים: כשיש להם זקנים. למה כשהיה בית המקדש קיים היו שואלים בזקנים שנאמר "שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך" שכל מי שנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל (מד"ר שמות ג-ח). עוד אמרו חז"ל: נמשלו ישראל לעוף, מה העוף הזה אינו פורח בלא כנפיים, כך ישראל אינם יכולים לעשות דבר חוץ לזקנים (מד"ר ויקרא יא-ח)

ביאר רבינו הגרא"מ שך זצ"ל שדעת תורה של גדולי ישראל - שעל כן עצתם נחשבת כעצת התורה - היא משום שהדעה הזו היא כל כולה תורה בלי שום שיוור של דעה עצמית, או רבב דעות ושיקולים אחרים וממילא היא נכונה ואמתית!

והוסיף הרב שך: "החפץ חיים לא טעה מימיו, אף שלכאורה כל אדם יכול לטעות באשר הוא אדם, גם האדם החכם והאחראי ביותר. מכל מקום החפץ חיים לא טעה! ומדוע? משום שהחפץ חיים לא אמר דבר מדעותיו האישיות, אלא כל דבריו היו מבוססים על תורה בלבד הנובעת מהנהגה של תורה ללא כל תערובת ובתורה ישנה תשובה לכל שאלה. "ליכא מידי דלא רמיזי באורייתא, והתורה אינה טועה לעולם!"

באחד ממאמריו (שהובא בספר **קובץ מאמרים ח"א**) מסכם הגאון **רבי אלחנן וסרמן זצ"ל** את התנאים הנצרכים לאדם כדי שיהיה ראוי להשיא עצה נכונה עפ"י התורה ואלו הם: **א) שיהיה בר-דעת.**

ב) שלא יהיה נגוע בדבר זה שהוא דן ומייעץ אודותיו. כי מאחר שיש בלבו נגיעות, אפילו אם יהיה בר-דעת הגדול שבעולם, איננו מסוגל לראות מישרים, זהו חוק הטבע. רצונו של אדם משפיע על שכלו. וככל שיגדלו הרצון, גדלה והולכת גם מדת ההשפעה.

ג) הוזהרו בתורה שהדין צריך להיות שונא בצע (שמות יח-כא). ולכאורה: מה איכפת לנו אם הדין אוהב בצע? הלא אסור לו לקחת שוחד, ומכיון שאסור, הרי בדין זה שהוא פוסק לנו, בוודאי לא נטל שוחד. אם כן, מה זה משנה לנו היאך מתנהג בחייו האישיים ומה מאיתנו יהלוך אם הוא אוהב או שונא בצע?

אלא הביאור שאם אדם אוהב בצע או שיש לו תאוה אחרת הריהו "נוגע" בכל צעד ושעל בחייו, היינו שיש לו "אינטרס" לכאן או לכאן בכל מעשיו, והוא זה שמוביל אותו. אדם כזה נתקל תמיד ברצונותיו, ומאחר והרצון משפיע על השכל להטותו ולעקמו, נמצא ששכלו של זה כל כך מעוות ומלא עקמומיות, שאפילו בבואו לשפוט בדבר שאין לו בו שום אינטרס אישי, הריהו דן בשכל מגמתי מעוקם.

הרי לנו תנאי נוסף: מלבד שלא יהיו לו נגיעות אישיות ביחס לנושא עצמו שדן בו עכשיו, צריך הדין להיות נקי מנגיעות בכל תחומי חייו.

המציית לעצת הזקנים אינו נכשל...

מעשה בבתו של **רבי אפרים אייזנברג** משמשו של הגאון **רבי יצחק וינוגרד זצ"ל**, שחלתה בנמק ברגלה והרופאים קבעו פה אחד שאם לא יקטעו את רגלה יתפשט הנמק ואין כל סיכוי לחייה. מיהר אל **הגרי"ל דיסקין זצ"ל** ותינה בפניו את צרתו. פסק לו הגרי"ל נמרצות: "אין צורך בנייתוח!"

שב האב אל הרופא עם תשובת הגרי"ל: אך הרופא בשלו: "חבל על כל רגע, בשעה הזו שהלכת וחזרת המשיך הנמק לפשות! אין צורך בחכמת הרפואה כדי לראות שאין כל תקוה זולת כריתה!"

נבהל האב, אך מיד התעשת ואמר: "היא הנותנת! כה פשוט הדבר ומובן, ובכל זאת אמר הרב שלא לכרות!"

עזב הרופא בכעס את המקום אפילו מרשם לתרופה כל שהיא לא השאיר אחריו. והנה הנמק לא נשאר במצבו הקודם ומראהו השתנה לטובה, עד שהאשה הבריאה כליל כדברי הגרי"ל דיסקין.

השרף מבריסק

"התורה מיישרת את השכל..."

כנס יהודי מתושבי ברנוביץ לביתו של הגאון **רבי אלחנן וסרמן זצ"ל**, כדי לקבל עצה בעניני מסחר ופרנסה. הוא סיפר שמתלבט בעסק פלוני אם לעשותו או לאו ואינו יודע לשית עצה בנפשו. מיד נטל רבי אלחנן את הגמרא ביד, פתח ולמד במשך רגעים אחדים, בעוד האיש השואל יושב לפניו דומם ומצפה לתשובתו ביראת הכבוד. לאחר מכן סגר רבי אלחנן את הגמרא והשיב לאותו יהודי מה שהשיב.

כשיצא הלה, הבחין רבי אלחנן בסימני תמיהה על פניו של תלמיד מבאי ביתו שנכח בשעת מעשה: מה הקשר לשאלה מסחרית ולעיון בגמרא? אמר לו: דברי תורה מיישרים את השכל. זורעים אורה. והנה אחרי שלמדתי מעט, עזרני השי"ת ליעצו עצה ישרה.

אור אלחנן

שומע לעצת חכם...

יהודי משרידי השואה שהגיע לארץ בגפו אחרי המלחמה, בעודו בחר צעיר, היה נהנה מיגיע כפיו וקבע עיתים לתורה. היה לו סכום כסף נכבד שקיבל כפיצויים על מאורעות המלחמה שעברו עליו, והיה הכסף שמור אצלו לצורך סידור כשיגיע עת נישואיו.

יום אחד ניגש אליו ידידו הטוב והציע לו להשקיע את כספו באיזה עסק מסויים שבדעתו להקים. הוא תיאר את הסכויים הנפלאים של העסק ואשר תמורת ההשקעה הכספית שלו מובטחת לו הכנסה גבוהה מאוד.

ההצעה היתה נראית לו כהצעה טובה ונטה לקבל, אלא שהתעוררה אצלו שאלה הלכתית מצד הלכות ריבית. הוא החליט לשאול את הגאון **רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל** מה דעתו ועצתו בנידון.

הקשיב רבי יחזקאל לכל דבריו ואז אמר לו: "שמעני ידידי, משוך מיד את ידך מהעסק הזה ואפילו אל תחלום להשקיע שם פרוטה אחת..." הבין השואל שהעסק מסוכן והשיב לידידו כי שאל דעת תורה והורו לו להמנע מהעסק הזה.

לא עברו אלא מספר שבועות ואז נודע שכל רעיון העסק היה עסקת שוא. כל מי שהשקיע שם איבד את ממונו בענין רע, ויהודי זה ניצל מהפסד על ידי זה ששאל את רבי יחזקאל אברמסקי ושמע לעצתו.

פניני רבינו יחזקאל

חכם הרואה את הנולד...

אחד המלמדים בתלמוד תורה פוטר ממשרתו. הוא תבע סכום כסף מההנהלה מעבר לפיצויים שקיבל. הורה **הגרא"ל שטיינמן זצ"ל** למנהל הת"ת שיתנו לו את הכסף שמבקש למרות שמעיקר הדין לא מגיע לו.

קיבל המנהל את ההוראה והפטיר: "אשיג מיד הלוואה כספית, ואתן למלמד את כל הכסף ושולם על ישראל". עצר אותו הרב שטיינמן: "לא! אל תתן לו את הכסף בבת אחת, אלא תפרוס לו בתשלומים על פני כל השנה!"

לתמיהת המנהל, הסביר: "יתכן שבשנת הלימודים הקרובה הוא עדיין לא ימצא עבודה חדשה ויהיה ממורמר וכעוס, ואם תתן לו כעת הכל, הרי בחודש הבא שישב מובטל וממורמר בביתו עלול להגרר להשמצות וכו', אבל אם בכל ראש חודש יבוא לקבל שכרו מיידכם תהא לו הכרת הטובה 12 פעמים, הוא יעריך ישרותכם ויודה לכם ובנתיים גם ימצא פרנסה חדשה..." יש לציין שתאוריה זו (מה שיקרה כשיקבל בתשלומים) אכן התממשה בס"ד במדויק.

חכימא דיהודאי

המשך - עצה מן הזקנים

עליו להיות אדם משוחרר וחופשי לחלוטין מאינטרסים כל שהם. או-אז אפשר שיזכה לשכל הישר.

ד) אף שכבר זכה מי שזוכה לשכל הישר, הרי כדבריו של רבינו בחיי ז"ל בחובת הלבבות (שער עבודת האלוקים פ"ב): לשכל האנושי יש גבול עד פה תבוא ולא תוסיף, וכי עד כמה ביכולתו להרחיק ראות על המתיעץ, אם כן, בהכרח להכיל דעת תורה שהיא אינסופית ומקננת בלבו של כל בן תורה.

והנה אצל האנשים הפשוטים, הרי זו מעורבת בכל מיני השפעות ודעות מן השוק וכיו"ב, ככל שהתערבות מרובה יותר כך פוחת וקטן האחוז של דעת תורה צרופה. לפיכך אדם המסוגל להיות יועץ בר-סמכא, חייב להכיל בקרבו דעת תורה נקיה במאה אחוזים, ללא שמץ של התערבות מדעת אחרת כלשהי.

ה) אפילו אם האדם כבר מכיל את כל תנאי הנפש הנזכרים, עדיין צריך הוא לזכות בכח עילאי מיוחד שיהא גדול מכולם כדברי חז"ל: "אסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא" - סיעתא מן שמיא (ראה גמרא סנהדרין קו:). בדרך הטבע אין אפשרות שהאיש יכון מעצמו לדעת תורה האמיתית. שכן האדם הרי אין ביכולתו לדעת דעת עליון; לשם כך זקוקים לסיעתא דשמיא, שהיא סגולה מיוחדת במינה, אשר זוכים לה רק יחידי סגולה. ובתקופתנו נדיר מאוד שימצא אדם כזה בר-סמכא שיש בו כל המעלות שמנינו

עפ"י הכרעת החזון איש...

כשהחלו לשמוע בבית הגרי"ש אלישיב זצ"ל הצעות שידוך לבתו הגדולה, דובר נכבדות על אודות שידוך חשוב מבני ברק אחיו של החזו"א בחור מופלג בתורה ויר"ש בשם **חיים קניבסקי**.

נסע אבי הנערה לב"ב ונפגש עם אבי הבחור הוא **הסטייפלר**. כשדנו הצדדים בפרטים הכספיים נתגלעו חילוקי דעות מהותיים בין הצדדים. כי בעוד שצד החתן ביקש התחייבות כלכלית מסויימת, צד הכלה שהיה חסר כל, טען שאין כל אפשרות לקיים כזו התחייבות. הודה אבי הבת בנימוס למארחיו והתכוון לחזור לירושלים כלעומת שבא.

ואולם כמוצא אחרון עלתה הצעה, להכנס למעונו של החזון איש וכפי שיכריע כן יהיה. שני הצדדים הרצו טענותיהם לפני החזו"א. שמע החזו"א והכריע שאבי הכלה יתחייב את ההתחייבות המדוברת, כשהוא מוסיף: "תתחייב ובעז"ה יהיה לך שלם", קיבל עליו אבי הכלה את הדין וכך יצא השידוך אל הפועל. ואכן ברכת החזו"א נתקיימה במלואה.

הלמות עמלים

זיכוי והטבה לרבים

העוסק בתורה וגמילות חסדים מרבה זכויות לעצמו ולכלל העם!

נלמד מהפסוק: "לו חכמו ישכילו זאת יבינו לאחריהם" (פרק לב-כט)

ואמרו חז"ל (בספרי): "אילו נסתכלו ישראל בדברי תורה שניתנה להם, לא שלטה בהם אומה ולשון. ומה אמרתי להם, קבלו עליכם עול מלכות שמים והכריעו זה את זה ביראת שמים והתנהגו זה את זה בגמילות חסדים. ובירושלמי (פאה פ"א ה"א) דרשו חז"ל בפסוק להלן (לב-מז) "כי לא דבר רק הוא מכס" - זה תלמוד תורה... "ובדבר הזה תאריכו ימים" - זו גמילות חסדים.

אמרו חז"ל (בתנא"ז) וכן בגמרא (סנהדרין צח:): שאלו תלמידיו את רבי אליעזר הגדול: מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח? אמר להם: יעסוק בתורה ובגמילות חסדים!

ואמר הגרי"ש אלישיב זצ"ל, כי בשני אופנים יכול העוסק בתורה לזכות את הרבים ולהשפיע טובה על העולם. למד זאת מעצם העובדה ששני כלים שהיו במשכן הושוו לתורה והם הארון והמנורה הטהורה. ויש להבין: מה מלמדים אותנו שתי דוגמאות הללו ומדוע נצרכים לשניהן?

אלא נלמד מכאן שכל ת"ח צריך להשפיע על העולם בשני אופנים הללו הדומים לארון ולמנורה. מצד אחד עליו לעסוק בתורה בהצנעת עצמו ולעבוד את בוראו בהצנע לכת כמו הארון שהיה מוצנע בקודש הקודשים, וכמו שאף אחד לא נכנס לקודש הקדשים, כך לא צריך שום אדם לדעת על עולמו הפנימי. ואולם כח זכות התורה שלמד כ"יושב בסתר לחלות בני מלך", חובקת עולם ומלואו ומגינה מהאויבים כפי שהיה עם ארון ברית ה'.

וישנו אופן נוסף שבכוחו להשפיע טובה על העולם. שיהיה בבחינת המנורה הטהורה המפיצה אור על כל סביבותיה. כך צריך הוא להשפיע תורת חסד על כל סביבתו. נמצא שתורה וגמילות חסדים של אותו ת"ח מתמזגים זה בזה ובאים כאחד.

ידועה אמרת חז"ל (אבות פ"ו מ"ב): "רצה הקב"ה לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות". ושאלו את הגאון **רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל:** מה הזכות שיש בזה, הרי זו עול וחובה, וגם עי"ז נכשלים בעבירות הרבה?!

השיב רבי שלמה זלמן בהסבר הבא: ישנן פעולות בסיסיות רבות שכל אדם עושה אותן, כגון: רחיצת ידים בשעת הקימה. לבישת בגדים. נעילת נעליים וקשירתן וכיצא בזה. מעתה, ברצות הקב"ה לזכות את ישראל, נתן להם הוראות מפורטות לכל אותן פעולות שבין כה וכה עושים אותם. והדריכם היאך ליטול ידים. כיצד ללבוש בגדים. איזה נעל לנעול קודם ואיזה לקשור קודם ואם ינהגו כך, יחשבו להם למצוות רבות ונכבדות וממילא יצברו זכויות הרבה.

הוסיף רש"ז להטעים בדרך מליצה: "אנו נועלים (נעלים) והם נועלים, אנו נועלים ומקבלים שכר, והם נועלים ואינם מקבלים שכר. אנו קושרים והם קושרים, אנו קושרים ומקבלים שכר (כשמקדימים נעל שמאל לימין), והם קושרים ואינם מקבלים שכר..."

עשו מצוה אחת - הכריעו לכף זכות...

בימים שרעשה הארץ אודות פרשת "ילדי טהרן", ביקש הגרי"ז **סולובייצ'יק זצ"ל** מאחד ממקורביו שעסק במסחר לפרנסתו, לפתוח מוסד עבור אותם נערים שהצליחו להנצל מידי השמד.

ואכן ציינת הלה ופתח מיד מוסד חרדי לקלוט את ילדי טהרן. ואולם לאחר תקופה, שב להגרי"ז והתאונן בפניו כי אינו רואה ברכה במוסד שהקים, משום שרק מתי מעט מהנערים מתעלים שם בתורה ובמצוות ואילו רבים אחרים יוצאים לאחר זמן לחיי החולין ולא נשארים שומרי המצוות, וא"כ למה לו כל הטרחה ומה שוה כל ההשקעה?

הקריא לו הגרי"ז את דברי חז"ל (קדושין מ:): "לעולם יראה אדם את עצמו כאילו חציו חייב וחציו זכאי. עשה מצוה אחת אשריו שהכריע עצמו ואת כל העולם לכף זכות..." והוסיף הגרי"ז: "הרי בשעה שהילדים במוסד, הם מתפללים, לובשים ציצית, לומדים תורה ומקיימים מצוות. וא"כ מכריעים בה את כל העולם לכף זכות... וכל זה בזכותכם! הרי וודאי שהמאמץ כדאי..."

עפ"י עובדות לבית בריסק

התחזקות בתורה תביא ישועה שלימה...

סיפר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל מעשה מתקופת השואה: כאשר עמדו הצוררים הגרמנים ימ"ש לפלוש לארצנו הקדושה, הקהיל המקובל הצדיק **רבי סלמאן מוצפי זצ"ל** רבים מאחינו בית ישראל לתפלה ותחנונים אצל קבר רחל אמנו ע"ה ואצל ישיני חברון האבות הקדושים במערת המכפילה.

לאחר התפללות חזר רבי סלמאן לביתו, ושכב לנוח מעט ונרדם על מטתו. פתאום הראו לו בחלומו פסוק מספר ירמיהו (פרק מז-ג): "לא הפנו אבות אל בני מרפיון ידים", ופיענכו לו בהמשך החלום את הרמז, כי על אף שהשתטחו לתפלה על קברי אבותיהם, לא הפנו האבות אל הבנים. כלומר: לא זכו שתעמוד זכות אבות לבנים להביא עליהם תשועה שלימה, רק הסכנה הנוכחית מהגרמנים חלפה. ומדוע? "מרפיון ידים" - מפני שידיהם רפות מן התורה!

וזאת ליהודה

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

מְשָׁפִיל אֶל דָּל!

* * *

ויהי היום ואני מוצא את עצמי טרוד בגיוס כספים עבור חתן-יתום. התבקשתי לסייע למצוה רבה זו, ובמוחי העברתי את האנשים שאני מכיר ובדקתי את מי מהם אוכל לרתום למצווה? פניתי למספר מכרים וכולם נענו ביד-רחבה. פניתי גם לאותו קרוב משפחה גביר, והופתעתי מרמת ההתעניינות שלו במקרה.

הוא התחיל לשאול ולחקור אודות המקרה הפרטי-פרטים. מה בדיוק המצב? מה הם מקורות המידע שלי לגבי אותו מקרה? כמה עולה חתונה? ועוד שאלות רבות ומגוונות. אני עונה על כל השאלות בסבלנות יתירה, כי ככל שגביר יותר מעורב רגשית במקרה מסוים כך יש יותר סיכוי שהוא יירתם ויעזור ביד רחבה.

אך ראה זה פלא: "חקירת השב"כ" הסתיימה, ואותו חתן-יתום לא ראה ממנו אפילו דולר בודד - גם לא שקל אחד. וואו!

* * *

כעבור תקופה הוזמנתי לשמחה משפחתית של אותו גביר, וכאן הייתה לי התלבטות גדולה: מצד אחד, קרוב משפחה מגיע לשמחה - מי לא נותן מתנה?! ומצד שני, מה עם כל "המתנות" שכבר נתתי לו מבלי שתכננתי לתת? איפה החזרים עבור כל ההוצאות הכספיות?

עד היום וויתרתי. מילא. אבל להגיש כעת את הלחי-השנייה? זה לא יותר מידי!?

ניגשתי להתייעץ עם גבאי-צדקה גדול שיש לי איתו היכרות. למה החלטתי להתייעץ דווקא איתו? פשוט: הוא מבין "אנשים עם כסף"...

תיארת לי את המקרה והוא ענה: 'תן לו מתנה גדולה!'

נדהמתי מהתשובה וניסיתי להסביר שאולי לא הבין את המצב לאשור... אבל הוא היה נעול על העצה שלו: 'הבנתי מצוין. תן לו מתנה גדולה!'

עשיתי כעצתי. אתם לא תאמינו מה קרה: לא עבר זמן רב, וקרוב המשפחה שלי הגביר התחיל לתת, לחלק ולפזר מתנות לרוב...!

מה היה הפטנט? הגבאי-צדקה הסביר לי: 'רק בדרך כזו מחנכים אנשים לתת - אתה נותן לו ונותן לו ובסוף הוא יתן הרבה...'

חשבתי לעצמי: "אשרי מְשָׁפִיל אֶל דָּל" האיש הזה ידע איך להשכיל ולהיכנס לתוך ראשו של ה"דל", כלומר של "העני בדעת", ולגרום לו בעצמו להתחיל לחלק כסף ל"דל" - לעניים...

הסיפור הבא הוא מה שנקרא "סיפור קטן על אדם גדול". אני לא מתכוון הפעם ל"אדם-גדול" במונח הרווח של המילה כהתייחסות לגדולי-ישראל. כי-אם ליהודי שמתקיימת בו ההגדרה 'מְשָׁפִיל אֶל דָּל!'

* * *

היה לי קרוב-משפחה גביר, וקרה פה-ושם שהייתי צריך ממנו עזרה-קטנה. ברוך-השם תמיד הייתי נענה. מאידך, פעמים רבות הוא ביקש ממני עזרה, בדברים שונים, ותמיד נעניתי לו ברצון. מה החידוש שנעניתי לו ברצון? אתם בטח שואלים... אז אסביר את עצמי: העזרה שהייתי מעניק לו, הייתה כרוכה פעמים רבות בהוצאות כספיות - דבר שלא היה קל לי - אבל תמיד התביישתי לבקש ממנו החזר-הוצאות.

"עם קרובי-משפחה לא מתְשַׁבְּגִים" - ניסחתי לעצמי את הכלל, ולא אמרתי מילה. האמת? בכל פעם מחדש, הייתי שוכח מהעניין כעבור זמן והוא לא טרד את מחשבתי - קל וחומר שלא טרד את מנוחתי.

עד ש...

* * *

פעם אחת ביקש ממני לסדר לו עניין שהיה כרוך בתשלום משמעותי, היה מדובר ברכישה של מוצר מסוים. כמובן שנעניתי בלי כל שאלות, ורכשתי עבורו את המוצר. הפעם, מאחר שהיה מדובר בסכום משמעותי, היה ברור שאני אמור לקבל החזר-הוצאות. גם לא התביישתי לבקש את החזר משום שגם לפי המושגים שלו לא מדובר ב"פכים קטנים".

אך כאן ציפתה לי הפתעה. שלא לומר הפתעה כואבת. זה התחיל בדחיות סתמיות של 'לך-ושוב'. המשיך ב'לא שילמתי לך כבר!', 'אולי אשתי שילמה לך?' עד שזה הגיע ללא פחות מאשר: 'אולי כן שילמתי ושכחת!'

סדרת ההתחמקויות גרמה לי לחשוב שכנראה מדובר בקמצן. פשוט קשה לו להוציא כסף, וזהו. אז מה אני עושה איתו?

כלום:

אמרתי לעצמי: אני לא אבקש ממנו יותר את הכסף. ירצה יחזיר - לא ירצה לא יחזיר. לא שווה להרוס קשרים משפחתיים בשביל כסף. נקודה.

חלף יום, ועוד יום. עבר זמן עד שהמקרה הלא-נעים פרח לגמרי, בעזרת השם, ממשפחתי.

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
וממלץ לקרוא בשולחן שבת!

אוֹצְרוֹת הַפָּרָשָׁה

פרשת "חאזינו"

"כי חלק ה' עמו" [לב, ט]. הכוונה שייחד הקב"ה השגחתו עליהם בהשגחה פרטית (מלב"ם).

מעשה שהיה כך היה: ראובן הינו בעל עסק להדפסות וצריבות על גבי דיסקים. ביום בהיר אחד, פנה אליו שמעון, שהינו מנהל מוסד צדקה וחסד, וביקש להפיק מאתיים דיסקים כדי לחלקם לתורמי המוסד, כמזכרת מאירוע השמחה הגדול של 'חנוכת הבית' למשכן החדש של מוסד הצדקה. כל דיסק יכיל שירים מיוחדים, משמחים עד למאוד, ועטיפת הדיסק תהיה מרהיבה ומעוצבת. והנה, באותו היום התקבלה הזמנה נוספת בעסק של ראובן, מאת משפחה שגם היא הזמינה מאתיים דיסקים, שיכילו את ההספדים על סבם הצדיק (הספדי ההלוויה וימי השבעה), כשעל גבי כל דיסק תופיע תמונת המנוח לצד המצבה שלו. את הדיסקים הם מתכוונים לחלק לכל קרובי ומוקירי המנוח ביום השלושים.

ובכן, ראובן סיים את הכנת שתי ההזמנות, הטביע על גבי כל חבילת דיסקים את העיצוב המתאים, ושלחם על ידי שליח לשני היעדים - לאולם בו נערך שמחת חנוכת הבית, ולבית הכנסת בו נערכת עזרת השלושים. השליח מסר את שתי החבילות לשני המקומות, והכול בא על מקומו בשלום... בשלום אמרנו? - לא לגמרי. הנה בשעת ערב מאוחרת, מתקבלת שיחת טלפון קולנית במעונו של ראובן. על הקו היה שמעון, בעל המוסד: "אין לך טיפת אחריות - התרעם - הרסת לנו את הערב! על גבי הדיסקים הטבעת את העטיפה המרשימה והמשמחת, אך במקום לשמוע בו שירים משמחים, נשמעים ממנו הספדי תמרורים, מלאים בבכי וקיונות על איזה רב... כעת כל תורם יכניס את הדיסק לטייפ ומה הוא ישמע שם?...".

התברר אפוא, שראובן, מתוך טעות, החליף את ההטבעות של שתי החבילות; מאתיים הדיסקים של ההספדים נעטפו בעטיפת אירוע המוסד, ולשם נשלחו, ומאתיים הדיסקים של השירים המשמחים, נעטפו בעטיפת עזרת השלושים, ולשם הם נשלחו... דמו של ראובן קפא בעורקיו. הוא הרבה להתנצל על הטעות החמורה, ואף הוסיף: "אשיב לכם את מלוא התשלום, ואף אפצה אתכם כהוגן על עגמת הנפש המרובה...". אך שמעון עדיין לא נרגע, וטרם טרק את הטלפון הפטיר בזעם: "שום תגמול שתייך לא יצפה אותנו!"

מיד בתום השיחה, מפיך הדיסקים העביר לחשבון המוסד את מלוא התשלום שקיבל, ואף הוסיף סכום רב כפיצוי על טעותו החמורה. (כמובן שראובן מיהר להתנצל גם בפני משפחת הנפטר, והודיע כי ישלח להם את הדיסקים עם ההספדים). והנה, לא חולפת לה שעה, ועתה אירע דבר מדהים, ממש בבחינת הבלתי יאמן - - - הנייד של שמעון בעל המוסד מצלצל, ועל הצג הוא מזהה את המספר של אחד מנכבדי הגבירים שהשתתף באירוע. שמעון כבר התחיל לתאר לעצמו מה הולך הגביר לומר לו, בוודאי יביע את פליאתו על חלוקת הדיסק עם ההספדים המרים...

שמעון ענה לשיחה, והגביר שנשמע כמרוגש מאוד, התעניין: "תגיד לי, מאיפה לכם ההספדים של הרב פלוני?!" שמעון ניסה להתנצל ולהסביר אודות הטעות המצערת שאירעה, אך הגביר קטעו והמשיך: "אתם לא יודעים מה שעשיתם לי, אני ממש אסיר תודה לכם... הרב הצדיק הזה הציל אותי בשנות נעוריי מרדת שחת, הוא החזיר אותי בתשובה, ואני ממש חב לו את חיי... הייתי יתום מאב, והוא היה כמו אבא בשבילי, ההשפעה של דבריו מחלחלת בי עד היום...".

הגביר המשיך כשקולו נשנק מבכי: "כבר שנים שאין לי קשר איתו, כי שקעת בעסקים חובקי עולם, ואפילו לא ידעתי שהוא נפטר. עכשיו ששמעתי את ההספדים המרים, הכול קם לי מול העיניים. כל מילה שאמרו עליו אמת, הם לא הגזימו כלל. היושר שלו, הצדיקות והתמימות, הענווה...". וכך המשיך הגביר לשפוך את ליבו, כשבסיום השיחה הודיע למנהל המוסד: "הדיסק שהענקתם לי, גרם לי להתרגשות עצומה. אני מרגיש שקיבלתי צוואה ממורי ורבי, ששימש לי גם כאבא אוהב. כעת אבקש לתרום לעילוי נשמתו סכום עתק למוסד...".

למחרת בבוקר, שליח הגביר מגיע אל מעונו של שמעון, ומוסר לו את התרומה הגדולה, שהיתה בסדר גודל כזה שלא חלם להשיגו מכל משתתפי האירוע יחד... פלאי פלאים של השגחה!

ומה השאלה שמתעוררת עכשיו? - הנה בא שמעון ושאלתו בפיו: "מה בדבר סכום הכסף הרב שקיבלנו מראובן - האם נשאר את התשלום והפיצוי בידני, או שמא לאחר שהתברר שימעז יצא מתוק, והטעות של ראובן גרמה לנו לטובה עצומה, ראוי לנו לוותר ולהשיב לו את הכסף...?"

בספר "אחת שאלתי" חלק א' (עמוד 58) מופיעה השאלה הבאה: יהודי קנה במתנה לנכדו גביע מכסף טהור, וביקש מחרט שיחרוט על הגביע את שמו של הנכד - 'יוסף'. החרט טעה וחרט על הגביע 'יוסף חיים'! הסב הצטער מאוד שכעת לא יוכל להעניק לנכדו את המתנה, וכמובן שלא שילם לחרט את שכרו. והנה, לא חולפים כמה ימים והנכד חלה מאוד, והוחלט להוסיף לו את השם 'חיים', ומעתה שמו נקרא: 'יוסף חיים'!... הילד נתרפא בס"ד, והסבא הוציא את הגביע היקר מהארון, והעניקו לנכדו 'יוסף חיים'! לאחר מכן בא ושאל - האם עכשיו אני צריך לשלם לחרט...?

והשבנו: מעיקר הדין אין צריך לשלם לחרט, כי בשעת המלאכה היתה כאן פשיעה מצידו, והוא קלקל והזיק את הגביע, וכבר אז נקבע שלא מגיע לו שכר, וממילא גם כעת שהתחדשה לפנינו טובה מחמת פעולתו (כשהסבא נזקק לגביע עם שם כזה), לא נאמר שהמציאות שנולדה מאוחר יותר משפיעה למפרע על הדין שכבר חל, אלא שמזלו הטוב של הסב גרם לרווח שנוצר עתה. האם גם בשאלתנו נאמר שראובן כבר התחייב משעת פשיעתו (החלפת הדיסקים), והגם שמאוחר יותר התברר שנוצרה מכך טובה למוסד, אין זה משנה את דינו של ראובן...?

ובכן, נראה שקיים חילוק בין שני המקרים; בסיפור של החרט, המדובר היה בנוק ממש, כי הוא קלקל והזיק חפץ, ובזה אנו אומרים, שגם אם לבסוף נולדה טובה לניזק, אין המזיק נפטר מחיובו. אולם בסיפור שלנו, אין מדובר בנוק של ממש, ורק שחלוקת דיסקים עם הספדים באירוע כה משמח אינה 'דבר בעיתו', שכן יותר מתאים ונאה לחלק מזכרת בהתאם למהות ואופי האירוע (כפי שאומר הכתוב: עת לבכות ועת לשחוק, עת ספוד ועת רקוד. קהלת ג', ד'), מכל מקום, לאחר שכבר קיבלו התורמים את ההספדים, מן הסתם הבינו שמדובר בטעות, ולמעשה לא נגרם למוסד שום נזק ממש, וכך שיש בכך קצת

טעם לפגם (יחוסר טקטי). אומנם לאחר שראינו שהטעות הזו היא למעשה סיפור של סייעתא דשמיא פלאית, ומוסד החסד והגביר מאוד מרוצים מכך, אם כן התברר שהיה בחלוקת מזכרת זו טעם לשבח! לסיכום השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: יש להשיב לראובן את מלוא הסכום, ויש מקום גם להוסיף וליתן לו מתנה על הטובה העצומה שהתגלגלה על ידו... (אחת שאלתי).

"מחצתי ואני ארפא" [לב, לט]. הקב"ה מכין רפואה למכה.

הרמב"ם כידוע, היה רופא אמן גדול. את ידיעותיו העצומות ברפואה הוא שאב מן התורה הקדושה ומדברי חז"ל, וידע לאבחן את המחלה על ידי שהיה מסתכל על החולה ומזהה את סיבת החולי. בהקשר לזה מסופר, שבהיותו בחור בא ה"אבן עזרא" ונעמד בתור בין החולים. כאשר הגיע תורו להיבדק לא רחק לו הרמב"ם מרקחת ולא רשם לו תרופה אלא ציווה למשמשו: "לזה תן דינר זהב, הוא חולה בחולי העניות"... פעם הגיע אליו יהודי והתלונן שהוא סובל מכאבי בטן כבר חמשה ימים ברציפות. הרמב"ם התבונן ביהודי והתעניין מה אכל, אך לא נתן לו כל תרופה, רק הטרף לו לשוב למחרת. "שוב אלי מחר, ואני אתפלל עליך שתבריא, לא תצטרך לא לי, ולא לרפואות שלי".

ידוע שכאשר אדם הולך לרופא, נמצא עם הרופא המלאך רפאל והוא המרפא אותו. האדם חושב שהרופא ריפא אותו, אבל לאמיתו של דבר המלאך הוא זה שריפא אותו. ככל שהרופא גדול יותר, כך נלווה אליו מלאך גדול יותר. יצא החולה מחדר הרמב"ם וחש ברעב. עבר בדרכו בשוק, וריח החמוצים הנמכרים בחביות עלה באפו. ביקש האיש לקנות חמיצה של סלק ולפת ורכש ממנה חבית מלאה. בבית הניחה בפניה והודיע לבני הבית שלא יגעו בחמיצה אלא רק הוא יאכל ממנה. אכל החולה עוד, ולמחרת שוב, והבריא מחליו.

לאחר שבוע בא אצל הרמב"ם וסיפר לו כי כבר הבריא. שאלו הרמב"ם: ומה אכלת בימים שחלפו? "אכלתי חמוצים", ענה האיש. אמר לו הרמב"ם: "הבה נלך אל ביתך, והראה לי את החבית". הגיעו אל המקום, והרמב"ם ראה את החבית נמצאת בקרן זווית, ואף לא אחד נוגע בה. ביקש הרמב"ם לקנות מהאיש את החמוצים הנותרים. לאחר מכן ציווה עליו להפך את החבית ולשפוך את תכולתה.

לתדהמת הנוכחים נשפכו החמוצים, ועימם יצא מן החבית נחש ארסי מת, שבטעות נכבש יחד עם הירקות! למראה הבהלה שקמה הרגיע אותם הרמב"ם: הנחש המת כבר אינו מסוכן, אולם התחמיץ היה מלא בארס! מי שאוכל מאכל רעיל כזה עלול למות מייד!

כאן גילה הרופא הגדול את הסוד: "כאשר חיפשתי את התרופה למחלתך ראיתי שאין לך תרופה, אלא אם תאכל רעל. אמרתי לעצמי: רעל אני אאכיל? אולי הקב"ה ירחם, ותתרפא בדרך אחרת... או שתאכל רעל אך יהיה זה על ידי שמים, ולא על ידי. אבל מהשמים רחמו עליך, ובשעה שעברת בשוק התאוות למאכל זה, שהכיל את הארס של הנחש. הקב"ה שם בלב החולה ללכת לקחת את הרפואה הנדרשת לו, שהרי אין הקב"ה מביא על האדם חולי, אם לא הכין לו את הרפואה המתאימה. זו הכוונה בפסוק "מחצתי ואני ארפא" (דורש ציון).

"כי הוא חייכם ובדבר הזה תאריכו ימים" [לב, מז]. כי הוא חייכם - זה כיבוד אב ואם (ירושלמי פאה).

בבית אחד היו נשמעים מדי פעם ההתחמקויות הידועות של הילדים לנוכח דרישות הוריהם: "למה דווקא אני?" (כפי שמצוי בבתינו רבים שכאשר ההורים מבקשים מהילדים לסייע בדבר כלשהו בענייני הבית, כגון לפנות את האשפה, לסדר את החדר או ללכת למכולת, נשמעת התגובה "למה דווקא אני?"), עד שפעם אחת הכל נגמר, ואף ילד בביתו אינו מעז כבר לומר את המשפט ההוא, בעקבות סיפור שסיפר סב המשפחה לנכדיו. בבית המשפחה, ביקר באותו היום הסבא, והיה נוכח במחזה שמאוד לא מצא חן בעיניו. היה זה כאשר האמא ביקשה מאחד הילדים להוריד את הפח, וזה הגיב: "למה דווקא אני?". גם כאשר קראה לשני, ולשלישי, נשמעו תגובות דומות. הרביעי כבר היה 'מתוחכם' יותר, וביקש מאמו להטיל גורל בין הילדים...

הסבא, שהצטער לשמוע את תגובות נכדיו לנוכח בקשת אמם, קרא לכל הילדים, הפשיל לעיניהם את שרוול חולצתו, ואמר להם: אתם רואים את המספר הזה שצורב כאן על היד שלי? כולכם יודעים שזה הוא הסימן שהייתי באושוויץ. עכשיו אני רוצה לספר לכם סיפור, ותשמעו טוב את כל הפרטים.

כשהנאצים ימ"ש כבשו את הכפר שלנו, הם החליטו לא להמתין עם הסלקציה עד להגעה לאושוויץ, אלא לבצע אותה כבר בכפר. יחד אתם הגיעו גם שתי רכבות, אחת חנתה בצד ימין והשנייה בצד שמאל. כל היהודים תושבי הכפר הובלו אל מקום חנייתן של הרכבות, ותנועת ידו של המפקד הנאצי הורתה לכל יהודי לאיזו רכבת עליו להיכנס, הימנית או השמאלית, כשהיהודים האומללים שהופנו לכל אחת מהרכבות לא היו מודעים ליעד אליו הם מובלים.

כשהגענו אימי ואבי וכל הילדים אל מול אותו נאצי, עשה הארור הזה סימן לאבי לצד ימין, ולאימי ולכל הילדים סימן לפנות שמאלה. זה לא הזמן לתאר את מה שעבר עלינו בהיפרדנו מאבינו היקר, את הבכיות והיללות, שעדיין מצלצלות באוזניי, במיוחד לאור העובדה שהיינו משפחה מלוכדת מאוד.

כשהיינו כבר בתוך רכבת המוות, פתחה אימי את החבילה שלקחה איתה מהבית עם מעט הדברים שהיה מותר להוציא, והבחינה לפתע שהתפילין של אבא נמצאות בחבילה. בגלל המהירות והחופזה שבה נפרדנו, שכח אבא לקחת את התפילין, ועתה הוא לא יוכל להניחם. אמא חשבה לרגע מה לעשות, ואחר כך פנתה אלי ואמרה: "כיון ששתי הרכבות עדיין עומדות במקומן, אנא ממך, רץ אל הרכבת השנייה, מסור לאבא את התפילין וחזור אל הרכבת שלנו".

אינני יודע כיצד היה לי אומץ לעשות זאת, כיון שהיתה בכך סכנה גדולה. החיילים הנאצים עמדו בין הרכבות, וכל מי שהסתובב שם הכוהו עד מוות. בכל זאת החלטתי לשמוע בקול אימי. בחסדי שמים מרובים, בניסי ניסים, רצתי לעבר הרכבת השנייה, עם התפילין הקדושות בידי, ממש בסמוך לעמלקים הרשעים וכלביהם האימתניים, וכאילו הייתי בלתי נראה.

בסייד הצלחתי לעלות לרכבת הימנית שהיתה דחוסה ביהודים רבים, והתחלתי לחפש את אבי. לקח לי קצת זמן עד שמצאתי אותו, ומה שקרה באותם רגעים קבע את גורל חיי.

ברגע שמסרתי לו את התפילין ועמדתי לחזור אל הרכבת שבו היו אימי ויתר הילדים, לפתע נסגרו דלתות הרכבת... הרכבת החלה לזוז ממקומה בעוד אני עומד בה לצד אבי, ואילו אימי ואחיי נמצאים ברכבת השנייה שגם היא פתחה בנסיעה...

ומה קרה לבסוף? - התברר שכל מי שהופנה לרכבת הימנית - נשלח לעבודה, והרכבת השמאלית הכילה את המובלים למוות! מהרכבת של אימי ואחיותי, שבה הייתי בתחילה, לא נותר אף אחד בחיים. ואילו אני שהזדרזתי לשמוע בקול אימי, ועברתי לרכבת השנייה, ניצלתי.

הסבא פנה לנכדיו, ואמר להם: "עכשיו תחשבו מה היה קורה אילו הייתי אומר לאימי: "אמא, למה דווקא אני?... אולי תשלחי את התפילין לאבא עם ילד אחר?... הרי ברור שאם הייתי אומר כך, לא היינו כאן היום... רק מפני ששמעתי לבקשתה של אימי, ועשיתי את רצונה באופן מייד, חל עלי השפע הטוב של המצוה, והתקיים בי: "כי הם חיינו ואורך ימינו".

כך גם אתם, נכדיי החביבים, אל תסרבו אף פעם לאמא ולדבריה; אם היא מבקשת להוריד את הפח או כל בקשה אחרת, אל תתווכחו ותטענו "למה אני?", אלא תשיבו מיד "הנני!" (ופרוי מתוק).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת גוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ ענייס בצאל בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד חסוב בן רבקה ז"ל, לע"נ בנימין בן רחל ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ חזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כחן בת מלני ז"ל, לע"נ רבקה בת שרה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטריו עם ישראל.

אזר הזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

635

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-1,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת שרה בת פכ"ב ע"ה

סיפור לשבת קודש

ונמצא לבד, כל מה שמבקש נותנין לו".

הצדיק הקדוש רבי אלכסנדר זיסקינד זצ"ל אומר: "המרבה בכל מיני שמחות ביום שמיני עצרת לפני הספר תורה, בזה מעורר גם כן למעלה בעולמות העליונים שמחה וחדווה עצומה, וכל הזהיר בשמחתה של תורה ביום זה, יהיה בטוח שלא תפסוק התורה מזרעו!" אפוא שמענו הבטחה כזאת גדולה?... האריז"ל הקדוש מגלה לנו מתנה גדולה הנמצאת במעלת הרוקד לפני ספר התורה, ואומר: "כל הרוקד ביום שמחת תורה לכבודה של תורה, הקב"ה לוקח את זיעתו ומוחק בה את כל עוונותיו וכל הגזירות הצריכות לבוא עליו!" איזה יום מדהים ונפלא!

מעשה נפלא - שמחת הריקודים השכיחה את הכאבים העזים שבגופו.

מסופר על הצדיק ה'צמח צדק' זי"ע שרקד בעת ההקפות ללא הפסקה ואפילו אברכים צעירים לא יכלו להדביק את קצב ריקודו, והיה קורא בקול: "ריקודו יהודים, ריקודו בשמחת התורה ותזכו לבני חיי ומזוני רווחי...".

מספרים על ראש ישיבת חברון, הגאון רבי משה מרדכי אפשטיין זצ"ל אשר בשמחת תורה של שנת התרצ"ז, כבר היה חולה במחלתו האחרונה ממנה לא קם. הוא שכב במיטתו שבור ועצוב על שאינו יכול לשמוח עם בחורי הישיבה. במקום לכבד את התורה בריקודים ושמחה, מרותק הוא למיטה.

והנה, בצהרי יום טוב, טרם החלו ההקפות בהיכל הישיבה, נכנס לבית ראש הישיבה כמה תלמידים מובחרים לבקר את הרב. הם החלו לשיר לו כמה שירי שמחת תורה, כשהרב מצטרף אליהם, אך רואים את הצער על פניו שאינו יכול לרקוד עמם. בכל שנה היה קופץ הוא בשמחה לכבודה של תורה כאחד הנערים, והנה כעת מרותק הוא למיטה.

בין התלמידים היה שם תלמיד צעיר, אשר לימים נהיה נודע כמגיד מישרים, רבי שלום שברון זצ"ל, שביקש את רשות הדיבור. לפלא היה הדבר בעיני חבריו, הלא הבחור שלום מרדכי לא היה מהדברנים בישיבה, מה גם שהאווירה העצובה לא נתנה אפשרות לדבר כעת. אך שלום מרדכי שקיבל אכן את רשות הדיבור, פתח ואמר בדברים היוצאים מן הלב: "אני מבקש לספר מעשה שהיה באחד מגדולי האדמו"רים אשר היה גדול בתורה, ויחד עם זאת חננו הקב"ה בעושר רב.

פעם ספינתו שקעה בים ויחד עמה רוב אוצרותיו, כאבו היה גדול מנשוא, אך הרבי התגבר על צערו, הוא נעמד על יד מפתן הדלת, הרים את עיניו השבורות כלפי מעלה ואמר: הגמרא (במסכת סנהדרין מ"ו) אומרת: 'אמר רבי מאיר בשעה שאדם מצטער שכינה מה אומרת?'

קלני מראשי קלני מזרועי, אם כן, המקום מצטער על דמן של רשעים שנשפך קל וחומר על דמן של צדיקים, אמר האדמו"ר: 'במשנה זו כתוב שאדם ששרוי בעוגמת נפש, הוא גורר כביכול את השכינה שתצטער יחד עמו, מעתה, המש"ך האדמו"ר, אם אני אצטער אגרום לשכינה שתצטער אף היא, אם כן, סיים האדמו"ר, לכבודו של הקב"ה, אף במצבי הקשה הזה, לא אצטער."

התורה מקיימת את העולם

"וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלוקים את בני ישראל לפני מותו, ויאמר ה' מסיני בא זרח משער למי הופיע מהר פארן ואתה מרובבות קודש מימינו אש דת למו... תורה צווה לנו משה מורשה קהלת יעקב." (דברים ל"ג, א' - ד').

"וזאת הברכה" - הפרשה הקודמת מסתיימת במילים: "ושמה לא תבוא אל הארץ אשר אני נותן לבני ישראל", ודבר זה הלא נגרים בעטיים של ישראל, כפי שאמר משה: "ויתעבר ה' בי למענכם" (דברים ג', כ"ו).

ואם כן הרי לא היו ראויים לכך שיברכם, על כן בא הכתוב מיד ומספר, כי משה רבנו המנהיג הנאמן והמסור לא שם ליבו לכך, אלא ברך את בני ישראל, "וזאת הברכה אשר ברך משה". לפיכך נקרא משה דווקא כאן "איש האלוקים", משום שעל ידי כך נדבק במידתו של ה' ויתברך עצמו, שהוא עובר על פשעו. (צרוח המור).

בכל התורה כולה לא נאמר על משה רבנו "איש האלוקים", כי אם רק כאן, משום שבאמת הרי מן הצורך להודיע לדורות הבאים מה היה טיבו של משה רבנו, אשר על ידו ניתנה תורה לישראל, אלא עד כה לא רצה משה, העניו מכל האדם, לכתוב על עצמו "איש האלוקים", אבל עתה "לפני מותו", כבר מוכרח היה לכתוב שאם לא עכשיו, אימתי? (בשם אדמו"ר רא"מ מגור זצ"ל).

"וזרח משער למו הופיע מהר פארן", שפתח לבני עשיו שיקבלו את התורה ולא רצו, והלך ופתח לבני ישמעאל שיקבלוהו ולא רצו. (רש"י).

חכמינו אמרו ששאלו בני עשיו: מה כתוב בה בתורה הזו? אמר להם הקב"ה: "לא תרצח". וכן שאלו בני ישמעאל: מה כתוב בה? ואמר להם: "לא תנאף", ולכן לא רצו לקבל את התורה.

מדוע, בעצם, אמר להם דווקא את הדברות שאין דעתם נוחה מהן? ברם, הלכה יש בידינו: "כל מצווה שנאמרה לבני נוח ונשנית בסיו, לזה ולזה נאמרה. נאמרה לבני נוח ולא נשנית בסיו, לישראל אמרה ולא לבני נוח". (סנהדרין ע"ט).

יוצא אפוא, שאותן המצוות שנאמרו מתחילה לבני נוח, כגון: רציחה, וניאוף, אלמלי לא נישנו בסיו היו בני נוח מותרים בהן, אם כן הרי יכולים היו בני עשיו ובני ישמעאל לחשוב, כי לכשיקבלו ישראל את התורה לא יישנו המצוות הללו וממילא ירוויחו מזה שהן תותרנה להם.

על כן אמר להם הקב"ה, כי בין כה וכה נאמרו כבר בתורה: "לא תרצח" "ולא תנאף" ולא ירוויחו אפוא מאומה אם לא יקבלו את התורה ומוטב להם לקבלה, אך בכל זאת לא רצו. (משך חכמה).

הנה עומדים אנו סמוך ונראה ליום האחרון של ימי קירבת ה', 'הדובדבן שבקצפת', שיא השיאים של ימי המועדים, הלא הוא יום שמחת תורה.

הזוהר הקדוש (פרשת צו) כותב על יום אדיר זה: "ביום שמחת תורה נמצאים עם המלך רק ישראל לבד, ומי שיושב עם המלך

לעילוי נשמת משה בן אסתר

לפני מלחמת העולם השנייה, נסללה מסילה ארוכה ביותר שחצתה את כל ערבות סיביר והגיעה עד לוולדיווסטוק השוכנת מול חופי יפן במזרח הרחוק, מרחק של אלפי קילומטרים. במשך עשרות שנים, עמלו בדם ויזע הצארים של רוסיה על בנייתה, וסכומים עצומים שהושקעו בפרויקט גדול זה.

רבים תמהו אז מהו ההגיון המצדיק בניית מסילה זו שאין בה כמעט שימוש...? התשובה לתמיהה זו ניתנה כאשר בני ישיבת 'מיר' ברחו מאירופה הבווערת לחוף מבטחים ביפן, והרכבת הנוסעת על מסילה זו שימשה להם כדרך מילוט.

אגב, מיד לאחר מכן, הרכבת יצאה מכלל שימוש, לאחר שהופצה ע"י הגרמנים.

הכל למען התורה!

זו הסיבה, כותב ה'בני לוי': "כי ה' ברא את כדור הארץ עגול, כדי שבזמן שאצלנו לילה ולא לומדים תורה, בצד השני של העולם יהיה יום שיוכלו ללמוד, ובכך יתקיים העולם תדיר בזכות לימוד התורה הקדושה! צריכים אנו להתחזק מיום שמחת תורה, אשר רמז לנו ה' יתברך כי אם נרצה להמשיך את הקשר המיוחד והנעים שהיה לנו בכל תקופת החגים המרוממים, נוכל לעשות זאת רק ע"י דבר אחד ויחיד, והוא הקשר שלנו עם התורה הקדושה, ללכת לשיעור תורה, לקבוע עיתים לתורה, ללמוד גם בבית בזמננו הפנוי משניות ותהילים, רק זה החיבור שממשיך את הקשר והדבקות של הימים הנוראים ולכן חוגגים את שמחת התורה בסיום ימי החגים.

נזכה להתחזק מיום שמחת תורה לשאוב שמחה לכל השנה כולה, להתחזק בלימוד התורה הקדושה, להרגיש עריבות ומתיקות בלימוד התורה, זכות התורה הקדושה תעמוד לנו ולזרענו, שלא תיפסק התורה מזרענו עד עולם, וזכות התורה תגן עלינו מכל מיני גזרות קשות ורעות. (יוצא עמו בשון)

וכבר אמרו רבותינו זכרונם לברכה, הזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה (נדרים כא, א). הזהרו בבני עם הארץ שמהם תצא תורה (סנהדרין צו, א). וחיבים מנהיגי הערים בכל עיר ועיר להשתדל מאד על התלמוד תורה בכל נפשם ובכל מאדם, ויושיבו מלמדי תינוקות על כל למוד ולמוד, ויעמידו פרנסים בני אדם מהגנים שיעמדו על התינוקות בכל שבוע לראות סדר למודם, ועל המלמדים שיעשו מלאכתם מלאכת שמים באמונה, וישתדלו את התינוקות במכות ובדברים טובים ובמנות ומתנות, כדי שיעלו במעלות בסדר הלמוד. וידוע מעלת הבל תינוקות של בית רבן, עד שאמרו (שבת קיט, ב) שהעולם מתקים בהבל תינוקות של בית רבן, והם מבטלין כל גזרות קשות ורעות, ואין מבטלין תינוקות של בית רבן אפלו לבנין בית המקדש (שם), וכהנה מעלות רבות נאמרו בלמוד תינוקות של בית רבן. הנה כי כן, לפי גדל המצות והתועלת הנמשך ממנה, ראוי למנהיגי הערים להתחזק בה בכל נפשם ובכל מאדם להקים דגל התורה, ולא יחושו לכל הטרר והוצאה לפי רב הטובה שעושים לנפשם ולפי הנחת רוח שעושים ליוצרים:

(פלא יועץ)

בהתרגשות עצומה סיים הבחור ר' שלום את דבריו, והחל מיד לשיר שיר שמח, כל הבחורים נסחפו אחריו בשירה ובשמחה. קול השירה גבר והאווירה העכורה שהייתה עד כה בחדר, החלה מתהפכת באווירת שמחת החג.

ראש הישיבה עם כל כאבו ומחלתו נדבק אף הוא באווירה החדשה וחיוך של שמחה נשפך על פניו, הוא הזדקק מעט, וביקש משני הבחורים שעמדו לידו לתמוך בו, ובמאמץ עילאי הוא נעמד על רגליו וביקש להצטרף למעגל הריקודים.

אין מילים שיוכלו לתאר את התרגשות הבחורים, בראותם את רבם שב לעצמו ורקד איתם בשמחת התורה, להט של שמחה פרץ מהלבבות, וקולות השירה והריקודים בקעו עד לב השמים, הנה זוכים התלמידים, האריות שבחבורת ישיבת חברון לרקוד עם רבם בשמחת התורה האחרונה בחייו. (קול חוצב).

מעשה נפלא - "כל הבריאה בשביל התורה הקדושה".

"בראשית ברא אלוקים", בשביל התורה ולומדיה, כל העולמות והרקיעים המלאכים וכן, כדור הארץ וכל הנבראים הממלאים אותו, הכל נברא בשביל דבר אחד, והוא, בשביל התורה ולומדיה. וכך מעיד הנביא ואומר: "אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמתי". כלומר, אם לא תהיה בריתי שזו התורה במצב של למידה יומם ולילה, אזי חוקות שמים וארץ ישוּבו למצב של תוהו ובוהו. זהו תנאי של ממש בקיום העולם.

וכך כותב רבי חיים מוואלוז'ין זיע"א, בספרו 'נפש החיים' וזה לשונו: "האמת בלי שום ספק כלל, שאם היה העולם כולו מקצה עד קצהו פנוי חס ושלום אף רגע אחד ממש מעסק והתבוננות שלנו בתורה, כרגע היו נחרבים כל העולמות, עליונים ותחתונים, והיו לאפס ותוהו חס ושלום".

מספרים כי פעם אחת, בעת קבלת הקהל אצל הגאון מוילנא זי"ע, הגיע אליו ילד צעיר לימים המלווה באביו המבקש ברכה מהגאון. אלא, שבשעה שנכנס הילד לחדר, אירע דבר חריג ויוצא דופן. הגאון מוילנא, אשר היה ידוע כאיש אלוקים קדוש וטהור, נעמד לכבודו של הילד, דבר שלא אירע מעולם, שהגאון מוילנא יעמוד לכבודו של אדם מן השורה. לאחר כמה שניות, חזר הגאון וישב במקומו.

כשיצא הילד, ניגש אל הגאון מוילנא, תלמידו המובהק ושאל אותו: "למדנו רבנו, מדוע עמד כבוד הרב לאותו ילד פשוט?" או אז חשף הגאון הקדוש ברוח קדשו ואמר: "דע לך, כי אתמול בלילה, בשעה מאוחרת, היה רגע אחד בעולם שאף אחד לא למד תורה, מלבד אותו הילד שפתח לכמה רגעים משניות, ולמד באותה שעה, ובזכותו כל העולם ניצל. ולא עוד, אלא שקיבל הוא מהשמיים את השכר של כל בני העולם כולו, לפי שהיה היחיד באותו רגע בכל העולם שעסק בתורה הקדושה, על כן עמדתי לכבודו, שקיבל שכר כנגד כולם והציל את העולם מאבדון".

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה,

לעילוי נשמת: זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר רחמים בן חנום בשי, פאני בת אסתר, דבורה בת ברכה, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן טליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, נכב בת גוהר,

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְמִיסִית בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פיניה ורעייתו. ענבל ג'סילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

הצלחת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'סילה

נא להתפלל לזווג הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה - 21:00 - 22:30
טל: 036766049

שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00
058-3297225

ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: חג הסוכות

פרשת האזינו

בס"ד | גיליון מס' 400

כיצד ריקודים סוחפים השפיעו יותר מתקיעת שופר?

זמן שמחנתנו!

נברשות ומסדר אותו יפה, לקראת מעברו אליו. ואז - מתברר שחלה טעות: לא הוא הזוכה! הבית אינו שלו! - אוי, כמה גדול הצער, כמה עמוקה האכזבה!

ואז הוא שומע שלא זכה בבית, כי הוא הוא הזוכה בפרס הראשון - בעשרה מיליון דולר! פתאום הוא מבין שהבית שחלם עליו הוא אין ואפס מול הזכייה הגדולה באמת, שחלומו לזכות בבית הנאה - מתגמד מול הזכייה הגדולה עוד יותר בה זכה! כשהוא מבין זאת - אין כאן צער או אכזבה, אלא אושר צרוף ושמחה מזוקקת שאין כדוגמתה!

זהו התהליך של כולנו בחג הסוכות, זו המשמעות העמוקה שלו. דברים שאנו עסוקים בהם כל השנה, בטוחים שהם הכי חשובים והכי יקרים לנו - מתגמדים לפתע מול הזכייה הגדולה, לשמוח בחיקו של אבא שבשמים. כשהבנה זו מתחדדת - מתפשטת נהרה על הפנים, השמחה פורצת גבולות!

לכן, צדיקים זי"ע כינו את חג הסוכות כתחנת ההטענה השנתית של שמחה. כי עבודת הקודש של היהודי בימי שגרה, רצופת פיתויים ונסיונות כביכול העולם הזה הוא החשוב, שנכסיו הם המכריעים. ולפיכך, עבודתו הרוחנית עלולה ללבוש ארשת אפרורית, בעוד מלאכתו הגשמית זוכה לחיים תוססים... אבל כשחג הסוכות נותן לו כח לכל השנה, הוא לא נופל בפח הזה, הוא זוכר היטב שמהותו ומעלתו היא השהות בצל הבורא, וכל ימות השנה שלו נעלים יותר!

ובהיות ששמחה של מצוה היא כה נעלה ונותנת כוחות, מצינו בספר 'אמרי קדוש' מאוצרו של הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע, גילוי מדהים וזה לשונו: 'מי שזיכה ה' יתברך לעשות שמחה של מצוה, כגון ברית מילה או נישואין לבניו וכדומה, אז פותחים לו את כל היכולות וממלאים משאלותיו!' - כי זהו סוד השמחה: ההבנה מה מהותו של יהודי ועוצמת קרבתו לבוראו, וממילא הדבר פותח את כל השערים למלא משאלות הלב!

אחים יקרים, נכנסים אנו אל חג הסוכות, שמחים וצוהלים להיכנס אל צל השכינה. הבה נעמיק מבט אל מהות החג, הבה נשאב ממנו מלוא חופניים שמחת אמת, שהיא הבנת מעמדנו בעולם הזה, השבת חיי השגרה והמאווים הגשמיים לפינה הראויה להם, ושמחה של אמת בזכות להיות קרובים לאבא. וככל שניתן לשמחה למלא את ליבנו - כך היא תישאר עימנו לכל ימות השנה, וגם תפתח עבורנו את היכולות

ותמלא את משאלות ליבנו לטובה!

לידה מחדש בעיצומם של ריקודים!

את הרב דוד א. מכירים רבים בשכונתו כבן תורה ובן עליה, דמות מופת שהיא מודל לחיקוי. עוסק הוא בתורה בהתמדה, מגדל משפחה לתפארת, מידותיו

עם צאתנו מהימים הנוראים שעברו עלינו בהתעלות נשגבה, נשואות פנינו אל התחנה הבאה בסולם המרומם של חודש תשרי, אל חג הסוכות. די ביציאה לחוצות קריה כדי לשאוף מלוא הריאות ניחוחות חגיגיים של שמחה ודיצה, כדי להרגיש את החג המתקרב. שוקי ארבעת המינים עמוסים לעיפה, ערימות סכך ירוק מוצעות למכירה, קישוטי סוכה ססגוניים מרהיבי עיניים, תופים ומחולות של 'שמחת בית השואבה' המתקרבת ובאה...

לא בכדי נקרא חג זה בשם 'חג האסיף', ומעבר להיותו חל בעונת אסיף התבואה - הרי שהוא החג בו אנו אוספים כוחות ויכולות לחורף שלם הבא עלינו לטובה, בו אנו מרכזים את הכוחות והעוצמות שקיבלנו בימים הנוראים, אורזים אותם בצלופן שמח ומרשרש, והופכים אותם למעיין אנרגטי ממנו הנהנה בסייעתא דשמיא לאורך כל השנה הבעל"ט.

אלא שעם כל ביטויי השמחה סביב החג הזה, עדיין נדרשים אנו להבנה: מהי מהותה של השמחה - עליה נצטוונו בחג הזה? מה מסמלת מידת השמחה, מה סוד כוחה? הרי ברור ששמחה אינה אכילת בשר ושתיית יין, וגם לא ריקודים ומחולות בחלל בו רועמת מוזיקה מקפיצה. אז מהי השמחה האמיתית? כיצד מגיעים אליה, ואיזה אוצר חבוי בתוכה?!

כדי לענות על השאלה הזו, כדאי להתבונן במהותו של חג הסוכות, 'זמן שמחנתנו'. מהותו של חג הסוכות היא לצאת מדירת עראי לדירת קבע, לעבור מסלון ממוזג בעל שולחן רחב וכסאות נוחים לסוכה קטנה ומטה ליפול, תחת כיפת השמים כשכמה ענפי עץ מגינים עלינו מהשמש היוקדת.

כשאדם עובר תהליך כזה, לפתע החיים שלו מקבלים פרופורציה. פתאום הוא למד שהחיים בעולם הזה - הם חיים בדירת עראי, שכל הנכסים שיש לנו - אינם אלא אכסניה זמנית. פתאום מתחדדת בו ההבנה שהתכלית האמיתית היא לחיות בצל השכינה, להיות חבוקים בידיו של בורא עולם - כפי שאנו זוכים לעשות בתוככי סוכתנו הקטנה.

כשאדם מבין שתקרת הגבס המפוארת היא אפס מאופס, כשאדם קולט שמיזוג אוויר משוכלל ונברשות קריסטל הם צרכים זמניים או מותרות מיותרות, כשאדם מפנים שתכלית חייו היא להיות צמוד ומחובר לבורא עולם ולא להשית את לבבו להבלי העולם הזמני הזה בו אנו חיים - זהו הרגע בו הוא מגיע לשמחה אמיתית, לאושר על החיבור עם אבא שבשמים, לתחושת התרגשות על הזכות להתרפק עליו כבן על אביו.

נתאר לעצמנו אדם שהשתתף בהגרלה גדולה, ומשום מה חשב שהוא הזוכה המאושר בדירת החלומות. הוא נכנס אל הבית, משפץ אותו, מייפה אותו, תולה בו

מראות שמעוררים שמחה!

העוברים והשבים בשוק ארבעת המינים התל-אביבי, שפשפו בעיניהם כלא מאמינים, בתמיהה רבתי. השוק הומה אדם, רוכלים וסוחרים ניצבים בו בטורים מסודרים ומציעים את מרכולתם, וביניהם מסתובב לא אחר מאשר מייסד וראש ישיבת פוניבז' הנוודי, הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל. תמיהתם גברה ביתר שאת, כשנוודע הדבר כי בהתאם למעמדו - זוכה ראש הישיבה סוחרים מובחרים מביאים לו את המיטב שבמיטב עד דלת הבית...

מה הוא מחפש בשוק ארבעת המינים? מה טעם הוא מגיע לבקר בו? מה הוא עושה בשוק - כשהוא לא רוכש בו אף אחד מארבעת המינים, ונראה כהולך בינות לדוכנים ללא תועלת? הרי זמנו יקר וקצוב כל כך, על שום מה הוא מגיע לשוק ללא צורך?!

פעם אחת נשאל לפשר מנהגו זה, ואז גילה: 'אני מגיע להתרגש מהמראה, כיצד ישראל קדושים מחבבים את המצוות, טורחים לחפש, לבדוק, לברר ולהדר, כדי להשיג את ארבעת המינים!'

אמת כי אינני זקוק לארבעת המינים מהשוק, אבל לצפות במחזה הנפלא הזה - לכן אני זקוק ומשתוקק ממש. שווה בעיניי לטרוח ולבוא מבני ברק לראות זאת, כי המראות הללו ממלאים את לבי בשמחה והתרגשות על שזכיתי להיות חלק מהעם הנפלא הזה!'

אחים יקרים! השמחה העצומה הממלאת את ליבנו בימים אלה, היא גם בראותנו את המחזה הנפלא הזה. ישראל קדושים מחבבים את המצוות, רצים בשווקים, בודקים את המינים, נושאים סכך כבד ותוקעים מסמרים בדפנות - וכל זאת לכבוד הבורא יתברך. אין שמחה גדולה מהזכות להיות חלק מעם שמחבב את מצוות בוראו כך, די במראות הללו כדי להתמלא שמחה ואושר!

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל) ת.נ.צ.ב.ה.

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רוזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקח"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

הטובות ידועות ומפורסמות, ולא מעט הורים מחווים עליו באצבעם לבניהם ואומרים: 'הלוואי ותגדל כמוהו'. מה שההורים והילדים לא יודעים, זה את סיפור חייו המהפכני של ר' דוד, כפי שסיפר בעת רצון אחת, כשפתח את סגור לבו.

הוא נולד וגדל בחיפה האדומה, בבית שלא רק שלא חנך על ברכי התורה והמצוות, ספק אם ידעו שם בכלל מהי התורה ומה הן המצוות. למרבה הצער. לא היה לו מושג קלוש מהו סידור ומהי תפילה, הוא כלל לא הכיר את מעלתו כיהודי וגם לא תכנן להתעמק בזה לעולם. אלא שאז התחוללה תפנית:

כשבגר וטרם פנה ללימודי מקצוע, ביקש 'לראות עולם', ויש גורסים 'לאוורר את הראש'. הוא רצה לטייל בעולם ולהתרשם מהנופים המעניינים שיש בו, לפתוח את חייו בהיכרות נרחבת עם שפע המדינות שעל גבי הגלובוס שלנו. הוא המריא לארצות הברית, ושם התחיל מסע טיול מהנה, שתחילתו במפלי הניאגרה, עבור דרך מנהטן וגורדי השחקים שלה, המשכו במדשאות שסביב הבית הלבן, וגם שדרת המוזיאונים בווישינגטון לא הוחמצה...

בעיצומו של הטיול הארוך, מבט חטוף בלוח השנה הבהיר לו שהנה ימי חגי תשרי קרבים ובאים. זה לא אמר לו יותר מדי, ובכל זאת - הניצוץ היהודי שבו לא הניח לו לעבור את הימים המרוממים תוך כדי טיול. הוא נזכר בקרובי משפחה רחוקים, תושבי לייקווד שבניו-ג'רזי, הזמין את עצמו לשהות אצלם בימי החגים.

בערב ראש השנה הופיע בביתם, הוא ותרימילו על גבו. בבית שררה תכונה של ערב יום הדין, אך הוא השתדל להתעלם ממנה. מפני הנימוס הופיע בבית הכנסת בבוקרו של ראש השנה לשמוע קול שופר, ומאותו הטעם השתתף גם בתפילת 'כל נדר' בכניסת יום הכיפורים. לא זה ולא זה הותירו בו חותם או עוררו את נפשו, הוא נותר קפוא ומרוחק כמקדם.

גם ימי חג הסוכות עברו עליו בטוב ובנעימים בחיק בני המשפחה המארחת, שלא הלחיצו ולא דרשו ממנו דבר, רק קירבו אותו ונהגו בו בהכנסת אורחים נדיבה ומופלגת. ואז הגיע יום שמחת תורה - - -

'על זה אל תוותר לעצמך!' - אמר לו קרוב המשפחה בערב יום שמחת תורה, 'אם באת לראות עולם - זה אחד הדברים שאתה חייב לראות. בוא עמי להיכל הישיבה הגדולה בעולם - ישיבת לייקווד המעטירה. בוא תראה מה זה ריקודים, בוא תחווה כמה דקות של שמחה מזוקקת!'

האורח היה מנומס, את זאת כבר אמרנו. ניתן לומר שבנוסף לכך - הדבר גם סיקרן אותו. מעודו ידע שבישיבות יושבים על הספסל ולומדים, עוד ועוד ועוד ועוד, שעות ארוכות ושקדניות. היתכן שיש בישיבה גם ימי ריקודים סוערים? היעלה על הדעת שבמקום שנראה בעיניו כה אפרורי ולא מעניין - יתקיימו שעות ארוכות של שמחה תוססת?! - אם כן, הוא בהחלט חייב לראות זאת במו עיניו!

עוד בטרם הגיע להיכל הישיבה בבוקרו של יום 'שמחת תורה', כבר שמע את שאון השירה וגלי ההדף של השמחה העצומה.

כשנכנס להיכל - - -

את זה הוא לא יכול לתאר. קבוצות קבוצות, מעגלים מעגלים, רוקדים במרץ לכבוד התורה, כשבמרכז המעגל ספרי התורה נישאים בחדווה ובחיבה. הבחורים מפזזים סביבם בעליצות מופלגת, השירה בוקעת רקיעים, הרגליים מונפות בשמחה והידיים שלובות איש עם רעהו, מחזה שלא ראה.

לא דקה ולא שתיים, חצי שעה עמד והביט במחזה מהופנט ומוקסם. לרגעים הררה: מה הבחורים הללו כה שמחים? וכי פיצחו נוסחה סודית? וכי הגרילו בלוטו סכום אגדי? מה כבר קרה עד שהם כל כך שמחים ועליזים, מאושרים וצוהלים? - אולם הררהורים אלה לא החזיקו מעמד הרבה זמן, שכן בחור נמרץ אחד הבחין בו בשולי ההיכל, תחב את כף ידו בכף יד האורח, וכנהר עין סחף גם אותו אל המעגל...

לרגע היה נדמה לו שהוא זר, ברגע הבא הבין שכולם כמוהו, בחולצה לבנה, בכיפה שחורה, רוקדים. אז אם לא ניכרת עליו תחושת הזרות - למה לו לעמוד עליה? - הוא החליט להיכנס אל תוך האווירה, להרגיש חלק מהקהל. הנה כי כן, גם הוא עומד ורוקד עם כולם, השמחה כובשת את לבו...

כשיצא מההיכל - הגדיר את אותן שעות ששהה בו כזמן בו נולד מחדש. רגליו עוד כאבו מהריקודים הרצופים, אך לבו צהל. הוא בהחלט הרגיש שהיום הוא פיצח נוסחה סודית, שהיתה טמונה בליבו כבר למעלה משני עשורים: את סוד השמחה להיות יהודי, את תחושת האושר להיות נשמה שעמדה למרגלות הר סיני!

וכך, כשתחושות אלו ממנפות אותו אל אביו שבשמים, הוא כלל לא המשיך בטיול. התעניין היכן יש עוד היכלות כאלו המתאימים לו, מקום שאנשים מרוחקים יכולים לעשות צעדים ראשוניים. והיום, כשהוא דמות מופת של תורה ויראת שמים נפלאה, העיד על סיפורו האישי בפני הרה"ג רבי מאיר וסרצוג שליט"א שציטט מפיו את הסיפור, והמסר ברור:

אחים יקרים, כשמתעמקים במהותה של השמחה, כשמבינים את משמעותה - היא הופכת למנוף יקר אל אבא שבשמים, אין כמוה מקפיצה - תרתי משמע - להתרוממות הרוח ולדבקות בבורא. כשכולנו נכנסים לתחנת ההטענה של השמחה, הבה נתבונן במהותה של השמחה, באושר להיות יהודי, בהבנה כי כל שאר העולם הוא הבל ורעות רוח, והשמחה האמיתית - היא השמחה בלהיות בן של אבא שבשמים.

וככל שזו תהיה תחושתנו בימים נעלים אלה, ככל שניתן לשמחה לכבוש את ליבנו ולרומם אותנו טפח וטפחיים - כך נצא מחג הסוכות ברכוש גדול ובו אוצרות מופלאים של שמחה וצהלה, בעזרתם נזכה לעבוד את הבורא בשמחה רבה בכל ימות השנה!

הניגון שטוב מכל כיבוד...

היה זה לאחר שהגאון המקובל רבי גמליאל רבינוביץ' זצ"ל - זקנו של יבדלחט"א הגאון רבי גמליאל רבינוביץ' שליט"א - עלה מהעיר קשענוב לארץ הקודש, אז בחר להתיישב בצפת ולעסוק בלימוד רזי חכמת הנסתר. התקופה היתה קשה, העוני היה גדול, והוא ובני ביתו נאלצו להתקיים אך בקושי מפת במלח ומעט מים.

ביום מן הימים הופיע בביתו יהודי יקר מאנשי ירושלים של מעלה, שעלה לבקר בצפת וביקש לבקר את הגאון ששמעו יצא עד ירושלים. רבי גמליאל התרגש מהאורח הנכבד, וביקש לקבלו בסבר פנים יפות עם כיבוד ומשקה, אלא שאלה לא היו בביתו כלל ועיקר. הוא חיפש בחורים ובסדקים אולי נותר מעט לחם יבש או משהו ממיני תרגימא, ולצערו התברר כי אין כלום בבית, אין במה לכבד את האורח.

בצר לו, הגה רבי גמליאל רעיון. הוא פנה אל האורח ואמר: 'הייתי מאוד שמח לכבד אותך כבוד מלכים, לערוך לפניך שולחן. אלא שאין כלום בבית, ואף הפרוטה לא מצויה בכיס. לנוכח זאת, אכבד אותך בניגון חדש שבוודאי ישמח את ליבך - - -

ובאומרו זאת, חיבר רבי גמליאל שיר שתוכנו עוסק במידת הביטחון של יהודי - גם כשאין לו כלום, והוא שמח שמחה גדולה על עצם הזכות להיות יהודי, עד שלא חסר לו דבר... למילים המרטיטות הוסיף רבי גמליאל לחן שהלחין על אתר, וכך יושב היה עם האורח הנכבד לשלצידו, מלמד אותו את המילים והלחן, ומרגש אותו בשיר חדש שחובר לכבודו!

המילים המיוחדות של השיר נותרו שמורות בקרב בני המשפחה, וכך גם הלחן שהולחן באותה שעה עילאית, כשלא היה במה לכבד אורח ולו בפת קיבר, אבל שמחה עצומה על הזכות להיות יהודי - שררה ושרתה היטב בבית, ובאווירתה הופיע השיר החדש והמרגש באוויר העולם!

לימים, העיד האורח בפני נכד מארחו - הוא הגאון רבי גמליאל רבינוביץ' שליט"א שסיפר את הסיפור, כי לאחר אותו אירוח מפעים עבר בחייו תקופות קשות מאוד, במהלכן ממש התקשה להחזיק מעמד לנוכח סאת התמודדותיו. ובכל תקופות אלו מה שעמד לו הוא אותו שיר מיוחד שהתחבר לכבודו, שמילותיו וניגונו עודדו אותו במידת הביטחון, נסכו בו כוחות והעניקו לו שמחה - גם בתקופות הכי קשות שחווה!

וללמדנו בא: כדי לשמוח באמת - אין צורך בכיבוד עשיר או בתקרובת יוקרתית, ואין הדבר תלוי במוזיקה רועמת או בריקודים סוחפים. שמחה היא תחושה פנימית, שעיקרה הישענות על הבורא, לב מלא באושר על הזכות להיות בנו יקירו של מלכו של עולם. זוהי אכן המשמעות של חג הסוכות, במהלכה אנו דוחקים את התנאים הגשמיים לשוליים, יוצאים מדירת הקבע הנוחה אל דירת העראי, כדי להטמיע בתוכנו את התחושה:

עבדו את ה' - בשמחה. השמחה האמיתית היא בזכות לעבוד את הבורא, בלדעת שזה העיקר וכל השאר טפל. וככל שזו תהיה תחושת ליבנו בשמחתנו בחג הסוכות - כך נזכה למלא את נפשנו בכוחות נפש ובעוצמות לכל ימות השנה, לבטוח בה' ולשמוח בזכות לשרתו, לקיים מקרא שנאמר: 'שמחו בהשם וגילו צדיקים, והרגינו כל ישרי לב!'

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

חג הסוכות

הכוכבים כמשל להתפייסות הקב"ה עם עמו

דרש הגה"צ רבי אהרן טוסיג שליט"א: חג הסוכות המגיע לאחר הימים הנוראים, מסמל את התפייסותו של השי"ת, כביכול, עם כלל ישראל. ויש להבין כיצד.

בשולחן ערוך (תראה, ג, ומקורו בירושלמי שהובא ברא"ש) **נפסק**, כי כאשר מסככים את הסוכה, אין לעשות את הסכך כגג אטום, אלא עליו להיות לכתחילה במצב בו אפשר לראות את הכוכבים דרכו.

מהי ההדגשה שצריך דוקא לראות את הכוכבים דרך הסכך? והנה, עוד פחות משבועיים נקרא בפרשת 'בראשית' על היום הרביעי לבריאת העולם, בו ברא השי"ת את המאורות, כפי שאומרת התורה (בראשית א, 5): "ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים".

חז"ל בגמרא (דף ס:) עמדו על הסתירה בפסוק, כאשר בתחילתו נאמר שהקב"ה ברא "את שני המאורות הגדולים", ומיד לאחר מכן, נאמר שאחד מהם היה "המאור הגדול" והשני - "המאור הקטן". אם שניהם היו "מאורות גדולים", כיצד יש "מאור קטן" ו"מאור גדול"?

תירצו: "אמרה ירח לפני הקב"ה: רבוננו של עולם, אפשר לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד? אמר לה: לכי ומעטי את עצמך".

כאשר ברא הקב"ה את העולם, השמש והירח נבראו בעוצמת אור דומה. קרני הירח אמורות היו להאיר לעולם כמו קרני השמש, נמצא כי לא היה כלל מושג של "לילה", שהרי אותו מאור שהיה מאיר בלילה, היה מאיר כמו המאור שמאיר ביום. מדוע יש מושג של לילה וחושך? כיון שהלבנה באה וטענה כלפי הקב"ה: רבוננו של עולם, השמש מאירה ביום, ואילו אני מאירה בלילה, נמצא ששנינו נמצאות באותה דרגה, ויודע הדבר שאין אפשרות ששני מלכים ישתמשו בכתר אחד, לכן לא יתכן שיישאר המצב הנוכחי בו אני והשמש נאיר באותה מידה. אמר לה הקב"ה: לכי ומעטי את עצמך. הרי השמש לא הגיעה לטעון טענה זו, אם כן לשמש לא מפריע המצב בו הלבנה מאירה כמותה, ורק ללבנה זה מפריע, לכן מן הראוי שהיא זו שתמעט את עצמה. כך פחת אורה של הלבנה ונוצר המושג של לילה.

ברם, הלבנה באה וטענה לפני הקב"ה: "רבוננו של עולם, הואיל ואמרת לפניך דבר הגון אמעטי את עצמי?".

כדי לפייס את הלבנה, נתן לה השי"ת את הכוכבים, כפי שאומר רש"י על התורה שם: "על ידי שמעט את הלבנה, הרבה צבאיה להפיס דעתה".

למדנו אם כן, שכל יצירת הכוכבים, לא היתה אלא כדי לפייס את הלבנה, שלא תהיה לה חלישות הדעת על שאין היא מאירה כמו השמש ביום. לכן נתנו לה הכוכבים, שאף הם מוסיפים אור בלילה.

גם אנו, כלל ישראל, מבקשים בכל ימי הסליחות והרחמים מהשי"ת: "סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו". אנחנו רוצים להתפייס עם השי"ת ומבקשים מאיתו יתברך להתפייס עמנו. כך אנו עושים כל חודש אלול ולאחר מכן בראש השנה, עשרת ימי תשובה ויום הכיפורים. הטור מביא בשם המדרש, שבכל מוצאי יום כיפור יוצאת בת קול מהשמיים ואומרת לנו: "לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך, כי כבר רצה האלקים את מעשיך" (קהלת ט, ז).

מגיע חג הסוכות, והקב"ה רוצה להמחיש לנו כי הוא אכן התפייס איתנו. כיצד הוא ממחיש זאת? הוא אומר לעמו ישראל: בניי חביבי! הולכים אתם כעת לעשות סוכה, חפץ אני כי תוכלו לראות את הכוכבים דרך הסכך, וכל כך למה? שהרי בראתי את הכוכבים, כדי לפייס את הלבנה. עתה שערו בנפשכם: וכי אני השי"ת צריך לפייס את הלבנה? הרי הלבנה נבראה עם אור עצום כמו השמש, והיא זו שטענה שאי אפשר לשני מלכים להשתמש בכתר אחד. וכיון שהדבר הפריע לה, הרי מן הדין היה שהיא זו שתצטרך למעט את עצמה, ומדוע צריך אני לפייס אותה? אך סוף כל סוף, כיון שהדבר גרם לה לצער, הריני מפייס אותה ובורא לה יצירה חדשה - את הכוכבים - שיאירו לצידה.

יוצא אם כן, שגם השם יתברך, המנהיג את העולם כולו, אינו רואה לעצמו, כביכול, "פחיתות כבוד" בכך שהוא צריך לפייס את בראיו, אף שלא היה צריך לעשות זאת, שהרי הלבנה גרמה את העצמה.

האדם נכנס לסוכה בחג הסוכות, ומוטלת עליו מצות "ושמחת בחגך", לשמח גם אשתו וילדיו. שואל האדם את עצמו: כיצד יכול אני להיות בשמחה? וכי יכול אני להיות בטוח שהשי"ת אכן מחל וסלח לי על כל עוונותי?

אומר לו השי"ת: בני היקר, רוצה אני שתהיה בשמחה בחג הסוכות. אוהב אני אותך, ואם רצונך לדעת זאת, התבונן מתוך הסכך, ומה תראה. דרכו? את הכוכבים. הם אלו המסמלים כי השי"ת פייס את הלבנה. בודאי לאחר שכלל ישראל התפייסו עמו בכל ימי הסליחות והתשובה, גם הוא התפייס אתם, ולכן יכולים הם בלב שקט לחגוג את חג הסוכות, ולקיים בשלימות את מצות "ושמחת בחגך והיית אך שמח".

"ולקחתם לכם" - שלטון על האיברים

דרש מגיד המישרים רבי מנחם שטיין שליט"א: נאמר בתורה (ויקרא כג, ט): "ולקחתם לכם ביום הראשון, פרי עץ הדר, כפות תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל, ושמחתם לפני ה' אלוקים שבעת ימים".

כידוע, חז"ל אומרים במדרש, שארבעת המינים מכוונים כנגד האיברים המרכזיים של האדם: אתרוג - כנגד הלב, מרכז הרצונות והרגשות. הדס - כנגד העיניים, איבר הראיה, שבלעדיו האדם חשוב כמת. ערבה - כנגד השפתיים, איבר הדיבור, שבזה יתרונו של האדם על הבהמה, ולולב - כנגד השדרה. מדוע מברכים דוקא "על נטילת לולב"? במה זכה הלולב יותר משאר המינים? הרי לכאורה יש מין חשוב יותר - אתרוג, "פרי עץ הדר", שיש בו טעם ויש בו ריח?

עונה הגמרא בסוכה (דף לז:): "הואיל וגבוה מכולן". ויש להבין, מה ההבנה בזה - וכי הגובה הוא המרכיב החשוב ביותר?

אלא, השידורה שורשה במוח, והמוח הוא מציאות האדם, מרכז ההויה שלו. המוח - משכן הדעת והשכל. המוח הוא מקור כל חיותם וכוחם של איברי האדם. כוח הראיה שבעין וכוח הדיבור שבפה - מקורם במוח, וכן כל שאר חלקי האדם.

זהו שאמרו חז"ל שהלולב הוא הגבוה מכולם, היינו ששורשו ומקורו הוא באיבר החשוב ביותר, אשר מקומו במקום הגבוה ביותר בראש האדם. אומרת התורה: "ולקחתם לכם" - קח את ארבעת המינים ואגוד אותם בידך. קח את המוח, את הלב, את העיניים, את הפה - והשתמש בהם לקיום רצון שמיים.

אומר שלמה המלך במשלי (כג, טו): "תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תצרנה", ומובא בירושלמי (ברכות פ"א ה"ה): "אמר הקב"ה, אי יתבתי לי לבך ועיניך - אנא ידע דאת לי". אם אתה נותן את הלב והעיניים לבורא עולם, הוא יודע שאתה שלו!

אם אנחנו מסוגלים לקחת את ארבעת מרכיבי היסוד הללו של אישיותו והווייתו של האדם, ולנועע אותם בשליטה עצמית לכל ארבע רוחות השמים, לכווין ולהוליך - למעלה, למטה, מוליך מביא, מעלה מוריד; לא להיות 'מוֹלְכִים' ע"י התאוות וכו', אלא 'מוליכים' - אזי תוצאת "ולקחתם" היא ההמשך של הפסוק "ושמחתם לפני ה' אלוקים", כאן טמון יסוד השמחה!
(דורש טוב - סוכות)

"ולקחתם לכם... פרי עץ הדר"

המקובל הגאון הצדיק רבי דניאל פריש זצ"ל, בעל פירוש ה'סולם' על הזוהר הקד', נתן הסבר נפלא לפסוק זה, באומרו, דיש כאן רמז וציווי על האדם, וכך הסביר: "עץ" - הוא הצדיק, כמו שהורה משה רבנו ע"ה (במדבר יג, כ וברש"י) למרגלים לראות "היש בה עץ" - האם יש שם צדיק שמגונן על דורו כסינוך העץ. "פרי עץ" - מה הם פירות העץ? "תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים" (רש"י בראשית ו, ט), "הדר" - דרשו חז"ל: "פרי עץ שדר באילנו משנה לשנה". שכן האתרוג, לא כשאר פירות, גדל לאיטו במשך שנה שלימה ויותר. והנה, לא מכבר עברו עלינו הימים הנוראים. אמרנו סליחות, תקענו בשופר, צמנו ביום כיפור, נטהרנו לפני ה', פתחנו דף חדש. עתה, "ועמך כולם צדיקים" - לא ערבה ואף לא הדס ולולב, כולנו "אתרוגים", הדר שבהדר...!

והשמייענו הכתוב בדרך רמז: "ולקחתם לכם פרי עץ הדר" - הרוצה אתה לקחת את עצמך ולדעת באמת ובתמים האם מעשיך הטובים "תולדותיהם של צדיקים", הם, האומנם הפכת להיות אתרוג מובחר? מצטערים, לא תוכל לדעת זאת, שכן איש איש יכול לדעת זאת. כי תלוי הדבר ב"הדר" - האם הפרי ידוע באילנו משנה לשנה!

האם ההחלטות של ראש השנה ויום הכיפורים, החרטה והקבלה, יחזיקו מעמד עד לשנה הבאה, ולא יתפוגגו תוך זמן קצר!...

חצי שעה. בסוף התהליך הם מתחילים ללכת, ואז שואל אותו האונן, מה עשית פה בשלש בלילה, לאן הלכת? אדם נורמלי לא מסתובב ליד בית החולים ביו"ט כבזו שעה? ואז האברך מספר לו את הסיפור על האתרוג. שואל אותו הבן של הנפטר: "תגיד לי, ומה עם פרנסה?".

אמר לו האברך: "אולי תדבר על דברים יותר שמחים? מתים, מקררים... פרנסה... מה אתה רוצה לשמוע, אני אספר לך שהבת הראשונה שלי בשידוכים, ואצלנו האשכנזים אומרים שאם יש לך בת אתה צריך גם בנק, ובנק אין לי, אז למה לדבר על דברים עצובים? אי אפשר לדבר על דברים יותר שמחים? הפרנסה לא משהו, הראש כולל כן משלם ולא משלם, ויש לי בת בשידוכים, המצב לא מזהיר..."

אמר לו אותו יהודי: "אני אגיד לך למה אני שואל אותך. אני עובד במערכת של הרב יוסף אפרתי של הפירות והירקות. כבר כמה חודשים שהרב אפרתי מחפש מנהל למחלקת תרומות ומעשרות, לטבל ודאי: זה לא דורש הרבה זמן, וזה יותר תפקיד של אחריות, שאפשר לעשות אותו בתוך מספר דקות, וזה לא פוגע בסדרי הלימוד".

אומר לו האברך: "נו, אז מה הבעיה? תפרסם מודעה ביתך נאמן ותמצא מישהו מתאים".

אומר לו היהודי: "לא הבנת? אני כבר התבגרת ובשביל לקחת אחריות על טבל מעשרות צריך לפעמים לא לישון בלילה. הסחורה מגיעה לפנות בוקר. אני מחפש בן אדם שלא ישן בלילה כדי שאני כן אוכל לישון בלילה, ואת זה לא מצאנו. קשה למצוא בן אדם שייקח אחריות ובשביל טבל לא ישן בלילה, ואני רואה שעכשיו מצאת..."

כיום, אותו אברך הוא מנהל מחלקת תרומות ומעשרות אצל הרב אפרתי, וזה כמעט ולא פוגע לו בסדר הלימוד. הוא מרוויח סכומים גבוהים מאוד, שעוזרים לו לחתן את הבת בקלות.

את הסיפור שמעתי מהרב יעקב שיש שליט"א, שהוסיף וסיפר לי שהגרי"א אפרתי שליט"א אישר בפניו את פרטי המעשה.

אדם חושב לעצמו: אמצע הלילה, מתים, אתרוגים, מקררים, בליל אירועים מוזרים... מה הרבנו של עולם רוצה מהחיים שלי? הקב"ה מסובב את העניינים ומעמיד אותך בניסיון. במקום שנגמר הטבל שם מתחילה האמונה. (מהספר 102 סיפורי חלק ב' - מאת ר' צבי נקר)

להגיד לו. הרב התלבט מאד, ולבסוף אמר: "נראה לי שאתה לא צריך". **האברך מחליט בכל זאת ללכת.** הוא קם ומתחיל לצעוד. לאחר 2 בלילה, הוא מגיע ודופק על הדלת של הבית שנמצא במרכז פתח תקוה. מי ישמע אותו בכלל? האברך ישן בסוכה. הוא דופק ודופק עד שכמעט היד שלו נשרה, דופק במשך שפרים דקות, ולא פותחים לו. אחרי עשרים דקות החברותא פותח את הדלת. הוא נבהל, ושואל אותו: "מה קרה? הכל בסדר, כולם חיים?".

עונה לו חברו: "כולם חיים חוץ מדבר אחד, חוץ מהאתרוג שלך...".

האברך נדהם. "מה? האתרוג שלי הוא כנראה הכי מהודר בעיר?".

אומר לו החבר: "האתרוג לא שווה, שים אותו בגניזה. האתרוגים שלנו טבל, לא עישרנו אותם".

החברותא היה המום והאברך חזר לביתו. בסביבות השעה 3:00 לפנות-בוקר, כשהגיע לאזור בית-החולים בלינסון, עמד שם יהודי נשוא פנים עם זקן לבן, יהודי די מבוגר. הוא אומר: "אולי כבודו יכול להשלים לנו מניין?" האברך מתפלל ושואל: "מה מניין? אפילו באיצקוביץ אין מניינים של מעריב בחג באמצע הלילה".

אומר לו היהודי: "מה פתאום מעריב? אבא שלי נמצא ברגעים האחרונים של חייו, אנתנו תשעה, יש עניין שיהיו עשרה ביציאת הנשמה, תעשה טובה ותשלים לנו מניין".

חשב האברך, אתרוגים אין, מתים יש! איהו יום טוב מזור... ללכת איתו עכשיו באמצע הלילה? טוב, זה מצוה גדולה, אני אלך איתו...

הם הגיעו, אך אביו של היהודי עדיין לא נפטר, יושבים ומחכים... הוא מצא כרך של משנה-ברורה והתחיל ללמוד בינתיים. הוא ייחל בלבבו שישחררו אותו, מה לו ולמצוה הזו, יש לו גם מצוה לישון בסוכה ולא להיות פה בשלש לפנות בוקר... טוב, לא הייתה לו ברירה, הוא ישב וכעבור חצי שעה, סמוך לשעה 4, כולם מתאספים והיהודי נפטר. אמר האברך טוב, עכשיו אני יכול ללכת. את הבן של הנפטר אמר לו: "תעשה מצווה, לא נעים ללכת לבד לבני ברק, זה לא סימפטי. בוא איתי נשים את אבא שלי הנפטר במקרר ונצמד ביחד". הוא לא כל כך רצה להכניס יהודי נפטר למקרר באמצע הלילה, כשהוא מייחל לישון...

אך האונן כל כך ביקש והוא לא מסוגל לסרב לו. הוא ליווה אותו ומקררם למטה בבלינסון, כמובן שהסיפור לקח עוד

שני אברכים למדו הלכות ארבעת המינים בעיון רב, מהסוגיות עד ההלכה למעשה. בנוסף הם עשו 'שימוש-חכמים' אצל אחד מגדולי הרבנים בבני ברק, וקיבלו היתר-הוראה על ד' מינים.

והנה, לאחר המאמץ הרב בלימוד ההלכות והבחינות, חשקה נפשם האתרוג מהודר במיוחד, כמו של גדולי ישראל. אתרוג כזה עולה בסביבות אלף דולר. מה להם ולכזה אתרוג, הם רגילים לאתרוג פשוט...

מה עושים? הם ניגשו לאחד ממגדלי האתרוגים בבני ברק ואומרים לו: "הרי אתה קוטף אתרוגים. אנחנו מוכנים למיין לך את האתרוגים ולעבוד אצלך עד סוף הקטיף ללא תמורה. מה שאנחנו מבקשים זה שני אתרוגים. מה שמצאנו זה שלנו, מצאנו יהלומים - ניקח יהלומים". הוא כמובן הסכים, הם מצאו שני אתרוגים ממש יהלומים, מדהימים ביפיים, ושמהו מאד.

ליל יו"ט אחר הסעודה, שעון קיץ. אחד מהאברכים הלך לישון סמוך לשעה 1:00 בלילה, עייף ותשוש מעמל היום וההכנות לחג. הוא שוכב במיטה וחושב על האתרוג המיוחד שיש לו השנה, כשלפתע הוא תופס את הראש - שוד ושבד! אין לו אתרוג!! האתרוג שלו ושל חבר שלו פסולים למהדרין ואם הם יברכו עליהם מחר זה יהיה ברכה לבטלה. האתרוגים שלהם טבל, הם הוציאו אותם מהקטף לפני שמערכת הכשרות עישרה את האתרוגים, הם פשוט לקחו את זה מהפרדס הביתאי. אי אפשר לעשר כזה אתרוג, מה יעשו? יעשרו את הפיטים?

הוא מיד רץ לאחד הרבנים, מה עושים? אמר לו הרב: "כנון, אין לך ד' מינים, יש לך כרנג ג' מינים, זה מה שיש לך השנה, תיקח מאיזה ילד שנמצא לידך אתרוג במתנה על מנת להחזיר, כי אתרוג טבל אינו כשר ומתגלגל במיטה, ב'משנה ברורה' סימן תרמ"ט, שנוטלים אותו בארץ ישראל בלי ברכה" (עיין שם בשער הצינון ס"ק מה).

הוא היה מצוברח לגמרי. עמל של כמה שבועות הלך לריק... חשב לעצמו האברך: טוב, אם זה מה שהקב"ה רוצה, אז אני מקבל את זה באהבה. הוא חיזר לסוכה ומתגלגל במיטה, וחושב לעצמו רגע, רגע, מה עם החברותא שלי? החברותא מסכך, לא יודע שאין לו אתרוג ולא רק שאין לו אתרוג י"ו גם ברכה לבטלה, כפל מבצעים. הבעיה היא שהוא גר בבני ברק, והחברותא גר בפתח תקוה.

האברך שוב קם, הוא לרב ושואל אותו האם ללכת לחבר

פנינה לחנ הסוכות
בענייני הלכה ואגדה

באיזה קישוטים ראוי לקשט את הסוכה?

משולחנו של העורך

כתב הרשב"א (שו"ת סי' נה), שקישוטי הסוכה הם בכדי שתערב עליו דירתו בסוכה ולהנעים עליו הסיבה בה.

והנה, בגמרא בסוכה (דף י:) שנינו: 'סיככה כהלכתה ועיטרה בקרמין ובסדינין המצויירין ותלה בה אגוזין, שקדים, אפרסקין ורימונים, פרכילי ענבים ועטרות של שיבולין, ינות שמנים וסלנות, אסור להסתפק מהן עד מוצאי יום טוב האחרון של חג'.

והעיר בש"ל"ה הקד' (מסכת סוכה, פרק ג' מצוה אות ד, והובא בקיצור במש"ב), על שהארץ התנא בלשונו והזכיר כל סוגי נויי סוכה, קרמין וסדינין וכו', שלכאורה כל זה הוא ללא צורך, שהרי יכלו לומר בקיצור שכל נויי סוכה אסורים עד מוצאי יום טוב האחרון של חג, ובדאי שאפילו שיתח חולין של תלמידי חכמים צריכה לימוד' (שם דף כה).

וביאר הש"ל"ה, שמכאן נראה שהיה מנהגם לעשות כן ולנאות הסוכה בכל אלו הדברים, כדי לחבב מצות הסוכה ולפיותה בקרמין וסדינין, ולתלות בה פירות חשובין, ועל כן ראוי לעשות כן, וכל המרבה הרי זה משובח. עכ"ד.

אמנם בספר חסידים (סימן רסג) כתב: 'אמרו לאחד, הנה תולין רבים בסוכה נויי סוכה, ואתה (מדוע) אינך תולה. ואמר להם, מה מועיל? הילדים ינתקו הפירות והחוטין שתלויים בהם הפירות, ונמלטו (בנמצא) ומשם שלא יחטאו על ידי'.

ומפשוט דברי הספ"ח משמע, שהחשש הוא מצד חילול שבת, ע"י שיקרעו הקישוטים בשבת [ועיין בהגהות הגרי"פ פערלא זצ"ל שהקשה, מדוע נקט רק שבת, והלא גם יום טוב אסור בזה, כדאיתא בשו"ע (נהל"ה ב). ע"כ. ולא תירין].

והנה, המגן אברהם (נהל"ה ד), הביא דברי הספר חסידים כך: 'ואם ידוע שהילדים יאכלו מהם, מוטב שלא לתלותם'. וכתב על דבריו: 'ולי נראה דיתנה עליהן'. ע"כ. ולא פירש המג"א לאיזה תנאי כוונתו, ומה מועיל התנאי.

ומ"מ, מדברי המג"א מבואר, שהבין בספר חסידים שהחשש הוא שהילדים יאכלו את הפירות ויעברו על איסור הנאה מנויי סוכה. וממילא יוצא, שהתנאי הוא על כך שאם יבואו הילדים לאכול, לא תהיה בהם קדושה (וכך נראה שהבין המחצית השקל, ע"ש ודוק').

אך באלוהי רבה (שם סי' קא) העיר, ש'עיינתי בגוף ספר חסידים, ושם משמע שהחשש אינו מצד איסור הנאה מנויי סוכה, שאז יועיל תנאי, אלא מאיסור חילול שבת [מדתחב הספ"ח ינתקו החוטין, והייו התרת קשר של קיימא או קורע], ולזה צריך לעשות כמו שכתב בכנסת הגדולה (הגה"ט שם) שיתלה את הקישוטים בגובה שלא יוכלו התינוקות להגיע לשם, ובזה אף לספר חסידים מותר [וע' בשו"ע הרב (נהל"ה ז-יח) שנראה שלמד כהאליה רבה ודוק]].

ומצאתי ב'ספר פלאים - תוספת שבת', לרבי רפאל מייזליש זצ"ל (נפטר בהתק"ל) שגרס בציטוט שהביא המג"א מהספר חסידים, 'ואם יודע שהילדים ינתקו החוטין שהפירות תלוין בהן בשבת ויאכלו מהן וכו', והיינו שהחשש הוא גם מצד ניתוק החוטין, כהאליה רבה, וגם מצד האכילה.

והוסיף, שמה שהמג"א כתב שיתנה עליהם, כוונתו **גם על הקשר**, ולא רק על הנוי (להתייר באכילה, כהבנת האליה רבה), ואז הקשר לא נעשה להתקיים ומותר, כדאיתא באו"ח סי' שיד סקיף ט ו-י, ע"ש.

וביאור דבריו, שבשו"ע ובמשנה ברורה שם נתבאר, שהיכן שקשר עומד להיות נותר ואינו עשוי לקיים לאורך-זמן, מותר לפותחו בשבת - או ע"י התרת הקשר או ע"י שיחתוך החוט, שהרי אינו קשר של קיימא, ע"ש. והוא הדין כאן, ע"י שמתנה מערב החג, נחשב כקשר שאינו של קיימא, שמתור להתייר בשבת או בי"ט. ואם כונת המג"א היא כדבריו, מיושב קשויות האליה רבה. ודפח"ח.

והגאון רבי יהודה שמואל אשכנזי זצ"ל בספרו בית השואבה (על הל' סוכה ולולב; סי' תרלח, דיני סוכה נונייה, אות כד; הובא גם בכה"ח) כתב עוד, שאע"ג שמה שכתב הספ"ח 'וינתקו הפירות והחוטין' נראה שכונתו לאסור משום הנאה מהפירות (כהמג"א), מ"מ כיון שיש גם איסור משום חילול שבת של נתיקת החוטין (שגם אותו הזכיר הספ"ח), שפיר משיג הא"ר על המג"א, שגם לאחר התנאי, לא מועיל אלא רק לאיסור הנאה מהפירות, ולא לחילול שבת (ושאל על האפשרות לחלק בין איסור אחד לשני איסורים). לכן הביאור הוא כמו שכתב התוספת שבת, שהתנאי הוא גם מצד הקשר וגם מצד הנאה מהפירות. 'וכן עיקר'. עכ"ד. ומיושב גם נפלא בלשון הספ"ח, שהזכיר גם את הפירות וגם את החוטין. ומעניין לציין, שבמשנה ברורה (סי' קא) הביא את דינו של הספר חסידים בשם האליה רבה הנה"ל, וכתב שהוא מצד ב' חששות: תלישה ואכילה, כהגירסה הנ"ל. וצע"ק, דאם הביא את בשם האליה-רבה, הרי הוא עצמו כתב שהטעם הוא רק משום תלישה ולא מצד אכילה.

ומ"מ יוצא, שהמשנ"ב השמיט במתכוין את דברי המגן אברהם ש'יתנה עליהם', ומסתבר שהוא בגלל קשויות האליה רבה, ולכן הביא רק את האליה רבה. אולם להתבאר לעיל, מיושב. וע"ע בספר שלמי תודה (לגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל, סוכות, עמ' קו) שדן בנ"ל ולפמט"א א"ש.

והנה, בספר דרכי חיים ושלום (מונקאטש, אות תשסז) כתב, שמנהגם לתלות לנוי סוכה את מיני הפירות שהזכרו בגמרא לעיל. ע"כ. ויש שנוהגים לתלות את שבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל. וכן אתרוג (עי' שו"ת חת"ס, או"ח סי' קפד). ובחלק מקהילות בני ספרד נהגו לתלות פרוכת של ארון קודש, ואכמ"ל בזה (עי' הזיו"ע סוכות, עמ' עד).

לעילוי נשמת דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, שושנה פורן בת טאום, חנה יונה בת רומיה, פרבין נמכי בת עוסיגיאן, שולמית חווה בת הרי"ר רפאל ז"ל.

ליזיווג הגון שהיה בת אלה, רבקה בת צבורה אסתר בת חווה.

לדפוסות איתמר שריה בן עדיה, ראובן בן שרה, נסים בן חיים, מנייה בת פרבין נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדיה, דורון בן רבקה פרלה, אור בת שלהבת בתושח"י.

העלון מוקדש-להצלחת ברו"ג ישי בן אילה, רחמים בן מונירה, עידן ולייל בני מרים, משפ' מנצור וכל התורמים והמסיעים בהמצא. אליהו בן אילה.

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

דבר מדינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'

חג הסוכות תשפ"ג שנה ט | גליון מס' 453

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

להתפלל שיוזכה לקבל את הארות החג

שח רבי אברהם חיים ברם:

משבע הדברים, בערב חג הסוכות האדם טרוד מאד במצוות החג. טרדה זו מונעת ממנו להכין את נפשו לקיים מצוות החג כראוי, כשאיתו. אולם עליו לדעת כי אף אם אין לו פנאי להכין עצמו, אין הוא נפטר מלהתפלל על כך; עליו להתפלל בלשון פשוטה ובמלים אישיות כבן המבקש מאביו, שיוזכה לקבל את החג כראוי, ויהיה לבו מוכן וער לקבל את הארות החג.

לתפלה הנאמרת במלים פשוטות יש כח מיוחד. והיה רבי חיים מעיד על רבו, רבי יחזקאל אברמסקי, שהיה מבקש ומתפלל על כל בקשה ומשאלה במלותיו שלו, כבן המפרט לאביו. הנהגתו זו היתה כה מרגשת ומוחשית בקרב סובביו, עד כשהיו שומעים מפיו את המלים: 'אמרת' לו' או 'בקשתי ממנו', ברור היה להם שכונתו לקדוש ברוך הוא ('מרה חיים' מועדים סכות עמ' קנג).

ארבעת המינים - תפלה על הגשמים

בחג הסכות העולם נדון על המים, ובו נקצבים גשמי השנה הבאה (ר"ה טז א). ארבעת המינים שאותם אנו נוטלים בחג באים כראוי על בקשת המים, ובנטילתם הרינו כמתפללים לפני ה', שכפי שהם אינם יכולים לצמוח בלא מים, כך אין העולם יכל להתקיים בלא מים (תענית ב ב).

על מן ה'בית יוסף' מספר (מגיד משרים אמו): פעם בחג הסכות הקיף את ציינו של רבי אלעזר בן רבי שמעון בעודו אוחז ארבעת המינים בידיו, ולפתע התקדדו השמים בעבים וגשם החל לרדת. בראותו כך נקפו לבו, שהרי חכמים (ספ"ה כח ב) המישילו את הגשמים היורדים בחג הסכות 'לעבד שבא למזג כוס לרבו ושפך לו רבו קיתון [כד] על פניו'. אולם המגיד, שרגיל היה להתגלות אליו משמים, הניח דעתו כשגלה לו שהגשמים באו

כתוצאה מהקפתו את הציון הקדוש של רבי אלעזר כשארבעת המינים הבאים לראות על המים בידיו, ושאלו היה מקיף פעם נוספת היו יורדים גשמים כבימי חוני המעגל (ראו תענית כג א).

ארבעת המינים מסייעים לכוננת התפלה

שנינו בברייתא (ספ"ה מא ב): "כך היה מנהגו של אנשי ירושלים, אדם יוצא מביתו [בחג הסכות] ולולבו בידו, הולך לבית הכנסת ולולבו בידו, קורא קריאת שמע ומתפלל ולולבו בידו". רבי שמעון דייטש, תלמיד ה'חתם סופר', מעיד על רבו שנהג כאנשי ירושלים והיה אוחז את ארבעת המינים בידו עד לגמר התפלה, והיה מעיד שחבוב מצוה גורם פגנת התפלה כל כך, שהיה מתפלל ביום טוב של סכות על ידי אחיזת לולב, בכונה שלמה יותר מיום הכפורים" (אמרי שפר' ברכות ז ב).

הספה קולטת את הראויים לה

בפיוט ליום שני של סכות אומרים: "ואנכי [הקדוש ברוך הוא] היודע ועד, כי עמי קימו מצוותיה... ויש להבין: הלא מצוות ספ"ה מתקיימת על ידינו בפרסום ובריש גלי, ומדוע זקוקים אנו שיעיד הקדוש ברוך הוא שנקמנו?"

פרש השם משמואל: אף שלענינו נראה שכל ישראל מקימים את מצוות ספ"ה בשוה, האמת היא שהספה אינה קולטת את כלם בשוה. שכן כעין מאמר חכמים (סנהדרין קח ב) על 'תבת נח', שהתבה היתה דוחה בעלי חיים שנועברה בהם עברה מלהפגס אליה, כך גם קדשת הספה דוחה את מי שאינו ראוי להפגס לתוכה. ואולם, בשונה מתבת נח שבה היה נראה הדבר בחוש, בספה הוא אינו נגלה לעיני כל; הכל נכנסים לספה, אך ככל שהאדם ראוי יותר לספה, נקלט הוא בתוכה וחש קורת רוח רבה יותר בישיבתו בה. מי שלדאבון לב אינו חש כלל קורת רוח משיבתו בספה, אות הוא שקדשת הספה לא אפשרה לו להקלט בה (שם משמואל' סכות תרע"ג).

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

בל תהי מצות אמן קלה בעיניך

הישיבה בצל הספה מכנה בזהר הקדוש (אמרו קג א) ישיבה בצל האמונה [צ"ל דמהימנותא], ולא בכדי. יציאת האדם ממשפנו הקבוע לדירת עראי מהנה הצהרה, כי אין הוא נשען על רכושו ונכסיו, אלא שם הוא את מבטחו אך ורק על השגחת הבורא.

לאור זאת מובן מאליה הקשר העמוק בין מצות ספ"ה למצות ענית אמן - יסוד האמונה, דבר הבא לידי ביטוי בכך שספה היא בגימטריה אמן.

רבי יעקב יוקב עטלינגר בעל ה'ערוך לנר', פותח את ספרו 'בפני יעקב' (על הלכות ספ"ה ולולב) במלים הבאות: "ישמחו הישרים ויגילו האשורים, אף דלי נחלת ישראל, בחג הקדוש הזה הנקרא 'יום שמחתנו' ושמחתו מכפלת. ויזהרו מאד לקיים מצות ספ"ה שמספר [גימטריה] שמה צ"א, כמספר שני שמות הקדושים שכוללם אמן, וקדשתה מכפלת והמקימה כהלכתה יכפלו שכוון מן השמים".

בין שהעבדה ש'ספה' היא בגימטריה 'אמן' מובאת בספרים רבים, ננסה במאמר זה להעמיק בבקשר ובשיטות שיש בין מצות ענית אמן למצות הישיבה בספה, ואף נסיק מה עלינו ללמד מקר על מצות ענית אמן.

בראש ובראשונה, כפי שהישיבה בספה 'בצלא דמהימנותא' מחזקת את האמונה בלבנו, כך ענית אמן נועדה להגביר ולחזק את האמונה בלבנו, וכפי שהאריה רבנו בחיי בפרושו לתורה (שמות יד לא). ומלבד זאת: הספה מרכבת מדפנות וסכף; ה'סכף' שהוא בגימטריה מאה, רומז למאה ברכות שאנו מקיבים לברך מדי יום, וה'ספה' שהיא בגימטריה 'אמן' רומזת לאמן. כפי שה'סכף' נשען על הספה, כך האמן מחזיקה ומעמידה את הברכה, ובלעדיה אין הברכה משלמת.

את נסח ה'רשות' החגיגי, שבאמצעותו אנו קוראים ל'חתן בראשית' לעלות לתורה בשמחת תורה, אנו מסיימים במלים: "אמן יענו אחריה הכל מהרה". הרי לפנינו 'קריאה' לצבור בצאת חג הסכות: הנה במשך החג הדרתם במצות הספה ובכך החדרתם בלבכם את האמונה בה, הקפידו אם כן להמשיך ולבסס את האמונה על ידי המצוה היום יומית שנועדה לכך - מצות ענית אמן.

על משקל לשון הפיוט הקורא: "בל תהי מצות ספ"ה בעיניך קלה - כי כל מצות-דת נחוקותיה שקולה", אסים אף אני מאמר זה בקריאה: "בל תהי מצות ענית אמן בעיניך קלה!" נבנים ונזכר כי סודותיה של אמן עמקים עד אין חקר, ומתוך כך נקפיד לענות אמן על כל ברכה.

אם נהיה בבחינת 'צדיק שמר אמינים', בודאי יפתח ה' שערים לתפלתנו, ובקבשנתנו בנסח ההושענות: "תענה אמונים שופכים לך לב פמים", יזכנו הקדוש ברוך הוא בחיים טובים ומאשרים. אמן ואמן.

בקריאת 'אמן יענו אחריה הכל מהרה', ובכרפת חג שמח,

298 213 מחולקת"ן.

האחים שנפגשו בפרדס האתרוגים

ספה מהדרת, ברשותי מזון כשר למהדרין ובשפע, וגם ארבעת המינים הבאתי לכאן, הרגיע את בן שיחי.

איצ'ה מהר לשלח את המברק לאשתו, כשהוא מוסיף על הנסח שתכנן לשלח, כי אל לה לדאג ובחסדי שמים יזכה לחגג את החג בפאר ובהדר.

יצאו השנים מסניף הדאר הישר אל רכב מהדר שהמתין לג'קי בפתח, ואחר נסיעה קצרה הגיעו לבית מפאר ששכנו, למרבה הפליאה, סמוך ונראה לפרדס האתרוגים שבו עבד איצ'ה. מסתבר שג'קי רכש לאחרונה את פרדס האתרוגים, והוא למעשה היה המעסיק שתחתיו עבד איצ'ה.

את ליל החג הוא עשה בביתו של ידידו הקדוש. מאום לא חסר לו מלבד בני משפחתו שאליהם התגעגע. סעדת הלילה היתה רוויה בדברי תורה, שירים ופזמונים, ולאחר ברפת המזון הלכו השנים ליטון בספה. השכם בבקר קמו והתכוננו למצוה.

אמש, כששוחחו על כך, הציע בעל הבית ברחב לבו כי את ארבעת המינים יטלו בשתפוח: האתרוג יהיה אתרוגו המהדר של איצ'ה, זה שבחר מני אלפי אתרוגים שעברו תחת ידיו, ואלו שלשת המינים האחרים יבואו משל בעל הבית.

עתה, בעודו מתבונן בבעל הבית המוציא את המינים מנרתיקם, נתקלו עיניו של איצ'ה בפרט מוזר, וגופו החל לרעד. בעל הבית הביט בעיניו קמות באורחו המחליף צבעים ורועד, ולא הבין מדוע.

לפתע החלו שפתיו של איצ'ה לשורר כמאליהן את דברי המשנה (סכה ג ח): "אמר רבי מאיר: מעשה באנשי ירושלים שהיו אוגדין את לולביהן בגימוניות של זֶהב", ולמרבה ההפתעה מצא ג'קי את עצמו מצטרף לנגון.

הביטו השנים זה בזה בעינים דומעות, מעפלים אט אט את משמעות הדבר; איצ'ה נזכר באביו הקדוש שהיה אוגד את הלולב, ההדסים והערבות בחוט של זֶהב, תוך שהוא מזמזם לעצמו את הנגון האמור, וגם במחו של ג'קי עלה זכרון דומה...

עיניו של ג'קי נעצמו ונפקחו מיד לשמע קול חבטה; אתרוגו של איצ'ה נשמט מידי וצנח אל הארץ, כשאיצ'ה מתמוטט אחריו.

ג'קי גחן לעברו בבהלה, ולפתע גם הוא הבין... "איצ'לה! אחי! אני לא מאמין! זה לא יכול להיות!" זעק.

"כן, יענקל'ה, זה אני", החרה כנגדו איצ'ה בקול רועד.

אגדת הזהב, חליה בשרשרת הדורות, שבה ואחדה בין לבבות הומי געגועים ותפלות. ההשגחה המפלאה השיבה אח לאחיו ובנים לאביהם. איצ'ה ויענקל שבו ונפגשו, ויותר לא נפרדו לצנח.

עלון ממשנתה של תורה סכות תשע"ו

לא שמע איצ'ה דבר על גורל אחיו. בלבו היה בטחון בלתי מסבך שיענקל נותר בחיים, והוא לא חדל מלהתגעגע אליו. געגועיו מצאו פרקן בשעת התפלה; למרות השנים שחלפו איצ'ה לא התיאש. בכל תפלה היה מזכיר את אחיו ומבקש מה' שישבו ויאחד ביניהם.

היה זה באחת השנים בערב חג הסוכות. איצ'ה עמד בתור לקפת הכרטיסים בתחנת הרקבת באיטליה כשלבו הומה מהתרגשות לקראת שובו לביתו לאחר כמה חדשי העדרות. ידו האחת אחזה במזודתו, ובשניה אחז בקפסה שבה שכן לבטח האתרוג המהדר שבחר לעצמו. את המעטפה העבה שבה פרי עמלו טמן אמש עמוק בכיס חליפתו.

בהגיע תורו בקש מהפקיד פרטיס נסיעה לשוויץ, תוך שהוא דוחק ידו בספונטניות לעמק כיס חליפתו כדי להוציא מהמעטפה כסף בעבור הנסיעה, אלא שלחדרתו נדהם לגלות שהמעטפה איננה. הוא נסה בכיס השני, אולם גם הוא היה ריק. הדם אזל מפניו. פרנסת ביתו לשנה הקרובה, שעליה יגע והזיע במשך כמה חדשים, נעלמה ואיננה. הפקיד המתין בקצור רוח, ומשראה שהאיש שמולו מתמהמה בקש ממנו באדיבות לפנות את מקומו ופנה אל הבא בתור.

ערב חג הסוכות. איצ'ה נותר לבדו חסר כל בעיר זרה ומגפרת, כשאין לו אף את מעט הכסף הנדרש כדי לשוב את ביתו. סביבו היו רק גויים אטומי מבט. הוא חשב על משפחתו שתאלץ לחגג את החג בלעדיו ועליו, שנותר לבדו ללא סכה וללא מזון כשר; "אבא יקר", פרצה הזעקה מפיו לאביו שבשמים, "איך אוכל להעביר חג קדוש כל כך לבדי בין גויים, איך אוכל ללא סכה, ללא אכל כשר, ללא ארבעה מינים, איזה חג יהיה לי?!"

לאחר שאיצ'ה פרק את צערו וחרדתו בתפלתו, הוא חש שמעט הוקל לו. סמוך ובטוח היה כי כפי שעד כה הקדוש ברוך הוא לא נטשו, אף עתה לא יעזבנו. בצעדים מאוששים צעד לסניף הדאר הקרוב כדי לשלח מברק לבני ביתו שלא ידאגו לו. הוא עמד בתור, ולפתע חש ביד הטופחת על שכמו.

איצ'ה הביט לאחור וגלה להפתעתו יהודי שחיוך גדול על פניו וכפה שחורה מעטרת את ראשו. כמצפה משני יהודים בודדים שנפגשו על אדמה זרה, הסיחו הם זה לזה את אשר על לבם. איצ'ה ספר לאיש שהזדהה בשם ג'קי על צרתו, וג'קי שתפו בעבדה שמסבה שאינה תלויה בו 'נתקע' במקום זה שאליה הגיע לצורך עסקיו ונאלץ לעשות כאן את החג, הרחוק מבני ביתו שבאמריקה הרחוקה.

"בזכותך לא אהיה בודד", שמח ג'קי והזמין את איצ'ה לחגג עמו את החג. "כבר הקמתי בחצרי

היה זה בשנים שלאחר מלחמת העולם השנייה. אל אדמת שוויץ הגיע ובא איצ'ה, בחור כבן עשרים מנצולי המחנות, אוד מוצל מאש' שנותר לבד בעולם שלאחר המלחמה. לא היה לו לאיצ'ה בעולמו אלא שברירי זכרונות עבר מתקים ואמונה גדולה ויוקדת שאיתה החל להקים את חייו מחדש.

איצ'ה הקים בית בישראל ואף זכה ונולדו לו צאצאים ברוכים. את פרנסתו מצא בעבודה בפרדס אתרוגים גדול שנטע באיטליה. מלאכתו הצריכה אותו לשהות בכל שנה

הדם אזל מפניו. פרנסת ביתו לשנה הקרובה, שעליה יגע והזיע במשך כמה חדשים, נעלמה ואיננה. הפקיד המתין בקצור רוח, ומשראה שהאיש שמולו מתמהמה בקש ממנו באדיבות לפנות את מקומו ופנה אל הבא בתור.

פרדס אתרוגים

במשך כמה חדשים מחוץ לביתו ולעבד עבודה מפרקת, אולם איצ'ה שמח בה, כיון שהיא אפשרה לו לנצל את מרבית חדשי השנה לעמל התורה בירצה, בהשקט ובבטחה.

אף על פי שפרנסתו דחוקה היתה, לא התלונן איצ'ה מעולם. מבחינתו לא חסר לו דבר, ואם בכל זאת נצרך למשהו נוסף, מיד היה פונה לרבונו של עולם, מבקש ממנו כבו לאביו, ונענה.

לכאורה, חייו של איצ'ה התנהלו על מי מנוחות. ילדיו שנשאו את שמות קרוביו שנרצחו בשואה, היו לו לנחמה על עברו שנעלם ונכחד, אולם פצע אחד בנפשו סרב להגליד; לאיצ'ה היה אח תאום ושמו יענקל. בראשית ימי השואה נפרדו דרכיהם, ומאז

התפלה ביום 'הושענא רבה'

ביום הושענא רבה יחתמון

יום הושענא רבה נודע בישראל מדורי דורות כיום גדול ונשגב עד מאד. כך מביא המשה משה (תתקנו) בשם מדרש חכמים: "ולמה נקרא שמו הושענא רבה? אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם: אני יחיד ואתה יחיד, אתן לבניך יום המיוחד לכפר בו עוונותם, וזהו ה'הושענא רבה'". עוד הובא שם בשם המדרש: "אמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם: אם אין כפרה לבניך בראש השנה, יהיה ביום הפפורים, ואם לאו יהיה בהושענא רבה... וסוד החתימה שהיא בליל הושענא רבה ולא ביום הפפורים".

המנחת אלעזר פותב ('שער יששכר' מאמר יום ערבה אות ט) כי בהיותו בכרליו ראה כתב יד עתיק של מחזור לראש השנה, שבו מופיע נסח שלפיו אומרים בפיוט 'ונתנה תקף': "בראש השנה ישפטון וביום פפור יקתבון וביום הושענא רבה יחתמון". נסח זה כבר הזכר בפרוש רבי מנחם רקאנטי לתורה (פרשת שלח).

יום מסירת הפתקים

בזהר הקדוש הזכר יום זה כיום סיום הדין ומסירת הפתקים, וזה לשונו (צו לא ב): "ביום שביעיאה דחג הוא סיומא דינא דעלמא [סיום דין העולם] ופתקין נפקין מבי מלפא [ופתקים יוצאים מבית המלך]".

רבי חיים ויטל מבאר את ענין מסירת הפתקים בהושענא רבה כך ('שער הפגנות' ענין סכות דרוש ו): "עקר הדין שגדון העולם בהושענא רבה הוא להמסר הפתקים שנתתמו בנעילת יום הפפורים על אותם שלא חזרו בתשובה כל הימים שבינתיים - שמו יום הפפורים עד הושענא רבה - ונמסרים ביד השלוחים לפעל הדין והמשפט למי שנתחייב. אבל אף על פי שנמסרו הפתקים בידם, לא נתן להם רשות לפעל המשפט והעניש הכתוב באותם הפתקים עד יום שמיני עצרת, כדי לתת עוד זמן אל החוטאים שישובו בתשובה ביום הושענא רבה, ואם ישובו יחזרו לקחת הפתקים מידם". את דבריו מסים רבי חיים ויטל במלים אלו: "צריך לזהר לכוון האדם דעתו במאד מאד בתפלת יום הושענא רבה ובכל מעשיו ביום ההוא, כיון שעדין יש לו תקנה אז, כי אחר כך אין לו תקנה".

יומם של הדומים לערבה

בפעם שכנו חכמים (מדרש תהלים ז ה) את יומו השביעי של חג הסוכות בשם 'הושענא רבה' באר השפת אמת (סכות תרנ"ז): "במקרא (סכה מב ב) מכנה יום זה כיום שביעי של ערבה, משום שבו נטלת הערבה לבדה. והנה, ידוע כי הערבה שאין בה טעם וריח רומזת

לאותם אנשים שאין בהם לא תורה ולא מעשים טובים (ויק"ר ל יב), ולפי שאין בידם זכות שתסייע לקבלת תפלתם, מתקבלת היא כמתנת חנם. מעתה, כיון שאמר חכמים (שמו"ר מה ו) ש'אוצר מתנת חנם' הוא האוצר הגדול ביותר, לפיכך כנו את יום הערבה כ'הושענא רבה', כלומר: 'ישועה גדולה'.

על פי יסוד זה מבאר הארץ צבי (מועדים עמ' קמ), שדברי הזהר שפסיוס הדין הוא ב'הושענא רבה' אינם סותרים למבאר בגמרא (ר"ה טז א) שגמר דינו של אדם הוא ביום הפפורים; ביום הפפורים נדון האדם לפי מעשיו. ואולם אף מי שאינו ראוי מצד מעשיו, שכן הוא בבחינת 'ערבה' - ריק ממצוות וממעשים טובים, שב ונדון בהושענא רבה אם על כל פנים ראוי הוא לחנינה מאוצר מתנת חנם, ונמצא שסוף הדין הוא בהושענא רבה.

טעם נוסף לשם 'הושענא רבה' באר האדמו"ר רבי דוד משה מטשורטקוב [שנפטר בהושענא רבה תרס"ד]: כיון שיום זה הוא יום חתום הדין, וזקוקים אנו בו לרחמים מרבים כדי שייגזר דינו לטובה, מסתייעים מלאכי הרחמים ברבבות 'אמן' יהא שמה רבא... שענינו במהלך השנה, שהרי אמרו חכמים (שבת קיט ב): "כל העונה אמן יהא שמה רבא מבך בכל כחו - קורעין לו גזר דינו". לכן פנוהו בשם 'הושענא רבה', כלומר יום שבו אנו נושעים בזכות 'אמן' יהא שמה רבא... ('ארחות אהרן' הושענא רבה).

גלוי של הדורות המאחרים

אחר שלמדנו על חשיבותו הנשגבה של יום זה כיום חתום הדין, התמיהה עולה כמאליה: מדוע ידעה כה חשובה וגורלית לא הזכרה בשני התלמודים?

באר רבי יעקב קמינצקי: אלו היה הדבר נודע ומפורסם בקרב כל בני הדורות הראשונים, היתה שמחת חג הסוכות מתבטלת מהם, מתוך שהיו שרויים באימת הדין. לכן, בזמנם לא נגלתה מעלת היום אלא ליחיד סגולה - 'חסידי ואנשי מעשה, שיש בכחם לשמוח בשמחת החג מבלי להבטל מאימת הדין'. ואולם אחר שראו חכמים שמפאת ירידת הדורות פחתה אימת הדין, והגלוי לא ישיבית את שמחת החג, גלו את הדבר לכל (אמת ליעקב אמר).

עוד באר הגרש"ז אויערבך: בדורות הקודמים, די היה בקריאת דברי המשנה (ר"ה טז א): "ובחג גדונים על הפנים", כדי לעורר את האדם להתפלל ולבקש פראוי על הפנים, ומתוך כך הועילה התפלה אף לגמר הדין הפללי שיש ביום זה. ואולם ככל שירדו הדורות, כבר לא היה די בידיעה זו לעורר את האדם לתפלה פראוי, ולכן סבבו מן השמים שיתגלה שביום זה נגמר דינו של האדם ('הליכות שלמה' תשרי - אדר עמ' תל).

אברך יקר!
בעת שאתה מהדר במצות ישיבה בסכה - בצל האמונה - ראוי שתהדר ביתר שאת במצות עניית אמן, שנועדה לחזק את משפח האמונה בלב האדם, וזכות זו תעמד לנו לזכות ולראות בקרוב בהתגשמות הכתוב (תהלים עו ג): "ויהי בשלום סוכו ומעונתו בציון".

המקפידים על כללי מיזם 'דרך אמונה' במהלך חדש תשרי, זכאים להשתתף בהגרלה על 10 מלגות בסך \$ 500 כל אחת.

מוקד 'דרך אמונה'
03-91-7-91-91

שלוחה 1 - טמיעת כללי המיזם
שלוחה 2 - הרשמה להשתתפות בהגרלה, בין השעות 20:00-22:00
שלוחה 3 - שמיעת שמוות הזוכים

"זימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן"

גדולי הדורות עסקו רבות בבאור הקשר בין מצות הישיבה בסכה המכנה בזהר הקדוש (אמר קג ב) בצל האמונה למצות עניית אמן, ואף צינו כי סכה בגימטריה אמן.

מכתב מקורא נאמן

לכבוד הרב מרמורשטיין נשיא בני אמונים,

לעניות דעתי מן הראוי לכנות את הפעילות הנפלאה שלכם ועמך כלם צדיקים, שהרי בזכותכם זוכים רבים כל כך להקפיד על ענית אמן ולהיות "צדיק שמר אמונים".

לפני תקופה נתחלתי בשבת בבית הכנסת בעלון שלכם והתפעלתי מאד מהחמור בעקבות כך החלטתי לגשת לכמה מהמתפללים במנון שלי ולהציע להם לומר 'ברכות השחר' באזני בני הקטן, שראו זאת שאל אותי: "אבא אתה לא מתבייש?" עניתי לו: "בדאי שאני מתבייש! אני מתבייש שלא עשיתי את זה עד היום...!"

בנשמת כל חי אנו אומרים: "כי כל פה לה יודה, וכל לשון לה תשבע, וכל עין לה תצפה, וכל ברה לה תכרע, וכל קומה לפניך תשתחוה, וכל הלכות יראוה, וכל קרב וכליות יזמרו לשמך". ולכאורה התקשיתי: מדוע כופלים לומר "כל פה... כל לשון...". הלא הדבור נוצר מהפה והלשון יחד, ואם כן צריך לומר "וכל פה ולשון?" ובכלל, מה הפרוש "וכל לשון לה תשבע" - על איזו שבועה מדובר?

חשבתי שאפשר לומר כך: הגמרא במסכת שבועות (דף לו ע"א) אומרת: "אמר רבי יוסי ברבי חנינא: אמן - בו שבועה, בו קבלת דברים, בו האמנת דברים". הרי שאמן היא לשון שבועה, ולכן אנו אומרים כי כנגד "כל פה לה יודה" - בברכה, צריך "כל לשון לה תשבע" - בענית אמן.

בברכה ובהוקרה, מ.ג. מודיעין עלית.

נתן שלח מכתבים לפקס מספר 08-9746102 ik לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

מצות ספה קלה באמן

חכמים (ע"ז ג א) מכנים את מצות ספה כמצוה קלה משום שאין בה חסרון כפי. ויש להבין: הלא אף שנתנו למימה ללא עלות כספית, הקמטה כרוכה בטרח רבה, ומדוע אם כן פנויה מצוה קלה?

פרש רבי צבי הירש הורוויץ, רבה של פרונקפורט:

הגמרא (נזיר סו ב) אומרת ש"גדול העונה אמן יותר מן המברך" וממשילה את אמירת הברכה לחילים פשוטים היוצאים להלחם באויב בתחלת הפולחמה, ואת ענית אמן לחילים גבורים הבאים אחריהם ומנצחים את האויב. המהרש"א (ח"א שם) מבאר שאין זה משל בעלמא, אלא הגמרא באה להמחיש באמצעותו את המתרחש באמירת ברכה ובענית אמן: מזונותיו של האדם באים לו בקשי רב, וכפי שאמרו חכמים (פסחים ק"ח א): "קשים מזונותיו של אדם פקריעת ים סוף". באמירת הברכה בורא האדם מלאכי רחמים הגלחמים בעבורו כנגד הפוקטורגים, ואולם בענית האמן נבראים מלאכים גבורים "לנצח הפולחמה נגד המפקטורגים שהם מלאכי משחית". הספה לכך שנוצחון המפקטורגים נעשה דוקא באמצעות האמן, היא לפי שהגמרא של אמן היא צ"א, בגימטריה של שמות הוי"ה ואדנות יחד (ראה בעל הטורים דברים כז ו). שם הוי"ה מרמז על מדת הרחמים, הממתקת את מדת הדין שמעוררים המפקטורגים, ולכך גדול כחה של ענית אמן מכח הברכה שבה מזכר שם אדנות בלבד.

לפי זה נוכל להבין מפני מה מכנה הספה מצוה קלה, שכן אף ספה היא בגימטריה צ"א, ולפיכך בשונה מיתר המצוות שהמפקטורגים מפריעים לקיומן, שמה של מצות ספה מבטל את המפקטורגים. לפיכך המכונן פונה זו בעת

למקטורגים אין דריסת רגל

מן הפסוק (ויקרא כג לד): "חג הסוכות שבעת ימים לה", דרשו חכמים: "כשם שחל שם שמים על [קרבן] החגיגה, כך חל שם שמים על הספה". ומפרש הש"ס משמואל שהעבדה ש"שם שמים חל על הספה" מרמזת בשם ספה, שהוא בגימטריה צ"א בגימטריה של שני שמות הקדש, והיא מסוכבת מן השמות הקדושים. על כך שזכינו במצוה גדולה כזו מודים אנו בכל יום בשחרית באמרנו: "מקרבנו מלכנו לשמך הגדול". ולפיכך אמרו בזה (אמר ק ב): "כיון דיתבו בסכות הא אשתזבו מן מקטורגא" [כיון שיושבם בסכות הרי נצולים מן המקטורג], שכן שהספה מסוכבת בשמות הקדושים, אין למקטורגים דריסת רגל בה.

ומוסיף הש"ס משמואל את ששמע מאביו בעל האבני גור, שהישן בספה אינו אומר בקריאת שמע שעל המטה אלא פורשת שמע ומדלג על הפסוקים שנאמרים כסגולה להצלה מהמזיקים, כמו בליל פסח שהוא 'ליל שמורים' (ראה שו"ע א"ח תפא ב) (ש"ס משמואל סכות תרע"ג; תרע"ד).

ראשי תבות - אלול

בתפלת גשם מבקש שליח הצבור: "לברכה ולא לקללה" והצבור עונה אמן אחריו. המגיד מטריסק אמר כי: "לברכה ולא לקללה, אמן", הוא ראשי תבות 'אלול'. וכך גם: "לשבע ולא לרזון, אמן", ו'לחיים ולא למות, אמן' (מגן אברהם וזאת הברכה).

צדיק באמונתו

אמן וברכות במשנת בעל ההלולא

מתחם קבר הפלא יועץ בסיליסטרה שבבולגריה

הפלא יועץ כ' בתשרי תקפ"ח

רבי אליעזר פאפו נולד לאביו רבי יצחק בסריבו שבבוסניה בשנת תקמ"ו. כבר בצעירותו נודע בשקדנותו העצומה ובהנהגתו בפרישות ובטהרה מופלגת.

בשנת תקע"א בהיותו בן כ"ה שנים החל לכתב את חבורו הראשון יחדש מאביב, שבו העלה את חדושו על כמה ממסכתות הש"ס. בשנת תקע"ד הכתר כרבה של הקהלה היהודית בעיר סיליסטרה שבבולגריה, תפקיד שבו כהן כארבע עשרה שנים עד לפטירתו.

רבנו נודע בעקר בספר המוסר המפלא שחבר: 'פלא יועץ', אולם מלבדו חבר ספרים נוספים, כמו: 'דן ודיון' ו'אלף המגן על התורה, חסד לאלפים' - פסקי דינים על חלק ארץ חיים מהשלתן ערוך ועוד. בכ' בתשרי תקפ"ח, בעצמו של חל המועד סכות, הסתלק רבנו מן העולם והוא בן מ"ב שנים בלבד ונטמן בבית הקברות היהודי שבסיליסטרה. טרם הסתלקותו אמר כי מן השמים גלו לו כי סכנת מגפה מרחפת על עירו והוא בחר להקריב את עצמו כדי לכפר על תושבי עירו.

יגדל החיוב בברכות השחר

בספרו 'חסד לאלפים' (מו א) כותב הפלא יועץ: את כל הברכות צריך האדם לומר מלה מלה ובכונה יתרה, אמן 'יגדל החיוב' להקפיד על כך בעת אמירת 'ברכות השחר'. זאת משום שהן הנאמרות ראשונות בתחלת היום, ומי שיאמרן כראוי, מתוך "שמחה גוררת מצוה" (אבות ד, ב) מפייל אף את הברכות הנאמרות בהמשך היום יאמר כראוי. ולעמית זאת מי שחלילה יתרושל באמירתן, עשוי להתקיים בו מאמר חכמים (שם): "ועברה גוררת עברה", אף ביחס ליתר ברכות היום...

לרוץ כדי לענות אמן

עוד מעורר רבנו בספרו 'חסד לאלפים' (נו א) על ענין ענית אמן, ואלו דבריו:

"ראוי לכל אדם להשתדל לרוץ ולהמתין על ענית אמונים, ומי יתן והיה שישתדלו על ענית אמונים כמו על רוח איזה פרוטות. על כגון זה נאמר (משלי ב ד-ה): 'אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה; אז תבין יראת ה'...'".

המברך בקול מופה את הרבים

על אמירת ברכות בקול כותב רבנו: המברך ברכותיו בקול כדי לזכות את השומעים בענית אמן הרי הוא בכלל מזכ"י הרבים, שעליהם אמרו חכמים (אבות ה יח): "כל המזכה את הרבים - אין חטא בא על ידו". ולפי גדל המצוה יגדל שכר המזכה, והלאו ידוע שאמרו חכמים (ברכות ג ב): "גדול העונה אמן יותר מן המברך" ('פלא יועץ' ערך מזכה).

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

452

פרשת האילנו - זוג הסוכות - שמונת תורה תשפ"ג

**פי ימים ה' אקרא ה'בו
גדל לאלקינו (כז, ג)**

בפניו על המודעה האומרת שאין לשאול שאלות מסוג זה, אבל היהודי ההוא הקדימם, בהודעה מעין זו: "אני יהודי שעלה מרוסיה לפני כמה שנים", אמר, "שם, מעבר למסך הברזל, לא הכרתי את הקב"ה, והיה אסור אפילו להזכיר את המלים 'ארבעת המינים'. בבואי ארצה, החילותי להכיר את האלוקים, ואני רוצה לעבוד אותו בלב שלם. כיון שאיני יודע את הלכות ארבעת המינים, אני שואל אתכם, כבוד הרבנים, האם הלולבים הללו שבחרתי, המיועדים לי ולשני הבנים שלי, הם ברמה גבוהה...".

כששמעו הרבנים את כל זאת, החליטו שעל אדם כזה לא תחול התקנה שתיקנו. הם הסתכלו בלולבים ונדמהו לראות שמדובר בשופרא-דשופרא, ולמרות שהיהודי העיד על עצמו שאינו מבין מאומה בהלכות אלו, הצליח לבחור לעצמו שלושה לולבים הכי-מהודרים שאפשר להעלות על הדעת. היו אלה לולבים נדירים ביופיים, 'סגורים' וישרים לחלוטין, צבעם היה ירוק, וצורת הגידול שלהם היתה מיטבית. הרבנים לא הבינו כיצד אדם מצליח לבחור לעצמו לולבים שכאלו. זה הרי לא מסתדר מבחינה סטטיסטית והגיונית. שלשה לולבים מהודרים-שבמהודרים, ואיך הצליח אדם אחד לבחור את שלושתם? היהודי הרוסי שמע את חוות-דעתם הנלהבת של הרבנים, ואמר: "אם כך הם פני הדברים, אני הולך עכשיו לבחור שלושה אתרוגים, וגם אותם אראה לכם...".

המו"צים העידו שלא עברו יותר משתיים-שלוש דקות, והאיש חזר ושלושה אתרוגים בידיו, ושוב חוזרת התמונה על עצמה: בתוך זמן כל-כך קצר הצליח אדם זה לבחור לעצמו שלושה אתרוגים הכי-יפים!!!

"קיבלנו חלישות הדעת", העידו הרבנים, "כיצד יתכן דבר כזה? האתרוגים היו מושלמים בכל מיני השלימות האפשריים, צורת הגידול, הצבע, הגודל, היופי וההדר, ממש ללא רבב". אחד הרבנים אמר שלית דין ברנש', וחייבים לשאול אותו מי הוא ומה הוא. לא יתכן שאדם שאינו יודע כלל את ההלכות, יעלו בידיו באופן אקראי שלושה אתרוגים יפהפיים בזמן כל-כך קצר! המו"צים לקחו אותו הצידה, ושאלו אותו מה טיבו, והאיש השיב: "כפי שאמרתי לכם, עליתי מרוסיה לפני כמה שנים, ושם לא הכרתי את בוראי. ההחלטה שלי היתה שכאן, בארץ ישראל, אלמד את תורת ישראל, את הדינים וההלכות, ואקבל עלי עול מלכות שמים.

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א [בשם הגר"ד גולד שליט"א], מעשה מופלא המצביע על מידת הקשר שצריכה להיות בין היהודי לבוראו, ועד כמה נוכל באמצעות קשר זה להעביר את חיינו בצורה שמחה יותר ובטוחה יותר. דבר נוסף שאפשר ללמוד ממעשה זה הוא שהאדם צריך לעשות רק את מה שהוא מסוגל, ואם יעשה כך - ישלים לו השי"ת את כל השאר. וכל זה קשור למצוות ארבעת המינים...

* * *

האירוע עליו אנחנו מדברים התקיים בירושלים בימים שלפני חג הסוכות, ב'יריד ארבעת המינים' בו נמכרו המינים במחירים מוזלים מאוד. המארגנים וגם המוצי"ם שנבחרו להשיב על שאלות הקהל, ידעו מראש שתהיה התנפלות המונית של המון אנשים שירצו, איך לא, להשיג מינים מהודרים. הבעיה המרכזית נמצאת בדרך כלל אצל המו"צים, שלצידם מתקבצים תורים ענקיים של מאות איש, המעוניינים לברר את כשרות האתרוג או הלולב שהם קונים. הלחץ האדיר מצד השואלים מקשה מאוד על האפשרות להשיב במנוחת הדעת, כידוע לכל מי שהיה בירידים מן הסוג הזה. כיון שכך, החליטו המו"צים פה אחד לסנן את סוגי השאלות, כשההצעה העיקרית היתה שהמו"צים ישיבו רק על שאלות ספציפיות בכשרות המינים, אבל אדם שיגיע וישאל באופן סתמי "מה הרב אומר על האתרוג הזה?", לא ישיבו לו. כיון שמרבית השאלות המגיעות אל המו"צים אינן על דברים ספציפיים, אלא שהשואלים מבקשים לדעת באיזו רמה נמצא האתרוג או הלולב, הרי אם לא ישיבו על כך - נמצאו מסננים את רוב השאלות. כדי שהציבור לא יפגע מכך שלא עונים לו, נתלו מודעות ברוח זו ליד המקום בו ישבו המו"צים, ובהן היה כתוב מראש שהציבור מתבקש לשאול רק שאלות ספציפיות. וההחלטה התבצעה בצורה היותר-טובה. הציבור הבין וקלט שהדבר הוא לטובתו, ואכן אף אחד לא שאל שאלות כלליות כנ"ל.

אלא שלפתע ניגש יהודי אל שולחן המו"צים, ובידיו שלושה לולבים, והשאלה שבפיו היתה "מה הרבנים אומרים על שלושת הלולבים שבחרתי?...". הרבנים כבר רצו להצביע

אבל, לדיני ארבעת המינים עדיין לא הגעתי, ואיני יודע בהלכות אלו ולא כלום. לפני שנכנסתי אל היריד הזה, התפללתי לה' ואמרתי לו בלשון זו: 'ריבונו של עולם, אתה הרי מכיר אותי עוד מרוסיה. גם שם ניסיתי להתקרב אליך, אבל לא בדיוק הצלחתי, והדבר לא היה באשמתי. אבל, כשאני כבר כאן, בארץ ישראל, אני לומד את תורתך ומשתדל להתקדם. גם אתה יודע שאני עושה את המקסימום מצדי, וגם אתה יודע שעדיין לא הצלחתי להגיע להלכות ארבעת המינים. מאידך, אני רוצה לקיים את המצוה בשלמותה. לכן, אני מבקש ממך, עשה עמדי חסד, ותבחר לי אתה את המינים המהודרים ביותר... אני רק אגש אל הדוכנים, אושיט את ידי, ואתה תבחר את הסחורה הטובה והיפה ביותר...! וכך עשיתי", סיפר האיש, "ניגשתי אל הדוכנים, שלחתי את ידי ולקחתי את שלושת הלולבים שהראיתי לכם קודם. ואז ניגשתי אליכם כדי שתגידו איך נראים הלולבים. כששמעתי שהלולבים הם הכי יפים שאפשר, הבנתי שהקב"ה שמע לתפילתי ובחר לי את הסחורה הטובה ביותר, ואז הלכתי לבחור את האתרוגים, וגם כאן השי"ת האזין לי, ובחר עבורי את האתרוגים היפים ביותר...".

עיני המו"צים דמעו כששמעו את סיפורו של האיש. הרי אם הקב"ה בוחר עבורו את המינים לחג הסוכות, הרי ברור איזה מינים יעלו בגורלו... ולמדנו, שאם אדם עושה את כל מה שהוא מסוגל לעשות, ומתפלל להשי"ת שיעזור לו, השי"ת עושה את שלו, ומשפיע עליו שפע של הצלחה. זה נקרא להיות בקשר הדוק עם הרבש"ע! להכיר ולדעת שהוא רוצה לעזור לנו, ובכוחו לעזור, ואם רק נלך בדרכיו, ונבקש ממנו בלב טהור למילוי משאלותינו, הוא ימלא את משאת-נפשנו. היש שמחה גדולה מזו? [מתוך 'מצוות בשמחה']

חג הסוכות

וְשִׂמְחוּתָ בְּזִמְתָּהּ (דברים טז, יד)

נגולל ונתאר מעט את האוירה המיוחדת ששררה בזמני חג ומועד במחיצתו של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל: יש בה בתורה כוח מיוחד, כוח המושפע מטובו הגדול של מקדש ישראל והזמנים, כדי להשרות אוירה עילאית, אויר פסגות בקרב עמליה ולומדיה בשקידה. מי שנכנס לבית רבנו והתקרב לד' אמותיו באחד מימי חגי ומועדי ישראל, היה מרגיש עצמו נכנס אל חיקה של אוירה נפלאה, אווירת אותו חג שררה בחלל האוויר, אוירה מתוקה, משכרת חושים, שקשה היה שלא להתמכר אליה, ואף קשה שלא להיזכר בה בזמני חולין.

הגאון רבי משה אלישיב שליט"א מתאר: "זאת זוכר אני מימי ילדות המוקדמים, את אווירת החג המופלאה ששררה בבית לפני החג המשמש ובא. כך היה גם לפני סוכות וחנוכה ופורים. מי שהשרה את האווירה המופלאה שכמותה

לא מצאתי באף מקום נוסף - היה אבא. נוהג היה ללמוד לפני כל חג את המסכתות וההלכות הקשורים לחג. לפני סוכות היה הניגון של מסכת סוכה מהדהד בחלל הבית, לפני חג הפסח היה לומד את הלכות הפסח וגם את הלכות חלה. וכשהיה קול מסכת פסחים מהדהד בחלל הבית בשעות לפנות הבוקר, מיד הייתה אווירת הפסח מתפשטת בחלל הבית, גם בזמן שברחוב העיר ובבתים אחרים לא ניסרה האווירה, היתה אווירת הפסח שוררת בביתנו במלוא עוזה. וכשהיה לומד בקולו בניגון את המשנה ברורה הלכות סוכה, היינו יכולים כולם למשש את אווירת חג הסוכות בבית. קשה לתאר ולהגדיר בדיוק את ההרגשה הזאת אבל כך הייתה המציאות".

[מתוך 'גדולה שימושה']

* * *

מרן ראש ישיבת בריסק בירושלים הגאון רבי משולם דוד הלוי סולובייצ'יק זצ"ל מתאר את אווירת הימים הנוראים וירח האיתנים בבית אביו רשכבה"ג מרן הגאון רבי יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל: "אין לכם מושג על האווירה ששררה אצל אאמו"ר זצ"ל בימים הנוראים!", מטעים ראש הישיבה. "בתחילת אלול עוד היה מתנהג קצת כהרגלו, אבל מכאן ואילך הפחד היה עולה ומתגבר מיום ליום, ככל שקרב יום הדין. הפחד גבר והתבטא באמירת התהילים, ובלמוד התורה שהיה גובר יותר יותר, וכך חשו את חרדת יום הדין המתקרב. כך הלכה וגברה החרדה מיום ליום עד יום הכיפורים שאז הגיע שיאו של המתח והחרדה. לא אשכח איך שכולם בבית, היו אומרים תהילים כל הזמן בבכיות גדולות בימים אלו. פעם נכנס מישהו לבית אאמו"ר בראש השנה, וראה שכולם אומרים תהילים בבכיות גדולות ובאוויר שורה פחד נורא, עמד הלה ושאל האם קרה משהו? האם יש חולה מסוכן בבית? ... כל המהלך בראש השנה היה נורא ואיום... איפה רואים דבר כזה היום?", נאנח ראש הישיבה שליט"א, והכאב ניכר על פניו. "המפליא היה", אומר ראש הישיבה: "איך שברגע אחד, כשהגיע מוצאי יוה"כ אחרי שעשה הבדלה, באותו רגע חל מהפך קיצוני באווירה שהתחלפה באחת לאווירה של שמחה טהורה ואמיתית לקיום המצוות. זה היה מהפך מקצה אל קצה: באותה מידה של רצינות וחרדה ששררה במשך 40 הימים שמר"ח אלול, בדיוק באותה עוצמה אפפה שמחת קיום המצוות את כל ישותו של אאמו"ר זצ"ל, וכפי המובא במדרש (קהלת רבה, פ"ט) שבמוצאי יוה"כ יוצאת בת קול ואומרת 'לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה האלוקים את מעשיך'. גם בירור ארבעת המינים לא היה מתוך חרדה כלל, אלא להיפך, הוא אמנם השקיע את כל כולו בחיפוש אתרוגים והדסים מהודרים, אבל כל זה היה באווירה של שמחה עילאית, שהורגשה מאד בסביבתו. בדיוק כפי שבימים הקודמים הורגשה החרדה - כך הורגשה השמחה בימים הללו. גם במידת השמחה אבינו היה הולך ומתעצם, וככל שקרב חג הסוכות - עלתה וגאתה השמחה על גדותיה. השמחה בחג הסוכות בבית אבינו היתה עמוקה ומקרינה

מאוד, הוא לא ארגן 'שמחת בית השואבה' כידוע, אלא שמחה תורנית. בכל ימות החג והלילות היו באים אל סוכתנו גדולי התורה ובחורי הישיבות מכל המקומות, והאווירה היתה אווירה של רוחניות ועילאית ביותר. אני לא יודע אם היה מי מגדולי ירושלים, שלא ניצל את ימי חול המועד כדי לבקר את אבינו בסוכה... גם המוני בני ירושלים ובני הישיבות, לא היה שום גבול או סייג. לדוגמה, הרב שך זצ"ל היה אצלנו כל היום, הגאון רבי אהרן כהן זצ"ל, ראש ישיבת חברון, גם היה מגיע כמה פעמים במשך החג. אבל אני מדבר על המוני עם ישראל, ולא רק אשכנזים, גם חסידים וספרדים וירושלמים. זה היה מצב כזה כאילו כל 'ירושלים' עולה לסוכתנו, לחסות בצילו הגדול של אמו"ר ולהתבשם מאור תורתו וחסידותו".

[מתוך 'המבשר' - סוכות ע"ג]

* * *

ואז, הבחין הגרי"ז ביהודי אחד, שהבעת פניו ענתה בו שהוא לא מרוצה, השמחה ממנו והלאה. "מה לך רבי יהודי", שאל אותו הרב מבריסק ברוך, "מדוע פניך נפולות, והלא חג השם לנו? אמת, האובדן קשה, המידע על היהודים הרבים שנפלו קורע את הלב, המצב כלל אינו מזהיר. ובכל זאת, הן חג הסוכות היום!". "בשל כך אני מצטער", השיב אותו יהודי. "וכי אני מתאבל על ביתי שנחרב או על פצעי הרבים? אני מצטער על כי אין לי אתרוג, וכן איני מכיר מישהו שיש לו אתרוג! אני רוצה מחר בבוקר לברך על ארבעת המינים, אך חסר לי אתרוג! וכיצד לא אבכה ואצטער?!"

היה זה עם תחילת ימי השואה האיומה, בימים שאיש עוד לא שיער ולא העלה על דעתו את האסון האכזרי המתרגש ובא. מלחמת העולם השנייה החלה ביום י"ז באלול תרצ"ט, עם פלישת הצבא הגרמני ימ"ש לפולין. מאות אלפי אנשים נמלטו בתוך מספר שבועות מכל הערים והפרברים, והגיעו לעיר הבירה וורשא, המעוז הפולני האחרון. רבבות יהודים נמלטו מכל רחבי פולין והתרכזו בוורשא, מסתתרים שם מאימת ההפצצות הגרמניות הבלתי פוסקות. קול הרעש החריש אוזניים, טונות של חומרי נפץ 'נפלו' מהמטוסים הגרמניים שטסו בשמים, וכל החפץ בחיים נמלט לבונקר קרוב כל אימת שיכל, כדי להישאר חי ולא להצטרף למניין המתים ההולך ועולה...

"תנוח דעתך", השיבו הגרי"ז, "הבאתי עמי אתרוג, הוא שמור אצלי, הוא כשר ואפילו מהודר, ולא ניזוק כלל. יש אתרוג!"

בערב חג הסוכות נכנעה פולין. הצבא הגרמני נצר את הפצצותיו הכבדות, קול שאון התותחים נדם. שקט מתוח השתרר בחללה של וורשא, והאנשים החלו לצאת אט אט מחוריהם, בוחנים את פצעייהם ומביטים בהריסות בתיהם. היה זה יום ראשון של שקט מפתיע אחרי שבועות של הפצצות מרעישות, ומנגד - יום של כאב עצום בהתגלות מימדי ההרס והנזק האדיר לבתים ולרכוש. בין הפליטים היהודים בוורשא, נמנה מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל. גם הוא נמלט לכאן בצוק העתים, וגם הוא - ככל אחיו היהודים, יצא בשעות הצהריים של ערב סוכות מהמרתף בו הסתתר. לנגד עיניו נגלו שוד ושבר, מאות יהודים שנרצחו ואיש אפילו לא ידע מתי, נזק אדיר, הרחובות כולם היו עיי חרבות ממש.

כשמוע היהודי את הבשורה הזו, קפץ משמחה ויצא בריקוד. "מה לי חרב ביתי, מה לי נתון בעיצומה של מלחמה אכזרית. אתרוג יש לי, א-ת-ר-ו-ג!", שב ואמר את שם פרי עץ ההדר הנשאף כל כך... כהרף עין, יצא היהודי לרחובה של עיר, עבר בין סוכות היהודים ובישרם כי אצל הרב מבריסק, לא יאומן כי יסופר, יש אתרוג! מי היה מאמין! ואז, שבה ורבתה השמחה בבתי היהודים, הם חשו נחמה בעצם הבשורה, רוח מרעננת שרתה עליהם: הנה, גם בתוך התופת ובעיצומה של האימה, תהיה להם הזכות לברך על האתרוג הנדיר והיקר...

והנה, בתוך התופת, בעיצומה של האימה, נראה מחזה נדיר ומעורר השתאות. בעוד הנכרים עסוקים בבקרת נזקים וברצון לשקם קמעא את בתיהם ההרוסים, הרי שקבוצה גדולה מהיהודים היו עסוקים בדבר אחר לחלוטין. לא פחות ולא יותר, עם צאתם מהבונקרים ולמרות מראות ההרס האיומים שנגלו לעיניהם, איש מהם לא פנה לטפל בביתו או בפצעיו... דבר אחד עמד בראש מעייניהם, בו היו עסוקים. אותם ניצולים אצו רצו בין ההריסות, מחפשים בהתלהבות חלקי דפנות או וילונות שמוטים, ענפים ירקרקים, וקורות

או אז, שב והתרחש מחזה, שבאמת אמרו שמפתיע היה יותר מן הראשון. לאחר חצות ליל, החלו יהודים להתגנב בחשיכה אל חצר הבית בו התאכסן הרב מבריסק. כה עז היה חפצם לברך על האתרוג, כה גדולה היתה שאיפתם לאחוז בידיהם את ארבעת המינים, עד שבאישון ליל, לאחר יום מעייף בו יצאו מהבונקרים, שיקמו חלק מהנזקים, בנו סוכות והכינו את צורכי החג ככל שיכלו - אף אחד מהם לא פנה לישון... אחד אחד, בחושך, בעלטה, יצאו מסוכותיהם, הגיעו לחצרו של הרב, ונעמדו בתור בשורה ארוכה. עוד לפני עלות השחר, כשחושך אפילה שרר למלוא האופק,

המפורסם שלו אני זוכר את ה'חזון איש' שר. זהו השיר היחיד שאני זוכר שהוא שר אותו. מי שלא ראה את ה'חזון איש' שמח בשמחת תורה לא ראה שמחה מימיו... הוא היה אדם צנום, שקט וצנוע, וביום הזה כאילו הפך לאיש אחר.

זכורני שבשנת תש"ט הגיע מן הרב **מבריסק** זצ"ל לבני ברק, וה'חזון איש' זצ"ל ארגן לו אכסניה בישיבת 'תפארת ציון'. אחרי ההקפות הלך ה'חזון איש' כדרכו להשתתף בהקפה אחת בפוניבז', ובשנה ההיא המשיך משם לבקר את הרב מבריסק. בדרכו ליוו אותו כמה בחורים, וביניהם הייתי גם אני. הפגישה ביניהם היתה מעניינת מאד - ה'חזון איש' עמד במרחק שלשה-ארבעה מטרים ואמר לו: "גוט יום טוב!" הבריסקער רב ענה לו: "גוט יום טוב!" הם התבוננו זה בזה במשך עשר דקות, ושוב אמר ה'חזון איש': "גוט יום טוב", והרב מבריסק ענה לו: "גוט יום טוב". לאחר מכן חזר ה'חזון איש' הביתה. כשהגענו לביתו יצא ה'חזון איש' מגדרו והתחיל להרקיד אותנו סביב הבימה, יותר מהר ויותר מהר. לא יכולנו לנשום... הייתי אז ילד בן שנים עשרה וחצי, אני זוכר שחשבתי לעצמי: 'מה הוא כל כך שמח?' והבנתי, כי ככל הנראה הוא התרגש מזה שזכה לראות את הנסיך של שלשלת מלכות התורה שבראשה עמד רבי חיים מוואלוז'ין, והוא שמח על הזכות שלו לזכות לראות את מלכות התורה - מאן מלכי רבנן. הרגשתי שזו היתה נקודת ההתרגשות שלו, ולכן הוא הרקיד אותנו מהר יותר ומהר יותר.

אחר הצהריים הוא שוב עשה ריקוד. באמצע פנה לנוכחים ואמר לכל אחד: "נכון שאתה לא תרקוד אתי, ואתה - בטח לא תרקוד אתי, ואתה ודאי שלא... הספסל הזה ירקוד איתי!". הוא הרים את הספסל הרחב שעליו היה רגיל לשבת וללמוד תוך שהוא כותב חידושי תורה, ונשא אותו על כתפו. פתאום התחיל לרוץ איתו את המדרגות עד הגג שבו היה המנין בימים הנוראים, ורקד עמו בהתלהבות. ספסל שלמדו עליו תורה שנה שלימה ראוי לרקוד איתו!!!

שנים מאוחר יותר נזכרתי באותו ריקוד... ליד וינה נערך סמינר בהשתתפות שבעים משפחות. בין המרצים היו הרב **יגן** זצ"ל ולהבדיל בין חיים לחיים רבי **דן סגל** שליט"א. היינו צריכים ויזה ולא הצלחנו לקבל. לא ידענו מה לעשות. הרב יגן קבע: "נעשה 'כוונות' ונעבור בלי ויזה...". הוא הורה לנהג הגוי להתקדם, והלה עבר את כל הגבולות בלי שאף אחד עצר אותו... הגענו לבית הכנסת של המהר"ל, ושאלנו אם יש שם משהו שהמהר"ל עצמו השתמש בו. הראו לנו סטנדר שעליו הוא למד והתפלל. ההתרגשות היתה גדולה. תפסנו את הסטנדר ורקדנו אתו שלושת רבעי שעה - "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה, צדיק כתמר יפרח...". הרגשנו שאנו רוקדים עם המהר"ל עצמו... באותו רגע נזכרתי בריקוד של ה'חזון איש' עם הספסל שלו. עמל התורה על ספסל שנה שלמה גורם שהספסל הזה יהיה שווה. זה לא סתם עצים, זה ספסל של 'עמל התורה'. יום שמחת תורה חותם את הימים הנוראים הנותנים לנו כוחות וחשק לעבודת ה' למשך כל השנה כולה. [מתוך 'אריה שאג']

עמדו מאות יהודים שרק עיניהם ריצדו בחשיכה, נצצו באפילה הסמיכה. אמנם, הם באמצע מלחמה, אמנם, ימים קשים עוברים עליהם, אך הם מבקשים לזכות לברך על האתרוג! עם עלות השחר, החלו היהודים לעבור אחד אחד אל תוך חדר הרב, מבקשים ללטף במגעם את ארבעת המינים הקדושים, להחזיק בידיהם את הלולב והאתרוג עם ההדס והערבה. בשמחה עצומה עמדו ובירכו 'על נטילת לולב' ו'שהחיינו', וכמעט שיצאו בריקוד משותף על הזכות הכבירה...

בהתבוננות מעמיקה בסיפור המרגש הזה, המופיע בספר 'טללי אורות', נוכל לגלות את האור הבוקע מחג הסוכות. כי הדבר היחיד שיכול להניע יהודים בעיצומה של התופת לשמחה אמיתית, המנוע היחיד שיכול להוביל יהודים פצועים וניזוקים להתמסר לשמוח בסוכות מטות ליפול ובאתרוגים נדירים, הוא רק השמחה שלהם בבוראם, בקשר שלהם עם אביהם שבשמים, בכך שבחג הזה הם מוכיחים את אהבתם אליו בכל נימי נפשם! כי כשיהודי זוכה לקרבת ה' אמיתית, דווקא במצבים קשים הוא קופץ על החיבור שלו עם אביו שבשמים, הוא שש על ההזדמנות לשמוח עם בוראו. ככל שנשמח בחג הזה, ונפנים כי הוא הזמן בו אנו מבטאים מתוך שמחה ואושר את החיבור והקשר שלנו עם אבינו שבשמים, כך באמת נזכה להדק את החיבור שלנו עמו ולהמשיך את הקשר שלנו עמו לכל ימות השנה, מתוך רוב שמחה ואושר! [לקראת שבת מלכתא-הרב קובלסקי]

שמחת תורה

הגה"צ רבי **אריה שכטר** זצ"ל: בחג סוכות מכניס אותנו הקדוש ברוך הוא לתוך ביתו, למקום שבו אף אחד לא יוכל לפגוע בנו, 'ואזבחה באהלו זבחי תרועה' (תהלים כז, ו). אותם ששמרו על עצמם בכל הימים הללו אומר להם הקדוש ברוך הוא: "היה כל כך נפלא אתכם. שחררתי אתכם מכל העוונות, כתבתי אתכם לחיים טובים, שלחתי לכם פיתקא טבא - תישארו איתי עוד יום אחד, יום שמיני עצרת-שמחת תורה, כי קשה עלי פרידתכם. תשמחו איתי שמחה אמיתית ורצינית. ואתם יודעים מה תהיה הסיבה שלכם לשמחה הזו? - הרי כולכם אוהבים את התורה, אני מכיר אתכם שאתם אוהבים אותה כל כך. לא רק אותי אתם אוהבים אלא גם את התורה שלי. תביעו את אהבתכם לתורה, קחו אותה, תנשקו אותה, תרקדו אתה - ותתרוממו". באותה שעה מראה הקדוש ברוך הוא לכל הפמליא של מעלה: "ראו את בני! כל אחד מהם שוכח את כל הצער הפרטי שלו ושמח בשמחת התורה". אלו הם דברי הזוהר שהיו שרים אצל **הגאון מוילנא** ואצל מן ה'**חזון איש**': 'כד יתבין ישראל ועסקין בשמחת התורה' - כשעם ישראל יושבים ועוסקים בשמחת התורה, 'קודשא בריך הוא אומר לפמליא דיליה' - הקדוש ברוך הוא לפמליא שלו: "חזו חזו" - "בואו תראו בני חביבי, ששוכחים את הצרות שלהם ועוסקים בשמחה שלי. בואו תראו כמה הם שמחים איתי!". את השיר הזה בניגון

גליון
מורחבלכל חודש
תשרי תשפ"ג

השגחה פרטית

דברי
התעוררות
וחיזוק
וסיפורי
השגחה
מופלאים
המתרחשים
בימינו

מתוך
"קו השגחה
פרטית"

מכון
שער
הבטחון
פותרים שער לחיים שלווים

חודש תשרי תשפ"ג ♦ עלון מס': 99

השגחה שבועית

החיים שלפני והחיים שאחרי

מתהלך אדם ברחוב, כשפתאום תוקפים אותו ייסורים נוראים. הוא מנסה לקחת אקמול להרגעה, זה לא עוזר. אופטלגין חזק יותר - אך הכאבים עקשניים גם עליו. הוא רואה שהמצב ממש בלתי אפשרי, ומבקש מחבר תרופה מרדימה. הוא לוקח אותה, ואיכשהו הייסורים נגמרים והוא ממשיך לזרום עם החיים.

עוברים שבועיים ושוב אותו הסיפור. כאבים, תרופות, וחור חלילה. בסוף זה נרגע, אבל תמיד נשארת החרדה לקראת הפעם הבאה. מי יודע מתי זה יתקוף אותו שוב. באחת הפעמים הוא פוגש ברופא. זה מגלה מיד מה הבעיה, ונותן לו תרופה שמרפאת הכול מהשורש.

ברוך ה', אנו עומדים בפתחה של שנה חדשה. כולנו בירכנו זה את זה בשנה טובה ומתוקה. פתחנו דף, התחלנו בהתחדשות ובטריות, וכולנו מצפים שיהיה לנו מתוק בחיים. אבל תחושת ההתחדשות מתפוגגת: כאן דחוק בסוכה, פה צפה הבעיה של הילד, כאן חבר פוגע וממלא את הלב במרירות. חשבנו שבבית הכול יהיה מתוק, אבל כשמשוהו מתוק נשפך אחרי הניקיון, איך יכול להיות לנו מתוק בלב. וזה בכל תחום ותחום, ברוחניות ובגשמיות. הימים הראשונים של השנה, עם השאיפות והתקווה, מנופפים לנו מרחוק ולועגים לאכזבה ולשגרה המורטת. מנסים להתמודד, איכשהו לנסות להמתיק את הניסיונות, אבל אז צץ משוהו חדש.

אחים יקרים, יש תרופת פלא! השורש לכל הבעיות יש תרופה שממתיקה לנו את כל החיים, מעניקה כוחות בכל ההתמודדויות, וזאת הקביעות בלימוד הספר "שער הבטחון". היא-היא תרופת הפלא.

בימים אלו יצא לאור הספר "שער הבטחון" כשלצדו פירוש בשפה ברורה ובהירה, והוא מחולק ללימוד יומי. בכל חודשיים מתחילים מחזור חדש. מרגישים צריכים חיזוק? קחו ייטמין שער הבטחון למשך חודשיים. צריכים עוד חיזוק? קחו לעוד חודשיים. עוד ועוד. מעולם לא התלונן אדם על כמות עודפת של ביטחון. תחיו ב'תחזוקה' מושלמת, תמידית, שתמתיק לכם את החיים במשך כל השנה.

שנה טובה ומתוקה!

פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

והריקותי לכם ברכה עד בלי די

יתחילו האנשים לבדוק את אורכם של הבדים, תהיה כאן מהומה גדולה. לכן הוא אומר, אם תפתחו אריג זול כדי לבדוק את אורכו, תחשבו שאולי בזה דייקתי, אבל בסוג היקר קיצרתי. לכן אני ממליץ לפתוח את האריג היקר ביותר, לפרוש אותו לכל אורכו, וכך, כאשר תראו שיש בו שישים מטרים בדיוק, תסיקו קל וחומר שכך הוא בשאר הסוגים של גלילי הבד, ותוכלו לתת בי אמון.

כך אומר הקב"ה: על כל תרי"ג המצוות תקבלו שכר, כל המצוות תשתלמנה לכם, ללא כל ספק. "אין שומע לי ומפסיד". אולם, אין רשות לנסות אותי בעניין זה. אבל מצוות מעשר וצדקה, מצוה שבה אתם מתבקשים לחסר מכספכם, ויחד עם זאת מגיעה הבטחה שתבורכו עד בלי די - בזאת אתם יכולים לנסות אותי! תראו שלא תפסידו, ומזה תוכלו ללמוד אף על שאר המצוות.

בספר יש נוחלין (פרק ב' אות ל') ובספר חסידים (קמ"ד) כתוב: "וזה דבר הנראה לעיניים, שבמקומות שנהגו ונזהרים במעשר כראוי, נתעשרו הרבה ועושרם שמור בידם. והוא בדוק ומנוסה. במקום שאין נזהרים בזה יורדים מנכסיהם". תשעים אחוזים מהכסף הולכים לאבדון, ורק עשרה אחוזים עלובים נותרים אצלם. לעומת זאת, בדוק ומנוסה שמי שנותן - מרוויח. אלו לא רק דברים שקרו אי פעם, אלא מעשים שבכל יום בימינו אנו.

ספר החינוך (מצווה תכ"ד, מצוות לא תנסו) מביא חידוש נפלא בעניין מצווה זאת: ההבטחה לברכת שמים תחול על מי שנותן מעשר, גם אם חלילה יש בידו חטא ועוון. והחטאים לא יעכבו את התועלת והברכה, אם הוא נתן מעשר כראוי! כל כך גדול כוחה של מצוות הצדקה!

ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים, שזוכה לקיים מצוות מעשר וצדקה מכל הלב, ותהא שנת שפע גדול לכל ישראל, אמן.

(מתוך שיעור 270 בשער הבטחון)

מי שזכה ללמוד שער הביטחון בעיון עד לפרק השביעי, כבר השקיע רבות במצוות הביטחון. יש לו ביד כלי מפואר כדי שיקבל את השפע בגשמיות וברוחניות, ומה שנשאר לו לעשות זה לשמור על שלימות הכלי, שהביטחון יהיה חזק ואיתן, לא ייפגם ולא ייסדק.

לכן מזהיר אותנו רבינו, שלא להיות סכל, ולא לאבד בידיים אוצר כה יקר של אמונה וביטחון.

רבינו מביא דוגמה להתבוננות בענין הבטחון את מצוות מעשרות, שה' מבקש שיביאו מעשר (מלאכי ג'): "וּבְחֻנּוּנֵי נָא בְּזֹאת אִם לֹא אֶפְתָּח לָכֶם אֶת אֲרֻבוֹת הַשָּׁמַיִם וְהִרִיקְתִּי לָכֶם בְּרָכָה עַד בְּלִי דִי".

בפרשת ואתחנן למדנו "לא תנסו את ה'". אסור לנסות את הקב"ה, ולבדוק אם כאשר נעשה מצווה מסוימת יגיע לנו שכר כזה או אחר. אנו מצוים לעשות דברים לשם פועלם, כי כך ה' ציווה, בלי לבדוק במונחים של עולם הזה אם זה משתלם או לא. השכר על המצוות מגיע רק בעולם הבא, ועל כך אנו מצוים להאמין בכל לב.

רק על מצווה אחת אומר הנביא בשם ה', ולא רק אומר אלא מבקש, "בחנוני נא". תבחנו ותראו שלא תפסידו שום דבר ממצוות מעשר. להיפך: המצווה הזאת תביא לכם רוב ברכה. לא יחסר לכם מאומה, הפרנסה רק תתרבה ותתרחב ויהיה לכם כל טוב. בן אדם אומר, מגין אביא מעשר? אין לי שום רעיון מהיכן להכניס עוד הכנסות, איך אני יכול לוותר על עשרה אחוזים מהכסף שלי? אומר לו הנביא, זה לא העניין שלך. אתה תביא, ותראה שאתן לך. זה באמת יהיה משהו שמימי. "אפתח לכם את ארובות השמים".

למה הדבר דומה? אומר המגיד מדובנא בספרו "כוכב מיעקב" (הפטרה לשבת הגדול): משל לסוחר בדים שמגיע לשוק ועגלתו עמוסה בגלילי בד. שואלים אותו האנשים, כמה מטר יש בגלילי? והוא אומר להם: כל גליל מכיל שישים מטר בד. אם

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארח ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

חיי יודוך וישבחוך

מספר ר' דוד:

ביום ראשון, בשעה אחת בלילה, אני מקבל טלפון דחוף מיהודי בשם ר' ישראל סלומון. הוא קרוב משפחה שלי, וכמו שהוא מכיר אותי, אני מכיר לפחות חצי מתושבי מאה שערים. עכשיו הוא רוצה להסתייע במידע שיש לי. הוא צריך לדעת עכשיו, ברגע זה, מה מספר הטלפון של יהודי בשם ר' חיים שיחי, המתגורר במאה שערים. "אתה יודע שהוא יושב שבעה בבית שמש על אח שלו", ענית לו. "כן. אני יודע. ראיתי את המודעה ליד הבית שלו. רק שזה עניין של הצלת נפשות".

נתתי לו את המספר, וחיכיתי במתח לשמוע מה הסיפור כאן. ומעשה שהיה כך היה:

בצהרי יום השבת, פרשת ואתחנן, אחרי תפילת שחרית וגם קידוש שנערך לכבוד הולדת בתו של אחד המתפללים, יוצא ר' ישראל סלומון מבית המדרש של חסידי בוהוש במאה שערים, ועושה את דרכו לביתו שברחוב מלכי ישראל. בדרך הוא מבחין בר' מרדכי ולרשטיין, ואליהו מתלווים כמה יהודים. ר' מרדכי לקח על עצמו לסייע בהכנסת אורחים ליהודים מחו"ל שבאים לארץ הקודש. גם הפעם הוא מלווה יהודי אמריקאי חסיד סאטמאר ואת בנו החתן, כאשר בצד, במרחק מה, צועדת גם אשתו של האורח.

ר' מרדכי שמח לפגוש בר' ישראל. הם מברכים זה את זה בשבת שלום, וכאן שואל ר' מרדכי, "ידידי מחו"ל צריך להגיע לרחוב מלכי ישראל. תוכל ללוות אותו?"

"בשמחה", נענה ר' ישראל, הן הוא בדרך לשם.

החסיד האמריקאי נפרד ממיטיבו, וכאן התחיל דו שיח מעניין. "הייתי רוצה לראות איך חיה משפחה של חיי ילדים במאה שערים", הוא אומר לר' ישראל.

"יש כאן הרבה משפחות ברוכות ילדים", הוא אומר, "אתה צריך דווקא שמונה עשרה?"

"אני צריך דווקא חיי", מחזיר האמריקאי כשהוא מדגיש את ה'חיי'. ר' ישראל לא מכיר דיו את האזור, ולכן הוא עוצר אנשים מהשכונה. הוא פונה לכל אחד מהם בשאלה, שאפילו בפורים הם לא נתקלים בה, ומברר, "אתה מכיר פה משפחה של חיי ילדים?"

"דווקא שמונה עשרה?" שואל הנשאל.

"דווקא חיי", מתקן האמריקאי.

"יש פה פרידמן, חשין, קלצקיין". ברוך ה', לא כל כך קשה למצוא משפחות ברוכות באזור, רק שלזה יש ריק' ששה עשר ילדים, לזה שבעה עשר ולזה תשעה עשר. אפילו המספר 19, שמרשים עוד יותר מה-18, לא מעניין אותו. הוא רוצה חיי. בדיוק חיי.

אף אחד לא יודע לענות, והם מתקדמים הלאה. כשהם עומדים ממש בסוף הרחוב, בכיכר השבת, פוגש ר' ישראל בר' עמרם, ממתפללי בית הכנסת שהיה קשור לשמחת הקידוש. "תגיד לי", הוא קורא לעברו, "אתה מכיר משפחה באזור הזה שיש להם חיי ילדים?"

"כן כן. בדיוק מול המקום שבו אתם עומדים עכשיו, ברחוב מאה שערים מספר אחד, יש משפחה שיש להם בדיוק שמונה עשר ילדים".

האמריקאי לא נבהל. "אני רוצה לתת למשפחה של חיי ילדים חיי אלף דולר", הוא גילה לר' ישראל. משפט זה נתן לו כוח להמשיך לעזור. הרי בטוח שלמשפחה ברוכה כזאת יהיה מה לעשות בכסף, ואם הוא יכול לעזור להם באמצעות עלייה במדרגות, הוא יעשה זאת בשמחה. הם עלו מעלה-מעלה, במדרגות הקשות ביותר לעלייה במאה שערים. ורק אחרי שכבשו שישים ושמונה מדרגות, ח"ס עליהם הבורא יתברך והם מצאו את הבית. את הדלת פתח אברך צעיר, שהכניס את האורחים פנימה, ושאל למטרתם.

האמריקאי סיפר, "רציתי לראות בית שמגדלים בו חיי ילדים". אל האברך הצעיר הצטרף עוד אחד, והם סיפרו שהם זכו להיכנס למשפחה הנפלאה הזאת. נשותיהם ילדו למזל טוב, והן באו להורים. השבת הזאת ההורים והילדים שבבית נמצאים בבית שמש בגלל השבעה, ואם האורח רוצה, אפשר לראות את הבית. אבא הוא ראש כולל, ומאז ומעולם הם חיים בדירה בדמי מפתח בגודל שישים וארבעה מטרים. פה גדלו וצמחו בני המשפחה, וכחיים הקטן ביותר הוא בגיל בר מצווה.

כשיצאו האורחים לרחוב, נראה האמריקאי מאוכזב. הוא רצה לראות שמונה עשר ילדים ממש, קטנים ושובבים, ובסוף הוא מגלה בית שקט. אלא שר' ישראל אמר לו, "לא עשית שום תנאי. אמרת שתיתן חיי אלף דולר למשפחה של חיי ילדים, והמשפחה הזאת עונה על הקריטריון שקבעת".

הם המשיכו בדרכם, ר' ישראל לביתו, והאמריקאי עם רעייתו ובנם החתן לאכסנייתם, ונפרדו לחיים ולשלום.

למחרת ביום ראשון, שומע ר' ישראל שהיה פיגוע ברובע, בדרך לכותל המערבי. בין הפצועים היו תייר אמריקאי חרדי כבן חמישים, ובנו - בחור צעיר. משהו מדגדג לו ולא נותן לו מנוח. אמריקאי חרדי ובן בחור. הוא לא בטוח שהוא אינו מכיר את האנשים האלו. הוא כמעט בטוח שכן. הוא מתקשר בבהילות לר' מרדכי ולרשטיין, ואכן החשש מתאמת: זהו אותו חסיד סאטמאר ובנו החתן שהוא פגש אתמול. האיש שהתעקש לראות חיי ילדים כדי לתרום להם חיי אלף דולר. את כל מי שאמר 'שמונה עשרה' הוא תיקן ל'חיי'. חיי... חיי... בשעה אחת בצהריים בשבת הוא הבטיח חיי אלף דולר. שתיים עשרה שעות אחר כך, באחת בלילה, אירע הפיגוע בו נפצע האיש שביקש להיות חיי. ברור לו שיש קשר בין הדברים. זה לא סתם. מצבו של הפצוע קשה מאד. הוא מורדם ומונשם וחייבים להציל אותו.

ר' ישראל יצר קשר עם אנשים בחו"ל, אולי יש כאן איזה עניין של פדיון נפש, ואכן בני המשפחה הבינו שיש כאן עניין של הצלת נפשות. הם מיהרו לגייס בתוך כמה שעות חיי אלף דולר, ובשעת לילה מאוחרת הודיעו שהכסף נמצא. בשלב הזה התקשר אלי ר' ישראל כדי לברר את מספר הטלפון של ר' חיים, למען יקבל חיי אלף דולר לרפואת האורח ובנו שיחיו לאורך ימים טובים.

אשתו של הרב חיים הרימה את הטלפון, ומיד החלה להתפלל לרפואת הפצועים.

התברר כי הכסף מגיע ברגע הנכון ביותר. ר' חיים עומד לחתן את בתו, וכל הגמ"חים בעיר כבר מכירים אותו. אותם חיי אלף דולר ייתנו לו מרווח נשימה, וכה ייתן ה' וכה יוסיף לו רוב שפע וברכה. ביום שהסכום הגיע לידי המשפחה ממאה שערים, האב והבן שוחררו מבית החולים וחזרו לארה"ב. שם ממשיך האב תהליך של שיקום, ומי שברך אבותינו הוא יברך את ר' יהושע צבי בן שרה ובנו החתן ברוך בנדט בן חנה גיטל בעבור שנתנו חיי אלף דולר. בשכר זה הקב"ה יתמלא רחמים עליהם, לרפואתם ולהחיותם, וישלח להם רפואה שלמה במהרה.

מסוכה לבית

מדבר נתנאל פרסברגר מירושלים. בזמן שכולם עובדים עם פטישים ומסמרים, נושאים קורות, מעמידים ודופקים ומשקיעים כל כך הרבה מאמצים במצוות סוכה היקרה, אני רוצה לספר לכם על סגולתה המיוחדת. אבי, ר' בן ציון עליו השלום, עבר את מוראות השואה, שיכל אישה ושישה ילדים, וברחמי ה' הוא התרומם מתוך האפר, נשא אישה ושוב נולדו לו שישה ילדים. היינו משפחה גדולה בתוך דירה קטנטונת בשכונת קטמון בירושלים, ומצוקת הדיור שהורי חוו היתה קשה. לא היו מספיק מרצפות בדירה, הילדים והחפצים מילאו אותה עד אפס מקום וכמעט לא נותר מקום לזח. יום אחד ניגש אבי לרב הצדיק ר' אברהם אנשין זצ"ל, ותינה לפניו את צערו: "ר' אברום", הוא פנה אליו בבקשת עצה, "מה עושים כשאין מקום בבית? ברוך ה' המשפחה גדולה ולא מסתדרים".

ענה לו הרב, "ר' בן ציון, כתוב בתורה 'ויעקב נסע סכותה ויבן לו בית', תבנה סוכה יפה ותראה שגם בית יהיה לך".

אבי הקשיב לעצה בתשומת לב, ואכן קנה דיקטים חזקים ובנה סוכה יפהפיה, רחבת ידיים, מלאה אור ושמחה. מתח מעל הדפנות סדינים לבנים וקישט אותה בתמונות ונוי סוכה. כמה הוא הזיע וכמה התייגע, עד שזכה להעמיד סוכת פאר למשפחתו.

אחרי חג הסוכות ניגשו לאבי כמה יהודים ואמרו לו, "אנחנו רואים שבלי עין הרע התברכת במשפחה גדולה, וזה לא הגיוני לחיות כך, בדירה קטנה כמו שלך. החלטנו שנארגן לך דירה מרווחת בעזרת ה'".

ואכן אותם יהודים צדיקים ערכו התרמה גדולה והשיגו סכום נכבד, ואבינו עבר לדירה מרווחת של ארבעה חדרים בשיכון סאטמאר שבשכונת קטמון. בדירה זו גדלנו, וממנה יצאו כולם לחופתם בשעה טובה ומוצלחת.

חג הסוכות מתקרב. מאחל לכם שתזכו לבנות סוכה בחשק ובשמחה, ותזכו לבנות בתים נאמנים בישראל, שתהיינה הרבה חתונות ודירות מרווחות, ולכל בני ישראל יהיה אור במושבותם.

(מוצי"ש פרשת האזינו תשפ"ב סיפור 7 / מס' סיפור 22360)

רוצים שנה טובה? רוצים לזכות בשפע של ישועות?

המתכון המנצח!

שרבבות מעידים שבזכותו זכו לראות ישועות - - -
קחו שותפות בהפצת אמונה וביטחון,
ותתברכו - בשנה של שפע • שנה של פרנסה • שנה של נחת.
בוא תזכה גם אתה, להפיץ אמונה בכל הארץ
וגם להיושע בישועות פרטיות!

מסלולים לתרומה:

אדבעה אני יודעי
ב-104 ₪ לחודש
קניתם זכות חלוקת עלונים
בארבעה בתי כנסיות ביישוב!
התורם יכול להעביר את שמות כל בני משפחתו לתפילה על ציון בעל 'חובות הלבבות', בערב ראש השנה, בערב יום הכיפורים ובכל ערב ראש חודש.

קדיה נאמנה
ב-180 ₪ לחודש
קניתם זכות חלוקת עלונים בשכונה
שלמה, ובה שבעה בתי כנסיות!
התורם יכול להעביר את שמות כל בני משפחתו לתפילת הרבנים מדי יום, ולתפילה על ציון בעל 'חובות הלבבות', בערב ראש השנה, בערב יום הכיפורים ובכל ערב ראש חודש.

מבקשי אמונה
ב-26 ₪ לחודש
קניתם זכות חלוקת עלונים
בבית כנסת!
התורם יכול להעביר שני שמות לתפילה על ציון בעל 'חובות הלבבות' בכל ערב ראש חודש.

שיתוף נאמן
ב-52 ₪ לחודש
קניתם זכות חלוקת עלונים
בשני בתי כנסיות!
התורם יכול להעביר שני שמות לתפילה על ציון בעל 'חובות הלבבות', בערב ראש השנה, בערב יום הכיפורים ובכל ערב ראש חודש.

אנחנו רוצים להתפלל עליך על ציונו של בעל 'חובות הלבבות'!

אל תחמיצו!!!
להזכרת שמכם על ציון הק' של בעל 'חובות הלבבות'
בערב ראש השנה וביום המסוגל ערב יום הכיפורים

התקשר עכשיו 02-6313-742 א בעמדת דברים פלוס על שם 'השגחה פרטית'

שלושים אחוז יותר

חברי ר' ישראל, הוא סוחר אתרוגים ותיק וידוע. כל שנה הוא פותח את המכירה שלו בבניין המוסדות של הקהילה, סמוך לבית המדרש, ואנשים פוקדים את המכירה במשך כל שעות היום שמעשרת ימי תשובה ועד ערב סוכות סמוך לחג. זה נוח להם, להיכנס אליו אחרי שחרית, מנחה או ערבית. המיקום טוב בשביל כולם, והעסק מכניס פרנסה נאה לר' ישראל.

ר' ישראל מוכר אתרוגים מזן 'אנווע', הידועים בהידורם. אלא שבשנה שעברה עבר משהו על אתרוגים מסוג זה. הגידול לא כל כך הצליח, וכשרי ישראל הגיע לפרדס, הוא גילה שהמצב אינו מרנין. הוא חיפש אתרוגים יפים ונקיים, והתברר שהוא זקוק לזכוכית מגדלת כדי לגלות אותם.

הוא לקח כמה שלקח, ואחרי כמה ימים ניסה שוב את מזלו בכפר חב"ד. השקיע המון יגיעה, זמן ומאמץ, איתור האתרוגים הטובים עלה לו גם ממון רב, ועם הרבה תפילה ותקווה הוא התכוון לפתיחת המכירה.

יום לפני הפתיחה מתקשר אליו ידיד ואומר לו: "אני הולך לפתוח מכירה של אתרוגים מול הבית מדרש. אני

ברח, ואני אקבל בדיוק את המפעל. גם שלום הבית השתפר: אשתי קיבלה בעל חדש, רשע, זה השפיע גם עליה וגם היא התחילה להאזין לשיעורים, שנאמרים בלשון ברורה ועממית שכל אחד יכול להבין, להתחבר ולהפנים, גם הילדים קיבלו אבא רעון, שיש לו יותר זמן אליהם והוא לא מתרחק על כל כוס שנשברת וכדו.

וגם תזכה לישועות!

מצאתי עבודה
במשך חצי שנה חיפשתי עבודה, והנה אך תרמתי 650 ₪ לחפצת העלונים בחמישים בתי כנסיות, ותרך שבוע מצאתי עבודה. כהודאה להש"ת אני תורם שוב, להפצת עלונים בארבעים בתי כנסיות.

אחותי התארסה
לפני פחות מחודש תרמתי להפצת העלונים בבית כנסת באשקלון, בעלות של 26 ₪ לחודש, לזכות אחותי שתמצא את זיווגה בקרוב. זה היה כמה ימים לפני ראש חודש אלול, והתפללו עליה במעמד התפילה בערב ראש חודש על ציונו של בעל החובות הלבבות, בי' באלול כבר חגגנו את מסיבת האירוסין בשעה טובה.

אירסתי את הבת
תרמתי להפצת העלונים בשכונה שלמה ברמת גן ובה שבעה בתי כנסיות, בעלות של 180 ₪ לחודש לזכות בתי שתחיל' שתמצא את זיווגה בקרוב. הפלא הוא שלמחרת היום בו סימתי לשלם את התשלום האחרון, זכים לארס אותה בשעה טובה ומוצלחת.

אני יודע ששום דבר לא

ע"י הפצת אמונה אתה מחיה נפשות!

מספר הרב ישראל אהרן קלצקין שליט"א סיפר לי יהודי: בעבר הייתי בעל חוב של מאות אלפי דולרים. התחלתי להאזין לקו 'השגחה פרטית' ותרך שבועות ספורים חדלתי מלהיות בעל חוב. נדרכתי, ביקשתי ממנו לספר לי: איך זה קרה? הגלית בלונדון? מצאת אוצר? נפלה בחלקך ירושה? והאיש סיפר לי בפשטות: קיימתי את הפסוק 'השליך על ה' יתברך', וכפי שתרגמה זאת אמתא דבי רב: 'קח את כל החבילה וזרוק אותה לקב"ה'. מאד הפכתי להיות פועל במוסד של השי"ת, והחובות שלי עברו אליו. מעתה החובות מהעבר הם חובות של הבוס, שאני רק צריך לטפל בהם טכנית ממילא ירד כל הלחץ, החובות עדיין רשומים בפתקים אבל הם כבר לא שלי, העברתי אותם על שם החברה, ישירות לבוס, המשלתי ושאלתי: וכפיך בחברה, איך אתה משיג את הסכומים לשלם לבעלי החובות (שאינם שלך)? זה פשוט, ענה האיש. הבוס עשיר גדול, אני מדבר אליו, מספר לו מה אני זקוק לשלם והוא מסדר לי הכל, יום אחר יום בדיוק נפלא, לפעמים גם משאר עודף.

זה נשמע פשוט, אמרתי, אבל איך מתקבלים לעבודה אצל הבוס הגדול הזה?
יותר פשוט ממה שאתה חושב, ענה האיש. אני לומד בכל יום בספרי ביטחון, מאזן לשיעורים בענייני ביטחון ומיישם את מה שאני שומע.

תהיתי אם הוא מדבר ברצינות, אך איש שיהי המשיך: לא רק החובות נסתלקו ממני, אלא שבעקבות כך, התפילה שלי הפכה לשיעה של השתפכות הנפש ותענוג עליו של 'התענג על ה', וברכת המחון שלי הפכה לרודה אמיתית מכל הלב, הפכתי לאיש רגוע, שלא ממחר לשום מקום, אני יודע ששום דבר לא

מקווה שזה לא מפריע לך".

"דווקא מפריע לי מאד", ענה ר' ישראל, "השנה עבדתי קשה במיוחד לפני המכירה, ושנינו פונים לאותו ציבור. לא נראה לי שזה הוגן שתופיע כאן בדיוק בתקופה הזאת".

ר' ישראל חשב שתגובתו זו תניא את הידיד מפתחת המכירה, אך לא כן היה. כשהגיע לתפילת שחרית למחרת חשכו עיניו. מולו נפרשו מודעות גדולות המבשרות על פתיחת מכירה חדשה של ארבעה מינים, ובמיוחד של אתרוגים. המכירה המתחרה הפכה למציאות ומשכה אליה קונים רבים. האתרוגים שהוצעו שם היו מזן אחר, יפים, נקיים ומהודרים, ולבו של ר' ישראל נצבט.

אם לא די בכך, אנשי השכונה לא שכחו את ר' ישראל הוותיק. הם היו בוחרים לעצמם אתרוג במכירה המתחרה, ואחר כך נכנסים לר' ישראל שיגיד להם 'מבינות' על האתרוג, על צורת גידולו, נקיותו ויפוי. הוא היה עונה בסבר פנים יפות, אבל בתוכו סער וגעש. הוא עבד כל כך קשה, ובסוף קונים אצל המתחרה שהתנחל לו כאן ללא רשות.

כשהגיע הביתה בערב, הוא הבין שהוא חייב לעשות סוף לדבר הזה. לא ייתכן שהוא יסתובב כל היום בתחושות קשות כל כך, יאכל את עצמו ביום וידיד שינה מעיניו בלילה. ברור שאין זה רצון ה'.

מה אם כן יעשה? הרי ברור שהכול משמים. זהו ניסיון שה' שלח לו, ועליו להתחזק בביטחון. הוא ניגש לארון הספרים, הוציא את הספר חובות הלבבות ופתח בשער הביטחון. למד עשר דקות ועוד שאין שום כוח בעולם שיכול להועיל או להזיק אם לא ברצון הבורא, ושאינן אדם נוגע במוכן לחברו כמלא נימא. אף אחד לא ייקח ממנו מה שמגיע לו, ואם ככה, אין כאן בעצם שום בעיה. שניהם יכולים למכור אתרוגים, ולה' יש די כדי לשלוח שפע גם לו וגם לחברו. האתרוג כנגד הלב, ור' ישראל התאמץ בכל כוחו לנקות את לבו מכל 'בלעטל' של קנאה או של צרות עין, וחגר עצמו באזור של ביטחון, עד ששלוות הבוטח מילאה את כל ישותו.

למחרת, כאשר שוב הגיעו אנשים וביקשו מר' ישראל שיביע את דעתו על אתרוג מהדוכן ממול, הוא אמר להם, "תגידו לאברך שמוכר את האתרוגים שיש לי הרבה ניסיון בתחום, ואם הוא רוצה אוכל לתת לו עצות כדי שיצליח יותר, ולעזור לו בכל מה שיבקש".

אח, איזו שלושה. איזו שמחה. לבורא עולם יש הכול בשביל כולם, ואם כך, למה לריב? נעשה לו נחת, לאבינו שבשמים, והוא יראה אותנו משתפים פעולה ומסייעים זה לזה.

גם ר' ישראל מכר אתרוגים מפעם לפעם. לקוחות פקדו גם את הדוכן שלו, אולם להפתעה הגדולה שחכתה לו במוצאי החג, הוא לא ציפה. אחרי שמחת תורה ישב ר' ישראל ובדק את מאזן הכספים לחודש האחרון. והנה, הפלא ופלא, מתברר שבמכירת האתרוגים השנה הוא הרוויח שלושים אחוז יותר מבכל שנה אחרת!

כאשר הגיע לכפר חב"ד לשלם לבעל הפרדס את חלקו, אמר לו בעל הפרדס: "אני כבר יודע מה אתה הולך לומר לי, שהמכירות לא כל כך הצליחו. הסוחרים סיפרו שהלך קשה השנה".

"דווקא אצלי היה להיפך", חייך ר' ישראל, "הרווחתי שלושים אחוז יותר".

"מה??? בעל הפרדס פער את עיניו בתימהון, "אני כל הזמן שומע על הפסדים. מיהו סיפר על חמישים אחוז פחות, ואיזה בר מזל שיתף אותי בהפסד קטן של רק עשרים אחוז. אבל יותר? אף אחד לא הרוויח השנה יותר מבשנים קודמות. בטח עשית איזה טריק".

ור' ישראל סיפר לו על הטריק. על המתחרה שפלש לתחומו, ועל שער הביטחון שפתח שערים של שפע וברכה, מעל לדרך הטבע. (יום ראשון פרשת וירא תשפ"ב, לילה, אידיש, סיפור 1 / מס' סיפור 24316)

אדם שמח, שמשדל לשמח גם אחרים ולהעלות חיוך על פניהם. בכישרון כמו שלי יש גם סכנה, עלולים לפגוע ולהעליב בלי כוונה, ואכן אני נזהר מאד שזה לא יקרה.

עם כל הזהירות, קרה מה שקרה, ויום אחד במסיבת מרעים, חיקיתי את קולו של אברך, שיש לו קול ייחודי ושונה. השומעים צחקו מהחיקוי המוצלח, וגם אני נהניתי מכל העניין.

בצהריים מספרת לי אשתי שבני הגיע מהשיבה והוא מדבר בקול מוזר. אמרתי לילד שישתה תה. אולי הגרון שלו קצת מודלק, אולי הוא מצונן. שינוח מעט וילך לרופא. אבל בלב ידעתי שכל הדברים האלו לא יעזרו. עשיתי צחוק מיהודי, פגעתי בכבודו של אברך יקר, ומשמים משלמים לי מידה כנגד מידה, במזומן.

זה לא היה לי נעים בכלל, אבל ידעתי שאני חייב לבקש מחילה מהאברך, וכמה שיותר מהר. אם אמשוך את העניין, גם הסבל ימשך, ולכן מיהרתי להשיג את מספר הטלפון שלו ולבקש מחילה.

האברך הצדיק אמר בפה מלא שהוא מוחל בלב שלם. לא עבר זמן רב ואשתי מתקשרת אלי בשמחה, לספר שהתופעה המוזרה נעלמה. הבן חזר לדבר בקולו הרגיל והבריא. (יום שלישי פרשת כי תצא תשפ"ב, בוקר, סיפור מס' 29708)

לא הפסדתי

את הסיפור הבא מספר בחור צעיר. רק לפני זמן קצר הוא נהיה בר מצווה, וכבר יש לו סיפור של גדולים.

באותו יום ארגנו לנו טיול מטעם החיידר, ושעת היציאה המתוכננת היתה תשע וחצי. קרה מה שקרה, ואני התעוררתי רק בעשרה לתשע. אמרתי: לא נורא, אעשה מה שילדים עושים, אתפלל בזריזות ואעלה לאוטובוס. הבעיה היא שאני כבר לא 'קטן', ויש לי כמה מצוות לקיים, כמו כל 'גדולי' שקיבל עליו עול תורה ומצוות. חשבתי שאותו על טבילה במקווה כהכנה לתפילה, אבל לבסוף התגברתי והתחלתי בדבר חשוב זה.

ליד המקווה נמצאת החניה של האוטובוסים. הנחתי שם את התיק של הטיול, וחשבתי להתפלל מהר, אבל עתה משניצחתי קצת את היצר הרע, כבר היה לי יותר כוח להתגבר עליו.

נכנסתי לבית הכנסת, התפללתי כראוי במניין, ורק אחר כך יצאתי לחניה. שם גיליתי שהאוטובוס עם הילדים כבר נסע, ויש רעש והמולה, שוטרים ומשטרה. גילו חפץ חשוד.

הבנתי מיד מה קרה כאן. ניגשתי לשוטר ואמרתי לו שהחפץ החשוד זה התיק שלי. הם שחררו את התיק, הסקרנים התפורו, ואבא של אחד מהילדים בחיידר שהיה שם שאל אותי, "למה לא נסעת לטיול?" אמרתי לו שרציתי מאד לנסוע, אבל קמתי מאוחר ולא הסכמתי לוותר על תפילה במניין, למרות היצר הרע שניסה בכל שלב לקחת ממני את המצווה הזאת.

האבא כל כך התרגש, שהוא אמר לי, "בוא תיכנס לאוטו שלי, ואני אקח אותך להרצליה. אולי בדרך נפגוש את האוטובוס של הטיול".

היה לי לא נעים, אבל הוא שידל אותי שהוא שמח לעשות זאת בשביל בחור בר מצווה שכל כך חשוב לו להתפלל במניין. כשהגענו להרצליה ראינו את הילדים יוצאים מהשיט. "אתה לא תפסיד", אמר לי האבא, "אני אשלם בשבילך על שיט, במיוחד בשבילך".

וכך היה. לא הפסדתי כלום מתפילה במניין. אני חושב שגם אם הייתי מפסיד את הטיול ואת השיט, התפילה במניין חשובה יותר, אבל חשוב לפרסם את הסיפור כדי שידעו שבאמת לא מפסידים כלום מלקיים מצוות כמו שצריך.

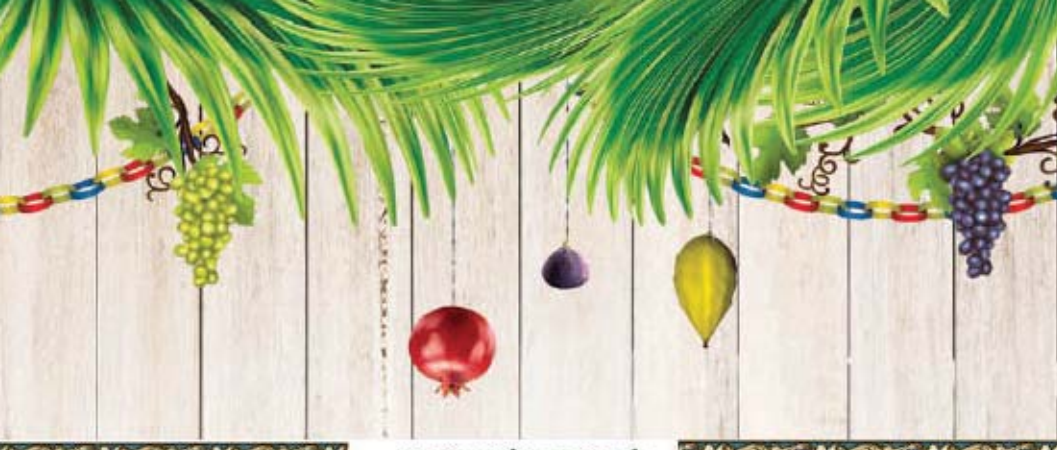
(יום שני פרשת כי תצא תשפ"ב, לילה, אידיש, סיפור 3 / סיפור מס' 30323)

כוחה של קביעות

מדבר יהודי מגבעת שאול. אני עדיין נרגש מכל המעשה שארע במוצאי שבת פרשת ראה עם תושב השכונה, יהודי מבוגר שמתגורר לבדו. לקראת צאת השבת אחזה בו סחרחורת, והוא נאחז בארון

מידה כנגד מידה

מדבר שמואל מקרית גת. קיבלתי מתנת שמים, והיא חוש המור מפותח. אני

לקראת עלון המאה:

המעמד האדיב לחייוק האמונה בכינוס האדיב בחול המועד סוכות

עם אורח הכבוד
המשפיע מליקווד
הגה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א

כמו כן ישאו דברים המשפיעים החשובים
בכו השגחה פרטית:
הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א
הרב דוד קלצקין שליט"א
הרב פינחס שפר שליט"א

בשילוב שירי אמונה והתחזקות ושמחת החג

בירושלים:

יום חמישי
ג' דחזה"ט

באולם בית ישראל
רחוב עזרת תורה 18

בבני ברק:

יום רביעי
ב' דחזה"ט

באולם עטרת
רחוב עזרא 23

סדר המעמד

תפילת מנחה בשעה 17:00

לאחר מכן המעמד האדיב

תפילת מעריב בשעה 19:00

לאחר מכן שמחת בית השואבה בריקודים ומחולות

הספרים בביתו. הוא תפס במדף בחזקה, ולפתע התנתק הארון ממקומו והתמוטט על גבי היהודי. ספרי הקודש נפלו והתפזרו, ובעל הבית בעצמו נשכב על הרצפה מתחת לארון ואיבד את ההכרה. לא ידוע כמה שעות הוא שכב כך, עד שהתעורר וגילה את עצמו מתחת למפולת. הוא ניסה לזחול החוצה אך לא הצליח. הבית נעול, הוא נמצא כאן לבדו, ואף אחד לא יודע על מה שקורה אתו ברגעים אלו. כמה זמן הוא יחזיק מעמד מתחת לארון? מתי ישימו לב להעדרו ויבואו להציל אותו? והאם כשזה יקרה, יהיה את מי להציל?

זמן רב הוא התענה מתחת לארון שקרס, עד ששמע דפיקות על דלת ביתו. הוא התחיל לצעוק בכל הכוח, אבל קולו החלוש לא עבר את מפתן הדלת. בסופו של דבר, בלי קשר לצעקות נפרצה הדלת, ובפתח הופיעו אנשי הצלה ומכבי אש. הם מיהרו להרים את הארון ולפנות את הפצוע. החדר היה חם וחנוק, ומיד אווררו אותו, הגישו לו שתייה, חיברו לו אינפוזיה של נזחלים ופינו אותו לבית חולים. חייו נצלו.

תוך ימים לא רבים הוא התרפא מהטראומה הקשה ושב לאיתנו. פגשתי אותו ושאלתי לשלומי, וכך הוא סיפר לי על כל מה שעבר עליו. "איך לדעתך ידעו אנשי הצלה לפרוץ אלי הביתה?" הוא שאל אותי. "איך באמת?"

"אגיד לך. בוא תראה איזו השגחה פרטית יש כאן. יש לי אחות בארצות הברית. בכל יום ראשון בשעה שלוש בצהריים אנחנו מקיימים שיעור. אני מוסר לה דברי השקפה ומוסר, וכך אנחנו מתחזקים ביחד. זה כבר שש עשרה שנה שאנחנו מקיימים את הקביעות הזאת. לא עבר עלינו יום ראשון בשבוע, מבלי שאתקשר אליה בשעה שלוש בצהריים. גם באותו יום ראשון גורלי, חיכתה אחותי לטלפון שלי. השעה שלוש הגיעה ואני לא התקשרתי אליה. לא יכולתי להתקשר, כי הייתי מתחת להריסות. היא חיכתה וחיכתה, ראתה שהטלפון לא מגיע והתקשרה אלי. שמעתי את הטלפון מצלצל אך לא יכולתי לענות לו. כשראתה שאיני עונה היא התקשרה לכל הבנים שלי. הם התקשרו אלי וגם להם לא ענית. כיוון שכך הם הבינו שמשוה חמור קרה אתי, ומיהרו להזמין את 'הצלה'.

הם הגיעו ממש ברגע האחרון". את כל השתלשלות העניינים שמעתי מבעל המעשה, ונדהמתי לשמוע מה גדול כוחו של שיעור קבוע, להציל ממוות לחיים.

(יום שלישי פרשת כי תצא תשפ"ב, לילה סיפור 3 / סיפור מס' 29728)

שיחת חברים, סוכות תשפ"ב

מדי שבוע מתקיימת בקו שיחת חברים, כדי לשאוב אמונה מסגולות הזמן, ולהאיר את מאורעות החיים באור האמונה וההשקפה הנכונה. בשיחה מלאת חיות ונעימות, עתירת תובנות, עובדות וחיזוקים, משתתפים הרב משה זילברמן שליט"א, ר"מ בישיבת צאנז בנתניה, והרב ישראל זאב ברנשטיין שליט"א, ר"מ בישיבת לעלוז בבית שמש. אליהם מצטרף הרב יוסף מאיר משינסקי שליט"א, מחשובי המשפיעים בעיר בית שמש. ובשיחה בשפת האידיש נשמע גם את הרב אליעזר ניהוז שליט"א, מרבני ק"ק דזשינסקיא.

מבעד לחרכי הסכך

הרב יוסף מאיר משינסקי:

ברצוני להעלות לדין נושא חשוב מאד. פגשתי אברך יקר, והוא התאונן על מצבו הקשה. יש לו כמה עניינים שבהם הוא זקוק לישועה. הוא מתפלל כל כך הרבה, גומר ספרי תהלים בזה אחר זה, אבל שום דבר לא זז. 'חברים שלי מתפללים ומיד רואים ישועה, ואני תקוע. איך אתה מסביר את זה?' הקשבתי לו והשתתפתי בצער. ניסיתי להבין את המהלך שלו, והבנתי שהוא טועה בדבר בסיסי. הגישה שלו לתפילה מגיעה ממקום של מאבק. הוא כאילו אומר: 'יש כאן שני צדדים, מולי עומד הרבוננו של עולם, שאצלו נמצא המפתח לישועה שלי, ואני רוצה להשיג את הישועה. העבודה שלי היא לשכנע אותו לתת לי את זה.'

אולם האמת היא שאני והרבוננו של עולם נמצאים באותו צד. הקב"ה אוהב אותי, הוא אב הרחמן, הוא בצד שלי, אין כאן שום ויכוח. הוא רוצה לתת לי הכול, וכל מה שאני מבקש זה 'הגלה נא ופרוש חביבי עלי את סוכת שלומך', שהאהבה תתגלה לעין.

מה אתם אומרים על זה?

ר' יוסף מאיר מוסיף:

קודם כול שגייד 'מזמור לתודה'. תארו לעצמכם, ילד נכנס הביתה ומתחיל לצעוק על אבא שלו. עונה לו האבא, מה אתה צועק עלי?! למה יש לך טענות?! מה שצריך זה לחשוב: ה' בוודאי רוצה לתת לי, ולא להסתובב עם טענות על הקב"ה.

הרב משה זילברמן מדגיש:

כשאדם קם בבוקר ורואה שהכול אצלו תקין, הוא חושב שזה מובן מאילוי, ולא קולט שעשו לו טובה גדולה בזה שנתנו לו בריאות. לצערנו, לא נדיר לראות יהודי בכיסא גלגלים. כאשר אנשים חלו בקורונה, הם גילו שזה בכלל לא פשוט לנשום. כל הדברים המובנים מאליהם, שהאדם כלל לא חשב לבקש עליהם, הם טובות עצומות, נסים ונפלאות. לפעמים ה' שולח לאדם איזה קושי או חיסרון, והאדם מתפלל ומבקש, ואינו יודע אילו קשיים הוא חוסך לעצמו, בעודו ממשיך לקבל את השפע שקיבל עד עתה.

במדרש מסופר על אדם שרצה להיות עשיר גדול, ואכן נתנו לו עשירות. לבסוף הוא נסע עם כל עושרו באונייה וטבע בים. זה לא היה טוב בשבילו. אם כל מי שמבקש היה נענה מיד, לא היה

צורך ללמוד אמונה. כל העניין של האמונה זה שה' עושה הכול לטובה. בתוך "אנוכי הסתר אסתיר" יש "אנוכי" - אנוכי ה'. בתלמוד ירושלמי כתוב גם שה' מקשיב לכל מילה שלנו, כמו יושב ליד האוזן שלנו ושומע הכול. אם נחיה עם האמונה הזאת, נרגיש כל הזמן ישועות בתפילה.

ר' משה מסביר מדוע צריך לחזק כל כך את העניין:

בספר פרדס צדיקים ראיתי, שהאור המאיר, מתלמידי הבעש"ט, אמר לתלמידו לפני פטירתו: תדע שיגיעו ימים קשים על עם ישראל, ואז אפילו אנשים כמוני וכמוך יצטרכו לערוך חשבון נפש, אם הם מאמינים בלב שלם, או שיש ספקות שה' שומע את התפילות. לך תפרסם זאת בין הבריות, וכשידעו שצדיק כבר חזה את המצב הזה, יראו להתחזק ולחזק זה את זה.

ר' ישראל זאב ברנשטיין מביא רעיון נפלא:

בספר בארות המים מהרה"ק רבי הירש מרימנוב זי"ע, כתוב שאברהם אבינו שאל, איך יוכל להינצל מהיצר הרע ולפרוש מענייני העולם הזה. ענה לו הקב"ה "לך לך מארצך", תלך ותיכנס לסוכה, שם תרים את עיניך, ומבין החרכים שבסכך תראה את השמים ותאמין בי. כעת נשאלת השאלה, למה דווקא דרך הסכך? וכי לא עדיף לעמוד תחת השמים הפרושים מלוא העין ולהתבונן כלפי מעלה?! אלא רמז יש כאן, שהבלי העולם, המאורעות והקשיים, מסתירים את מציאות ה', וזאת בדיוק החכמה: להתבונן דווקא דרך חרכי הסכך, מבעד לקושי ולכאב, וכך להתחזק באמונה בכל המצבים.

ר' יוסף מאיר מתעמק במצוות ניסוך המים:

ראיתי דבר נפלא: בדרך כלל בכל המצוות עושים עסק אחרי המצווה. בחתונה עורכים סעודה אחרי החופה, ובברית - אחרי הברית. ואילו בניסוך המים בחג היו חוגגים ושמחים בהפלגות נוראות כל הלילה, לפני שעשו את המצווה של שאיבת המים מהשילוח. עוד תמיהה יש בעניין שמחת בית השואבה, והיא שבימי המועד יש גם ניסוך היין על הקרבנות, ומזה לא עושים עסק, ואילו מהמים שהם פשוטים וחסרי טעם, דווקא מהם עושים עסק גדול. מדוע?

התשובה לכך מביאה יסוד חשוב ביותר, שמשנה את כל ההסתכלות על החיים. כשמתבוננים לראות על מה היתה השמחה הגדולה בשאיבת המים, הרי שהשמחה היתה על השלב שטרם עשיית המצווה, על זה שה' ציווה אותנו. בברכת המצוות אומרים "אשר קידשנו במצוותיו וציוונו". מה ההדגשה של "וציוונו"? הן יכלו לומר "אשר קידשנו במצוות נטילת לולב"? אלא מדגישים את הזכות בזה שהקב"ה ראה בנו יהודים שראוי לצוות עליהם. זהו אושר מאין כמותו, לקבל

בשורה טובה לעולם הבטחון לימוד בטוח יום יום

הופיע הספר

שער הביטחון

מחובת הלבבות

בהוצאת 'מכון שער הבטחון'

כדפוס נאה ומשובח,
באותיות מאירות עינים
עם ביאור משולב
בשפה צחה ובהירה
עם הלוקה ללימוד יומי
למשך שני חודשים

הספר שיבטיח לך
חיים מאושרים

להשיג בחנויות המובחרות

או בנדירים פלוס - "שער הבטחון"

10 מ חוברות ומעלה ניתן לקבל
בהנחה עם משלוח חינם עד הבית

בחיוג לקו השגחה פרטית:

02-3011300 שלוחה 5-9 לאחר בחירת השפה

את ציווי ה'. לכן גם שמחים במים חסרי טעם,
כי אמנם בקיום מעשה המצווה יש דרגות שונות
בין יהודים. משה רבינו מקיים את המצווה עם
כל הכוונות הנסתרות והעילאיות ומי יעמוד בסוד
קדושים, ואילו יהודי פשוט מקיים את המצווה
ברמה שלו. עם זאת, בכלל של "וציוונו" עומדים
הרב הכי גדול והיהודי הכי פשוט, באותה רמה
של חיוב. כולנו כאחד מצווים. ועל כך השמחה
האינסופית - על קבלת העול, על עצם זה שה'
מצווה אותנו לעשות מצוות ומעשים טובים!

ממשיך ר' יוסף מאיה:

גם מצוות סוכה מורה על מעלה זו, שהרי יש
לעשות את הסוכה מפסולת גורן ויקב דווקא, ולא
מאתרוגים וענבים. סיפר הגה"ח ר' חיים שלום
דייטש, שברוסיה הקומוניסטית היו כמה דרגות
של יהודים. היו המעמיקים והמעיינים בכל דבר,
והיו היהודים הפשוטים. והנה, דווקא הפשוטים
שהתהלכו בתמימות, הם אלו שהחזיקו בחזקה
ביהדות, ונשארו נאמנים בזמנים הקשים ביותר.
זה הכוח של התמימות והאמונה הפשוטה.

ר' ישראל זאב נוקט באותו קו:

כתוב בזוהר, שבסוכה יש הבחינה של אמא
המסוככת על בניה. אביו של השפת אמת ז"ע,
הרה"ק אברהם מרדכי ז"ע, נפטר בצעירותו,
והשפת אמת גדל אצל הסבא - החידושי הרי"ם
ז"ע. יום אחד כשנכנס לסבא הגדול, אמר לו
החידושי הרי"ם: תאמר לאמא שתתקן לך את
הכפתור. החליט השפת אמת שלא להטריח את
אמו, ותיקן בעצמו את הכפתור. כאשר נכנס לסבו
בפעם הבאה, אמר לו החידושי הרי"ם: לא אמא
תיקנה לך את הכפתור. שאל הנכד, איך הסבא
יודע? אמר לו החידושי הרי"ם: בקפוטה שלך
צריך לתקן עוד כמה דברים, לא רק את הכפתור,
וכשאמא לוקחת בגד ליד היא מתקנת הכול!
וזה מוסר השכל שבבילנו. כשיושבים בצילא
דמהימנותא, בסוכה, יושבים בבחינת 'אמא
המסוככת על בניה', ואמא מתקנת הכול. אנחנו
יוצאים מסוכות מתוקנים, כמו שרק אמא אוהבת
מתקנת.

ר' אליעזר ניהוז מבקש להמשיך עם זה הלאה, גם

אחרי החג:

כאשר מנענעים את הלולב הרי פועלים גדולות
ונצורות. בנענוע לצד אחד מונעים טללים רעים
ולצד השני זה מגן מפני מזיקים אחרים, וכך
במשך כל החג אנחנו מנענעים את כל העולם.
"והשיאנו את ברכת מועדיך", אנחנו מבקשים
שהחג ילך עמנו גם אחרי שיסתיים, שנזכור שכל
מצווה וכל תנועה של יהודי מנענעות את העולם,
שניקה אתנו את הסכך ואת השמחה שבניסוך
המים, את האמונה הפשוטה בכל המצבים, ובסוף
החג לא ניפרד מהסוכה, אלא פשוט ניקח אותה
אתנו, להמשיך ולשבת בצלה, בצל האמונה, וכך
נוכל לחיות בשמחה במשך כל השנה.

לעשות יק' מה שאפשר

הרב צבי הרשטיין מבית שמש: משמים נגזר שיתעכב השידוך, ומסובב כל הסיבות סיבב זאת באופן כזה. ברגע שיגיע הזמן המיועד לשידוך, שום דבר לא יעכב אותו. אמנם מדובר כאן במצווה יקרה וחשובה, מצווה הנישואין, הציווי הראשון שציווה ה' אחרי בריאת העולם. בוודאי כמו בכל מצווה, גם במצווה זו יש להשתדל בהשתדלות הגיונית להסיר המפריעים.

הרב מאיר חיים כהן מבית שמש, הרב דוד לייפער מירושלים, הרב ברוך ישראל סעדה מבני ברק והרב יוסף דושינסקי מחיפה: גדולים וצדיקים אמרו, שבשידוכים אין לעשות שום השתדלות, שהרי הקב"ה בכבודו ובעצמו יושב ומזווג זיווגים, ומה שיך לעזור לו. אך אמרו גדולי עולם, שאין להפריע, כביכול. לא לעשות דברים שיכולים לעכב את השידוך. על האדם לעשות כל אשר ביכולתו כדי שמצדו לא יהיה מפריע.

הגדר בזה, אומר לנו הרב משה יפה מירושלים: לעשות רק מה שאפשר, וכמה שאפשר, ותו לא. והשידוך ייגמר מתי שנגזר.

אין יודעים מה הוא בגדר האפשרי? אומר לנו הרב אהרון בייפוס מרכסים כלל גדול: אם הבחור (או הנערה) מכירים בזה שיש להם פגם, ויש להם מוטיבציה לתקן זאת, הרי לנו שזה דבר שצריך להשתדל בזה. ואם רק הסובבים חושבים כך, בוודאי יש להניח להם ואין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו, וימצאו את זיווגם גם כן.

מאידך גיסא כותב לנו הרב יעקב יוסף רזונברג ממודיעין עילית: לפעמים נגזר, שרק אחרי תיקון הפגם יבוא השידוך. על כן כדאי להתייעץ עם אדם גדול.

הרב יהודה גבירצמן מבית שמש: אם הפגם לא ניתן לתיקון, הרי לו שום מה שמשים, כי רק מי שתרצה אותו הריהי המיועדת לו.

הצלקת שהביאה לגמר השידוך

הרב יחיאל פסה ממודיעין עילית והרב ישי מזלומיאן מחולון, מביאים לנו סיפור נורא שהתפרסם בשנים האחרונות, המעיד כי פגם חיצוני אינו בהכרח סיבה לעיכוב השידוך: אל מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, הגיע בחור שתינה את צערו על שידוכו המבושש לבוא. הסיבה לכך היתה צלקת גדולה בפניו. הגר"ח יעץ לבחור, כי בהצעה הבאה, כבר בתחילת הפגישה הראשונה יגלה את 'סיפור הצלקת', כיצד נוצרה הצלקת בפניו. ואכן, בפגישה הקרובה פתח הבחור וסיפר לבחורה המדוברת, כי לפני מספר שנים, בהיותו בירושלים, שמע זעקות שבר מאחת הסמטאות,

יש לי קרוב משפחה שלא הולך לו בשידוכים. רבים תולים את הדבר בפגם חיצוני שעליו לתקן. שאלתי: הרי לכאורה הזיווג הוא משמים. ומה שיש לו פגם חיצוני, האם ניתן לטעון שזה משפיע? או שמה כן צריך להשתדל ולתקן את הפגם הזה? י.כ. ממקסיקו טיטי

שאלה מספר 48

וכשפנה לשם ראה נערה שרצה בבהלה ואחריה רודף מחבל. מיד הוא הדף את המחבל והצליח להפילו ארצה, הנערה הצליחה לברוח, והמחבל תקע סכין בפניו. והי כשמעה את סיפור המעשה, החלה הנערה לבכות... ואמרה לבחור: "כבר כמה שנים שאני תוהה, כיצד אוכל להודות לבחור האלמוני, שכמלאך מן השמים הופיע והציל אותי מיד בן עולה..." ובסייעתא דשמיא השידוך הסתיים ונגמר בכי טוב!... (הובא בספר והערב נא להגרי"א חזני שליטי"א, חלק ג עמוד 33).

הבחור שחיפש נערה אילמת

הרב אברהם אייזנבאך מבית שמש: לאחד מבני ירושלים היתה בת שנמנעה מלדבר. בצר לו פנה אל אחד מצדיקי הדור וביקש ברכה לרפואת בתו, בכדי שתוכל למצוא את זיווגה הראוי. אותו צדיק ענה לאבי הבת, שאין לו צורך לדאוג, ודי לו בזה שהבת יודעת קרוא וכתוב. לימים הגיע מחו"ל בחור חשוב מאוד ובעל מידות טובות, שמטעמי חסידות ופרישות גזר על עצמו שתיקה. הוא חיפש שידוך היתה לו דרישה אחת: שהמיועדת תדע לקרוא ולכתוב. וכך אכן זכתה אותה בת להתחתן ולהקים דורות ישרים ומבורכים, מפארי בני ירושלים. סיפור זה מעיד, שלעמים דווקא הפגם הוא אשר עשוי להוביל לשידוך הנכון.

פגם חיצוני נגד פגם רוחני

הרב מני דרחי מרמת גן מפתיע בתשובה מקורית מאוד: כאשר ההסתכלות היא אם צריכים להשתדל או לא, מחמצים פרט חשוב מאוד. מה שברור הוא שיש כאן פגם המפריע להרבה אנשים. ובוודאי כרצון ה' כן יהיה, ובזמן המיועד ימצא הזיווג. אך מה עם המחשבה על בן הזוג? גם אם הוא יתרצה לשידוך למרות הפגם, הרי ייתכן שזה יפריע לו. מדוע להביא עליו את הדבר הזה? כאשר זאת הגישה, ומתקנים פגם הניתן לתיקון מצד מחשבה על הזולת, בוודאי הדבר יעורר רחמי שמים למהר ולזרז גמר השידוך בשעה טובה.

שאלה לעלון 101

התחזקתי באמונה וביטחון, והחלטתי שאני רוצה להתפרנס רק מידיי של הקב"ה, כפי שאומרים בברכת המזון: "לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלואאתם". לאחרונה, בזמן שהייתי דחוק מאוד, ניגש אלי ידיד הציע סכום כסף כהלואאה, על מנת שאפרע אותה כשירווח לי. התלבטתי מאוד: האם זאת הדקקות לבשר ודם, או שבעצם הוא שליח מאת ה' להביא לי מזוני?

י.ד. מאשדוד

נסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-30-11-300. (לאחר בחירת השפה) | [מ]ן ההקלטה מוגבל ל-3 דקות | במייל T023011300@gmail.com | בקו 02-6599189 תשובות יתקבלו רק עם שם ומלא עיר עם יום ראשון ופרשת נח. שם השואל יכתב בראשי תיבות ושם עיר.

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

נקודה מתוך שיעורו המופלא של הרצה ר' בעריש שנייבאלג שליט"א מתחילים שנה של אמונה

וכאשר חיים בצל ה', הוא נמצא לידנו ועוזר לנו בכל מה שאנחנו צריכים.

מתחילים שנה חדשה. כמה טוב להתחיל את השנה החדשה בסימן של התחזקות. כבר בתחילת הדרך, הצעדים הראשונים שאנו צועדים בשנה זו, יהיו של אמונה וביטחון.

בספר כלי יקר, על הפסוק "הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב" (בראשית ג, טז), הוא כותב כך: היצר הרע דומה בתחילה לחוט של עכביש, ואחר כך לחוט עבה מאוד - "עבותות העגלה". לכך נאמר "הוא ישופך ראש", כי אם יהיה זריז ויצא וילחם ביצרו הרע כבר ב"ראש" - בהתחלה, מיד כשהיצר הרע מגיע אלי, אז "הוא ישופך", כי בנקל יצחו האדם וינתקו מעליו, כאשר ינתק פתיל חוט של עכביש. ע"כ.

גם בנוגע לעניינינו, כאשר מיד בתחילת השנה נתחיל להתחזק, אזי זה יהיה קל מאוד, וכל השנה תימשך מתוך התחזקות באמונה וביטחון ומתוך חיים בצל האמונה.

יעזור ה' ויחדש עלינו שנה טובה ומתוקה, מלאה בחיים של ביטחון, בחיים של אמונה, חיים שאלו של הקב"ה.

בתהילים פרק קט"ז כתוב: "כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא". המעניין הוא, שכמה פסוקים לפניו כתוב: "צרה ויגון אמצא", ורק בפסוק שלאחריו כתוב המשך "ובשם ה' אקרא". הדברים צריכים ביאור, מדוע במקום אחד המשפט נמצא בפסוק אחד, ובמקום אחר המשפט מופלא לשני פסוקים.

אומר בזה הרח"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זצוק"ל: "כוס ישועות אשא" מרמז לניסיון העושה, בעוד "צרה ויגון אמצא" מרמז לניסיון העוני. כאשר אדם נקלע לניסיון העושה, אין לו שאלות ותהיות. הוא מיד יודע שזה מה'. לכן מגיע ברצף אחד: "ובשם ה' אקרא". מאידך גיסא, בניסיון העוני יש שאלות ותהיות, ולכן מתעכבת הקריאה לה'.

זהו כלל גדול באמונה וביטחון: בכל מצב, גם במצב של שפל בניסיון העוני, צריכים מיד להתחזק, וכאשר מתחזקים קוראים אל ה', והי מציל אותנו.

בחג הסוכות אנחנו נכנסים לסוכה תחת צל הסכך, כידוע מהזוהר הק' שהסוכה מרמזת לצילא דמהימנותא, ובתרגום לשפה המדוברת - "צל האמונה". בכניסתנו לסוכה אנחנו מכריזים, שאנחנו עוזבים את כל המצוקות שלנו ונכנסים לחיות תחת צלו של הקב"ה.

הנצחה פרטית

לזכות עידן ישראל בן טרוז אסתר זוגי איריס נועה בת סוליקה ויוצי"ח שיחי

שותפות בכל החיזוקים באמונה בכלל העולמי העגונה פרטית

לזכות שמואל צבי בן יסל קענדל וכל משפחתו, יוסף דב בער בן מלכה וכל משפחתו, פעטיא בת מלכה וכל משפחתה להצלה בכל העניינים, משה בן מלכה

לזיווג הגון במהרה והצלה בכל העניינים.

עלונים ל-40 בתי כנסת

לע"נ הבה"ח מאיר שמעון בן בילחט"א אביהר נלב"ע ב' אלול תשפ"ב

לרפואת תמר בת זוהרה

בעילום שם למציאת דירה בקרוב

לזכות מאיר יהודה בן שיינדל יפה, לזכות יקיר בן לילי לזיווג הגון בקרוב

בעילום שם לזיווג הגון בקרוב

בעילום שם לרפואה שלמה בקרוב

בעילום שם לזרע של קיימא

בעילום שם לזיווג הגון בקרוב

ההצלה בכל מעשי ידיו

בעילום שם לרפואת הנפש והגוף במהרה לכל המשפחה והצלה בכל העניינים מתוך ישוב הדעת ושלווה אמיתית

בעילום שם הצלה בהרחבת הדירה שיעבור הכל ללא כל תקלה ועגמת נפש והצלה ברוחניות ובגשמיות לכל המשפחה

יונתן בן איילה, חוה בת איילה בתיה, לזרע קודש בר קיימא והצלה בכל העניינים

ההצלת התורם ואחותו בקניית ומכירת הדירות

להיושע בדיווג הגון בקרוב עד ר"ח חשון

מאיר בן מרים בונה הצלחה בכל העניינים ולרפואה ולשנה טובה

משה זאב בן דבורה הצלחה בכל העניינים ולרפואה ולשנה טובה

אברהם בן יוסף רחל הצלחה בכל העניינים ולרפואה ולשנה טובה

נתן חיים בן נחמה איידל הצלחה בכל העניינים ולרפואה ולשנה טובה

התחייבתי לתרום ל-30 בתי כנסת

לפרנסה ברווח ובשפע,

וב"ה אחרי הרבה שנים של בעיות הכול הסתדר

קח גם אתה שותפות קבע בהפצת האמונה בעולם

ותוכה להבטחת הזוהר למזכי הרבים: בניים ובני בניים יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק | משלוח בדואר | בעמדות נדרים | מאתחילת חודש | ת.ד. 5475 | פולס על שם | חשבון 57390056 | ירושלים | 'שער הבטחון'

המעניינים להפיק את העלון מוזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מעונה אנושי בין 13:00-15:00

ניתן להשאיר הודעה בלב שעות היעדרות ותוזר אליכם בס"ד

משלוח העלונים יהיה לכל חשולות למופיעים 250 עלונים ומעלה

בבזמתי. נקודות חלוקה 20 אלו עלונים במחיר משלוח בלבד

מייל לעליות סיפורים: A023011902@GMAIL.COM

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית לקבלת העלון במייל ל- B023011300@GMAIL.COM

פניני בינת לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

במעלת השמחה וסגולותיה

אפשר להגיע לשמחה, כנאמר "אור זרע לצדיק, ולישרי לב שמחה" (תהילים צז, יא), החטאים מביאים לאדם פגמים המעקמים את הבינה שלו, וכך האדם כבד ולא טוב לו, אבל לאחר מחילה וכפרה האדם נמצא ב- 'ישרות הלב', ללא חטא ובלי עקמומיות בליבו, וכך אפשר להגיע לשמחה אמיתית. לכן צריכים לנצל את חג הסוכות המגיע לאחר הימים הנוראים, וע"י ישרות הלב הזו להגיע לשמחה.

בנוסף, אדם יכול להגיע לשמחה כאשר הוא יודע שהעולם הזה הוא עראי, וכל מה שאנחנו עובדים ומשתדלים ומתפרנסים זה לצורך עבודת ה', ומה שקצוב לאדם הוא יקבל, וגם אם הוא יעבוד שעות נוספות ויתאמץ, הוא לא ירויח אגורה יותר, וכיצד הדברים קשורים לחג הסוכות? מצווה התורה על האדם לעזוב את ביתו היקר והמרוהט, וללכת לדירת עראי -

סוכה, עם ארבע דפנות וסכך פשוט מעל, וכך האדם נמצא מחוץ לביתו ועוזב את כל הרכוש, ואם הוא יתבונן בחברים שסביבו, כולם באותו המצב, אולי הסוכה שלהם יותר גדולה ומקושטת, אבל זה אותו הרעיון וכולם שווים.

בחג הסוכות אין עשיר ואין עני. עשיר שבמקום סכך ישים קיר מבטון או מזהב, לא יוצא ידי חובה, אלא רק בסכך דליל וזול שרואים דרכו את השמש והלבנה, לרמז לנו שבחג הסוכות אנחנו עוזבים את העולם הזה וכל הרכוש. אמנם יש מצווה לנאות את הסוכה, אבל לא מצוי שאנשים יטרחו ויעמלו להוציא את כל רכושם והריהוט היקר מבתם אל הסוכה, שהרי זה בסך הכל עראי לשבעה ימים.

כך צריך האדם לחיות בעולם הזה, בהרגשה שכל העולם הזה הוא פרוזדור, שבעים או שמונים שנה של עראי, בהם אנחנו מכינים את עצמנו לטרקלין, שהוא העולם שכולו טוב, ואם נחיה בהרגשה כזו, ממילא אין שום דאגה כי אנחנו לא רודפים אחרי דבר, וכל הזמן אפשר להיות באושר

ושמחה, מודים על כל מה שברשותנו לצורך עבודת ה', ולא מרגישים שום חוסר, וכך מגיעים לאושר וסיפוק.

אם נעמיק יותר, אומרת התורה "וְשִׂמְחַתְּ בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים כו, יא), בשביל מה צריך את סיום הפסוק, די היה לומר "וְשִׂמְחַתְּ בְּכָל הַטּוֹב", ומכך האדם מבין שצריך לשמוח בכל הטוב, אלא שהתורה מלמדת מה צריך כדי לשמוח ולהרגיש שבאמת הכל טוב. בודאי שיש גם רע וקושי בעולם, אבל אם האדם ידע שהכל "נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ", שכל מה שקורה ויקרה איתנו בעולם הזה, את הכל ה' נתן, ואף אחד לא מפריע ומציק, ואין מי שיכול לעשות רע לאדם, אלא הכל מה', "אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ", רק כך אפשר להיות ברוגע ושלמות הנפש. אבל כל עוד האדם חושב, 'זה נתן וההוא לקח ואני עושה',

דוע שהמצווה המרכזית של חג הסוכות זו השמחה, שנאמר "וְשִׂמְחַתְּ בְּחַגְּךָ (סוכות), וְהֵייתָ אֶךְ שִׂמְחָה" (דברים טז), ומסופר שפעם שאל הגאון מוילנא את תלמידיו, איזוהי המצווה הקשה ביותר בתורה? וכל אחד מן התלמידים ניסה ואמר מצווה, כגון שמירת שבת או תפילין וכו', אמר להם הגאון מוילנא, המצווה הקשה ביותר היא השמחה בחג הסוכות, משום שצריך להיות שמח בכל שבעת ימי חג הסוכות בכל שעות היממה.

צריך לדעת כיצד לעבוד על מידת השמחה, כמו שכותב הרמב"ם, שהשמחה עבודה גדולה היא, היא לא באה מאליה. אומר הגאון מוילנא, לפני חג הסוכות כולם יוצאים לשווקים ומחפשים ארבעת המינים, ולעיתים משקיעים שעות רבות בשביל לבדקם, אבל רוב מה שמתעכבים ובודקים זה רק בהידורים, שמהתורה רוב המינים כשרים, ועם ישראל הקדושים חפצים להדר ולהדר, אבל מצוות השמחה היא מדאורייתא, האם גם על כך אנו מתעכבים. זו הארה מאוד נוקבת וחודרת, האם מישוה פעם בדק עצמו והתבונן כמה ואיך הוא שמח בחג הסוכות?

עלינו להפנים, השמחה היא לא רק מעלה, השמחה אצל היהודי היא המהות, היא יכולה להפוך את האדם למשהו אחר לגמרי, בספרים הקדושים יש אריכות רבה על מעלת השמחה ומה היא פועלת באדם. כתוב בספר 'בעל התניא', אדם שנמצא בשמחה אמיתית, בכל השנה ולא דוקא בחג הסוכות, שום דין לא יכול לשלוט עליו, אין עליו גזירה ושום דבר רע, ומעין זה כותב רבי נחמן מברסלב, שע"י מחיאת כף וריקודים מתבטלים כל הדינים, מפליא מה יכולה השמחה לעשות.

למעשה השמחה בחג הסוכות לא מוגבלת רק לחג עצמו, כותב הפלא יועץ (ערך סוכות) שמי שיעבוד ויחדיר לעצמו שמחה אמיתית בחג הזה, וילמד מה זו שמחה, היא תלווה אותו לכל השנה, הוא יהיה שמח בכל השנה, וזו למעשה עבודת ה' האמיתית,

המהות האדם היא להיות שמח בחייו ובהנהגת הבורא איתו. לעיתים רואים אנשים, שכבר ממראה פניהם אפשר לזהות שהם לא שמחים, ולא מדובר באנשים ריקים, אלא באנשים יודעי ספר הקובעים עיתים לתורה, אך מסתכלים בפניהם ורואים - זה לא זה, חסרה להם השמחה, ונסה להביא עצות שונות מה יכול להביא את האדם לשמחה אמיתית.

בתחילה יש לשאול למה הציווי להיות בשמחה הוא דווקא בחג הסוכות. מה עם פסח ושבעות ושאר השנה, אומר האדמו"ר מגור, לאחר שעברנו את יום הכיפורים וזכינו לכפרה מוחלטת, יכולים אנו להיות בשמחה, כי מי שהוא חס ושלום בעל עבירה, בתוך תוכו יש דינים ואין הוא יכול להיות שמח, ולכן דוקא לאחר שעברנו את הימים הנוראים בשלום ואנו נקיים,

**אם האדם ידע שהכל
"נתן לך ה' אלקיך", שכל
מה שקורה ויקרה איתנו
בעולם הזה, את הכל ה'
נתן, ואף אחד לא מפריע
ומציק, ואין מי שיכול
לעשות רע לאדם, אלא
הכל מה', כך אפשר להיות
ברוגע ושלמות הנפש**

המשך
בעמוד 4 >>

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות	לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	לע"נ אברהם בן עזיזא ז"ל	לע"נ שאלו חי בן מרים ז"ל	לע"נ רחל בת שולמית סלחה ע"ה
	19:32	18:51	17:41				

החייל שנמלט

'אכן נודע הדבר', אורו עיניו של הרבי וחיוכו התרחב באחת, 'האור המיוחד הזורע על פניך, האור של גן עדן הזורח ממצחך, הוא בעקבות השמחה הרבה, תוצאה מהשמחה הרבה שהיית נתון בה לאור קיום המצוה. המצוה עצמה היא רבת זכויות, אך השמחה שלך והריקוד שרקדת בעטיה - אלה הכפילו את גדלות המצוה עשרות מונים, ובזכותם זכית לאור המיוחד הזורח על פניך.' הרבי סיים את דבריו, ולחץ בחמימות את ידיו של החייל לפני פרידתם.

לחסידי הרבים ששהו במקום נותרה ההבנה, כי את זכות המצוה עצמה, ניתן להכפיל עשרות מונים בעשייתה בשמחה ובטוב לבב! מצוות חג הסוכות, נועדו בראש ובראשונה לחדד בנו ובמחשבתנו את ההבנה וההפנמה, שלהיות יהודי המקיים מצוות, זו סיבה מספקת להיות בשמחה, להיות מאושר, להודות לבורא עולם על הזכות היקרה. נכון, אין את התנאים הגשמיים המיטיבים, נכון, אין לנו את ההרגלים שהורגלנו אליהם, אבל אנחנו מקיימים רצון השם, נכנסים באוהלו של הקדוש ברוך הוא, וברוך הוא וברוך שמו שבראנו לכבודו!

סוכות הוא זמן שמחנתנו לא מכיוון שיש בו את כל הצרכים הגשמיים שלנו, אלא ההיפך - דווקא בגלל מה שאין בו... כי הזכות לשמוח לא נתונה רק למי שיושב

בית מדרשו של הרה"ק בעל ה'סוד העבודה' מסלונים, רבי אברהם ויינברג זי"ע, נראתה דמות בלתי שגרתית. חייל רוסי, עטוי מדי הצבא האדום וחמוש בנשק חדשני, נקלע לבית המדרש לתפילת ערבית שגרתית. דמות החייל התמיר והחסון ריתקה אליה את הילדים, ולא פחות מכך - הפתיעה את המבוגרים... דמותו של חייל בבית המדרש לא היתה מחזה נפוץ ברוסיה. יהודים שהפכו לחיילי הצאר, שכחו עד מהרה היכן ממוקם בית המדרש... לפיכך היתה הפליאה גדולה ורבה כל כך.

הפליאה התעצמה שבעתיים כאשר הרבי, בעל ה'סוד העבודה' פתח לפתע את דלת חדרו והזמין את החייל האלמוני להיכנס אליו... עתה, היו החסידים מסוקרנים ממש, והביטו בעיניים נדהמות על המתרחש - הרבי קרא אליו את החייל בחביבות רבה, הזמינו לשבת לצידו בפנים מאירות, וקירב אותו מאוד. אחרי ששוחח עמו בידידות דקות ספורות, שאל הרבי בנחת: 'אני רואה על פניך אור ייחודי, אור של עולם הבא המשתקף על מצחך. אמור נא לי, האם עשית איזו מצוה נדירה? אולי הצלת נפש מישראל? איך זכית לאור כה גדול על פניך היהודיות?'

החייל נבוכ, הרהר דקות ספורות, חיפש בירכתי מוחו, אך לא זכר דבר. הוא לא זוכר מצוה מיוחדת שקיים, מעבר למצוות השגרתיות והיומיומיות. לא, הוא בשום אופן לא מצליח להיזכר... אך הרבי לא ויתר: 'זה פשוט לא יתכן אחרת. יש עליך אור מהעולם העליון, אור לא מצוי, אור ייחודי זורח ונוצץ. בוודאי שעשית מצוה מיוחדת, או קיימת מצוה באופן של מסירות נפש. אמור נא לי, איזו מצוה קיימת? החייל שב וחיטט בזכרונו, לבסוף ניצת בו זיק של זכרון רחוק, וכך הוא סיפר:

אני זוכר, שלפני קרוב לשנה, היה זה בערב חג הסוכות, קיבלתי תורנות שמירה במוצב מרוחק, תורנות של שתיים עשרה שעות - מחצות היום ועד חצות הלילה. הקור היה עז, הכפור חדר לעצמות, אך מעייני היו נתונים במקום אחר לגמרי... החייל נשם עמוקות והמשיך: ידעתי שבאותו ערב יחול חג הסוכות, וידעתי שבעיירה הסמוכה למוצב - ישנן סוכות כשרות בהן אוכל לקיים את מצות אכילת 'כזית' בסוכה בלילה הראשון של החג. אך עם זאת - העובדה כי עליי להיות בתורנות באותו לילה עד חצות הלילה, החדירה בי את ההכרה כי לא אוכל לקיים את המצוה, שכן אינני יכול לעזוב את השמירה, ובאם אברח לסוכה לפני תום התורנות - אני מסתכן בגזר דין מוות בבית משפט צבאי...'

החייל קינח דמעה סוררת והמשיך לספר על לבטיו באותה שעה, לא ידעתי את נפשי ממתח וחרדה. מחד גיסא - הסוכה כה קרובה, אני יכול להגיע אליה ולקיים את המצוה די בקלות. אך מאידך גיסא - אני מסתכן בנפשי אם אברח מהתורנות, ולמעשה - אכילת 'כזית' בסוכה בלילה החג מסכנת את חיי. הייתי במבוכה רבה, לא ידעתי מה להחליט... לבסוף החלטתי שמצות סוכה שווה כל מחיר. מבעוד מועד ניסיתי לעקוב מתי אין מעקב אחרי השומרים, ואף הותרתי את מעילי תלוי בעמדה - שיחשבו שאני שם...'

בשעה אחת עשרה וחצי בלילה, עזבתי את עמדת השמירה, ואצתי-רצתי אל הסוכה. קידשתי על היין, בירכתי 'לישב בסוכה' בהתלהבות רבה, ואכלתי 'כזית' בדבקות. בשלוש דקות לשתיים עשרה כבר הייתי בחזרה בעמדת השמירה, רגע לפני שיבוא מחליפי, שלא יגלה חלילה שנעלמתי לזמן מה... סיים החייל את סיפורו בהתלהבות ומבוכה גם יחד, ושאל: 'אולי למצוה הזאת שקיימתי במסירות נפש מכוון הרבי?'

'זו מצוה כבירה שנקנתה במסירות נפש', אמר הרבי בהתלהבות ובהערכה, 'מצוה רבת זכות ויקרת ערך, אך עדיין היא לבדה לא מסבירה את האור הייחודי הזורח עליך, את העובדה שזכית באור כה יקר מהעולמות העליונים. אמור נא לי, מה עשית אחר כך? מה עשית כששבת לעמדת השמירה?'. 'אה', השיב החייל בפשטות, 'לא שום דבר מיוחד... שמחתי על שזכיתי לקיים את המצוה, ורקדתי באושר בתוככי המוצב הצבאי. פשוט רקדתי בכל הכח ובכל העוצמה, שמח ומאושר שזכיתי לקיים את המצוה למרות כל הקשיים וההפרעות... באמת הרגשתי אז מאושר מאוד', אמר החייל בהתרגשות, 'עד שרקדתי ונדמה בעיניי כאילו כל המוצב כולו רוקד עמי יחדיו...'

'זו מצוה כבירה שנקנתה במסירות נפש', אמר הרבי בהתלהבות ובהערכה... 'אך עדיין היא לבדה לא מסבירה את האור הייחודי הזורח עליך, את העובדה שזכית באור כה יקר מהעולמות העליונים'

בסלון מהודר, אלא גם למי שמסתכן ורץ לתפוס ברבע שעה 'כזית' חלה בליל החג, האושר והשמחה שלו - זו הזכות הגדולה והכבירה, זו הזכות האמיתית, ולכך יכול לזכות האדם בימי חג הסוכות הקדושים הללו.

אדם המשנה את הרגליו וחי בתנאים שבורא עולם זימן עבורו, מגלה את השמחה האמיתית, את השמחה שאינה תלויה בדבר. חג הסוכות מגלה כי האושר אינו עניין של כסאות ונוחות, מיוזג אויר ונברשות, מרווח ישיבה ושולחנות ערוכים. חג הסוכות - כל מהותו זועקת השתחררות מההרגלים, שבירת השעבוד לתנאי החיים, הכנעת פינוקי הלב לטובת חיי הרוח, ואלה יוצרים שמחה אמיתית ופנימית! לכן הוכתר חג הסוכות כ'זמן שמחנתו', כי מהותו של החג ומצוותיו וכל עיקרו, זועקים שמחה. לא בגלל משהו שקרה בעבר, אלא בגלל משהו שקורה בהווה.

בכל שנה ושנה, התאריך ט"ו בתשרי תופס אותנו שמחים ומאושרים. אנו שמחים בחג הסוכות לא כי שמחנו בו בעבר, אלא כי היום, וגם בשנה שעברה וגם בשנה הבאה - אנו מלאים שמחה בחג הזה, וזאת בזכות שאנו זוכים לצאת בימים אלו מהרגלי החיים שלנו, מבינים ומפנימים שאין בינם לבין אושר אמיתי שום קשר, מצוות חג הסוכות מייצגת דרך, השקפת עולם: שהחיים ותנאיהם הם בעצם מחסום מפני שמחה אמיתית, ההרגלים שלנו מונעים מאיתנו אושר אמיתי על עצם היותנו יהודים, ורק ההשתחררות מהם תביא אותנו אל האושר והשמחה האמיתיים והבלעדיים!

הרב אשר קובלסקי שליט"א

לע"נ
יהודית בת ריחנה
ע"ה

לע"נ
אברהם אבהרון
בן גינינה ז"ל

לע"נ
רפאל פואה
בן רוזה ז"ל

לע"נ
בנימין בן טאוס
ז"ל

לע"נ
אסתר בת חנה
ז"ל

לע"נ
הרבנית חסיה
ליליאן בת
סוליקה ע"ה

לע"נ
אברהם בן שמחה
ז"ל

לארח או להתארח?

יכול האדם לשאול את עצמו, כיצד יתכן שבמצוות סוכה החשובה, אנחנו מקלים על עצמנו בבניית הסוכה, אם זה בסכך, שדי שיהיה רוב צל (שלא כמו תקרה יצוקה), ואם זה בשתי דפנות וטפת, שדי להם שבביל שהסוכה תהיה כשרה, ואין צורך בארבע קירות חזקים מבטון, כיצד בונים אנו סוכה דלה שכזו לכבודו של הקב"ה?

הדברים יובנו עפ"י משל לאיש פשוט שהתגורר בקצה היער. יום אחד נקשו על דלתו אנשי ארמון המלוכה, והודיעו לו שהמלך מתכוון לצאת למסע ציד ביער הסמוך, ושעליו להתכונן לאפשרות שהמלך ירצה לנפוש מעט ולנוח, ולכן יסור לבית הקרוב ביותר, שהוא ביתו של האיש הפשוט, ולכן הם מבקשים שיכין את הבית כראוי. ואכן האיש ורעייתו הבריכו וצחצחו את הבית, שמרו מכל משמר מכל לכלוך, צבעו את הקירות וחידשו את הבית ככל שידם משגת.

המלך אכן הגיע ונכנס לביתם, התרשם מכל מה שעשו לכבודו, והבין שמדובר באנשים פשוטים מאוד שהשקיעו את כל כוחם במטרה לכבדו. ישב המלך לנוח, ולאחר מכן שתה משקה חם וטעם ממיני המאפה שהכינה הגברת. לפני שהמשיך בדרכו, הזמין מהלך את השניים לבקר בארמונו בכל עת שיחפצו. לאחר תקופה נסעו השניים לבקר בארמון המלך, יצאו לדרך והגיעו לארמון עייפים מהדרך המפרכת, ונכנסו פנימה עם מלוכלכים ומיזועים, עם הבגדים המרופטים מהדרך.

מדוע בפעם הראשונה הם התכוננו מאוד, ובשנייה נכנסו כמו שהם? התשובה היא שבפעם הראשונה הם אירחו את המלך בביתם. כשאדם מכניס את המלך לביתו, הוא צריך להתכונן כראוי, שהרי אי אפשר לקבל את המלך בתוך צריף עלוב. אבל כשהאדם הוא אורח הכבוד של המלך, הוא לא אמור להתכונן. כל מה שצריך לעשות זה פשוט להיכנס לארמון.

זהו ההבדל בין פסח לסוכות. בפסח אנחנו מארחים את מלך מלכי המלכים בליל הסדר, וצריכים להתכונן כראוי, אבל בסוכות נכנסים אנו להתארח בסוכה - צילא דמהימנותא, הלא היא ארמונו של המלך, לשם יכול כל אחד להיכנס כמו שהוא, וגם אם האדם לא התכונן כלל, הוא עדיין יכול להיכנס ולהתקבל כאורח החשוב והאהוב ביותר. מכך נבין את משמעות חג הסוכות, בו אנחנו פשוט נכנסים בכל גופנו לארמונו של המלך, ושואבים קדושה ואמונה מצילה של השכינה הקדושה לכל השנה.

מצווה ששווה יהלומים

יהודי יקר ממנהטן גר בבנין בן עשרים קומות, החליט לבנות לעצמו סוכה בקרקע באחת מפנינות הבניין. לאחר שטרח רבות בהקמת הסוכה, הופיעו פקחי העירייה והודיעו: "אתה מקבל קנס כספי גבוה, בגין העמדת מבנה לא-חוקי בשטח ציבורי, ועליך לסלקו לאלתר שכן הוא מהווה מטריד לדיירי הבנין...". האיש פרק בדמעות את הסוכה, והתחיל לתהות היכן יבנה סוכה?

האפשרות היחידה שנותרה, היתה לבנות סוכה בגג הבנין. היהודי פנה אפוא לגוי שגר בקומה העשרים. "ראה נא - השיב הגוי - אני איש עסקים המתעסק בהשכרת דירות ונכסים. אני מוכן להשכיר לך את הגג כולו למשך ימי החג, תמורת שבע מאות דולר!". החליט היהודי בליבו, אם עבור מצווה יקרה זו עלי לשלם ממיטב כספי, אעשה זו בשמחה! הוסיף הגוי ואמר, "כאיש עסקים שקול, אדרוש חוזה שכירות רשמי אצל עורך דין מוסמך...". בלית ברירה שילם היהודי לעורך דין עבור החוזה, וגם כאן חיזק את לבו - ממצווה לא מפסידים לעולם, אם נאלצתי להוציא סכומים רבים עבור מצות הסוכה, בודאי שזהו נסיון משמים ובו אעמוד.

לאחר שקיבל את מפתח הגג, הבחין בשקית ובתוכה חבילה, שהוטמנה מתחת לערימת ברזלים גבוהה, בתוכה צינור ברזל. פתח היהודי את החבילה, ונדהם לגלות אבני יהלומים גדולים ונוצצים המוחבאים בחבילה! בתור יהודי טוב וישר, הוא מיהר למסרם ולדווח על כך בתחנת המשטרה. חג הסוכות עבר על היהודי שלנו בהתרוממות רוח ובשמחה, כשהוא תוהה - מה יהיה עם היהלומים שמצא? במוצאי שמחת תורה, מתקבלת שיחת טלפון בביתו. על הקו היה פקיד המשטרה. "האבנים היקרות שמצאת נגנבו מסוחר יהלומים (נכרי) שמת ערירי. החוק במדינתו קובע, שאם מאבד האבידה איננו חי, משיב האבידה זוכה בה, ולכן תוכן החבילה שלך כדיון...".

דבר הזכייה ביהלומים ששויים הון רב, הגיע לאוזנו של בעל הגג, שמיהר לפנות אל היהודי ותבע לקבל לידי את היהלומים, "הלא מצאתם ברשותי, ואני זכיתי בהם!". היהודי סירב לקבל את טענותיו של הגוי, ומשכך תבעו הגוי לבית המשפט. פנה השופט אל הנתבע היהודי ושאל, מה יש לו לומר להגנתו, ענה היהודי: "לא רק שהיתה לי רשות להכנס לגג, הוא השכיר לי את הגג מאותו היום...". הראה היהודי לשופט את חוזה השכירות, ובזכותו פסק השופט להשאיר את היהלומים אצל היהודי. ממצווה לא מפסידים לעולם!

(אחת שאלתי 2, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

התורה - טל או מטר?

בפרשת השבוע אומרת התורה לעם ישראל, "יערף כַּמְטֵר לְקָחִי, תִּגַּל פֶּטַל אֶמְרָתִי" (דברים לב, ב), "לְקָחִי" זו התורה הקדושה, שנאמר: "כִּי לְקַח טוֹב נִתְּתִי לָכֶם, תּוֹרָתִי אֶל תַּעֲזֹבוּ" (משלי ד, ב), וכך מפרש הגאון מוילנא את הפסוק שלפנינו (אבן שלמה פ"א): התורה דומה לגשם, שכן בכוחה להצמיח מה שיש באדם. אם יש בו מידות טובות ורצון לשפר מידותיו - מצמיחה התורה את מידותיו ומשפרת אותן יותר, אך אם יש לו מידות רעות חלילה, קורה ההיפך - התורה מגדלת ומטפחת את מידותיו הרעות ומכניסה בו ערמומיות - "קוץ ודרדר תצמיח לך".

וצריך להבין, מדוע בתחילת הפסוק נאמר על המטר לשון "יערף", ובסופו "תגל"? עריפה היא מלאכה קשה, הדורשת עבודה מאמצת וכרוכה בייסורים. אדם לא רואה את הטוב שבגשם מיד עם ירידתו. הגשם אינו נוח לבני אדם, הרוטנים מהמטר המרטיב אותם ומפסיד את רכושם ומעשיהם, אולם לאחר שהגשם ירד - אין טוב ממנו לעולם. כשאין גשם - אין מים ואין קיום לעולם, ובסופו של דבר המטר מביא שמחה, וזו הלשון: "תגל".

כן הוא בדברי תורה. בתחילה הלימוד קשה, בפרט כאשר אדם בתחילת הדרך ומחשבתו אינה מטהרת, וכיצד יחוש בטעמה הערב של התורה? בשלב הזה, לימוד התורה הוא בבחינת "יערף כַּמְטֵר", שגם ממנו בני אדם אינם נהנים בהתחלה, ורק כאשר אדם ממשיך ללמוד עוד ועוד, ובד בבד מקדש ומטהר את מחשבתו, אז הוא מתחיל להרגיש את העונג והמתקנות שבתורה, כמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים יט, א): "וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת צוּפִים", ולכך צריך לעמול ולהתיישר על התורה, וכך יוכל האדם לזכות בה ולהנות ממנה ומפירותיה!

לכן אמרה התורה בפרשתינו, כדי להגיע ל"תגל פֶּטַל" יש תנאי קודם: "יערף כַּמְטֵר". רק מתוך הקושי - אדם זוכה להכיר כמה טובה היא, כך אומר דוד המלך (תהלים קיב): "נְטִיתִי לְבִי לְעֲשׂוֹת חֻקֶיךָ לְעוֹלָם עֲקֹב". ביאור דבריו, כדי לזכות לתורה אדם חייב "להטות ליבו", להרכין את עצמו וראשו, ולהיות מוכן לעמל והקושי בלימוד התורה, עם "נטיתי לבי" שכזה, אפשר ללמוד את התורה בעונג ובשמחה עד עולם. נמצאים אנו בפתחו של חג הסוכות ולאחריו מיד חג שמחת תורה, ואין קבלה טובה מזו לאדם המוכן לעמול ולהתייגע בלימוד התורה הקדושה. (עפ"י 'משכני אחריו' להגר"ר אלבו שליט"א)

אומר דוד המלך (תהלים קיב): "נְטִיתִי לְבִי לְעֲשׂוֹת חֻקֶיךָ לְעוֹלָם עֲקֹב". ביאור דבריו, כדי לזכות לתורה אדם חייב "להטות ליבו", להרכין את עצמו וראשו, ולהיות מוכן לעמל והקושי בלימוד התורה

מִשָּׁה" (דברים ד, מד), מי שלוקח את התורה הקדושה זוכה לכל הברכות, מי שרוצה שמחה אמיתית, זה דרך התורה, לשבת ללמוד ולהיות שקוע בלימוד, זה משכיח מהאדם את הכל, וכך הוא מגיע לאושר וסיפוק, ואפילו רק בחצי שעה של לימוד, אבל לימוד אמיתי, להיות שקוע בתוך הסוגיה, זה לוקח אותו לעולם רוחני ואחר. בעזרת ה' נזכה שהחג הזה ילווה אותנו לכל השנה, שנזכה לשמחה אמיתית ולאושר ולכל הברכות הכתובות בתורה אמן ואמן.

ברכת שבת שלום וחג שמח, הרב אברהם עטיה

שתמיד נהיה שמחים ומאושרים. מי שמבין שהעולם כולו עראי ושכל מה שיש לו הוא מאיתו יתברך, יודע שלשמחה אמיתית מגיעים ע"י התורה הקדושה - היא הסגולה האמיתית מעל הכל, אין שמחה כמו להיות עם התורה הקדושה, מי שיושב ולומד תורה, מגיע בשעה של לימוד לשמחה ואושר עילאיים, לפני הלימוד הוא היה נפול, וברגע שישב ולמד תורה שכח מהכל וקיבל חיים חדשים.

אומר על כך הרב מרדכי אליהו זצ"ל, "זאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בְּרַךְ מִשָּׁה" (דברים לג), איך אפשר לזכות לברכה האמיתית, על ידי "זאת" - "זאת התורה אשר שם

אי אפשר באמת לשמוח בכל הטוב, כי אנחנו תמיד תולים הכל באחרים, ואז האדם עושה שיקולים וחשבונות שונים, 'אם הייתי עושה כך הייתי מרויח יותר, ואם הייתי מדבר עם פלוני באופן יותר חריף, יתכן שהיה נותן לי מה שהוא חייב', וכל מיני חשבונות הבאים לאדם שחושב שהעולם תלוי בידי בשר ודם - וכך האדם לא יכול להגיע לישוב הדעת ונמצא ללא שמחה, וזה הנלמד מענין העראי של העולם הזה, שזה באמת יסוד היסודות.

כך מסופר על החפץ חיים, ידוע שהוא היה חי בפשטות ועוני, ופעם הגיע אחד מהעשירים לעירו, ושמע שהחפץ חיים גר ממש קרוב. חשק העשיר לזכות וללכת לבקר את גדול הדור, הוא הגיע לביתו של הרב, וכשנכנס ראה זקן מבוגר שיושב והוגה בתורה, רק לראות את החפץ חיים זה כמו לראות מלאך מן השמים, והנה הוא רואה את הרב יושב על קרטונים ועצים בלויים ולצידו שולחן רעוע, והוא לא האמין למראה עיניו.

כיצד זה יתכן, הרי זהו גדול הדור, הוא חשב לראות שם ספות יקרות וכלים מכסף וזהב, האם זו דרכה של תורה? ואפילו כאשר רצה העשיר לשבת, הביא לו החפץ חיים כסא מתננד, והעשיר פחד ליפול כשישב עליו. בראותו כל זאת שאל העשיר את החפץ חיים, ילמדנו רבינו, הרי הרב הוא גדול הדור וגאון ישראל, וכי לא מגיע לרב שיהיה לו שולחן מזהב וכסאות ראויים, האין זה בזיון לכבוד התורה?

ענה לו הרב בשאלה, אמור לי איפה כל הכלים שלך, האם יש לך שולחנות מפוארים? בודאי - ענה העשיר, ברשותי סלון מפואר וכלים יקרים ויפים שלא נראים בעולם. שאל אותו הרב, והיכן כל זה? ענה העשיר - זה בביתי. ביקש ממנו הרב לראות את כל מה שעכשיו ברשותו, ענה לו העשיר, עכשיו אני בדרך הם לא ברשותי, כשאגיע לבית אוכל להשתמש באותם כלים יקרים, ענה לו החפץ חיים, ענית על שאלתך בעצמך, בדיוק באותו אופן שאתה בדרך גם אני בדרך, אלא שאתה בדרך לבית ואני בדרך לעולם שכולו טוב, והרי הכל פה עראי, והאדם לא לוקח דבר מאותו רכוש בדרך לעולם האמת! אם אנו מרגישים אורחים פה בעולם הזה, ממילא אין דאגות וטרדות, והאדם יכול להגיע לשמחה אמיתית ומושלמת.

זה למעשה חג סוכות הקדוש, אם בזמן שאנו חוסים בצילו של הקב"ה, בסוכה עם שבעה אושפיוזין, נשכיל ונדע שהכל מהקב"ה ושהעולם כולו עראי, בודאי

מקווה בית לוי

בס"ד

י"ח אלול תשפ"ב

לכל תושבי שכונתנו היקרים

ידוע גדול חשיבות מצות הטהרה בעם ישראל שאבותינו ואימותינו הקדושים מסרו נפשם לענין הגדול הזה שיעשה בהידור ודקדוק ההלכה, והוא עמוד איתן בהעמדת הדורות בכלל ישראל. ולעת זו שהוחלפו המשמרות והגאון רבי שלמה זעפראני שליט"א אשר פקיע שמה, נטל על עצמו ע"י ת"ח מובהקים להעמיד את

"מקווה בית לוי" בבית וגן בדקדוק ההלכה

ויחד עמו הגאון רבי אברהם עטיה שליט"א, רב קהילת בית לוי, אשר דואג לכל פרטי ועניני ההלכה על הצד הטוב ביותר.

בודאי ניתן לטבול במקווה זו כדת וכדין.

וע"ז באעה"ח

 הרב ישראל גנס	 הרב ניסים הירי	 הרב עזריאל אריעלבך
 הרב ישעיהו הרשקוביץ	 הרב שלמה זעפראני	 הרב יחזקאל קיטון
 הרב אברהם עטיה		 הרב אברהם נפתלי ריזן

לתגובות והערות: שגיא 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבָת: 17:57

יְצִיאַת הַשָּׁבָת: 18:53

ר"ת: 19:29

פְּנִימַת הַחֹג: 17:55

יְצִיאַת הַחֹג: 18:51

יְצִיאַת הַחֹג ר"ת: 19:27

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 570 7.10.2022 - יב' תשרי תשפ"ג

זו השנה לה' צדיקים יבואו בו

פְּרִשֶׁת - הַאֲזִינוּ - וְזַג סֹכֶת

מוותור לא מפסידים!

עד כמה גדול כוחו של ויתור – זאת לא ניתן לתאר ולשער. עלינו לדעת כי כגודל הקושי – כך גודל השכר שאותו אדם יקבל אם יוותר. סיפר מוגיד המישרים הרה"ג גואל אלקריף שליט"א, ר"מ בישיבת 'דרך חיים' בבני ברק: יהודי בעל משפחה גדולה עשה במשך שנים סוכה בחצר הבניין בו התגורר. יום אחד הגיעו לבניין שכנים חדשים – זוג צעיר עם ילד. הסוכה שבנו במרפסת הדירה הספיקה להם. במשך השנים המשפחה גדלה. שנה אחת לפני חג סוכות השכן הצעיר הגיע לשכן הוותיק ואמר לו כי הוא רוצה השנה לבנות סוכה למוטה בחצר. השכן הוותיק השיב: "אין בחצר מקום לשתי סוכות".

השכן הצעיר ענה: "אם כך, נעשה תורנות – שנה אחת אני אעשה למוטה ושנה אחת אתה". השכן הוותיק תמה: "אבל אני מוחזק לעשות בחצר סוכה כבר שנים רבות". השכן הצעיר השיב: "אכן עשית סוכה בחצר לבדך, כל עוד לא הייתי צריך לך, אבל החצר היא משותפת לכל השכנים. זכותי לבנות בחצר בדיוק כפי שזאת זכותך. לכן עלינו להתחלק בזכות בנין הסוכה בחצר".

הם החליטו לגשת לרב ולקבל את פסיקתו. הרב שמע את שני הצדדים, וקבע כי החזקה של השכן הוותיק, אין לה תוקף הלכתי. הוא לא טוען שקנה את זכות הבניה בחצר, אלא טענתו היא שאיש לא מחה על כך שהוא בונה סוכה בחצר. טענתו של השכן החדש צודקת על פי דין. השכן הוותיק התקשה לקבל את פסק ההלכה וטען כי הוא בונה סוכה בחצר במשך שנים רבות. כיצד יתכן שיבוא שכן חדש ויוציא אותו מסוכתו?

הרב אמר לו: אספר לך סיפור: באחד הבניינים פה בשכונה, גר דייר שהיתה לו חניה רשומה על שמו ב'טאבו'. במשך שנים לא היה לו רכב ולכן אחד הדיירים בבניין החנה בקביעות שם את רכבו. הוא קנה מכונת יום אחד. הוא פנה לשכן והודיע לו כי הוא קנה רכב ומעכשיו הוא יחנה את הרכב בחניה הרשומה על שמו. השכן היה מופתע והשיב כי החניה רשומה על שמו ב'טאבו'.

השניים התחילו להתווכח כאשר כל אחד טוען כי החניה רשומה על שמו. שניהם הביאו את מסמכי הקניה. התברר כי הקבלן מכר לשניהם את אותה חניה. הקבלן שמכר להם את הבניין היה אדם ישר ואמין. הם החליטו לפנות אליו ולשאול אותו כיצד הוא מכר חניה אחת לשני דיירים.

כאשר הגיעו לקבלן הוא אמר להם: "בודאי שמתם לב שהחניה הזאת היא מרווחת יותר משאר החניות". "בתוכנית המקורית היתה שם חניה כפולה, ולכן מכרתי שתי חניות. במהלך הבניה המהנדס הגיע ודרש להוסיף עוד עמוד תומך בבנין במקום החניה. כך החניה הכפולה הפכה להיות חניה אחת. ידעתי שמכרתי את החניה לשניכם, אבל לא היה לי מה לעשות. שתקתי וחשבתי כי 'דיה לצרה בשעתה'."

עתה, כאשר שניכם באתם אלי, אני מוכן לפצות את אחד מכם. מתחת לבנין יש מחסן קטן שלא מכרתי אותו. חפרתי שם כדי לבנות מחסנים, אבל העיריה לא אישרה לי. לכן נשאר מחסן שלא מכרתי. אתן את המחסן לאחד מכם בתמורה לחניה שמגיעה לו". השכן שחנה בבנין שנים רבות הגיע לבית וסיפר לאשתו את כל הסיפור. הוא כעס על הקבלן שהוליד אותם שולל.

"ברוב חוצפתו", אמר לאשתו, "הוא מציע לנו איזה מחסן קטן. מה אני אעשה עם מחסן בלי חניה?", "מה בכוונתך לעשות?", אשתו שאלה. הוא השיב שהוא לא מוכן לוותר והוא 'לך עד הסוף'. אשתו אמרה לו: "אני מתקשה להאמין שאני שומעת דיבורים כאלה מפיך. אתה לומד שנים בכולל. מקיים מצוות בהידור ועובד כל הזמן לשפר את מידותיך. פתאום אתה לא מוכן לוותר, ואתה דורש שהשני יותר?"

זאת שעת המבחן שלך – אדם צריך לתקן את עצמו, לפני שהוא תובע דבר מזולתו". הוא הסביר כי קשה למצוא חניה באזור. אם יוותר הוא יצטרך לחנות לפעמים רחוק מהבית. מי יודע מה יקרה לרכב וכו'. אשתו אמרה לו: "אם הוויתור היה קל, זה לא היה מבחן. דווקא מכיוון שזה קשה, תקבל על כך שכר גדול."

הוא ניגש לשכן ושאל אותו: "למה קנית רכב אחרי שנים שלא היה לך?". השכן ענה כי קשה לו ללכת ברגל. "אם כך", אמר, "החניה תהיה שלך. אני אקח את המחסן". השכן ניגש לקבלן וסיפר שהחליט לקחת את המחסן, בתנאי שהקבלן יחתום שכל מה שתחת הבניין שייך לו, כדי שלא יבוא יום אחד מישהו ויערער על כך. הקבלן חתם העסקה בוצעה והשקט שב לשרור בבניין.

חלפו מספר חודשים. יום אחד הוא קנה סחורה וחיפש מקום לאחסן אותה. הוא נזכר במחסן שקיבל. הוא ירד למחסן עם ילדיו כדי לאחסן את הסחורה. אחד הילדים התחיל לדפוק על הקירות תוך כדי משחק, פתאום הם שמעו קול חלול. התברר שאחד הקירות הוא קיר גבס. הם הביאו פטיש, דפקו על הקיר והגבס נפל. מאחוריו הוא גילה חלל אדיר של עשרות מטרים רבועים, שטח של דירה ממש.

התברר שהקבלן בנה מרתף גדול, אבל העיריה לא אישרה את הבנין, כל עוד המרתף הזה קיים לכן הוא בנה שם קיר מגבס להסתיר את כל הבנייה ושכח מזה. עתה, כל הדירה הגדולה הזאת עברה לרשותו של אותו שכן ותרן באישור הקבלן, שעשה מהשטח דירה גדולה, אותה התחיל להשכיר ולהתפרנס ממנה בכבוד. ('מעובד מתוך דורש טוב – סוכות')

'הסוכה של סבא'

האדמו"ר מטאלנא שליט"א סיפר סיפור המלמד אותנו על כוחה של מצווה הנעשית בתמימות אף אם הלכתית היא אינה נעשתה בכשרות. וכך סיפר לו יהודי בעל תשובה על סבו שהיה גר באחת ממדינות ארצות הברית: הסב היה רחוק משמירת תורה ומצוות, אך כיוון שהיו לו שורשים יהודיים הוא קיים מצווה אחת בדביקות ובמסירות נפש. שבוע בשנה היה יוצא אל הצריף שבחצר ביתו ומסתגר שם יום ולילה. בכך - חשב הסבא - הוא מקיים מצות סוכה.

לעת זקנותו, טרם צאתו מן העולם, השאיר צוואה לבניו ולנכדיו ובה כתב שמי שימשיך את מורשתו, יקיים את המצווה שהוא מסר את נפשו עליה ויסתגר בצריף שבוע ימים, הוא יירש את כל נכסיו. הבנים והנכדים חשבו שדעתו השתבשה עליו בטרם מותו, וכי מה יש במנהג המשונה הזה שימשיכו לקיימו בדביקות במשך כל הדורות? לא היה מי מהנכדים שהסכים לשאת בעול קיום המנהג.

לאחר זמן מה הרהר לעצמו אחד הנכדים: 'הרי שימור המנהג היה חשוב מאוד לסבא, והראיה שהוא נידב עבור זה את כל ירושתו. אם כן, אני מסכים לקיים את המנהג ולהסתגר בצריף שבעה ימים'. ואכן, לאחר חתימת ההסכם אצל עורך הדין של הסבא, קיבל הנכד לידי את המסמכים המעידים כי מעתה כל נכסי הסבא שלו הם.

כאשר בדק הנכד היורש את תוכן הירושה, הופתע לגלות כי מלבד דירת המגורים של הסבא עוד נכסים רבים לו, והוא השאיר אף כמה חשבונות בנק מלאים בכסף רב. בן רגע אחד התעשר הנכד עושר רב.

בהגיע היום המיוחד, התאריך שבו צריך הנכד לקיים את הצוואה, כך עשה. הוא נכנס אל הצריף והסתגר שם שבעה ימים. לא היה קל עבורו להיות סגור כך שבעה ימים. הקושי גבר עוד, כי הוא כלל לא הבין מה טעם יש במנהג המשונה הזה, מלבד ההצדקה לממון הרב שירש.

כאשר יצא מן ההסגר החליט שכנראה לא לחינם נהג כך הסבא, ובוודאי יש לזה מקור יהודי, הוא החל לברר מה פשרו של המנהג. במהלך חיפושיו פגש הנכד ברב יהודי, סיפר לו על מנהגו של הסבא ושאל אותו אם הוא מבין מדוע הוא נהג כך.

הרב הבין מיד כי מדובר בקיום מצות סוכה והחל לתחקר אותו על הצריף: ממה הוא עשוי? כמה דפנות יש לו? במה הוא מסוכך? הנכד, שלא ממש הבין את מושגי ההלכה ששאל אותו הרב, הציע לו שיבוא עימו אל הצריף ויראה אותו בעצמו.

הרב בא אל הצריף וראה כי הוא עשוי מפח ומפלסטיק ואינו מסוכך בדבר הכשר לסכך. הרב החל להסביר לנכד מהי מצות סוכה. לצורך כך סיפר לו על יציאת מצרים, על ענני הכבוד, על מתן תורה, על המצוות שאנו מקיימים עד היום ועל המצווה המיוחדת שקיים הסבא, אומנם במסירות אך לא ממש כמו שצריך.

הנכד שתה בצמא את דברי הרב וכך התחיל להתקרב אל היהדות, ובסופו של דבר חזר בתשובה שלימה והקים משפחה לתפארת. ללמדנו כמה גדול כוחה של מסירות נפש למצווה, שאף אם היא פסולה למהדרין היא יכולה לחולל מהפך בלבו של יהודי (הנכד) ולהשיבו אל אבינו שבשמים. (לקראת שבת - דרשו)

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַרְי פִּי (לב,א)

כתוב בקהלת (יב,יג): "סוף דבר הפל נשמע את האלהים ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם". ואמרו רבותינו (ברכות ו,ב): "כל אדם שיש בו יראת שמים דבריו נשמעין". וזה שכתוב: 'הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם' – אם תאזינו לשמים, שתהיו יראים ביראת שמים. 'וְאֲדַבְרָה' – כאשר תדברו לפני העם בדברי כיבושין ומוסר. 'וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ' – מובטח לכם שאנשי הארץ ישמעו אותכם ויקבלו בליבם דבריכם את 'אֲמַרְי פִּי' החכם הירא את ה' ומצוותיו. (הגאון רבי אליהו חמווי זצ"ל בספר 'פה אליהו')

בדרך אחרת ביאר הרב שי עטרי שליט"א (הובא 'דרך הבעש"ט'): ניתן לבאר בדרך רמו, 'הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְרָה' – מתי אזכה שבשמיים יאזינו ויקבלו את דברי התורה והתפילות שלי? 'וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַרְי פִּי' – בשעה שאשים מול עיניי בשעת הלימוד והתפילה את הארציות שלי, ואדבר מתוך שפלות וענוה, אז אזכה שיהיה 'הָאֲזִינוּ' – התורה והתפילות יעלו לרצון.

בעלון 'בארה של תורה' (גיליון 73 ו 73) הרב ראובן גולן שליט"א מספר מעשה שסיפר לו יהודי יקר: שבקהילה שלו בברוקלין שבארה"ב נוצר מצב שבהרבה מקרים בני הרבנים יצאו אנשי עסקים מוצלחים, שאמנם הם שומרי תורה ומצוות וקובעי עיתים לתורה אך אינם תלמידי חכמים, ודווקא בנים של עשירים יצאו מהם רבנים ותלמידי חכמים ואברכים שיושבים באהלה של תורה.

רב הקהילה הסביר את פשר הדבר, שבערב שכל משפחה יושבת יחד, הרבנים מספרים שהיו היום במשרד של גביר פלוני ואצל עשיר פלוני, ולעומתם העשירים מספרים לבני ביתם ש'היום ישבתי עם רב פלוני, וראש ישיבה פלוני', כאן הילד שומע כל היום על תלמידי חכמים ורוצה להיות תלמיד חכם כמותם, וכאן הוא שומע כל היום על גבירים וחולם להיות עשיר כמותם, וזה כל ההבדל..

ועל זה חשבתי לפרש: בבית של הגבירים הילדים שמעו על רבנים וראשי ישיבות בהתפעלות והילדים רצו להיות תלמידי חכמים כמותם.. וזהו 'הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם' רצו להיות יראי שמיים כמותם ולכן בסוף גדלו ונהיו תלמידי חכמים ואברכים. ולעומתם, הרבנים דיברו בהתפעלות על גביר פלוני ועושרי של פלוני ולכן הילדים רצו להיות עשירים כמותם וזהו שכתוב 'וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ' – שמעו את הארציות והגשמיות.. ולכן כאשר גדלו שאפו לכך ונהפכו לאנשי עסקים. וכל זאת בגלל 'אֲמַרְי פִּי' – מה שדיברת בבית זה מה שקיבלת. (עורך העלון)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן בת גילה.

לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.

לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

לתגובות הערות: שגיא 064-6868199

זמני ת"א:

בניסת החג: 17:47

יציאת החג: 18:42

יציאת החג ר"ת: 19:18

לקבלת העלון למייל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 571 16.10.2022 - כא' תשרי תשפ"ג

זו השנה לה' צדיקים יבואו בו

שבמיני עֶצְרַת - שבמזות תורה

'השאלה שלמרון הגאון ר' יוסף שלום אלישיב זצ"ל לא היתה תשובה'

הגאון הרב יצחק זילברשטיין שליט"א סיפר, שכשהוא היה נכנס אצל חמיו, 'המנורה הטהורה', מרון הגאון ר' יוסף שלום אלישיב זצ"ל עם שאלות כבדות משקל שאלות על עגונות, רפואה, פיקוח נפש וכו' מעולם הוא לא זוכר, שהרב השיב את- פניו ריקם. תמיד הרב היה עונה את התשובות החדות והקולעות ביותר, תוך רגעים ספורים.

מלבד פעם אחת, שהרב נשאל שאלה, אך לא היתה לו תשובה. היה זה כשנכנסו אצלו ראשי ישיבת קמוניץ, ישיבה שכל כולה תורה במשך כל השנה. שלוש מאות שישים וחמישה ימים בשנה, אין הפסקות, אין חופשים, לרבות שבתות, ימים טובים וגם 'בין הזמנים', לא עוזבים את לימוד התורה הקדושה אף לא לרגע.

במוצאי שמחת תורה הגיעו ראשי הישיבה לשאול את מרון הגאון הרב יוסף אלישיב שאלה. הבחורים בישיבה היו עייפים מאוד לאחר הימים הנוראים, חג הסוכות, הריקודים בשמחת תורה ובנוסף במוצאי החג הם פירקו את הסוכה, ולכן הם באו לשאול את הרב, האם הם יכולים להכריז על יום אחד חופש בישיבה, שלא יהיה בישיבה לימוד תורה, כדי שהבחורים יחדשו את הכוחות שלהם.

מרן הרב אלישיב קימט את המצב ושקע במחשבה עמוקה במשך דקות ארוכות. לאחר מכן הרים את הראש ואמר להם: "אני לא יודע מה להשיב. אני מפחד! אני לא יכול לקחת את החופש הזה על הגב שלי. אני מפחד לחשוב, שבגללי לא יהיה רעש של תורה. תלכו לר' שלמה זלמן אוירבך. יש לו כתפיים רחבות והוא יכול לפסוק לכם".

כמובן, הם עשו כפי שמרון אמר. הם הגיעו למרון הרב שלמה זלמן אוירבך. הצדיק שמע את השאלה, ולאחר מספר דקות של מחשבה עמוקה ענה להם: "גם לי אין מה להשיב. אני מפחד! תחזרו לרב אלישיב". כך המעשה הזה הסתיים. אף אחד לא רצה לקחת את ביטול התורה על הכתפיים שלו. מסיים הרב זילברשטיין: "זו היתה הפעם הראשונה שלחמיו, הרב זצ"ל, לא היתה תשובה. אז הבנת, שאין שאלות בכל העולם עם כובד משקל, ערך ומשמעות כמו שאלות על התורה. הבנתי יותר- ויותר מה המשמעות של 'תורת חיים'." (פניני עין חמוד')

שִׂמְחַ זְבוּלוֹן בְּצִאתְךָ וְיִשְׁשַׁכְר בְּאַהֲלֶיךָ (לג, יח)

כתוב בפרשת "וזאת הברכה", החותמת את פרשיות התורה. לכאורה יש לשאול מדוע כתבה התורה שזבולון שמח בצאתו להביא לחמו? לכאורה היה צריך להיות כתוב: "שמח יששכר באהליך", שהרי הוא זה שזכה לשבת באהלה של תורה, והוא זה שצריך להיות בשמחה? אם נוסיף את המלה "כי", נבין את כונת התורה: שמח זבולון בצאתך "כי" יששכר באהליך. כלומר, זבולון שמח מאחר שהוא יודע שיש לו חלק בלימודו של יששכר, כי בזכות ה"קמח" שמביא יכול יששכר לשבת וללמד בהרחבת הדעת.

אדם שיוצא לעבודתו, אינו יודע כיצד יתנהל יומו וכמה ירוויח, לכן הוא שרוי בחשש מסוים וקשה לו להיות בשמחה. לעומת זאת אדם שתומך בתורה כזבולון יכול להיות שמח כבר כשיוצא בבקרו של יום לעבודתו עדי ערב, כי גם אם לא יזכה להרוויח הרבה כסף באותו יום, הוא יודע שיש לו שכר רוחני מחלקו בתורה של יששכר.

המעשה ארע בישיבת לומז'ה, ישיבתו של הגאון רבי יחיאל מרדכי גורדון זצ"ל. באותם ימים, מצבן של הישיבות הקדושות היה בכי רע. באותם ימים, לא פעם, נמנעו ראשי הישיבות מלקבל לישיבתם בחורים חדשים, וזאת אך ורק מהסיבה הפשוטה אך העצובה כל כך: לא היה להם כיצד לדאוג לפרנסתם! ואם בימים כתקונם כך, הרי שבאה מלחמת העולם הראשונה – והחמירה את המצב שבעתים... הדרכים היו בחזקת סכנה, אנשים לא הלכו בדרכים, כספים לא הגיעו לישיבות, וגם מצבם הכלכלי של בני העיירות החרף...

והנה, באותה תקופה, ביום בהיר אחד, מתדפק על דלת חדרו של ראש הישיבה בחור צעיר, וחבילה מאבקת על כתפיו הצנומות. "אני מבקש להתקבל לישיבה!" הוא אומר ומשפיל פניו, ומוסיף לספר: "הגעתי זה עתה מדרך רחוקה, מהעירה ראדין, שם למדתי בישיבתו של רבנו ה'חפץ חיים'. אולם כעת, חשקה נפשי לשמע את שיעוריו של ראש הישיבה, ולשם כך נדדתי עד כאן ומבקש אני להמנות על תלמידי הישיבה!".

הרב גורדון שומע את הבקשה, ומתפלא: "מראדין הגעת עד כאן? הלא מרחק רב הוא זה, הימים ימי מלחמה, והדרכים בחזקת סכנה!" הוא טוען, ואלו הבחור משיב ומספר בפשטות: "אכן, ידעתי... אולם לפני שיצאתי, נגשתי אל מורי רבי ה'חפץ חיים', ובקשתי את ברכתו!"... "ומה אמר ה'חפץ חיים'?" מוסיף הרב גורדון להקשות, והבחור מספר:

"ה'חפץ חיים' השיב לי בדברי המשנה במסכת אבות (ג-ה), שם מפורש כי 'כל המקבל עליו עול תורה – מעבירים ממנו עול מלכות ועל דרך ארץ!' אם אכן מקבל אתה עליך עול תורה, וכוונתך באמת ובתמים רק לעלות ולהתעלות – אינך צריך להתירא מפני רוחות המלחמה המנשבות, שכן מובטח אתה שמן השמים יעבירו ממך עול מלכות! הבהיר לי ה'חפץ חיים'", סיפר הבחור.

לשמע התשובה, ניגש הרב גורדון ישר ולעניין: הוא החל לתהות על קנקנו של הבחור, ומצא אותו מלא וגדוש, תלמיד חכם של ממש. לא היה שמץ של ספק, שבנסיבות אחרות היה בחור מעין זה מתקבל לישיבה מיד, בלי היסוס, בזרועות פתוחות. אולם נוכח המצב הקיים נענה הרב גורדון ואמר לבחור: "אין מה לומר... את כל הקושיות שהקשיתי, תירצת בטוב טעם, וניכר כי עדיך לגדול בישראל. מאוד הייתי שמח לקבל אותך לישיבתי, אולם עדיין ישנה קושייה אחת שאין לי עליה תשובה, אפילו לא בדוחק... המדובר בקושייה של 'מה נאכל'..."

המצב כעת הנו שאין לי לחם אפילו בכדי להשביע את בני הישיבה הקיימים! כיצד אוכל בתקופה זו לקבל לישיבה בחור נוסף, פה נוסף אותו אין לי מושג מהיכן אאכיל? תהה ראש הישיבה בקול. אולם רגע לאחר מכן, בדרך פלא, נמצא תירוץ גם לקושיה זו... על דלת חדרו של הרב גורדון התדפק לפתע אחד מבני העיירה, ובידו שק עם ככרות לחם טריות, מדיפות ריח ניחוח... "כבוד הרב... אני לא זכיתי ללמוד תורה, ולפיכך, מבקש אני לזכות בחלק מלימודם של בני הישיבה!" ספר הלה, הניח את השק, והלך לדרכו...

הרב גורדון הבין היטב את קריאתה של ההשגחה העליונה... לבחור הממתין למוצא פיו הוא השיב מיד: "הנה, כפי שנוכחת לדעת, מצאנו תשובה לשאלה של 'מה נאכל', לפחות להיום... כפי שאמר לך ה'חפץ חיים', כל המקבל עליו עול תורה – מעבירים ממנו כל עול שבעולם!"... למותר לציין, כי הבחור התקבל לישיבה על אתר, וברבות הימים צמח להיות אחד מגדולי ומאורי ישראל! (ללמוד).

וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בָּרַךְ מֹשֶׁה... אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (לג,א)
ראשי התיבות של המילים: "וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בָּרַךְ" הם אותיות "אוהב", להורות שאף על פי שבני ישראל עשו למשה רבינו הרבה בעיות במשך כל ארבעים השנים שהנהיג אותם, והרבה פעמים דיברו כנגדו דברים שאינם הגונים, בכל זאת בירך אותם משה רבינו בלב שלם ולא שמר להם שום טינה בליבו, וכל זה מפני שהיה אוהב אותם אהבת נפש.

וַיְהִי בִישְׂרוֹן מֶלֶךְ בְּהַתְּאַסֵּף רָאשֵׁי עַם יִחֵד שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל (לג,ה)
ראשי התיבות של המילים: "רָאשֵׁי עַם יִחֵד שְׁבֻטֵי" הם אותיות "עשיר", ובאה התורה הקדושה לרמוז לנו בזה, כי כאשר יש אחדות בעם ישראל וכולם חיים יחד כאיש אחד ללא שנאה וקנאה, יזכו לשפע וברכה ולעושר רב ברוחניות ובגשמיות, שהרי לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום. (הרה"ג שמעון יוחאי יפרח שליט"א מתוך 'משכן שילה')

הגר"א בספר משלי אומר, שסדר העבודה של חודש תשרי מרומז בפסוק (לא, כה): "עֹז וְהֶדְר לְבוֹשֶׁה וְתִשְׁחַק לַיּוֹם אַחֲרוֹן": "עו" – זה ראש השנה ויום הכיפורים, שבהם יושב הקב"ה על כיסא דין בעוז. "וְהֶדְר" – זה חג סוכות, שנאמר בו (ויקרא כג,מו): "פְּרִי עֵץ הָדָר". וְתִשְׁחַק לַיּוֹם אַחֲרוֹן" – זה יום שמיני עצרת, יום שמחת תורה, שנאמר בו (דברים טז,טו): "וְהִיְתָ אֵךְ שְׂמֵחָ". (הרב מאיר צימרוט שליט"א, 'משכן שילה')

וַיֹּאמֶר ה' מְסִינֵי בָּא וְזָרַח מְשַׁעֵר לָמוֹ (לג,ב)
ידועים דברי המדרש הנלמדים מפסוקים אלו שהלך הקב"ה לכל אומות העולם, והציע להם לקבל את התורה, ושאלו לקב"ה מה כתוב בה וכו'. שואל רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, לכאורה יש להבין מה הטענה הגדולה על אומות העולם? ודאי כך הוא דרך העולם, לברר המקח קודם שלוקחים, כדי לדעת אם טוב הוא או לא? והשיב: הנה כשעשו חזר עייף, כתיב "ויאמר עשו אל יעקב, הלעיטני נא מן האדום האדום הזה", ומדוע לא שאל אז מה יש בפנים? אולי יש שם גחלת? אלא, כשמדובר בתאוות – לא שואלים שאלות, אלא לוקחים מכל הבא, אך כשמציעים את התורה הקדושה, אז עורכים שבע בדיקות ושבע חקירות. המבחן היה, כמה רצון יש להם בה, והיכן שיש רצון לא עושים בדיקות! (מדשן ביתך)

אֵף חֲבֵב עַמִּים כָּל קִדְשֵׁי בְּיָדָךְ וְהֵם תָּכֹן לְרַגְלֶךָ יִשָּׂא מִדְּבַרְתֶּיךָ (לג,ג)
כשהגיע רבי זושא מאניפולי ביום שמחת תורה למילים אלו, התייפח ופירש: "אֵף חֲבֵב עַמִּים" – אף על פי שבעוונותינו הרבים אתה מגלה, ריבונו של עולם, חיבה גדולה כל כך לאומות אחרות, ומסרת אותנו בידיהן. עם זה "כָּל קִדְשֵׁי בְּיָדָךְ" – ישראל קדושים אינם נוטשים אותך ואת אמונתך, "וְהֵם תָּכֹן לְרַגְלֶךָ" – אף על פי שבגללך הם מוכים ומעונים ללא הרף – עם זה "יִשָּׂא מִדְּבַרְתֶּיךָ" – אין הם פוסקים מלחזור ולומר: "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב!". (מדשן ביתך)

הגאון רבי ראובן אלבו שליט"א – 'שהתורה תשמח בנו'

בנביא (ישעיהו נה,יב) נאמר: "כִּי בְשִׂמְחָה תֵצְאוּ וּבְשָׁלוֹם תִּנְבְּלוּ", וביארו בזה בעלי המוסר, שבכח השמחה להוציא את האדם מכל הדאגות והבעיות. אם הוא שמח באמת בשמחת התורה, "שישו ושמחו בשמחת התורה", כל הבעיות נפתרות מאליהן.

רבינו האר"י הקדוש כותב שהזיעה שמזיע האדם בעת שלוקח את ספר התורה ורוקד לפניו מנקה את כל העבירות שלו לגמרי ולא משאירה שום רושם!

ולכן אנו מומשיכים את השמחה גם למוצאי שמחת תורה ועושים הקפות שניות. אך עלינו גם להתבונן – אנו שרים: "שישו ושמחו בשמחת התורה", אבל צריך לדאוג שהתורה תשמח בנו!

מסופר על הגאון האדיר רבי ישראל מסלנט זצ"ל, שבילל שמחת תורה, כשכולם יצאו לרקוד עם ספרי התורה, היה הוא רכון על גבי הסטנדר וחושב מחשבות עמוקות. תלמידיו המקורבים ניגשו אליו ושאלו: "רבינו, נמצאים אנו כעת בשמחת תורה, 'שמחת תורה, יש יש' (פיוט לשמחת תורה), ומדוע אם כן רבינו יושב כך בעצבות? צריכים אנו לשמוח בשמחת התורה, 'שישו ושמחו בשמחת התורה'!"

"על זה דאגתי", השיב הרב, "אנו שרים: 'שישו ושמחו בשמחת התורה', לא שישו ושמחו בשמחה של האדם לבדו, אלא בשמחת התורה. נכון, אנו שמחים בתורה שקיבלנו אותה, אבל הדאגה שלי היא האם התורה הקדושה שמחה בי?"

האם קיימתי אותה ולמדתי אותה? האם לא נטשתי אותה? תורה מונחת בקרן זווית, כל הרוצה יבוא וייטול. האם באתי ונטלתי אותה? שקדתי על התורה ולא עזבתי אותה? זו דאגתי.

וזו הדאגה שצריכה להיות לאדם, אם הוא מקיים את התורה הקדושה וגורם לה להיות שמחה בו. מיד לאחר מכן קם הרב וקיים את מצות שמחת התורה, רקד ושמח מול ספר התורה בכל כוחו! (מתוך כתבי יד, "משכני אחריד" מועדים)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוול, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן בת גילה.

לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.

לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 702 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום א' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 591 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל י"א תשרי תשפ"ג

999 ה'תשפ"ג

הַאֲזִינוּ - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

א. שירת האזינו:

- א. הקדמה, בשבח התורה, ובהשגחת ה' על עם ישראל.
- ב. הזכרת חסדי ה' עם העם הנבחר מתחילה, ובמדבר.
- ג. נבואה על כיבוש הארץ הטובה.
- ד. אם עם ישראל ישכחו את ה', חלילה, יבוא העונש של "אֶסְתִּירָה פְּנֵי" - גלות ואכזריות העמים כלפי עמ"י.
- ה. וכשיתבוננו, יראו בתוך הגלות את ההשגחה.
- ו. ולבסוף - באחרית הימים יראו הכל את מציאות הבורא היחיד, שגומל לאיש כפָּעֵלוֹ.
- ז. משה מצוה את בני"י על שינון התורה - והשכר על כך.
- ח. הקב"ה אומר למשה "עֲלֶה אֶל הַר הָעֵבְרִים", תראה את ארץ ישראל, ושם אתה נאסף אל עמך (לב, מח-נב).

כּוּחַם שֶׁל אַרְבַּעַת הַמִּינִים - סִיפּוּר

כתב הצדיק רבנו יעקב אביחצירא זיע"א בספרו "מחשוף הלבן" (פרשת ראה): ארבעת המינים שאנו נוטלים בחג הסוכות: **לולב, אתרוג, הדס וערבה** - הם כנגד ארבע האותיות שבשם הוי"ה. וידוע כי שם הוי"ה, שהוא אחד משמותיו של הקב"ה, מורה על מידת החסד והרחמים של הקב"ה בעולמו. והרמז בזה, שעל ידי מצות נטילת ארבעת המינים בחג הסוכות והנענועים שאנו עושים בהם, מתעורר שפע רב בכל העולמות ומידות הרחמים והחסד מתעוררות לרדת לעולם. והאמת היא שאין לנו עסק בנסתרות, אבל מכאן למדנו כמה גדול כוחה של מצות ארבעת המינים בחג הסוכות, שבכוחה להוריד שפע של טובה וברכה לישראל! ובעניין זה מסופר שבאחת השנים, בימי חול המועד של חג הסוכות, עלה הצדיק מרן רבי יוסף קארו זצ"ל עם תלמידיו למירון, אל קברו של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, ולאחר תפילת שחרית שם נטלו את לולביהם לקיים בהם את מצות ההושענות וההקפות. והנה, תוך כדי שהם מקיימים את המצווה, נתקדרו לפתע השמיים בעננים כהים וגשם עז ניתך ארצה... בראותו זאת נתמלא מרן רבי יוסף קארו בצער ובדאגה, היות שחכמים ז"ל הורו לנו שגשם היורד בחג הסוכות אינו סימן ברכה כלל, כיוון שבגללו אי אפשר לקיים את מצות הישיבה והשינה בסוכה. אולם מן השמים גילו לו שאל לו להצטער כלל, אלא אדרבה, הדבר הוא בבחינת סימן טוב, מפני שעל ידי הנענועים וההקפות שעשה עם ארבעת המינים התעוררה מידת השפע בעולם, עד כדי כך שאף הגשם התעורר בטרם עת וירד לעולם!...

סוּד הַסוּכָה

סוד הסוכה הוא ממש פלא פלאים, כי האותיות האמצעיות במילה "סוכה" הן אותיות "כו", והן בגימטריה 26, כמניין שם הוי"ה ברוך הוא. והאותיות הנותרות במילה "סוכה" הן "סה", והן בגימטריה 65, כמנין שם אדני", שגם הוא בגימטריה 65. ומזה תדע שהיושב בסוכה, הרי הקב"ה עוטף אותו בשמותיו הקדושים מכל צד, ואין לך הגנה ושמירה גדולות מזה. [מאור החיים בשם רבינו חיים בן עטר זצוק"ל]

ניחוחו הטהור של יום הכיפורים הקדוש עדיין אופף אותנו בימים אלה, הדמיון למלאכים משרתי עליון במהלך כל היום הקדוש לא נמחק מהזיכרון. והשאלה היא כיצד אם בכלל ניתן לשמר את אותה אוירה, להנציח את הרגעים הנעלים הללו שישפיעו עלינו לכל השנה הבאה עלינו לטובה? מן הסתם כל אחד ואחד מאיתנו גם קיבל על עצמו באותם רגעי קדושה וטהרה, איזו קבלה טובה שבזכותה הוא יוכל לעמוד לפני כס המשפט עם סניגור נוסף שייטיב לו את החתימה. מה עלינו לעשות בכדי שנניחו הטהור של אותה קבלה לא יפוג, שנזכה לשמר את אותה אוירה ואת הרצינות הזאת למשך כל ימות השנה?! התשובה והעצה הטובה לכך היא, לקבוע בכל יום זמן מיוחד ללימוד מוסר מאחד הספרים. לימוד המוסר מגלה לאדם את כל המידות הרעות, את כל תכסיסיו של היצר הרע, ומלמד אותו עד כמה גדול ואוייב הוא כח הדמיון, מאפשר לאדם לתקן את מידותיו, לשפר את מעשיו, ורק אז הוא יוכל לצאת לרשות הרבים ולהיות מעורב עם הבריות בדרך נכונה שתעיד עליו כי הוא יהודי הנאמן לבוראו.

"מי שאינו מתמיד ללימוד מוסר", כך מעיר הרב 'פלא יועץ', "לא טועם טעם יראת חטא, ודרכו ישר בעיניו, ולבבו יבין אשר הוא יהודי כשר. ואף אם ישמע או ילמד פעם ביובל, או ישמע דברי מוסר, אינו פועל לו ואינו מתעורר כלל, ואין בשר המת מרגיש בְּאֲזְמֵל, כי "טַפֵּשׁ כַּחֲלָב לְבָם" (תהלים קיט, ט) מחמת עוונותיהם, שהם מסכים המבדילים ומטמטמין את הלב. ועל זה אמרו (ברכות יח): רשעים בחייהם קרויים מתים, שהם כמתים שאינם מרגישים ביראת ה' ואהבתו ברשפי שלהבת י-ה כדת מה לעשות, ומתוך כך אין שמחים על המצוות יותר ויותר ממוצא שלל רב, ואין מצטערים על העברות יותר ממי שמתו מוטל לפניו כמו שכן ראוי, והכל תלוי לפי טהרת הנפש. והנה סולם מוצב לעלות בהר ה' ולקנות טהרת הנפש, הלא הוא השקידה ללימוד ספרי מוסר או לשמוע, כי אז ילמד ליראה את ה'. ויהי כקראו איש ספרי מוסר, ימצא שוליו מלאים עוונות ופשעים תלי תלים, כי אשר חשב שאין בו עוון אשר חטא, ימצא כתוב בספר שהוא עוון גדול. וידוע שכל ההתחלות קשות, ויקשה בעיניו ללימוד או לשמוע דברי מוסר, ולא יכנסו הדברים באזניו, לא חולי ולא מרגיש בשום דבר. אבל לבסוף ייכנע לבבו, ויערב לו ויבוסס לו. וידוע מאמר רבותינו זיכרונם לברכה (ברכות מ) אם תשמע בְּיִשְׁוֹן, תשמע בְּחֻדְשׁ, ואם יפנה לבבך, שוב לא תשמע. לכן החזק במוסר אל תרף, ואם התרפית חזור בך. חזק ויאמץ לבך".

על מעלת לימוד המוסר בכל יום מעורר רבנו ה'חפץ חיים' זצ"ל: וכן הפליגו הספרים הקדושים בשם האר"י ז"ל, וכן במשלי של הגר"א ז"ל בכמה מקומות, בחיוב לימוד ספרי מוסר בכל יום. ובפרט בזמנינו, בעוונותינו הרבים, שנתרבו מאוד מפירי הדת ומפיצי דעות כוזבות בתוך העם, מאוד מאוד צריכים להתחזק בלימוד המוסר, כי רק על ידי לימוד זה יוכל כל אדם להחזיק מעמדו שלא יתמוטט. ולמה הדבר דומה? למי שמהלך בדרך, ונעשה רוח סערה גדולה, אם לא יתחזק להתעטף היטב בבגדיו, אזי עלולה הסערה לפשוט ממנו את כל בגדיו עד שיישאר ערום.

כן הדבר בענייננו: כעת, ששורש רוח סערה של כפירה ומינות בעולם - נתחזק בלימוד המוסר, שהוא הלבוש המגן עליו, ונזכה לביאת משיח צדקנו, בב"א.

מערכת "ברינה יקצור" מאחלת לכל בית ישראל שבת שלום וחסד

"ראו עתה פי אני אני הוא ואין אלקים עמדי" (לב, לט) - מה מסתתר בפסוק זה

דקדקו המפרשים שמקומו של פסוק זה או בתחילת השירה או בסופה ולא באמצעיתה, ויש לומר על פי דברי המקובלים (עיין פרקי היכלות דרבי ישמעאל הובא בילקוט ראובני בראשית, וישב. וראה בספר קול בוכים למהר"א גלאנטי, בפסוק (איכה ב, כא): 'שִׁכְבוּ לְאֶרֶץ חוּצוֹת' ובפסוק (איכה א, יא): 'נִתְּנוּ מִחֲמַדֵּיהֶם') שהנה בספר דברים ישנם תתקנ"ה פסוקים נגד תתקנ"ה רקייעים, ובכל פסוק ופסוק שאמר משה רבינו ע"ה נפתח רקיע אחד וראו בני ישראל מראות אלוקים מה נמצא בתוכו, אך אמנם בתת"ק רקייעים ראשונים יש בהם מלאכים, שנאמר 'פִּי גִבָּה מֵעַל גִּבָּה שִׁמְר' (קהלת ה, ז), מה שאין כן ב-נ"ה הרקייעים העליונים יותר אין שם שום מלאך אפילו המלאך מט"ט שר העולם אין לו רשות לכונס לשם, לרוב רום גובהם ומעלתם הנשגבה של רקייעים אלו ושם שורה האחדות האמיתית בסוד הכתוב 'הָיָה לְהָא אֱלֹקֵיךָ הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הַשָּׁמַיִם' (דברים י, יד), והנה כאן בפסוק זה 'ראו עתה פי אני אני...' נגמרים ה-תת"ק פסוקים שהם כנגד ה-תת"ק הרקייעים הראשונים, וכאשר התחיל משה רבינו ע"ה לומר פסוק זה ונפתח הרקיע הראשון מ-נ"ה הרקייעים העליונים, אמר להם "ראו עתה פי אני אני הוא", כאן לבדי, "ואין אלקים" אפילו המלאכים היותר גבוהים שנקראים בני האלוקים, אינם "עמדי", ויש לרמוז כאן גודל מעלתו של העושה תשובה, שהכוונה בתיבת "עתה" על פי מה שכתוב במדרש רבה (בראשית כ"א, ו) אין ועתה אלא תשובה, כדאיתא במסכת ברכות (לד:) במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, כלומר הצדיק גמור אינו מפחד מקטרוג המלאכים ועל כן הוא יכול להיכנס לכל ה-תת"ק עולמות, אך הבעל תשובה שיש עליו מקטרגים, הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו מעלהו לעולמות יותר עליונים ה-נ"ה רקייעים ששם אין רשות למלאכים להיכנס וממילא הבעל תשובה שמור במקום שהמלאכים לא יכולים לקטרג עליו, וזהו שאמר "ראו עתה", "ראו" והתבוננו כמה חביב הבעל תשובה אצל הקב"ה, וכן מי שיעניו אמיתי בבחינת אין גם כן יכול להיכנס לשם, מכיון שהוא דבק בהקב"ה ובטל ממציאותו ושם אין נראה אלא אחדותו האמיתית של הקב"ה. [ברכה משולשת - הצדיק הרב הוברמן מרעננה זצ"ל]

מי בכה על פטירת משה רבינו, מלבד בני ישראל?

מובא במדרש רבה (פרשת וזאת הברכה) שהקב"ה היה בוכה - שנאמר 'מִי יָקוּם לִי עִם מְרִיעִים, מִי יִתְיַצֵּב לִי עִם פְּעָלֵי אֹנָן' (תהלים צד, טז). רוח הקודש אומרת "ולא קם נביא עוד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה" (דברים לד, י).
שמים בוכים ואומרים "אֲבָד חֲסִיד מִן הָאֶרֶץ" (מיכה ז, ב).
ארץ בוכה ואומרת "וַיִּשָׁרְבֵנוּ מִיָּדָם אֵינָן" (מיכה ז, ב).
 וכשביקש יהושע את רבו ולא מצאו, בכה ואמר (תהלים יב, ב): "הוֹשִׁיעָה ה' כִּי גָמַר חֲסִיד, כִּי פָסוּ אֲמוֹנִים מִבְּנֵי אֲדָם".
מלאכי השרת היו אומרים "צִדְקַת ה' עֲשֵׂה" (דברים לג, כא).
וישראל היו אומרים "וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל".
 אלו ואלו היו אומרים (ישעיהו נז, ב): "יְבוֹא שְׁלוֹם וְנַחֲוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם הַלֵּךְ נִכְחוֹ".

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי" (לב, א) - מי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים

כתב הגאון רבי אליהו חמויי זצ"ל (אב בית הדין בחלב בסוריא) בספר "פה אליהו": יש לפרש על דרך אומרם זכרונם לברכה: "כל מי שיש בו יראת שמיים דבריו נשמעים, שנאמר: 'סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא'". דבר זה רמוז בפסוק: "האזינו השמים" - אם תאזינו לשמים, שתהיו יראים ביראת שמים, אזי "ותשמע הארץ" - הם אנשי הארץ, ישמעו את "אמרי פי", ואז "יערף כמטר לקחי תזל פטל אמרת" - שיהיו דבריי רצויים ומקובלים בעיניהם כטל. [מרגליות מרבתינו שבסוריא]

"פי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו" (לב, ג) משה בירך ברכות התורה?

אמר הגאון הקדוש האדמו"ר מסוכטשוב זצ"ל: הנה בגמרא (ברכות כא.) מובא שמה שאמר משה: "פי שם ה' אקרא" - זו ברכת התורה. וקשה: הרי מצווה לברך תמיד קודם הלימוד ואחריו, ואם כן, מדוע לא מצאנו בשום מקום שמה בירך על התורה? ותירץ: בכל התורה כולה היתה השכינה מדברת מתוך גרונו של משה, חוץ מבפרשתנו, פרשת האזינו, שאותה אמר משה מעצמו קודם מותו. אם כן, לא היה צריך לברך ברכות התורה. אך פרשה זו אמרה משה מעצמו, ולכן בירך בתחילה ואמר: "פי שם ה' אקרא". [שיח שרפי קדש]

"זכר ימות עולם בינו שנות דר ודר שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך" (לב, ז) - מתאיין התורה פוסקת מזרעו לעולם?

כתב "בעל הטורים": "שאל אביך ויגדך זקניך" - הרי כאן שלושה דורות, ובסמוך לכך נכתב: "בהנחל עליון", לומר שכל שהוא ובנו ובן בנו תלמידי חכמים, הרי היא לו כנחלה שאין לה הפסק.
 וכתב הגאון רבי חיים מאיר מזרחי זצ"ל מאיזמיר בספרו "בן יאיר", שאפשר לפרש את כוונת ההמשך "ויאמרו לך" על פי מה שכתבו התוספות (כתובות סב: ד"ה והחוט המשולש), שמה שאמרו חז"ל: "כל שהוא ובנו ובן בנו תלמידי חכמים - אין התורה פוסקת מזרעו", זה דווקא כאשר שלושתם רואים זה את זה. חידוש זה נרמז כאן במילים: "ויאמרו לך" - דהיינו, זכייה זו אינה אלא כאשר מתקיים שגם אביך וגם זקניך יאמרו לך, שיזכו ללמוד זה עם זה. [ארמון תורת טורקיה]

"פי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו" (לב, ט) מהו חלקו של הקב"ה?

רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל היה מתקשה במאמר ה"תנא דבי אליהו" (פ"א), שאחת ממידותיו של הקב"ה היא מידת "השמח בחלקו", וכי מה שייך לומר על הקב"ה שהוא "שמח בחלקו"? הלא לה' הארץ ומלוואה! שטח רבי חיים מוולוז'ין את שאלתו לפני רבו הגר"א - הגאון רבי אליהו מוילנא, וזה השיבו מהמקרא שלפנינו: "פי חלק ה', עמו" - היינו, מהו חלקו של הקב"ה אשר הוא שמח בו תמיד? "עמו".
 כלומר, הקב"ה שמח בישראל בכל מצביהם, ואף אם לפעמים הם יורדים ממדרגתם הרוחנית הוא שוכן איתם בתוך טומאתם, ולא יטוש אותם ולא יעזבם.
 שמח הוא אפוא בחלקו, במה שבחר לו את ישראל לעם, ולא יטושם לעולם ועד. [פנינים משולחן הגר"א]

הסוכה – תעודת אזרחות

בזהר פרשת אמור כתוב: "בספת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בספת" - כל מאן דאיהו משרשא וגזעא קדישא דישראל, ישבו בסוכות, תחות צילא דמהימנותא. ומאן דליתיה מגזעא ושרשא קדישא דישראל, לא יתיב בהו, וייפוק גרמיה מתחות צילא דמהמנותא (פירוש: כל אדם שהוא מהשורש והגזע הקדוש של ישראל ישב בסוכות, תחת צל האמונה, ומי שאיננו מהגזע והשורש הקדוש של ישראל לא ישב בסוכות, ומוציא את עצמו מתחת צל אמונתו יתברך). כמה דברים חביבים יש למי שיושב בסוכה!

לפי פשוטו של הזוהר אמרתי בדרך צחות: **לעתיד לבוא, כשיבוא במהרה בימינו משיח צדקנו ויחלק "תעודות אזרחות" לעם, הוא יחלק רק לאלה שקיימו מצות סוכה...** כי רק מצות הסוכה מוכיחה על גזע ושורש קדוש של ישראל, ואשרי הזוכה לכך.

למה דווקא במצווה זו מתעטר האדם בתואר "אזרח", מה שאין כן בשאר המצוות?!

מובא במסכת עבודה זרה (נב:): לעתיד לבוא מביא הקב"ה ספר תורה ומניחו בחיקו, ואומר למי שעסק בה יבוא ויטול שכרו. מיד מתקבצים ובאים אומות העולם בערבוביא (הכוונה, שלעתיד לבוא יטענו הגויים: למה לא כפית עלינו את ההר כדי לקבל את התורה כשם שכפית על עמך ישראל? אומר להם ה': טוב, עתה תקבלו) אמר להם הקב"ה - מצווה קלה יש לי וסוכה שמה... ואמאי קרי לה (מדוע קרא לה) 'מצווה קלה'? דלית בה (שאינ בה) חסרון כ"ס. מיד כל אחד ואחד הולך ועושה סוכה בראש גגו, והקב"ה מקדיר עליהם חמה כמו בתקופת תמוז, וכל אחד בועט בסוכתו ויוצא.

וכך ומתגלה שאין להם מסירות נפש במצוות כמו שישראל מסרו את נפשם על קיום המצוות בכל הדורות.

מדוע בחר להם ה' רק את המצווה הזאת ולא זולתה?

נראה לי בסייעתא דשמיא לבאר באופן רעיוני, כי מצות הסוכה באה ללמד אותנו שאנחנו צריכים להתייחס לעולם הזה כסוכה, שהיא דירת עראי, ואז כל מרצנו יהיה מיועד לעולם הבא, שהוא דירת קבע. ובכן, כל אחד נושא קל וחומר בעצמו: אם לדירת עראי האדם משקיע שמונה שעות עבודה, לדירת קבע כמה צריך להשקיע? ואם לדירת עראי מבזבז כל כך הרבה כספים, לדירת קבע כמה צריך להשקיע? ועל ידי כך באמת יזכה לעולם הבא. והנה ההבדל בין ישראל לאומות העולם, כי ישראל מתייחסים לעולם הזה כדירת עראי ואומות העולם מתייחסים לעולם הזה כדירת קבע.

ומעתה מובן יפה שלעתיד לבוא יראו אומות העולם גודל שבחם של ישראל ויבינו שהגיעו לכך מפני ששמרו את התורה והתייחסו לעולם הזה כדירת עראי. אזי יתקנאו ויטענו: למה לא כפית עלינו את ההר והיינו מקבלים את התורה, שממנה היינו לומדים להתייחס לעולם הזה כדירת עראי כמו שהתייחסו ישראל? לכך אומר להם הקב"ה: מצווה קלה יש לי המביאה לידי כך, והיא מצות סוכה, הרומזת לדירת עראי. לכו וקיימו = אותה! והם, לא רק שאינם יכולים לקיימה כי אם בועטים בה.

ובזה הוכיחו שאינם יכולים לקיים מצות סוכה, שהיא דירת עראי לשבעה ימים בלבד, וכיצד יתייחסו לעולם של שבעים שנה כדירת עראי?... ועל ידי כך הפסידו את טענתם.

מעתה יובן למה המקיים מצות סוכה נקרא "אזרח", כי מצות הסוכה מלמדת אותנו להיות גרים בעולם הזה ולא אזרחים, ולעתיד לבוא נקבל בעזרת ה' תעודת אזרחות!

[מתוך "קול יהודה" לרבי יהודא צדקה זצ"ל]

"ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמתם לפני ה' אלקיכם

שבעת ימים" (ויקרא כג, מ) - **רמזי ארבעת המינים**

כאשר מגיע חג הסוכות, חג האסיף, והיהודי מכניס ואוסף אל ביתו את כל שפע התבואה אשר קיבץ במשך כל ימות החמה, הרי שהעשירות הזו עלולה להביאו לידי גאוה וגבהות לב...

לפתע הוא מתחיל ללכת בקומה זקופה... הוא כבר מחשיב את עצמו, ואינו כפוף כל כך כפי שהיה מאז ומעולם...

לפיכך אומר לו הקב"ה: קח לך "כפת תמרים" - לולב, הדומה לשדרה, וזכור כי צריך אתה לדעת כיצד יש להחזיק את השדרה! כשתזכור זאת, תתבונן ממילא גם בשדרה שלך, ואז לבטח תבין שאין לך במה להתגאות כלל, שכן כל מה שיש לך אינו אלא מתנת חנים מידו הפתוחה של מלך מלכי המלכים! הרחק רגליך מדרך הגאוה וזכור שאינך אלא בשר ודם, עפר מן האדמה...

אחרי הלולב מגיע "פרי עץ הדר" - האתרוג... המרמז על הלב, ובאמצעותו פונה אלינו הבורא ואומר: בניי חביבי, את הלב שלכם, את השמחה שבלב, זו הפורצת כאשר אתם אוספים את תבואתכם, את האהבה שבלב, את כל המידות וההרגשות שבלב, את כולן עליכם לשעבד אך ורק אליי!

בעקבות האתרוג צועד לו "ענף עץ עבת" - ההדס... שהרי כאשר מתחיל האדם לעלות ולהתעשר, באופן טבעי מביט הוא על כל סביבותיו בעין רעה... הוא מביט על כולם מלמעלה... לכן מצווה אותו ה' יתברך ליטול את ההדס, הדומה לעין, ולאחוז במידתו של אברהם אבינו - עין טובה! להביט על הזולת בעין טובה!

ואחרונה חביבה מגיעה "ערבי נחל" - הערבה... שכן כאשר האדם מתעשר ועולה לגדולה, מצוי שמתחיל הוא לדבר סרה ברעיו... לפתע הוא נהיה 'מבין' ומכיר בחסרונותיהן של הבריות... הוא מבייש את חבריו, ומדבר לשון הרע ורכילות. לכן עליו ליטול בידו את הערבה, הדומה לפה, ולזכור את חובתו לנצור פיו ולשונו מכל רע...

זהו שאמר דוד המלך: "כל עצמותי תאמרנה" (תהלים לה, י), וכפי שמבארים חז"ל, שפסוק זה מדבר על ארבעת המינים, שכן באמצעות כל אחד מארבעת המינים יוכל האדם לשמור על איבריו בקדושה ובטהרה. אז נוכל להגיע לידי "ושמתם לפני ה' אלקיכם" - לשמוח בשמחה שלימה.

[דרשות המגיד' לרבי שבתי יודלביץ זצ"ל]

סוכת שלום

"ופרש עלינו ספת שלומך ותקננו בעצה טובה מלפניך" מהי העצה הטובה והמיוחדת של הקב"ה המתגלית לנו בצורה של "סוכת שלום"? הנה, סוכה היא דירת עראי, והיא בחינת "ביטול היש" של העולם הזה. בחינה זו היא ששיג האדם שאין שום קביעות בעולם הזה, ואדרבה כל תאוותיו והנאותיו חולפות - עוברות, וגם כל מחשבות האדם שלפיהן יוכל לבסס את עצמו בחיים מסודרים לדורי דורות אינן אלא דמיונות שןא!

הכרה זו מצויה היא אצל כל בן דעת, כי הרי החיים עצמם מוכיחים ששאיפות העולם הזה הן הבל, ורק השאיפות הרוחניות מביאות לידי אושר ושמחה.

[מתוך "מכתב מאליהו" ח"ב]

חיוב של מצוה – סיפור

רבי יצחק לוויןשטיין זצ"ל היה מדקדק בקניית ארבעת המינים עבור מרן הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצ"ל, וכשהיה אתרוג טוב היה מתמלא שמחה עד כדי כך שהיה מנשק את האתרוג ויוצא בריקוד!

באחד הימים פנה רבי יצחק לסוחר לולבים גדול וראה אצלו לולבים מהודדים המתאימים לרבנו. מרוב חשק ושמחה אמר לו שיבוא עימו מיד לבית רבנו. לאחר שבחר לעצמו לולבים שאל רבנו את הסוחר מה הוא רוצה.

ענה הסוחר שיש לו בן שעוד לא מצא את זיווגו, והוא מבקש עבורו ברכה (וכמובן הרב ברכו). כעבור חודש ימים התארס הבן...

לשנה הבאה התקשר הסוחר לרבי יצחק שיבוא לקחת מהלולבים ראשון בלי תשלום, כי רבנו כבר שילם לו בשנה שעברה... [כאיל תערוג]

קיום מצות סוכה במסירות נפש – סיפור

האדמו"ר מטאלנא שליט"א סיפר סיפור המלמד אותנו על כוחה של מצווה הנעשית בתמימות אף אם הלכתית היא אינה נעשתה בכשרות.

וכך סיפר לו יהודי בעל תשובה על סבו שהיה גר באחת ממדינות ארצות הברית: הסב היה רחוק משמירת תורה ומצוות, אך כיוון שהיו לו שורשים יהודיים הוא קיים מצווה אחת בדביקות ובמסירות נפש. שבוע בשנה היה יוצא אל הצריף שבחצר ביתו ומסתגר שם יום ולילה. בכך - חשב הסבא - הוא מקיים מצות סוכה.

לעת זקנותו, טרם צאתו מן העולם, השאיר צוואה לבניו ולנכדיו ובה כתב שמי שימשיך את מורשתו, יקיים את המצווה שהוא מסר את נפשו עליה ויסתגר בצריף שבוע ימים, הוא יירש את כל נכסיו.

הבנים והנכדים חשבו שדעתו השתבשה עליו בטרם מותו, וכי מה יש במנהג המשונה הזה שימשיכו לקיימו בדביקות במשך כל הדורות? לא היה מי מהנכדים שהסכים לשאת בעול קיום המנהג.

לאחר זמן מה הררה לעצמו אחד הנכדים: 'הרי שימור המנהג היה חשוב מאוד לסבא, והראיה שהוא נידב עבור זה את כל ירושתו. אם כן, אני מסכים לקיים את המנהג ולהסתגר בצריף שבעה ימים'.

ואכן, לאחר חתימת ההסכם אצל עורך הדין של הסבא, קיבל הנכד לידי את המסמכים המעידים כי מעתה כל נכסי הסבא שלו הם. כאשר בדק הנכד היורש את תוכן הירושה, הופתע לגלות כי מלבד דירת המגורים של הסבא עוד נכסים רבים לו, והוא השאיר אף כמה חשבונות בנק מלאים בכסף רב.

בן רגע אחד התעשר הנכד עושר רב. בהגיע היום המיוחד, התאריך שבו צריך הנכד לקיים את הצוואה, כך עשה. הוא נכנס אל הצריף והסתגר שם שבעה ימים. לא היה קל עבורו להיות סגור כך שבעה ימים.

הקושי גבר עוד, כי הוא כלל לא הבין מה טעם יש במנהג המשונה הזה, מלבד ההצדקה לממון הרב שירש.

כאשר יצא מן ההסגר החליט שכנראה לא לחינם נהג כך הסבא, ובוודאי יש לזה מקור יהודי.

הוא החל לברר מה פשרו של המנהג. במהלך חיפושיו פגש הנכד ברב יהודי, סיפר לו על מנהגו של הסבא ושאל אותו אם הוא מבין מדוע הוא נהג כך.

הרב הבין מיד כי מדובר בקיום מצות סוכה והחל לתחקר אותו על הצריף: ממה הוא עשוי? כמה דפנות יש לו? במה הוא מסוכך? הנכד, שלא ממש הבין את מושגי ההלכה

ששאל אותו הרב, הציע לו שיבוא עימו אל הצריף ויראה אותו בעצמו.

הרב בא אל הצריף וראה כי הוא עשוי מפח ומפלסטיק ואינו מסוכך בדבר הכשר לסכך.

הרב החל להסביר לנכד מהי מצות סוכה. לצורך כך הוא סיפר לו על יציאת מצרים, על ענני הכבוד, על מתן תורה, על המצוות שאנו מקיימים עד היום ועל המצווה המיוחדת שקיים הסבא, אומנם במסירות אך לא ממש כמו שצריך. הנכד שתה בצמא את דברי הרב וכך התחיל להתקרב אל היהדות, ובסופו של דבר חזר בתשובה שלימה והקים משפחה לתפארת.

ללמדנו כמה גדול כוחה של מסירות נפש למצווה, שאף אם היא פסולה למהדרין היא יכולה לחולל מהפך בלבו של יהודי (הנכד) ולהשיבו אל אבינו שבשמים. [לקראת שבת - דרשו]

סגולות מהרב חיים הכהן זצ"ל – החלב

יש נוהגים לתלות פירות משבעת המינים בסוכה, והוא מסוגל לכל העניינים, גם למצוות, ולא רק לבנים.

סגולת הרימון שתולים בסוכה עבור בנים, צריך לאוכלו בתוך חודש מהושענא רבה, מה שאין כן שאר הדברים, אפשר גם לאחר מכן. וסגולת הרימון מועילה גם עבור שידוך, כי אי אפשר לבנים בלא שידוך.

סגולת יין שתולים בסוכה, לפקח המוח.

ויש התולים **שמן זית** לנוי ומשאירים אותו לנר חנוכה, כי גם בחנוכה באים האושפיזין, ובנר השמיני מגיע אליהו הנביא זכור לטוב, שגם הוא בא בכל יום עם האושפיזין לסוכה. יש לתלות את הפירות דווקא תחת הסכך ולא שיתלם בדפנות שאינם תחת הסכך או להניחם על השולחן.

סגולת האתרוג שבירכו עליו בחג הסוכות, לכל המחלות וגם לעקרות. וגם מסוגל לבעיות לב. [בצל אילן החיים]

ברכת התורה

ברינה

ריון

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רזה: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: האוהבה (דייזי) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חגינה בת כמסיה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זהבה בת אטו:גימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה חרלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עווד בן הגר: גולן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נואה: חות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה, ושחנה בנות תורן יפה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 4741102

גיליון מס' 3 • פרשת האזינו • תשפ"ג

קרובה ישועתך לבוא

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של הרב רבי מרדכי מקוזמיר זי"ע סיפורים ותולדותיו, ותולדות תלמידיו אחריו

סיפור השבוע

סיפר כ" אדמו"ר מהר"מ זצ"ל כי בימי אביו המגיד הקדוש מטריסק ז"ל נשמע פ"א קודם ר"ה שנתפשטה מחלה החולי-רע ר"ל באותו אזור, ונכנס הוא לאביו המגיד הקדוש ז"ל ואמר לו שיצווה לכתוב בשמו לכל החסידים בכל מקומות מושבותיהם שלא יבואו לטריסק לימים נוראים, כי ע"י שיתאספו שם הרבה אנשים יחד ממקומות שונים ובצפיפות יוכל להזיק להם המחלה הנ"ל, והשיב לו אביו המגיד הקדוש ז"ל כי אין צריך לכתוב להם שלא יבואו כי כבר פעל בתפילתו שלא יזיק ח"ו אלא ואולי לאיש אחד, ולא כתבו כלום להחסידים ובאו לימים נוראים הרבה חסידים כמידי שנה בשנה, ולא הוזק ח"ו אף אחד מהם. ובהושנא רבה בעת שעשה המגיד הקדוש ז"ל את הנענועים כמה שעות רצופות כדרכו בקודש נחלה רח"ל אברך אחד בחולי הנ"ל, ורצו החסידים להזכיר אותו בפני המגיד באמצע הנענועים אבל האברך שנחלה לא הניח להם להפסיק את המגיד באמצע הנענועים ולבלבלו, וקודם שגמר המגיד את הנענועים שבק האברך לן חיים. ואח"כ כשסיפרו את זה להמגיד הקדוש ז"ל אמר שהאברך היה חסיד שוטה במה שלא הניח להזכיר אותו לפני המגיד באמצע הנענועים, כי אם היה נזכר לפניו היה נתרפא בוודאי, או שהיו נתחלף אם אחר, וצווה המגיד הקדוש כי בעת הלוויה יוליכו מיטת האברך לפני הביהמ"ד, וכן עשו ויצא המגיד הקדוש אל מיטתו ונתן לו שמירה ארבעה גראשין מפולין, ואמר לאברך אל תפחד לך ישר עם השמירה לאבי הקדוש ולזקניו הקדוש זצ"ל, ובליל שמע"צ בשעת עשיית הקפות אצל המגיד הקדוש כשהגיעו להקפה ג' וישב עם עצמו לנוח מעט מעבודתו הקדושה שרקד כבר הקפות כמה שעות, קרא לבנו האדמו"ר הר"מ זצ"ל ואמר לו בזה הלשון ראה נא בני כמה מיהר את עצמו האברך שנפטר היום כי כבר היה אצל אבי וזקני הקדושים וכבר הוא כעת בביהמ"ד רוקד עימנו ההקפות.

אמרות טהורות

דברי קדשו בשנת תרע"ז ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר, הענין הוא כי פרי העץ היא האתרוג שיש בו טעם וריח, בסוד הכתוב (תהלים לד, ט) טעמו וראו כי טוב ד', ובסוד הכתוב (ישעי' י, ג) והריחו ביראת ד', "אתרג" מרכז על שפלות כמ"ש בעלי הרמזים שהוא ראשי תיבות א"ל ת'בואני ר'גל ג'אוה (תהלים לו, יג), שמרמז על שפלות, ומי שהוא עניו ושפל יכול להמתיק את הדינים, וירגיש טעם וריח במצות ד', וזהו "אתרג" במילוי ובתוספת יוד (1120) בגימטריה כמנין עשר פעמים "הוי"ה" (26) ועשר פעמים "אלקים" (86) (ביחד 112), והדינים נמתקים ברחמים.

כפת תמרים הוא הלולב, "לולב" (582) במילוי ובתוספת יוד בגימטריה כמנין עשר פעמים "הוי"ה" (26) ועשר פעמים "אהי"ה" (21) ביחד (47) וכמנין שם "יב"ק" (112), שהוא ראשי תיבות (תהלים כ, י) י'ענינו ב'יום ק'ראינו וגם ראשי תיבות ק'ומה ב'עזרת י'שראל וכוכה בשנה הזאת שהיא שנת "עזר"ת" כי השי"ת יקום בעזר"ת ישראל.

והנעלם מן "לולב" במילוי ובתוספת יוד (להוריד סך 582 סך 68 יוצא 514) בגימטריה "תקי"ד", והנעלם מן "אתרג" במילוי ובתוספת יוד (להוריד מ 1120 סך 604 יוצא 516) בגימטריה "תקי"ו", ושני הגימטריה יחד הם כמנין "תפלה ישרה", שיתקבלו תפלתינו ויעלו תפלתינו ישר לפני הבורא ית"ש בסוד תפלה ישרה, וימלא השי"ת את כל משאלות לבנו לטובה "לולב אתרג" (672) כמנין ו' פעמים "הוי"ה אלקים".

נפלאות ערותיו

התורות שאמר אדמו"ר הה"צ הר"מ זצ"ל היו דברים נפלאים בדרכי קבלה ובדברי מוסר והנהגות ישרות, והביא הרבה ענינים נפלאים מכתבי האר"י ז"ל ומהר"ש מאוסטרפוליא ז"ל ועוד מהרבה צדיקים ז"ל, ואמר גמטריאות שעלו למספרים גדולים ונפלאים על פי מילוי ומילוי דמילוי, ועל פי א"ב שונים ע"פ א"ל ב"ם וא"ת ב"ש, אי"ק בכ"ר, ובהכל עלה החשבון יפה הפלא ופלא.

פניני פרשת השבוע

מאת המחנך ר' בעריש גוטשטיין

זמן שמחתינו

ושמחת בחגך וכו' והיית אך שמח (דברים ט' ז - י' ד)
 בחג הסוכות נצטוונו על השמחה בשמחה יתירה, כמו שרואים בנוסח התפלה שתיקנו אנשי כנסת הגדולה, שנקרא חג הסוכות "זמן שמחתינו" נפלאים הדברים כתב בספר מגן אברהם (לשבת חוה"מ של סוכות) בשם אביו הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע שפירוש הלשון "זמן שמחתינו" מלשון זימון והכנה כמו זימן שחורים, והנה האור ממצוה זו מאיר לישראל על כל השנה כולה, והרי היא הכנה להמשיך שמחה על כל השנה כולה,

להסביר הענין הצטט מספר יושר דברי אמת (קונטרס שני אות כ"ג) שביאר על פי משל לאב החפץ לייסר את בנו בכדי להרחיקו מדרך הרעה, ומרים מקל בכדי לאיים עליו בו, כמובן שהבן נבהל מזה ונופל לרגלי אביו ובוכה ומתחנן כשהוא מבטיח ששוב לא יחזור על מעשיו שעשה עד כה, אך האב ברצותו שתהא החרטה מבנו חרטה האמיתית מעומק הנפש, בגלל זה האב עדיין אינו נענה לו ומוסיף לנופף במקלו, עד שרואה שבנו בוכה במר נפשו מעומק הלב, ואז האב שומט את מקלו ונוטל את בנו ומחבקו מכל ליבו ומניחו תחת כנפיו.

וזהו ענין מצוות הסוכה, שכאשר נמתחים הדינים [שהם כדוגמת המקל שביד האב] בראש השנה וביום הכיפורים, שנחרדים עם בני ישראל לנפשם ושבים לקונם בתשובה שלימה, ומפילים תחינתם להחתם בדבר ישועה ורחמים, ואז כאשר רואה אביהם שבשמים שתשובתם כנה ואמיתית היא, מסיר הוא את שבת מידו ומתמתקים הדינים, ונוטל את ישראל ומכניסם תחת כנפיו בסוכה, שהיא קדושת השי"ת והשראתו, והיא פריסת סוכת שלום על נפשותינו.

ומסיים וזהו טעם השמחה היתירה שבחג הסוכות, ששורשה החל כבר בימים הנוראים בעת ששב יהודי אל בוראו ונפשו נטהרה ונודככה, אך אז מכוסה השמחה מחמת גודל המרירות ושברית הלב, אך לאחר מכן שנתמתקו הדינים וקירבנו המקום אליו בחיבה ואהבה יתירה, או אז מתפרצת השמחה במלוא עוזה, וענין זה ששמחת חג הסוכות מעוררת שמחה לכל השנה נרמז בפסוק ושמחת בחגך וכו' והיית אך שמח,

ומקשה האברנבנאל (בפרשת ראה הספק הכ"ו): מדוע הזהיר הכתוב על השמחה שתי פעמים, פעם אחת ושמחת בחגך, ופעם שניה והיית אך שמח, ומתרץ שלכן נוספו המילים והיית אך שמח, שאם ישמח ויכול בחג הסוכות, יהיה שמח וטוב לב כל השנה, וכך מתפרש הכתוב לפי דבריו: כאשר תקיים את ושמחת בחגך בחג הסוכות, תזכה לו היית אך שמח, בשאר ימות השנה.אמן

איריש ווארט

עם איז אינטערעסאנט אראפצוברענגען דעם רבי'נס אנווייזונגען אינעם צוואה, אנבאלאנגט דעם הייליגן ציון, עטליכע סעיפים ליינען זיך ווי פאלגענד

(די בני תורה וואס באקומען פון מיין געלט אויף צו לערנען משניות) זענען פארפליכטעט אנצוצינדן שמן זית ליכט דעם גאנצן ערשטן יאר אויפן ציון, און דארט זאגן טעגליך צען קאפיטלעך תהלים, און תמניא אפי לויט מיין נאמען, און אפילו שבת און יום זאלן זיי אויך זאגן דעם סדר

(די ארימע קינדער וואס לערנען ביים מלמד, וואס ווערט אויסגעהאלטן פון מיין געלט) זאלן זאגן תהלים און קדיש יעדן יארצייט אויפ'ן ציון, און ציגן שמן. און דאס זעלבע זאל מען טון, ביים גרויסן יארצייט פון מיין פאטער צוקללה"ה ב' תמוז, און ביים יארצייט פון מיין מוטער ז"ל יג' שבט, און ביים גרויסן יארצייט פון מיין זיידן ז"ל כ' אייר, און ביים גרויסן יארצייט פון מיין זיידן רבי מנחם נחום יא' מרחשון, אז מען זאל אנציינדן שמן ביים ציון, און די קינדער זאלן זאגן תהלים, און 'תמניא אפי' לויט מיין נאמען.

כ'גיב א סומע פון.... צו קויפן הונדערט ספרי תהלים און צען זאצן משניות, און מען זאל מאכן א שאנק, און אוועק שטעלן דעם שאנק מיט די ספרים אינעם אוהל, אז די מענטשן וואס קומען דארט זאלן האבן ספרי תהלים און משניות צו קענען לערנען און זאבן תהלים.

הייליגן

בקייילצה היו שני בתי כנסת - בית הכנסת הגדול נבנה בשנת 1902. הוקמו גם 9 בתי תפילה, בית מדרש, ויותר מ-30 חדרים ללימוד תורה בהם למדו למעלה מ-900 בנים.

הבנות למדו בבית ספר "בית יעקב", מורכב מ-15 חדרים או בבית ספר "יבנה", בית ספר יהודי חילוני. הארגון "אגודת ישראל" שנוסד בפולין בשנת 1912 הפעיל תלמוד תורה וישיבה. הוקמו גם שלושה בתי ספר יהודיים ציבוריים ושתי חטיבות ביניים. בעיר התקיימו בנוסף: מקווה, בית קברות, בית מטבחים כשר, בית יתומים ובית אבות...

מבחינה תרבותית לקהילה היהודית היו שלוש ספריות ותיאטרון יהודי קטן, עיתונים בידיש ואגודות ספורט "מכבי"

החיים הפוליטיים של יהודי קייילצה היו מחולקים בין מפלגות ציוניות, כמו אגודת ישראל והבונד (נוסד בשנת 1897), ובין מפלגת הקומוניסטים בפולין. הציונים קיימו שיעורי ערב לתרבות העברית ולתרבות היידיש. בעיר היו גם קהילות חסידיות חזקות.

תמונת השבוע

אוהל הציון הקדוש

את הבקבוקים מביאים לאחת מנקודות האיסוף: ירושלים-חגי 21 מאחורי השער ביתר עלית-ביום 9/5 מאחורי הדלת

בקבוק אוטיות!

אוספים בקבוקים ארזים בנקיטת חושמה למנוח איתנו דוארים בקבוקים

ואתם שותפים בספר תורה
 בכל שנתאם יותר בקבוקים כך פוזב ביתר אחיות בספר ותורה

ד"ר מרדכי משהוילר הוא בעל השמות

ניתן לשלוח תגובות, רעיונות והערות למערכת באימייל: s0733678281@gmail.com

להצלחת ישראל אהרן בן גולדה ומשפחתו בכל הענינים

לרפואת הילד חיים אריה ירמיהו בן אסתר בתוך שאר חולי ישראל

מאוצרות הפרשה

יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי (לב, ב)

ובתענית (י): אם תלמיד הגון הוא כטל ואם תלמיד שאינו הגון עורפהו כמטר. ויל"ע למה הקדימה התורה התלמיד שאינו הגון לפני ההגון. וי"ל דכל זמן שהתלמיד שאינו הגון נמצא אי אפשר ללמד גם את ההגון שהאינו הגון יקלקלנו לכן בתחלה מוכרח לערוף את האינו הגון ולהסירו ואח"כ יוכל ללמד את ההגון. (טעמא דקרא)

הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עוול צדיק וישר הוא (לב, ד)

ישנם פעמים שנראה לנו לכאורה עוול ח"ו בהנהגת העולם, צדיק מבקש פיסת לחם לשבור רעבונו, ובגד לכסות גופו, והרואה עומד ושואל היד ה' תקצר להעניק לו, שלא יצטרך לפשוט יד לעזרה? אולם אמר החפץ חיים דומה הדבר לגביר שלו בן יחיד שחלה ונפל למשכב, הרופאים נלאו מלמצוא לו תרופה למחלתו, עד שבא רופא גדול ובמומחיותו הצליח לרפאות את הילד, אבל הזהיר את אביו להשגיח עליו, שלא יבוא דבר מאכל שיש בו בשר שמן להכניס לפיו, כי בנפשו הוא, ויהי היום, והאב נסע לעיר אחרת לרגל מסחרו, וצוה לאמו להשגיח על בנה כמו הוראת הרופא, באחד הימים ישבה אמו לאכול ארוחת צהרים, עלה ריח הבשר באפו של הבן, ניגש אל השולחן ולקח חתיכת בשר שמן, תחבה אל פיו וינס החוצה. כששב אביו מדרכו מצא את בנו מפרפר בין החיים והמוות, וירץ מיד אל הרופא המומחה ובקול בוכים התחנן לפניו להציל את בנו יחידו מרדת שחת, והוסיף שמהיום לא יסע עוד לרגל מסחרו וישגיח על בנו, לאחר מאמצים מרובים הצליח הרופא להסיר את סכנת המוות שריחפה על הבן. לאחר זמן ערך האב סעודת מרעים לבני משפחתו וידידיו, כאשר הוזמנו האורחים להתיישב ליד השולחנות הערוכים, גירש האב את בנו מהאולם. האורחים תמחו לפשר הנהגתו המוזרה של "האב האכזר" שאינו מתייחס לתחנוני הילד לא מאפשר לו להשתתף בסעודה. איש מהם, מלבד האב עצמו, לא ידע ולא הבין כי ב"התאכזרו" אל בנו, הוא היטיב עמו טובה גדולה ואמיתית לאין שיעור... כן הוא בענין הנהגת ה' את עולמו, אכן נכון, לעיתים הוא מרחיק דווקא את הצדיקים מהעושר והאושר המדומה, ובני אדם עומדים תמהים ומשתוממים, אבל למעשה איננו מבינים את הנהגתו יתברך, מאמינים אנו בלב שלם שכל מעשי ה' הם לטובה "כי צדיק וישר הוא" ויודע כי יאה עניותא לישראל, ואל לנו להתרעם על הנהגתו. (זה השער, הובא בגליון 'אגישמקע ווארט')

חג הסוכות

"למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים"

נחלקו חכמים (סוכה יא): באלו סכות הושיב השי"ת את בני ישראל בעת יציאתם ממצרים: לדעת רבי אליעזר "ענני כבוד הוי", ולדעת רבי עקיבא – "סכות ממש עשו להם".

לכאורה צריך להבין: על פי טעמו של רבי אליעזר, שהשי"ת הושיב את

בני ישראל ביציאתם ממצרים תחת ענני הכבוד, מובן טעמה של המצוה. הקב"ה עשה לכלל ישראל נס גדול, כאשר הקיף אותם בענני הכבוד, שהיו שומרים עליהם, מישרים להם את הדרך, ומגינים עליהם מקור וחום, אכן נס המצדיק את קיום המצוה, כדי שיוכרו לדורות, "כי בסכות הושבתי את בני ישראל". אבל לפי ר"ע, מדובר על סכות שעשו בני ישראל ביציאתם ממצרים, היינו סכות שיהיו להם מגן מהשמש היוקדת, ואם כך הוא הדבר, מה הצורך לזכור את הסכות הללו לדורי דורות, בקיום מצות סוכה מדי שנה בשנה?

נאמרו על כך כמה וכמה הסברים: בספר "קרבן אהרן" כתב לכאר: כאשר אדם בורח מבית האסורים וחושש פן ילכדוהו ויחזירוהו לשם, הוא מחפש מקום מסתור, בו יתקשו למצוא אותו. סביר להניח כי הוא יחפש לעצמו בנין מוגן, בו ניתן יהיה להסתתר, ולא יסתיר את עצמו בסוכה הפרוצה לכל עבר. כאשר יצאו כלל ישראל ממצרים, הם חששו פן ירדפו אחריהם המצרים, כפי שאכן היה בסופו של דבר. כדי להגן על עצמם, הם היו צריכים לחפש בתים ומבצרים, שם יוכלו להסתתר ולהתגונן. במקום זאת הם בנו לעצמם סוכות, להראות את גודל בטחונם בהשי"ת שיצילם מיד רודפיהם המצרים. זכר לאותם סוכות, שהמחישו את בטחונם בבורא יתברך, נצטוו לדורות להקים סוכות.

ה"אמרי אמת" מגור זצ"ל פרש, כי בעצם יש לתמוה: לפי ר"ע שעשו להם "סכות ממש", מהיכן היו להם עצים לבנות סוכות? הרי הם יצאו ממצרים בבילות, בקושי היה להם אוכל, שהרי לא הספיק בצקם להחמיץ, ומנין היו עצים לסוכות לשישים רבוא איש שיצאו ממצרים? על כרחך, שהסוכות הללו היו בדרך נס. השי"ת הוריד להם סוכות מן השמים, להיות להם למחסה מהחום, ובכך הראה להם עד כמה חביבים הם לפניו. זכר לאותן סוכות שכל כולן נעשו בדרך נס, מצוים אנו לבנות סוכות מדי שנה.

באור שלישי מופיע ב"חתם סופר": ידוע כי בגזרה שנגזרה על כלל ישראל להיות בגלות מצרים, אמר הקב"ה לאברהם אבינו: "ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה". בפועל, היו ישראל במצרים רק מאתיים ועשר שנים, ואם כן חסרו להם עדין מאה ותשעים שנה של גלות. אמרו כלל ישראל לקב"ה: אנחנו יודעים שיש לנו "חוב" של מאה ותשעים שנות גלות, לכן נקבל על עצמנו לשבת בסוכות ולא בבתי קבע, ויחשב לנו הדבר כאילו ממשכים אנו להיות בגלות, ובכך נצא ידי חובת הגזרה שנגזרה עלינו.

זה גם הטעם שחג הסוכות נקבע לאחר יום כיפור. הרי אין אנו יודעים האם יצאנו זכאים בדין ביום כיפור אם לאו, לכן אומרים אנו כביכול להשי"ת: רבונו של עולם, אם חלילה יצאנו חייבים בדין, במקום שנקבל עונש ממך, ניקח על עצמנו עונש גלות, ומיד לאחר יום הכיפורים "נגלה" מן הבית לסוכה. כמו שכלל ישראל בעת יציאתם ממצרים, השלימו את הגלות שחסרה להם על ידי ישיבתם בסוכות, כך אנו לדורי דורות, נוטלים על עצמנו עונש גלות מיד לאחר יום כיפור, ויוצאים אנו מדירת הקבע אל הסוכה, דירת העראי. (דורש טוב)

הנסיון בא על האדם – כפי כוח סבלו!

כְּנֶשֶׁר יַעִיר קָנוּ עַל גּוֹזְלָיו יִרְחַף יִפְרֹשׁ כַּנְּפָיו יִקְהֶהוּ יִשְׁאַהוּ עַל אֶבְרָתוֹ. (ל"ב, י"א)

וברש"י: "כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף יפרש כנפיו יקההו ישאהו על אברתו. (ל"ב, י"א) - נהגם ברחמים ובחמלה, כנשר הזה רחמני על בניו ואינו נכנס לקנו פתאום, עד שהוא מקשקש ומטרף על בניו בכנפיו, בין אילן לאילן, בין שוכה לחברתה, כדי שיעורו בניו ויהא בהן כח לקבלו". הנה, משמעות דברי רש"י, שהנהגת ה' עם ישראל בניו – היא ברחמים ובחמלה, כמו הנשר שנוהג ברחמים עם בניו. והיכן מצינו שהנשר מתנהג ברחמים עם בניו? – שכאשר מגיע לקנו, אינו נגלה עליהם בפתאומיות כדי שלא להבהילם, אלא מקשקש הוא בכנפיו, כדי שיעורו בניו ויהיה בהם כוח לקבלו. ולכאורה, נראה מדבריו, שנקודת הדמיון בין שתי הנהגות – זו של הקב"ה עם בני ישראל, וזו של הנשר עם בניו – היא רק בעובדה ששתיהן הנהגות של חמלה ורחמים.

אמנם, האור החיים הקדוש מוצא חיבור עמוק יותר בין הנהגת הקב"ה עמנו, לדרכו של הנשר להיכנס אל הקן מבלי להפתיע את בניו. אך בטרם נביא את הדברים, נתבונן תחילה במעשה הבא: הייתה זו שעת צהרים חמימה. בטבורה של כיכר השוק ניצב לו יהודי, פוכר ידיו בתנועת יאוש ודמעות זולגות מעיניו. איש מהעוברים ושבים לא נעצר לבדוק, מה זה ארע לו. רובם, גויים מקומיים, עסוקים היו בשלהם. צרתו של היהודי לא נגעה אליהם כלל ועיקר. אך גם מקצת היהודים ששהו באותה שעה בכיכר המרכזית של העיר, לא הבחינו בן עמם השרוי בעצב רב. היה זה יום המסחר השבועי, ומקצת הסוחרים היהודים שהזדמנו למקום – טרודים היו בעסקיהם, ודעתם לא הייתה נתונה לכל דבר אחר זולת המסחר. אל המקום התקרב אט אט, הצדיק רבי משה לייב מסאסוב זצ"ל, ולמראהו של האיש המוזל דמעות כמים, נכמרו רחמיו. "מה זה ארע לך, בני?" פנה אליו הצדיק בחום. האיש חדל מבכיו לרגע קל, והחל לספר את סיפורו: "אסון גדול ארע לי! אסון נורא ואיום! חודשים רבים חסכתי פרוטה לפרוטה מרווחי הדלים, עד שהצטבר אצלי סכום כסף לא קטן. מטרתי הייתה, כדי שבבוא העת, אוכל להשקיע את כספי ולרכוש בו סחורה זולה – כזו העשויה בהשקעה נכונה ובסיעתא דשמיא להניב פירות. "כאשר מניתי את סכום הכסף שהצטבר, קודם יציאתי למקום, הרהרתי בלבי – שמא לא די במעות שצברתי בכדי לרכוש סחורה כזו, שאוכל לקבל עליה תשואה הוגנת. בהחלטה של רגע, פניתי אל שניים מידידי ולווייתי מהם מאות רובלים, תוך הבטחה להשיב את ההלוואה תוך זמן קצר. "שמח וטוב לב הגעתי הלום לפני שעה קלה, והתחלתי לתור אחר עסק ראוי, והנה שוד ושרב!", בכיו של האיש שב והתגבר, "כל כספי, כולל הממון שלווייתי לצורך מסחרי – נעלם ואיננו, כאילו בלעה אותו האדמה... אבוי, רבי! בכה האיש, "כבר חיפשתי, וחזרתי וחיפשתי את האבדה – אך לשווא! אין זכר לכסף! חרב עלי עולמי!" בעוד המילים על שפתיו, צנח האיש והתעלף. התבונן רבי משה בפניו, והבין אל נכון, כי סכנת חיים נשקפת לו. בהחלטה של רגע, רכן הצדיק לעברו וקרא בקול גדול: "מה לך נופל? קום! בטוח אני מעל לכל ספק, כי בעוד רגע יחזור אליך כספך!" האיש פקח עיניו, והביט בפניו של הצדיק. ניכר היה, כי דברי הצדיק עשו עליו רושם, והשרו בו תקווה קלה, אך הוא עדיין לא השתכנע לחלוטין. "מי אמר שכך יקרה? בודאי הרבי אומר כן, כדי לנחמני ולעודד את רוחי! הלא כן?" שאל. "לא ולא!" הגיב הרבי בפסקנות, "אני משה לייב מדבר אליך. עליך לדעת, כי מעולם לא יצא מפי דבר שקר ומרמה..."

נו, אחרי הבטחה כה נחרצת, התאוּשש האיש, והתיישב בצד הדרך – מצפה לראות כיצד יתקיימו דברי הרבי. רבי משה לייב מצינו המשיך לדבר על לבו ולהבטיח לו, חזור והבטח, כי במהרה תשוב אליו אבדתו. ואכן, לא חלפה שעה ארוכה, ואל המקום הגיע יהודי מקומי, אווז בידיו את צרור הכסף האבוד. "ראה נא!" אמר לבעליו המאושרים, "מצאתי את האבדה מושלכת בין השקים שברחוב השוק. מאן דהו גילה את אוזניי, כי אבדת את כספך, ומיד מיהרתי הלום כדי לקיים מצות השבת אבדה..." כל הנוכחים במקום, קראו בהתפעלות: "מאין ידע רבי משה לייב, לקבוע בוודאות כי כספו של האיש ישוב אליו? אין זאת אלא רוח הקודש שדברה מתוך גרונו!"

רבי משה לייב דחה את דבריהם בענוותנותו המפורסמת, ואמר לנוכחים: "לא היה זה רוח הקודש, ואף לא מופת. ואם תשאלוני, אם כן, מנין היה לי בטחון כה רב שהאבדה תימצא?! התשובה לכך פשוטה: בשעה שצנח האיש ארצה, ראיתי בפניו שהוא על סף המוות, חלילה! הבנתי, כי אובדן הכסף כה השפיע עליו, עד שלבטח לא יוכל לחיות בלעדיו. מכיוון שכך, ידעתי בברור כי אבדתו תשוב אליו בהקדם, שהרי כלל נקוט בדינו, שאין הקדוש ברוך הוא מנסה את האדם בייסורים שאין הוא מסוגל לעמוד בהם", סיים הצדיק את דבריו.

ומכאן, לביאור הפסוק, על פי דרכו של האור החיים הקדוש: כך ניתן לדמות את הנהגת ה' עם בניו להנהגתו של הנשר: כמו שהנשר אינו נכנס לקנו ואינו מעורר את בניו פתאום, אלא מעוררם אט אט עד שהוא יודע שיש להם כוח לקבלו, כך כאשר הקב"ה מעורר את בניו להתקרב אליו, הוא לא מכביד עליהם, ואינו מעמידם בניסיון – אלא כפי הכוח שיש בהם לעמוד בו. וכך אכן, מובא בדברי המדרש (בראשית רבה פר' נ"ה), שאין הקב"ה מנסה את ישראל, אלא בשיעור שהם יכולים לסבול. נמצא אם כן, שנקודת הדמיון בין שתי צורות הנהגה – לא באה לידי ביטוי רק בהיותם רחמניים לבניהם, אלא גם ובעיקר, בדרך הנהגה שלא להכביד על הבנים מעבר למסוגלותם ויכולתם.

(מתוך "ללמדך – דברים" שיצא בימים אלו לאור מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

סוכה בלי מזגן

שאלה: אדם ישן בסוכה ומצטער מפני החום כיון שרגיל במזגן, אם נחשב בזה 'מצטער'?

תשובה: אם באמת קשה לו לישון בלי מזגן הוא פטור מלישון שם כמבואר במשנ"ב (סי' תר"מ ס"ק כ"ט) שכל שאינני דעת מצטערין בזה נחשב למצטער, ע"י שם. ובעין זה אדם זקן שיש לו דברים המצטעים אותו מחמת גילו, כתב ה"אשל אברהם בוטשאש" (שם) שמשערים את הצער לפי בני גילו האם גם הם מצטעים כמותו, עיי"ש. אולם אדם כזה קודם סוכות חל עליו חיוב להתקין סוכה שראוי לו, דהיינו לשים שם מזגן, ושם בלי זה נחשב לפושע, וכמו אדם שאומר שזוהי טירחא גדולה להכין לעצמו סוכה, ודאי חייב בכך, וה"ה לענין מזגן. (הגר"נ קרליץ זצ"ל, גליון מים חיים)

מזל טוב

מרכז העיר:

משפחות וינברג – ריין להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות
 משפחות הרב בקשט להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות
 משפחות וורמסר להכנס הבן לעול תורה ומצוות
 משפחות גינזבורג להכנס הבן לעול תורה ומצוות
 משפחות פרידמן – הרב בטיסט לאירוסי הבן הנכד
 משפחות פחלייב להולדת הבן הנכד
 משפחות הורביץ-הרב נשר להולדת הבן הנכד
 משפחות שטרן – שוורץ להכנס הבן לעול תורה ומצוות
 משפחות נח פריד להולדת הבן הנכד
 משפחות קורצויל להכנס הבן לעול תורה ומצוות

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
 מינהל שירותי קהילה

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 458

המאמר

שבת אורה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מועינים בעלון ובשאר דברים. עליוני נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

האזינו

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה. מוסר והנהגות

סיפר רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: "פעם אחת נכנסתי אל מרן הרב שך זצ"ל, ובאותו פרק זמן ביקר כאן בארץ נשיא ארה"ב ג'ימי קארטר. מיד עם בואי שאלני הרב שך: 'ר' יעקב, בירכת היום ברכות השחר?' 'בוודאי, עניתי בהחלטיות. 'האם אמרת גם ברכת "שלא עשני גוי"? 'מובן מאלי, השבתי מיד. 'מה כיוונת בשעה שאמרת ברכה זו, המשיך הרב שך ושאל, 'האם כיוונת לומר שלא עשני כמו הגוי באפריקה?' ובעוד אני תוהה ומתפלא לפשר השאלות שהוצגו בפני על ידי הרב שך, נענה הרב שך ואמר לי נחרצות: 'אני כיוונתי - שלא עשני כמו הנשיא קארטר' לשמע הדברים, יצאתי מכלי. "ניצלתי את ההזדמנות ושאלתי מדוע מברכים ברכה זו על דרך השלילה, 'מדוע אין מברכים "שעשני יהודי" כשם שאומרים "פוקח עורים", "מלביש ערומים" וכו'? - השיב הרב שך: עליך לדעת שמשמים העניקו לך רק את הזכות לא להיות גוי. להיעשות יהודי, זהו כבר תפקיד המוטל עליך!" (ילקוט לקח טוב)

פעם נכנס תלמיד אל מרן הרב שך זצ"ל וראה ממרר בבכי כשעל שולחנו מנת עוף התלמיד ניגש לרבינית ע"ה ושאל אותה לפרש הדבר, והיא סיפרה לו כי זמן קצר לאחר שהגישה את העוף לשולחן, רגע לפני שהחל הרב בסעודתו, הגיע שליח בהול מהקצב להודיע, כי נודע שנוצרה שאלה בענין הבשר שנמכר, שמע זאת הרב ופרץ בבכי על שכמעט ונכשל חלילה בעוף שיש עליו שאלה, ועל אף שניסו להרגיעו, כי ברוך השם יש לשמוח על שנמנע ממנו הדבר, בכה הרב ללא הפוגות, באומרו, אבל עוד רגע קט בלבד אך כפסע ממני והייתי מכניס לפי חתיכת עוף שיש עליה שאלה, ואמר התלמיד שנכח במקום, כי באותה השעה למד שיעור גדול במושג יראת חטא, לכאורה במצב כזה היה מקום להתמלא שמחה על שנמנע הדבר, אך מי שאחוז ביראת חטא באמת, מתקשה להירגע רק מאימת המחשבה שמא ושמא אולי ואולי היה נכשל בספק עבירה, וכל הזמן עומדת לנגד עיני המחשבה שכמעט עוד רגע קט היה נכשל, ומי שאחוז ביראת חטא שכזו, בוכה מאימת עצם המחשבה גם לאחר שהתברר שבפועל לא קרה מאומה, וניצל מן המכשול, כמו אדם שניצל מסכנת מוות מוחשית, ובשעות שאחרי האירוע אינו יכול לשמוח, אלא כל גופו עדיין רועד מפחד מהחרב שהתנפה על ראשו. (שמושה של תורה)

סיפר רבי בן ציון לופס זצ"ל: מעשה במנהל בנק חילוני שבאחד הימים התעוררו בקרבו רשפי תשובה, והחליט לחזור בתשובה, ולהיות יהודי כשר, קם בבוקר והניח תפילין בידו על כל דבר לפני ואחרי שאכל, והלך לבנק כהרגלו, ישב על כסאו המרופד, והפקידים הגישו לו כוס קפה ועוגה, כדרכם בכל יום, והנה נקלע למבוכה, מצד אחד איננו יכול לטעום מאומה, ללא ברכה, ומצד שני אינו חבוש כובע בראשו, ואיך יברך? ואם יחבוש כובע יהתלו בו מה נהיית חסיד? וגם להמנע מלאכול ולשתות לא יכל, ובעוד שהוא מסתפק מה לעשות, נכנס לבנק העשיר הגדול שבעיר, ובידו שקית מלאה מטבעות זהב, ולפתע נקרעה השקית, וכל המטבעות התפזרו, תיכף הורה מנהל הבנק לנתעל את הדלתות, והעשיר והפקידים החלו באיסוף המטבעות, העשיר השתטח על הרצפה, נכנס מתחת לשולחנות, והספסלים ואספ במרץ, ולא חס על בגדיו היקרים, שהתאבקו והתקמטו, ולא על ביווי וקמטו, וגם הפקידים לא צחקו ממנו כלל, אלא אדרבה, הצטערו על מה שקרה לו, והיו מקוים שימצא את הכל, מנהל הבנק התבונן בכל המחזה הנגלה לעיניו, והרהר בלבו מדוע לא צוחקים מהעשיר המוכן לבזות את עצמו כל כך בשביל כסף, אלא היות ובעיניו יש ערך גדול לכסף, ומה עוד, למטבעות זהב, לכן מבינים שאין ממה להתבייש, ואני שרוצה לברך, וכי זה פחות ממטבעות זהב, אם כן למה אתבייש, והחליט לחבוש כובע, ולברך ואף אם זה יעורר תמיהה אצל הרואים, ויתכן שאפילו יפלטו איזה מילים, זה יהיה רק יום או יומיים, אבל אח"כ יתרגלו לזה, וישלימו עם זה, וכך עשה לקח את העוגה והקפה, בידו בקול רם, ברכה ראשונה ואחרונה, וכולם עמדו ותמהו, מה קרה לו, עברו יום ויומיים ירדה התמיהה, ונכנס הדבר לשיגרה. (אור לציון חכמה ומוסר)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

האזינו השמים ואדברה... כי שם ה' אקרא הבן גדל לאלוקינו מעשה היה שנוכח רבי אלחנן וסרמן הי"ד בבית הכנסת הגדול בברנוביץ, בשבת שובה, בעת שהרב המקום רבי דוד ווייצל זצ"ל עמד להשמיע את דרשתו כמנהג ישראל, לפתע באו שלוחים להודיע שהרב אינו חש בטוב, ולא ידרוש היום, מיד נשארו כולם את עיניהם לעבר רבי אלחנן שידרוש הוא, ניסה רבי אלחנן לסרב, אך האנשים הוסיפו להפציר בו שידרוש, לבסוף עלה רבי אלחנן על הבמה, ופתח בדברי הקדמה אותם קישר לפרשת השבוע פרשת האזינו וכה אמר: משה רבינו אשר התורה מעידה עליו שהיה עניו מכל האדם, אשר על פני האדמה, הכיצד זה הגיע לדבר בנוסה, "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פ"י" וכי הוא בשר ודם בן תמותה יח לו עדים שהיו חיים וקיימים לעולם? אלא משה רבינו עצמו בנשימה אחת מיישב את דבריו באומרו, כי שם ה' אקרא הבן גדול לאלוקינו, איני אומר לכם אפילו דבר אחד משלי, רק משל הקב"ה ובשביל כבודו יתברך, הריני רשאי לקחת עדים החיים וקיימים לעולם, אף עלי המשיך רבי אלחנן בהתנצלות אין לשאול, מי שמך מוכיח ומטיף ליהודי ברנוביץ, כי לא אומר לכם שום דבר משלי, אלא דברים המפורשים בתורה. (אור אלחנן)

הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול", אין צורך בחכמה יתירה כדי להאמין שהקב"ה ברא שמים וארץ, אומר רבי יעקב ניימן זצ"ל בספרו "דרכי מוסר", כי השכל הפשוט מחייב להאמין בזה. המדרגה הגדולה באמת באמונה היא להאמין בה' כאשר רואים דברים המנוגדים לשכל והמעוררים קושיות חמורות על הנהגת ה' יתברך. זהו נסיון אמיתי באמונה. אם, למרות התמיהות שיש לו, האדם מתעלם מהן לחלוטין ומאמין בה' מתוך הבנה שלא יתכן שהנברא יבין את בוראו — זוהי המדרגה הגדולה ביותר באמונה. דבר זה נרמז כאן בפסוק — האמונה האמתית היא זו שאומרת "אין עול" אף על פי שלמראה עינים אפשר לטעות ולחשוב שנעשה כאן עוול ח"ו. נסיון כזה עברנו כולנו לפני שנים, בשואה האיזומה... שמעתי מפי ה"חזון איש" זצ"ל, אומר הרב ניימן בהמשך דבריו, שכאשר רואים חייט נוטל מספריים גדולות בידו וגוזר בד' יקר לגזרים, יכולים אנו להיות בטוחים שכוונתו לעשות מגזרים אלה בגד מעולה. כשם שאדם שאינו מסוגל ללמוד נמרא אלא רק משניות, בוודאי לא ינסה ללמוד סוגיא קשה מאחר שהוא יודע את מגבלותיו, כך עלינו לדעת שלאדם לא ניתנו שכל וכשרונות לדעת את דרכי ה', כי זהו דבר שהוא מעבר להשתנו. עד כאן דברי ה"חזון איש"... (ילקוט לקח טוב)

הלא הוא אביד קנה רבי חיים ברלין זצ"ל פירש "קנה" מלשון קו, וכך העלה לברך בעקבות מעשה שהיה, בהיותו רבה של מוסקבה. יום אחד בא אליו יהודי בבקשה שיבא למול את בנו בביתו בחשאי. מששאל רבי חיים לפשר הענין, הסביר האיש, כי אינו מתנהג כלל כיהודי, ואינו מעוניין שידע איש מזה כי הוא יהודי. שוב תמה רבי חיים, אם-כן בשל מה כל הטורח הזה לך, ומה איכפת לך אם לא תמול את בנך, אחרי שאתה בוש בזה שאתה יהודי. השיב לו האיש, נכון, אבל אינני רוצה לסגור את הדרך בעד בני-בין שכך התעורר רבי חיים לביאור הפסוק "ענין יונים" (שיד השירים א,), על-פי מה שאמרו (בבא בתרא כד, א) גבי "ניפולגוול", הנמצא בין שני שובכות". שכל יונה היוצאת לדדות על רגליה, ומתרחקת מקנה, כל העת היא מחזרת ראשה לאחור, להביט אם עוד תוכל לראות את קנה. אבל אינה מרדה כל-כך למרחוק, עד שלא תוכל לראות משם את קנה. זהו "עניןך" - הבסתך - "יונים", הרי היא כדוגמת היונים, כי גם איש הישראלי, אף שהוא מרחיק עצמו משרשו, ומרדה למרחוק ופורש מדת יהודית ומאביו שבשמים, "הלא הוא אביד קנה". מכל-מקום אינו מתרחק כל-כך עד שלא יוכל לראות את קנו לחזור אליו. אבל נשמר הוא שלא להתרחק אלא כשיעור שיוכל לראות את קנו ושרשו, למען יוכל לחזור ולשוב שמה כשירצה... (פנינים משולחן נבוה)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

רבי רפאל שפירא זצ"ל היה אב"ד וואלוויץ וביירווסק (חתנו של הנצי"ב) באותה תקופה שכיהן ברבנות ביירווסק, היה חוק ברוסיה שבכל עיר ועיירה צריך להיות רב מטעם השלטון שיהיה מלומד בכמה חכמות ושפות, והעניינים הרשמיים היו נעשים על ידו, ולכן כיהנו בביירווסק (שהיתה מהערים הגדולות באוקראינה) שלושה רבנים, רבי רפאל שפירא, ולעדת החסידים שימש כרב, רבי שמריהו נח שניאורסון זצ"ל שהיבד ספר 'שמן ששון' בתורת הגסתר, והם היו מגדולי הדור, אך 'הרב' השלישי היה רק מטעם השלטון ולכן לא היה גדול בתורה. ועל כך מספרים בבדיחותא, שפעם הגיע מושל העיירה לאחד מעשירי העיר היהודים, והתפאר בפניו לאמר "שיחקתי עם הרב שלכם בקלפים", שאלו הגביר "עם איזה רב שיחקת, האם עם הרב שפירא שיחקתם?" אמר לו לאו, שאל שוב הגביר "ושמא הרב שניאורסון שיחק עמכם", אך גם על זה הודה המושל שלא היה זה כי עם הרב השלישי, נענה הגביר ואמר בצדק "אם כן לא שיחקת עם הרב שלנו, אלא עם הרב שלכם...". (מפי ספרים וסופרים)

"ענין של טעם"

הטעם שאומרים בברכת התורה "נותן התורה" אפילו שכבר נתנה, לפי שהקב"ה נותן בכל יום לכל אחד ואחד חלקו המגיעו ומוכן לפניו, כשיעניין וישריח את עצמו, כמו שראוי. (הקדמה לשריח כתב סופר א"ח)

"מפי כתבם"

ה"חפץ חיים" מביא חידוש שנוגע לזמנים אלו של עליית וירידת ערך הכסף — אם הקונה יודע שמחיר הסחורה עלה והמוכר אינו יודע, מחוייב להודיעו. עוד מובא (ח"מ סי' ר"ב סעיף ג') שאם השתמש החוקק בחפץ לאחר שמצא הפגם, הרי זה מחל, ואינו יכול להחזיר אותו אחר כך. ובוודאי יש ליהדר שאם רוצה להחזיר סחורה שיש בה פגם, צריך שיהא בטוח שלא נולד הפגם ברשות הקונה. לפעמים בשעה שבדוק הקונה את החפץ, הוא בעצמו פוגמו, ואחד כך מניחו בחזרה. על פי דין מחוייב לשלם, כדין מזיק. (זה מצוי מאד באנשים שאינם בקיאים בבדיקות חליבים, שמפרידים את החולצין). במכתבי החפץ חיים, שנרפס על ידי בנו של החפץ חיים, ר' ליב זצ"ל, כתב ר' ליב שבשעה שהדפיס החפץ חיים את ספריו, היה עומד שביעות שלמים בבית הדפוס בווארשא להשגיח על כל הפרטי פרטים של ההדפסה, בהשתדלו למנוע כל מין טעות ואונס שהיה עלול לקרות בעת המלאכה, כי חשש מאד שאם אחד יקנה ספר שאינו מתוקן, תהיה שאלה של גזל ח"ו. בערך בשנת תרס"ו, העתיק ר' ליב זצ"ל דירתו לווארשא. אביו הפקיד אותו לשמור על ההדפסה. ר' ליב כתב שאירע עובדא, ואחד קנה "משנה ברורה" ומצא שקונטרס אחד של הספר היה הפוך. האיש הזה שלח מכתב להחפץ חיים להתרעם על מה שמצא. מיד הריץ החפץ חיים מכתב לבנו, וכתב לו, וזה לשונו: מה עשית לי בני, כל ימי דאגתי איכה אינצל מאבק גזל, אבל מגזל גמור לא עלה על דעתי שאכשל, ועל ידך נפלת בפח של גזל גמור. מיד צוה לר' ליב להדפיס קונטרסים חדשים, כי חשש שמא גם לאחרים אירע כזה, ולהודיע: כל מי שקנה "משנה ברורה" שיש בו קונטרס הפוך, נא לכתוב לנו, ונשלח לכם קונטרסים מתוקנים. וכן עשה ר' ליב, ככל אשר צוה עליו אביו. (עשה למלך רבי אברהם י' פאם זצ"ל י"ד ישיבת "תורה ודעת" אר"ה)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שכל טענה שישנן האדם בבית דין (מסמח) פוסקים הדין מדבריו. אם טוען שחייב בתשלום, פוטרים אותו מלשלם. ואם טוען שפטור מלשלם, מחייבים אותו.?

תשובה: אם הודה בדבר שהחייב בו משום קנס, הרי הוא פטור מהקנס שהדין הוא "מודה בקנס פטור". אך אם אמור יאמר שפטור הוא, ויש עדים שחייב, יחייבוהו בית דין לשלם את הקנס. (יש לומר)

עם חסיד תתחסד עם גבור תמים תתמם: סיפור שקרה לפני איזה שנים באחד הישובים בארץ ישראל, היה שם משפחה בעל ואשתו אשר היו מנותקים מחיי תורה ומצות, האשה היתה מרוחקת מכל זיק של תורה ומצות. היה להם ילד קטן אשר הגיע לגיל לשלחו לבית הספר, ובמקום ההוא לא היה בית הספר חילוני כפי רוחם אשר יהיה מנותק לגמרי מהשנות ביהדות, אלא בית הספר היחידי שם היה "דתי", דהיינו שלמדו לילדים שמירת המצות. ההורים לא רצו לשלח את ילדם למקום רחוק בעוד גילו קטן וצעיר, לכן החלישו כי לעת עתה עד אשר יגדל קצת, לא יזיק לו אם ילך לבית הספר דתי, כי בין כך ובין אינו מבין כל כך, כי סוף סוף קטן בן חמש הוא. כן עשו, והילד התחיל ללך לאותו בית הספר. אחרי עבוד איזה זמן שהילד למד באותו בית הספר, הגיע פעם הביתה ובין הדברים סיפר לאמו מה ששמע בשיעור בבית הספר, שיש לנו מצוה שציוונו השי"ת והוא להדליק נר לכבוד שבת קודש, ולכן ביקש הילד שגם אמו תתנהג ככה, שתתחיל משבוע זאת להדליק נרות שבת. האם אשר היתה רחוקה מדברים אלו, ענתה לילדה ואמרה תדע כי אצלנו אין נוהגים בדברים כאלו, וברצוני שלא תהיך לדבר עוד מזה. אני מצוה אותך ומודיעך כי הרוח של אותו בית הספר אינו לפני רוחינו, לכן אתה יכול לשמוע בבית הספר מה שלומדים שם, אבל אין זה ענין כלל אצלנו, ולא תבקש עוד שנעשה שום פעולה מה שאתה שומע אצל מורך ורביך. אך לילד היה מדת העקשנות הטובה, ולא קיבל דברי אמו ולא נכנסו דבריה בתוך אזניו, הוא חשב בעוז מחשבתו, איזה תחבולה יעשה שגם בביתו יהיו נרות דולקים בליל שבת קודש. הילד בן חמש חשב הרבה וגם עשה מעשה, הוא הלך לחנות שהכיר מכבר, שהיה סמוך ונראה לבית מגוריו, וביקש מבקל החנות שימכור לו שני נרות. בעל החנות אשר הכיר משפחה זאת, ידע שהם אינם מקיימים מצות ה', ולא עלה על דעתו כי הנרות נצרכים לצורך נרות שבת, אלא חשב כי בודאי יש להם יארצייט, ולכן צריכים נרות נשמה, ועל כן נתן לו שתי נרות נשמה, אשר דולקים והולכים זמן של מעת לעת. אותו ילד צעד הביתה בשמחה רבה, כאשר הגיע ערבו של יום השישי עוד לפני שקיעת החמה, לקח לו שתי הנרות אשר הוא בעצמו לא ידע מה הם, והולקים בתוך חדרו לצורך שבת קודש, אך בכל זאת הבין לנפשו כי טוב יהיה לו יותר אם לא יגלה מעשיו לאמו, ולכן היה כל זמן ההוא היה נחבא בתוך חדרו, כי לא רצה שיוודע דבר מחמת גודל פחדו מאמו. הריח של הנרות הורגש בכל הבית, ולא עבר זמן מה, עד שאמו נכנסה לתוך חדרו לברר מה הוא הריח שהיא מרגשת ומריחה, היא פתחה הדלת וראתה שתי נרות יארצייט דולקים, לגודל תדהמתה שאלה את הילד, אמור לי מה זאת?, הילד ענה לה: יש לי שתיים אחד בשביל האבא ואחד בשביל אמא, זה היה תשובת הילד, אשר רעד ופחד מקולות המיועדים להתפרץ נגדו. כאשר אמו שמעה תשובתו, וקול הילד הדהדה בלבה, כאילו אומר זה הוא נרות לכבוד יום השנה (יארצייט) שלה ושל בעלה, היא שמעה בתוך אותה התשובה, כאילו קול חזק מדבר אצלה ואומר, הלא אדם אינו חי לעולם ועד, מוטב לעשות תשובה בעוד הנר בוער, ולא להודק ליסודי גיהנם, ולחכות ליום היארצייט שהבן אולי יעשה דבר לטובת תיקון נשמתם, היא החליטה אז לשוב בתשובה שלימה, היא וכל משפחתה, התחילו לאט לאט עד שנעשו שומרי תורה ומצות בכל פרטיה ודקדוקיה. כל זאת קרה בזכות הילד אשר בתמימות נפשו רצה לכבד את השבת, וזכה בזה להחזיר כל המשפחה לשורשה. והיה נראה לעין כל, כי מסבב כל הסיבות עשה כן שישלחו את בנם לאותו בית ספר תורני, כדי להצילם מדרת שחת. (בפיקודיך אשיחה)

מפתגמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

הדבר שאדם חפץ, לא יכבד עליו לעולם. (חזון נחום)
אם יזהר אדם שלא יחטא, הנה הוא חכם. (רבי יהודה החסיד)
כל פעולה של מצוה, מטביעה רושם על הנפש. (רבי ישראל סלנט)

פניני הפרשה

האזינו

עלון מס'

1158

שנה כ"ג התשפ"ג

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. ניידי: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

שעירים או רביבים

מצד אחד ממשיל הכתוב בפרשתנו את לימוד התורה ל"שעירים עלי דשא" – רוח סערה וגשם חזק ביותר (ומבאר רש"י שכמו שהגשם והרוחות הללו מחזיקים את העשבים ומגדלים אותם, אף דברי תורה מגדלים את לומדיהם). ומצד שני התורה מתוארת בפסוק "כרביבים עלי עשב" – טיפות מטר קטנות. א"כ כיצד צריך ללמוד תורה, כמו רוח סערה או כטיפות מטר קלות?

ההבחנה בין רביבים לשעירים, מתייחסת לפי פירושו של האור החיים הקדוש לתביעה שנתבע כל אדם בלימוד התורה. יש מדרגות שונות ביכולת של בני האדם, ולפיכך יש הנדרשים להתאמץ הרבה ויש שנדרשים פחות. תלמידי החכמים הזוכים לרדת לעומקה של הלכה, צריכים לשתות מהמטר הגדול שבא ברוח סערה, ואסור להם להסתפק ברביבים, אך לאלה שאינם יכולים להשיג עומקה של הלכה, אותם יש להשקות מרביבים עלי עשב. ובזה מבאר רבי אהרן קוטלר זצ"ל את גודל מעלת התורה אשר ניתנת להבנה פשוטה אפילו לילד קטן, שלא כמו החכמות האחרות כמו רפואה ואסטרונומיה אשר ילד קטן אין לו חלק והשגה בהן. בתורה טמון כח מופלא שניתן לספר גם לילד רך פרשת השבוע ובריאת העולם וכו', ולעומתו לגדול בתורה יש את היכולת להבין באותה פרשה את מעשה המרכבה ולראות מסוף העולם ועד סופו.

הרב שימשון פינקוס זצ"ל השתתף בכמה וכמה סמינרים לקרוב רחוקים. משבאו אליו כאלה אשר הושפעו לטובה, ואמרו כי סבורים הם שתוכן וצורת ההרצאות היא שגרמה להם לחזור ליהדות, השיבם הרב וכי שמעתם על מישהו ששמע את ההרצאה הטובה ביותר ושינה את דרך חייו תוך שבוע? ודאי שלא וא"כ איך אנשים יוצאים מסמינר ומשנים את כל אורחות חייהם? הסיבה האמיתית היא עצם שמיעת דברי התורה, שיש בה כח סגולי עליון להשיב בנים לאביהם שבשמים.

ומעשה במושב אחד שערך ערב התחזקות אליו הזמינו מרצה מפורסם. כשהגיע יום ההרצאה ראה המרצה שלא יוכל להגיע וביקש מאברך כולל שימלא את מקומו, אך הלה ניסה להתחמק בתואנה כי אינו יודע למסור הרצאות ונאומים. אמר לו: תלמד עמם מה שאתה לומד בכולל. וכך עשה. לימד אותם הלכות אבדה מציאה ויאוש, ודוקא שיעור זה הוציאם בהתפעלות על רוב הדקדוק של התורה בדיני יאוש, והדבר קירבם ליהדות.

עצה טובה	יחיד ומיוחד
<p>כאשר מכניסים את הלולב ומיניו לנרתיק הניילון, כדאי להכניס את הערבות בצד הרוכסן המאוורר יותר ולהיזהר שלא יתפסו בו. (הרב מנחם בורשטיין שליט"א).</p>	<p>יחיד שהתענה ביום כפור</p> <p>רבא. במסכת ראש השנה (כ"א ע"א) מובא שרבא היה יושב בתענית יום הכיפורים שני ימים רצופים, שמא נקבע יום הכיפורים למחרת ולא היום. ופעם אחת נמצא שבאמת טעו הכל והוא היה היחיד מכל עם ישראל שהתענה ביום כפור האמיתי. ובזה הסביר נפלא הגאון רבי משה חורב זצ"ל (הו"ד בירחון אור תורה סיון תשע"ז) מה שאמרו בתענית (כ"א ע"ב) שרבא היה מקבל פריסת שלום ממתיתבא דרקיעא בכל ערב יום כפור. וצריך להבין למה היה מקבל דוקא בערב כפור ולא בכל יום אחר? ועל פי האמור מובן, שכיון שהיה פעם שהוא התענה היחידי ביום כפור האמיתי, לכן זכה לברכת שלום בערב כפור שבכל שנה. ודפח"ח.</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סערון זצ"ל

"אין לו לאדם להתגאות ולחשוב בעצמו שאין כמוהו, דהדבר השפל שבנבראים דהיינו הדומם הוא מוכיחו על פניו שאין האדם נחשב לפניו למאומה, כי האדם בכלות שבעים או שמונים שנה מיום לידתו והיה כלא היה, אבל הדומם אע"פ שאינו מתנועע כלל ואין בו שום כח, אפילו הכי כיון שהוא תדירי בבריאתו עדיף מן האדם".
("מגיד חדשות" ח"י דרוש ט"ו).

שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך (לב. ז)

פירש רש"י ז"ל: אביך אלו הנביאים, כמו שנאמר אבי אבי רכב ישראל ופרשיו (מלכים ב' ב' י"ב), זקניך אלו החכמים. ע"כ. ויש לדקדק קצת לפי מה שכתב רש"י בפרשת יתרו על הפסוק כה תאמר לבית יעקב ותגד לבני ישראל (שמות י"ט ג') דאמירה היא לשון רכה והגדה היא לשון קשה. ע"ש, אמאי נקט הכא לנביאים לשון קשה ולחכמים לשון רכה. וצ"ע. ואולי אפשר ליישב על פי מה שאמרו ז"ל (ב"ב דף י"ב ע"א) חכם עדיף מנביא, והיינו כי נביא אינו מוסר אלא מה שקיבל, ופעמים שיאמר בלשון קשה כיון שהוא צריך למסור בדיוק את אשר קיבל, ואם זה תוכחה הרי מוכרח לומר אותה כלשונה אע"פ שהיא קשה, אך החכם שענינו בראשו יכול להשפיע מכל צד, ויכול לומר את תוכחתו בלשון רכה תשבור גרם. וצריך עוד להתיישב בדבר. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך (לב. ז)

אפשר שנקט לגבי אביך לשון הגדה ולגבי זקניך לשון אמירה, משום ש"הגדה" היא לשון קשה ו"אמירה" היא לשון רכה, וכמ"ש בשבת פ"ז ע"א עה"פ "כה תאמר לבית יעקב ותגד לבני ישראל" ודרשינן "כה תאמר לבית יעקב" אלו הנשים תאמר בלשון רכה, "ותגד לבני ישראל" דברים הקשים כגידים. ע"ש. ולכן באב שדרכו לדבר קשות לבנו וכן מענישו בשביל לחנכו נקט לשון "הגדה", ואילו בזקניך שדרכם לדבר לנכדם בלשון רכה נקט לשון "אמירה". (הרה"ג ר' רחביה הדוק שליט"א).

והאסף אל עמוך (לב. נ)

איתא בספרי פר' מ"ט "והאסף אל עמוך" אצל אברהם יצחק ויעקב אבותיך, אצל קהת ועמרם אבותיך, אצל אהרן ומרים אחיך. ע"כ. מזה שמנה את אבותיו של משה וכן את אחיו ואילו את אמו לא מנה, משמע קצת שיוכבד האריכה ימים והיתה מבאי הארץ, וכמ"ש בסדר עולם רבה פ"ט [לפי גירסת הגר"א שם], וכ"ה במדרש אספה עמ' רי"ב וז"ל "ותמת שם מרים" זו מתה בלבד מכל הנשים שיצאו ממצרים, שלא מתה אשה במדבר. ע"ש. ואין לומר שלא הזכיר נשים שהרי הזכיר את מרים. (הרה"ג ר' רחביה הדוק שליט"א).

נקודת חן / עובדיה חן

איתרוג עצמי

מאגד אליו גם את ההדס והערבה הפחותים במעלה ממנו, בעוד שהאתרוג חי לעצמו, וברוב הזמן גם מסתגר לו בקופסת הכסף ההדורה...

תלמיד חכם השלם הכלול בכל המעלות, אם אינו מושך עמו גם אחרים שיש בכוחו להשפיע עליהם על ידי נתינת שיעורים וזיכוי הרבים, אף על פי שהוא "אתרוג מהודר", אינו מגיע לדרגת מי שיש לו פחות מעלות ממנו אך מושך אחרים עמו.

הרבי מקוצק אמר פעם על רבי אחד שלא היה משפיע על סביבתו שהוא "צדיק במעיל פרוה". והסביר: כאשר קר לאדם בחורף, יכול הוא לחמם את עצמו באחד משני דברים: בהדלקת מדורה או בהתעטפות במעיל פרוה. ההבדל הוא, שבהדלקת מדורה, לא רק הוא מתחמם אלא גם כל הנאספים סביבו, ואילו בהתעטפות במעיל פרוה, רק הוא מתחמם.

כך הדבר אף באשר לחום רוחני - יכול אדם להיות צדיק, אך במעיל פרוה - מבלי להשפיע על הזולת, ויכול הוא להיות כמדורה שמקרינה על כל סביבותיה.

אם נידרש להצביע על המין החשוב ביותר מארבעת המינים, הרי שידינו תהיה מופנית באופן טבעי לאתרוג ההדור שיש בו גם טעם וגם ריח וישראל קדושים מסלסלים בו בחומרות והידורים לרוב. אך מה תמוה שבבואנו ליטול את ארבעת המינים - האתרוג נדחק משום מה לצד שמאל ואילו הלולב ומיניו מתייצבים בגאווה בצד ימין. למעשה, שאלה זו שואל רבה כמובא במסכת סוכה (ל"ז ע"ב), ותשובתו שהלולב ומיניו הם שלש מצוות ואילו האתרוג הוא מצוה אחת.

בא גאון המוסר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל בספרו "קול יהודה" (שער האגדה, עמוד פ"ד) ומבאר את שאלת רבה בדרך רמז: מאחר שהאתרוג שיש בו גם טעם וגם ריח רומז לתלמיד חכם השלם, והלולב שיש בו טעם (פרי התמר) ואין בו ריח רומז לתלמיד חכם שטרם הגיע למעלתו, הלא ראוי היה לבכר על פניו את האתרוג וליטלו בימין?

ועל זה משיב רבה כי בנטילת הלולב יש שלש מצוות שהם לולב, הדס וערבה - מעלתו של הלולב שהוא

זיספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

הצלה מנחש

אמר לו: "מעולם לא עשה עמי אדם רעה ולא נתפייסתי עמו ומחלתי לו מיד. ואם לא התפייסתי עמו מיד - מעולם לא עליתי על מיטתי לישון עד שמחלתי לו, ולא הייתי חושש לרעה שגמל לי. ולא זו בלבד אלא שמהיום ההוא והלאה הייתי משתדל לעשות עמו טובה."

התרגש רבי אבא ואמר בככי: "גדול מעשה של זה מיוסף, שיוסף - הרי היו אחיו והיה לו לרחם עליהם, וכאן הוא מוחל לאנשים זרים. ראוי הוא שיעשה עמו הקדוש ברוך הוא נס על נס". וקרא עליו את הפסוק: "הוֹלֵךְ בְּאֵם יֵלֶךְ בְּטַח וּמַעֲקֵשׁ דָּרְכָיו יִגְדַע" (משלי י, ט), "הולך בתום ילך בטח" זה אותו אדם שהולך בדרכי התורה, "ילך בטח" שלא יכולים מזיקי העולם להרע לו.

בספר הזוהר הקדוש (מקץ, דף ר"א ע"ב) מובא מעשה ברבי אבא שישב בשער העיר לוד, וראה אדם אחד בא מן הדרך והוא עייף. ישב אותו אדם לפוש על צלע הר ונרדם. לפתע ראה רבי אבא נחש מגיח ממאורתו וממהר להכיש את אותו איש. עוד בטרם הספיק רבי אבא להתריע בפניו ולהעירו, יצא ממקום אחר בחורבה שרץ ארסי והכיש את הנחש.

כשהקיץ האיש וראה נחש מת כנגדו, קם על רגליו ללכת משם. כיון שעקר רגליו, מיד נתמוטט אותו צלע הר.

רבי אבא הבין כי לא מדובר באדם רגיל, ניגש אליו והתעניין: "אמור לי מה מעשיך? לא לחנם עשה לך הקדוש ברוך הוא שני נסים...".

☺ זה לא חנוכה! ☺

יהודי תמים קם בבוקר ומספר בהתרגשות שחלם את עצמו אדמו"ר גדול העומד בראש אלפי הסידים אדוקים.

נדו לו השומעים: "חלומות זה טוב, אבל את החלום הזה כדאי שיחלמו החסידים - המתוכננים...".

☺ חנוכה חנוכה אה... ☺

זהו למעשה תמצית ההבדל בין אמיתות תורתנו לשאר הדתות. שאר הדתות והאמונות, טוענות טענה שמעצם מהותה אינה ניתנת לאימות. הן מספרות כי האלוקים העביר את מצוותיו לכל האנושות על ידי אדם אחד בלבד ללא נוכחות עדי ראייה או שמיעה... בבחינת "הרוצה לשקר ירחיק את עדיו". זוהי טענה שמבחינה היסטורית אין כל אפשרות לאמתה. לכן, אין היא עומדת כלל בפני המבחן ההיסטורי, וממילא מתבטלת מאליה. לעומת זאת, תורתנו הקדושה ניתנה לו במעמד הר סיני שהיה אירוע חד-פעמי בתולדות האנושות שבו נגלה הקב"ה בכבודו ובעצמו באופן ישיר לעיני כל ישראל.

תמיד רצית להפוך את כתיבתך למקצועית ומרתקת?

כעת הדבר בהישג ידך!

הספר הנפלא

הכתב והמכתב

שני חלקים

פרקי הנחיה והדרכה באמנות הכתיבה התורנית
יחד עם אוצר מליצות וביטויים לשימוש בכתיבה עם פירושם ומקורותיהם

הספרים כוללים הדרכה בכל סוגי הכתיבה: מאמרים, שאלות ותשובות, חידושי מקרא, חידושי ש"ס, פסקי הלכה, סיפורים, ביאוגרפיות, מכתבים, מודעות ושירים, כתיבת הערה, קושיא ותירוץ, כללי פיסוק ור"ת, טיפים והדרכה בהוצאת ספר לאור וההדרת ספרים ועוד ועוד.

ניתן להשיג בחנויות הספרים

הפצה ראשית "אור החיים", לביירוים - 052-7654216

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

שאלה: האם מותר לקנות סכך שיש חשש שקטפוהו בשבת?
תשובה: מותר.

שאלה: אני מתכנן לבנות מרפסת פתוחה שתשמש בסוכות כסוכה, ובאמצע המרפסת מלמעלה אני רוצה לשים קורה שעליה יהיה מונח הסכך. כמה רוחב וגובה של קורה מותר לעשות באופן שיהיה ניתן לשבת מתחתיה בחג הסוכות?

תשובה: הרוחב צריך להיות לא יותר מ-30 ס"מ (=פחות מארבעה טפחים), ובתנאי שיהיה שטח הסוכה מלבד הקורה 56x56 ס"מ, כמבואר בשלחן ערוך (סימן תרל"ב סעיף א'). וטוב להחמיר כסברת החזו"ן איש שיהיה שטח הסוכה (מלבד הקורה) 70x70 ס"מ. הגובה לא משנה.

שאלה: האם מותר לעשן סיגריות בסוכה (בחול המועד)?
תשובה: תשבו כעין תדורו. אבל ימעט כמה שאפשר, מפני כבוד האושפיו"ן. והממעיט לעשן לגמרי, ברכות יחולו על ראשו.

שאלה: האם מותר בסוכות לישון באוטובוס?
תשובה: אסור, אלא אם כן חולה או מצטער להשאר ער כמה שעות.

שאלה: המתארח בסוכה, האם יכול לומר "בעל הבית הזה ובעל הסוכה הזאת"?
תשובה: אפשר.

שאלה: בדים שהשתמשנו בהם לסוכה, האם אחרי שעבר סוכות מותר להשתמש בהם לדברי חולין?
תשובה: מותר, כיון שהסוכה עצמה תשמיש מצוה ולא תשמיש קדושה. ובחול"ל השתמשו בעצי סוכה (בסכך) בכל השנה (אחרי החג) לכבוד את הבית.

שאלה: במסכת סוכה (דף נ"ג ע"א) איתא: א"ר יהושע בן חנניה, כשהיינו שמחים בשמחת בית השואבה, לא ראינו שינה בעינינו. ושאלה הגמרא: והא א"ר יוחנן שבועה שלא אישן שלשה ימים, מלקין אותו וישן מיד? אלא הכי קאמר לא טעמנו טעם שינה, דהווי מנמנמי אכתפא דהרדי [מתנמנמים אחד על כתפי השני]. והנה בגמרא שם (דף כ"ו ע"א) איתא ששינת עראי אסורה חוץ לסוכה. ושאלתי היא, האם בבית המקדש היתה סוכה, ואם לא, אז איך היו ישנים שינת עראי?
תשובה: בגליון הגמרא שלי כתבתי בזה"ל: וצריך לומר שהיתה להם סוכה בהר הבית בשמחת בית השואבה. ע"כ. ותבדוק עוד במפרשים.

שאלה: שמעתי בשם בספר "שומר אמונים" שכאשר אדם מקבל משהו, הוא צריך לתת פרוטה ולהשתתף במשהו, אחרת יש לסטרא אחרא שותפות. האם מדובר על כל דבר שמקבלים?
תשובה: כנראה הכוונה כשמביאים לו אתרוג או לולב במתנה, צריך לשלם משהו, לקיים מה שכתוב בסוף שמואל ב' 'ולא אעלה לה' אלהי עולות חנם'. ועיין בכף החיים (סימן תרמ"ז אות ד').

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה

לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

כי יצפנני בסוכה "כי יצפנני בסוכה ביום רעה, יסתרני בסתר אהליו, בצור ירוממי"

[מסור לדוד ה' אורי (תהלים כ, ח) צלחתוקן וישראל קדושים בימי רצון הללו].

פירש רש"י על אתר: "בטוח אני שיצפנני בבית מקדשו, ושנינו ב'סדר עולם' שהמקרא הזה נאמר על יואש בן אחזיה, שהסתירתו יהושבע אחותו בעליית בית קדשי הקדשים, כענין שנאמר (מלכים ב יא, ג) 'ויהי אתה בית ה' מתחבא שש שנים' ע"כ.

כלומר, שכשנשא מכל מלכי יהודה רק התינוק יואש בן המלך אחזיה, הצילתו יהושבע אחות אחזיה, והחביאה אותו מפני עתליה שרצתה למלוך שלא תהרגו עי"ש. - ועל כך אמר הכתוב שהצפינה את יואש 'בית ה' - בעליית בית קדשי הקדשים, ושם היה מתחבא שש שנים, עד שיצא בן שבע שנים לישיב על כיסא מלכותו, ויעש הישר בעיני ה' כל ימיו.

ועל כך מתנבא דוד המלך ע"ה זקנו של יואש במקרא זה שלפנינו: "כי יצפנני בסוכה ביום רעה יסתירנו בסתר אהליו", על שם שהוצפן בעליות קדשי קדשים [שלא נתקדשו העליות (פסחים פה:)] בבית המקדש הנקרא 'סוכה', כד"א (תהלים עו, ג) 'ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון'. ושם נצפן ונטמן היטב להינצל מכל רודפיו וכוחות החיצונים והס"מ שרצו לעקור את מלכות השי"ת בעולם רח"ל, ונשמר מהם בסתר אוהל עליון, בסתר כנפי השכינה, תחת צילא דמהימנותא עילאה.

וכאשר בימים הללו של חג הסוכות מתפללים אף אנו מדי שנה בתפילה זו "כי יצפנני בסוכה וגו'", בוודאי ירמוז גם על מצות הסוכה הקדושה שאנו נצפנים בה 'בסתר אהליו', בצילא דמהימנותא בסתר כנפיו יתברך. הסוכה קדישא דידן אף היא כ'עליית בית קדשי הקדשים', שם ניתן להיצפן ולהיטמן היטב 'בית ה', מכל צר ומשטיין ומכל הרודפים המציקים בגוף ובנפש. ויתרה מזו היא ה'סוכה' הפנימית משכן השכינה שבתוכו של אדם, כד"א (תהלים עח, ס) "אֶהְלֶה שָׁפָן בְּאָדָם". כל יהודי יש בו בתוכו 'עליית בית קדשי הקדשים', מקום משכן הניצוץ אלקי ממעל, שורש נשמתו וחיותו. - שם בסתרי חביון אותה 'עליה' פנימית, ניתן להיצפן ולהיטמן היטב מן השטן הוא היצר הרע המבלבל ומסית ועוקר את האדם מנטיעת נחלתו הפנימית.

כענין שכתב הגאון בעל ה'קול אריה' זצוק"ל בהקדמת חיבורו "יפה עינים" על הש"ס, שכשמגברים הטרדות מבית ומוחץ ומתרבים מפריעים שונים מעסק התורה, אזי העצה היא: "כאילו נעשה עליית קיר קטנה [בוידעם] במוח, למשכן מחשבת דברי תורה, אשר שם לא תבוא רגל הטרדה" עכ"ל הצח.

על כך מבקשים אנו 'כי יצפנני בסוכה', בתוככי סוכה הפנימית, עליית קיר קדשי קדשים שבתוכו של אדם, משכן נקודתו ומהותו הפנימית כפי מה שהוא בדיוק בשורש נשמתו. שם יצפין את עצמו מכל מיני בלבולים ומפריעים חיצוניים הרודפים לעקרו ולטלטלו ממנוחות עצמו, ולהניעו כעלה נידף ח"ו. ובחג הסוכות הוא עת הנכון המסוגל לקנין סוכת בוידעם פנימית זו, להתיישב בה היטב כ'אזרח רענן', שאפילו כל רוחות סערה שבעולם אין מזיזות אותו ממקומו, עד שתעלנו בשמחה לארצו ותטענו בגבולו במהרה בימינו, אמן.

• § • § •

הפטרת האזינו

"בצור לי אקרא ה' ואל אלקי אקרא, וישמע מהיכלו קולי וישועתי באזניו" (ש"ב כב, ז).

סיפר לי איש יהודי ירא אלקים תם וישר דרך, שביקש להכניס את בנו הבחור הנחמד לישיבה אחת, שלדעתו היתה טובה ומתאימה מאוד עבורו.

אך דא עקא, ישיבה זו היא אחת מן הטובות והחזקות ביותר, בכותל המזרח של עולם הישיבות, שכידוע קשה מאוד להתקבל לישיבות שכאלו, מתוך מאות בחורים שנרשמים אליה מדי שנה מתקבלים רק כשליש מהם.

הבין אפוא האב שסיכויי של בנו להתקבל לאותה ישיבה קטנים מאוד, כי מתוך כל הנרשמים והנבחנים מתקבלים רק החזקים ביותר ['שפיצים'...]. ובנו אמנם נחשב מן המצוינים והשקדנים ומן הטובים ביותר, אבל מטבעו סלד מן הפרסום והניפוח... הוא התהלך לפי תומו בהשקט ובמנוחה ביגיעת התורה ועבודת השי"ת, והתעלה [שטייגען] במעלות תורה ומידות טובות, בלא רעש ורוח. כענין שאמרו (סנהדרין פח:): "שלחו מתם, איזהו בן העולם הבא, ענוותן ושפל ברך, שייף עייל שייף ונפיק [שוחה נכנס ושוחה יוצא - רש"י], וגריס באורייתא תדירא, ולא מחזיק טיבותא לנפשיה". - לפיכך דאג האב מאוד לטובתו והצלחתו של בנו הצנוע, כיצד יוכל בכל זאת להתקבל לאותה ישיבה, כאשר איננו 'בולט' בין חבריו להיקרא עידית שבעידית. כשהתייעץ על כך עם אחד מחבריו, הציע הלה לנסות אולי בדרכים עוקפות של הפעלת קשרים ופרוטסקציות למיניהם... שבמקרים מסוימים יכולים אולי להועיל. אבל הוא דחה את הצעתו על הסף, בהיותו איש תם וישר, ומעולם לא ניסה ולא ידע כיצד ואיך פועלים ועושים בדרכים אלו.

לאחר מחשבות ולבטים רבים, וכראותו שאין שום אמצעי בידו כיצד לקדם את בנו אל השורות הקדמיות, הבין והשכיל שהדרך הטובה ביותר בעיניו זה ושכיוצא בו, הוא להפיל את תחניתו ואת בקשתו לפני מלך יוצר ועושה כל, כאשר הוא יתברך המביא והמכניס כל בחור ובחור אל הישיבה הטובה עבורו.

כאשר מעיד בנו הכתוב בהפטרה דידן (האזינו): "בצור לי אקרא ה' ואל אלקי אקרא", תולעת יעקב אין כוחה אלא בפיא, כמ"ש בילקוט (ישעיהו רמז תנ:): "מה תולעת זו אינה מכה את הארזים אלא בפה, כך ישראל אין להם אלא תפילה, וכן הוא אומר (שמות יד, י) ויראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ה' ע"כ.

ניגש אפוא האיש אל תפילתו בדחילו ורחימו ובלב הומה תחינה, ועם סיום 'שמונה עשרה' בהגיעו לתפילת 'אלקי נצור' בעומדו עדיין ניצב לפני המלך ב"ה, בטרם נפרד ויצא בפסיעות 'עושה שלום' אחרונית, החל לשפוך את שיחו בינו לבין קונו.

בתפילתו הזכה דיבר לפני קונו מעומקא דליבא, בשפתו שלו ובדיבורים פשוטים הנובעים מליבו אל שפתיו. בתום לבבו השיח בתפילה פשוטה וישרה:

ריבנו של עולם, על פי הבריורים שערכנו אני עם זוגתי תחי' כפי יכולתנו והשגת ידינו, נראה בעינינו שישביה זו נכונה ומתאימה ביותר עבור בנו היקר, שחפצה נפשו ומשתוקק לבבו להתעלות בתורה ויראת שמים

בדרכי ישרים.

ברם, אין אני ואשתי כי אם צד אחד של שותפות, חלק אחד קטן בתפקיד נעלה זה של שיבוץ הבן בישיבתו. כדקיימא לן הלכתא בפ"ג דנדה (לא): "שלשה שותפין יש באדם, הקדוש ברוך הוא ואביו ואימו", שמהאי טעמא "השוה הכתוב כבוד אב ואם לכבוד המקום, ומוראת אב ואם למוראת המקום". כמ"ש בפ"ק דקידושין (ל): שכן הוא בדין מחמת ששלש אתן שותפין בו עי"ש.

אם כן, המשיך האב בתפילתו השגורה בפיו, נמצאת אתה אבי שבשמים, השותף השלישי הנאמן עימנו בגידולו ושגשוגו של בן יקיר זה. אנא רחום ברחמיך הרבים, התעסק נא עימנו בשותפותיך בסידורו של בנו המשותף בצורה הנכונה והמתאימה לו ולנפשו. הלא אתה 'כל יכול' ואין דבר העומד בפניך, גם ללא 'פרוטקציות'... מתייעצים אפוא אנו שותפין הנאמנים עמך בתפילה זו, כיצד נעשה וכיצד נפעל להצלחתו.

ובכן, סיים האיש את תפילתו הקצרה, באם נכון הדבר וישר לפניך, שאותה ישיבה אכן מתאימה וטובה לבנינו, עשה נא כיכולותיך שיתקבל אליה. אך באם לא יתקבל האיש אל אותה ישיבה, אסיק מכך שלפי דעתך ית' דעת עליון, אין ישיבה זו טובה ומתאימה עבורו, ונפנה לחפש עבורו ישיבה אחרת שתתאים על פי מידותיו.

והנה תיכף באותו היום בו השתפך נפשו לפני ה', זכה לראות בישועת הצלחה פלאית, כמ"ש במדרש (דברים רבה ב, ז): "יש תפלה שנענית ליום אחד, ממי את למד מאליהו דכתיב (מ"א א יח, לו) ויגש אליהו הנביא ויאמר וגו' היום יודע כי אתה אלקים בישראל". בעצם היום הזה קיבל שיחת פלא-פון בהולה ממשרדי אותה ישיבה משוכחת, אליה שלח 'סופר רישום' מבעוד מועד, והתבקש על ידי מזכיר הישיבה לשלוח את בנו להתייצב היום בשעות אחר הצהריים בהיכל הישיבה, למעמד מבחני הקבלה אצל ראשי הישיבה, לאחר שב'מקרה' [רק-מה!'] התפנה מקום אחד עבורו בדיוק באותו היום.

בשעה היעודה הגיע הבחור ברוב התרגשות של שמחה מעורבת במתח דרוך אל הישיבה הקדושה, שם התיישב באולם המתנה ביחד עם עוד עשרות בחורים נרגשים שהוזמנו לאותו יום, ונכנסו בזה אחר זה אל חדרו הגדול של ראש הישיבה, שם ישבו אל כס המשפט הרב המשגיח, ואיתו עימו אחד הרמ"ם שהתחלפו מפעם לפעם, ועליהם ישב בהדרו הגאון ראש הישיבה בעצמו, לבחון ולחקור כל בחור ובחור הדק היטב - היטב הדק.

ובהגיע תור הבחור דנו, בן יקיר שהוריו המסורים שפכו עליו דמעות כמים, להיקרא החדרה פנימה, קם ממקומו בחרדת קודש, וצעד בהססנות אל המבחן הגורלי שיקבע את מקום גידולו לשנים הבאות, וממילא בתוצאה אף את כל ימי חייו בזה ובבא.

והנה בעומדו על מפתן החדר הגדול, תיכף כשראהו הר"ם [מגיד שיעור] הבוחן, הושיט לו את ידו בברכת 'שלום עליכם' בחיוך ורוחב לב. התברר שהר"ם שישב אותה שעה במקרה [רק-מה!] בצוות הבוחנים, היה לפני שנים מספר ה'מלמד' של בחור זה באחת הכיתות הגבוהות של החיידר שלמד בו בילדותו.

ובתוך כדי דיבור של לחיצת ידו בברכתו הלבבית

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

לא ראיתי מוותר מפסיד

ידוע המשפט שמלוותר לעולם לא מפסידים וכן הרב שלי זצ"ל הטביע בנו משפט שהיה שגור על פיו: "נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי מוותר מפסיד!!!"
אחרי פטירתו של הרב שלי חיפשתי קבלה טובה לעילוי נשמתו ולא מצאתי יותר מתאים מלדבוק במידת הוותרנות. זה נשמע קל אבל מדובר בקבלה קשה ביותר. לא תמיד רואים תוצאות אך פעמים אחדות קרה שראיתי את הברכה מיד בעקבות הווייתור.

נהגתי ברכי בכביש ועברתי לנתיבי השני. הנהג שמאחורי החליט שלא התאים לו שאני לפני והחל לצפור ולנסות לעקוף אותי. אני נהג אלוף ויכולתי בקלות להשאיר אותו מאחור, אך נזכרתי בקבלה שלי לוותר ולמרות הרצון להשאירו מאחור ויתרתי לו והתכוננתי למטר של קללות כדרכם של נהגים מסיימים מתוך החלטה לשתוק ולא לענות חזרה שום מילה.

הוא עקף וכדי שלא להיכנס לויכוח נתתי מקום בשפע והאטתי את הרכב, הוא לא פספס את ההזדמנות לקלל ולעשות תנועות בוז כאשר אני מקפיד מצדי לא להגיב כלל. כעבור כמה מאות מטרים הגענו לרמזור. הקפדתי לשמור מרחק גם ברמזור כדי שלא להיגרר אחריו והוא ממשיך בתנועות הגנאי, לא חלפו מספר שניות ורכב שהגיה מהצד נכנס לצומת המרומזרת היישר לרכבו של הנהג המגונה...

כשהוא זינק מהרכב לראות את הנזקים שלו הוא ראה אותי חולף על פניו כשאני ממשיך לנסוע עקב הרמזור שהפך ירוק והוא תקוע עם התאונה.

ראיתי במקום את גודל שכר הוויתור שאילולי שוויתרתי לו הייתי אני עומד ברמזור במקומו והרכב בדרך הטבע היה נכנס ברכבי.

עוד סיפור שהיה לי בנוגע לויתור היה בל"ג בעומר. עלייתי לאוטובוס לכיוון מירון. באוטובוס התרכזו בכמה מושבים בני משפחה אחת. הם היו צריכים עוד מקום אחד ולא היה עוד מקום באוטובוס זה. הם שאלו את האחרון שעלה אם יוכל לעבור לאוטובוס הבא אך הוא סירב בתוקף ואמר: "תעברו אתם! אני כבר יושב ולא אקום בשום אופן!" ראיתי את המהומה שהחלה להתפתח, מיד אמרתי לחברי שאני מוותר ועובר לאוטובוס הבא בשביל השלום ובכך נרגעו הרוחות.

בסופו של דבר הגענו למירון שעה וחצי!!! לפני האוטובוס שירדנו ממנו מכיוון שעייבו אותם השוטרים באיזה חניון. בעל המעשה:מה.

הצליח לאתר את מספר הטלפון של בעלת הארנק, והנה הוא בידו להשיבו עם כל הכספים והמסמכים שבתוכו בשלימות!

המחותנת התרגשה מאוד מכך שתפילתה נענתה, כנודע קרבת השכינה הקדושה ודבקותה עם בעלי השמחה, והודתה להשי"ת בכל לב. ואל האיש המוצא הישר והנאמן שהחזיר האבדה בשלמותה הציעה שכר, תשלום נאה על נאמנותו ויושרו.

אולם האיש סרב לקבל אף לא דולר אחד, באומרו שברוך ה' כסף לא חסר לו, ואינו צריך לדולרים כלל... רק הוסיף שאימו היתה אומרת תמיד שברכה טובה מבן אדם טוב שווה יותר מכסף וזהב! לפיכך, סיים האיש, בהיות עתה ליבך פתוח ונכון בשמחת השבת האבדה, ברכני נא בברכה טובה!

המחותנת הנרגשת נענתה בחפץ לב, והרעיפה על ראשו ברכות טובות לרוב, שימלא ה' כל משאלות לבבו לטובה, והוסיפה לברכו עוד כהנה וכהנה מעומקא דליבא, ושוב כפלה את הודאתה לו, וסיימו את שיחתם בברכה.

כעבור כמה שעות נתקף לפתע האיש בכאבי בטן עזים ומשונים, הוא התפתל מייסורים וגנח מכאבים, ובלביו פנימה חשב: נו, איזו ברכה העניקה לי אותה גברת... והיא עוד הוסיפה לומר שזו ברכה 'טובה'... גיחך במרירות.

הכאבים הלכו ותקפו והאיש נזקק בדחיפות לטיפול רפואי, הוא התקשר למספר רופאים בניסיון לקבוע תור דחוף לרופא 'גסטרו', אך כולם היו עמוסים בלוח זמנים צפוף, התור המהיר ביותר שהצליח להסדיר אצל אחד הרופאים היה למחרת אחר הצהריים.

האיש שסבל מאוד מכאביו, ביקש והפציר אם ניתן בכל זאת להקדים את התור מחמת סבלו הקשה, הוא אף הציע תשלום בעד הקדמת התור, אך לדאבונו לבו ובטנו... הוא נענה בשלילה, אין שום אפשרות להקדים לך את התור! פסק הדוקטור בנחרצות.

שוב התמלא האיש מרירות לב, הנה לך 'ברכה טובה'... שזכיתי לה הבוקר, ברכה שנהפכה לי כנראה להיפך הברכה...

למחרת בבוקר חש האיש רע ביותר, הכאבים החזקים לא הרפו ממנו, וברוב צערו וייסוריו נאלץ להישאר ספון בביתו שוכב על מיטתו, בהמתנה חסרת סבלנות לתורו אצל הגסטרו המומחה לאחר הצהריים, כשליבו מלא אכזבה מתוצאת הברכה/קללה שקיבל זה אתמול.

לפתע בפתאומיות, נעצרה כל אמריקה הגדולה והענקית בפחד נורא משתאה בתדהמה, לנוכח התפוצצות 'מגדלי התאומים' הענקיים על ידי טייסים טרוריסטים שחדרו עם מטוסייהם המלאים נוסעים ומטעני דלק אל תוך המגדלים. היה זה היום השחור הגדול ביותר של ארצות הברית, שבמחצית השעה התמוססו וקרסו מגדלי הענק, בהותירם אחריהם דם ואש ותמרות עשן של אלפי הרוגים ופצועים, ואת כבודה של אמריקה רמוס עד עפר.

כששמע האיש כואב הבטן על האסון הנורא, תפס פתאום את גודל הנס העצום שנעשה עימו, כאיש עסקים גדול היו משרדיו ממוקמים באחת הקומות הגבוהות שבמגדלי התאומים, שם היה אמור להימצא באותה שעה ולנהל את עסקיו המסועפים כמו בכל יום...

או אז תפס האיש למפרע עד כמה היתה זו 'ברכה טובה' וישרה, שבזכות אותם כאבי בטן שתקפוהו ניצול ממוות לחיים. והיותר פלא היה, שכעבור שעה קלה לאחר האסון שבמנהטן חלפו כל כאבי הבטן לגמרי ונעלמו כלעומת שבאו! ויצא האיש בשמחה על חיוו שנתנו לו לשלל, וראה בחוש עד כמה צדקה אימו החכמה, שברכה טובה הבוקעת מלב איש טוב שווה טיבן ותקילין!

וללמד על הכלל כולו יצא, להעריך אל נכון את פרשת 'זאת הברכה' שמברכים ישראל איש את רעהו באהבה, ושלא לזלזל חלילה בשום ברכה שמתברכים מפי ישראל, רק לקבלה ברצון ובעניינת 'אמן' מקרב לב. ובודאי פשיטא באמונת ברכת הצדיקים בכל לב, כענין 'זאת הברכה אשר בָּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֵלֶּיךָ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל', אַתְּפַשְׁטוּתא דמשה בכל דרא ודרא, כמ"ש

אל הבחור, הפטיר אל הרב ראש הישיבה באמירה רבת משמעות: מוכרחני לציין, שאת בחור זה מכיר אני אישית, משנות לימודו אצלי בכיתה, הוא תלמיד מובהק שלי! והוא היה תמיד מן המצוינים שבכיתה, אף על פי שסלד מן הפרסום, וברח מן ה'שפיץ', הוא משופרא דשופרא!

מן המותר לציין, שלאחר 'פתיחה' שכזו... עבר כל המבחן בצורה שונה לגמרי, בנעימות ובביטחון ענה הבחור על כל השאלות, והשתדל לעמוד בהצלחה במבחן הגדול.

עוד באותו היום בשעות הערב הגיעה התשובה החיובית ממזכירות הישיבה, שהוא התקבל כבחור מן המניין אל הישיבה הקדושה, בה התגדל והצליח בסייעתא דשמיא ועשה פירות לתפארת.

באחת הפעמים כשהגיע האב אל הישיבה לבקר את בנו השנון, ונכנס כדרכו לדבר מעט עם צוות הישיבה, העיד בפניו ראש הישיבה שמזה עשרים שנה לא זכור לו מקרה כזה שהתקבל בחור לישיבה במהירות שכזו. כי הסדר הנהוג אצלם היה שלאחר שעובר הבחור את מבחני הקבלה, נושבים צוות מיוחד מטעם הישיבה לעריכת 'בירורי עומק' על טיבו ואופיו של הבחור, כנהוג בעולם הישיבות. אך אצל בחור זה היתה סייעתא דשמיא מיוחדת שבדיוק כשהגיע תורו למבחן קיבלו המגיד שיעור שלו שהכירו על הצד היותר טוב, והוא לקח את האחריות שזהו בחור בן טובים משכמו ומעלה, וכך התקבל לישיבה באותו יום עצמו, ויהי לפלא.

ללמדנו בינה עד היכן מגעת 'טיב התפילה' כאשר איש ישראל שופך את ליבו ונפשו בתמימות ובפשטות בשפתו שלו לפני מלך שומע תפילת כל פה, שיש תפילה נענית ליום אחד, ובאותו יום עצמו!

ואכן התקיים בו בטיב זה המעשה מקרא דנן:
"בַּיָּד לִי אֶקְרָא ה' וְאֵל אֱלֹהֵי אֶקְרָא וְיִשְׁמַע מִהִיָּלָה קוֹלִי וְשׁוֹמְרֵי בְּאֵזְבִּי"
• § •

פרשת וזאת הברכה

"וזאת הברכה אשר בָּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֵלֶּיךָ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (דברים לג, א)

בביתו של אחד מן העשירים הגדולים שבניו יורק רבתי התכוננו במרץ לקראת נישואי הבת הכלה המהוללה, בשבוע שלפני החתונה הוציא הגביר מחשבון הבנק שלו סך נאה של עשר אלף דולר (10000\$) במזומנים [קעש] והעניקם בשמחה לאשתו הגבירה המחוננת לצורך קניותיה שצריכה לערוך, במלבושי כבוד ובתכשיטים יקרים לקראת החתונה הגדולה, כמנהג בעלי בתים חשובים דשם...

הזדרזה אפוא המחוננת ופניתה לעצמה יום מיוחד לעריכת קניות [סעל] בחנויות הענק של 'מנהטן', שם מרוכזים בתי מסחר רבים לעריכת כל הקניות יחידו.

ויהי בדרכה ברחובות הענק שבמנהטן כשחיפשה בתיקה את הארנק המנופח בעשרת האלפים נחרדה לגלות פתאום כי הילד איננו, לא ארנק, ולא דולרים, כלום! היא הבינה מיד שכנראה נאבד הארנק או נגנב, ושבאותם שדרות הומי אדם בעיר שרובה עכו"ם כמנהטן אין כמעט סיכוי למצוא אבדות, ובודאי שלא להשיב נגיבות...

בלב שבור וכואב חזרה אם הכלה לביתה בידיים ריקות, וכבת ישראל כשרה תפסה באמונת אבותיה ואימהותיה, נטלה לידה את ספר התהלים, התיישבה על כורסתה, ומשרק החלה להתרפק על מזמוריו של נעים זמירות ישראל ע"ה נפרץ סכר דמעותיה, בעומדה לקראת היום הגדול של נישואי ביתה האוהבת והעמדת בית נאמן בישראל לדורות. היא בכתה בדמעות שליש בהתחנן נפשה לפני קונה על השבת האבדה/הגניבה ועל הצלחת יום הנישואין ובנין הבית כראוי וכיאור בדת של תורה, ולהתקבל ברעוא לפני מלך יושב ומזווג כל היוזיגים בישראל.

והנה בעודה מרטיבה את דפי התהלים'ל האהוב בדמעות רותחות, מצלצל הטלפון בבית, ומעבר לקו מספר האיש שזה עתה בהתהלכו בסמוך לאחת מחנויות הפאר של מנהטן מצא ארנק תפוח, ועל פי הפרטים שבתעודת הזהות

תפעונין לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
פוזנן לשלוח אל ר' שפחה סטואלס
גפיקס: 15326517922
או: o.y.wines@gmail.com

שבת חוה"מ

ב' תשרי תשפ"ג

זמנים לפי אונק דרז'ה'ס

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"נ 5:33

מוצ"ו"ט 6:44

ר"ת 7:24

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א' 8:48 | סוז"ת א' 10:00

סוזק"ש ב' 9:31 | סוז"ת ב' 10:29

זמנים לפי שעון קיץ

הסביר לו הרבי בחכמת קדשו, אילו הייתי אף אני בוכה ביחד עמהם על המצב, היו מסיקים מכך שכנראה אפסה כל תקוה להצלת הבת מרדת שחת, שכן אף הרבי עצמו בוכה ומבכה עליה, והיה זה עוד מגביר ומזחזק אצלם יותר את הייאוש חלילה. - לפיכך אזרתי עוז בגבורה שלא לבכות בפניהם, וב"ה החזקתי מעמד כל עת ישיבתם פה, ולדבר על ליבם דברי חזיון שחלילה לנו לומר 'נואש', רק לעשות ההשתדלות מצידנו להשיבה אל חיק אביה ואימה. - אבל תיכף לאחר שיצאו לא יכולתי עוד להחזיק מגודל הצער והכאב הנורא על בת ישראל כשרה שנפלה בשבי כוחות הטומאה והחיצוניים רח"ל.

לאחר מכן, בהיותו בדרך נסיעתו בחזרה מצפת אל ביתו הגדול שבני ברק, בעת שישב ברכבו ההדור של נהגו האישי המסור ה"ה הרה"ח הנגיד המפואר רבי שמואל דסקל ז"ל שהגיע מבני ברק לצפת במיוחד כדי להשיב את הרבי עם פמלייתו הביתה, התבטא הרבי: אולי יש לי כסף מעט... יש לי גם נהג אישי ומסור... ואולי גם יש לי מעט כבוד... אבל מי שמקנא ב'כיסא' שלי הוא חסר דעה! ולפי דרכנו למדנו גדול התקשרות הצדיקים עם בני ישראל, ועד כמה "תְּלוּיִים" [בני ישראל] אֶלְהָ אֶלְהָ. וראינו עומק זהירות הצדיקים ברגשי הזולת, כדי "לְמַשְׁךְ אֶלְהָ אֶתְ אֶלְהָ, וּלְכַפֵּר אֶלְהָ עַל אֶלְהָ". וכל הכוחות שלא יגרם צער מחמתם לאיש ישראל, אף לא בסרך של גרמא מתוך גרמא, כדי "לְעַשְׂתָּהּ אֶלְהָ פְּאֶלְהָ, לְהַנְעִיִם זְמִירוֹת אֶלְהָ".

וכן למדנו אגב גררא, להיזהר שלא לייאש חלילה את חבירו שאין לו תקוה, רק להפיח בו רוח חיים, לעודד ולתמוך בו בכל לב, ומתוך כך יזכו לראות בנחמה ובישועה, ובשמחתם של ישראל בביאת משיח צדקנו, להתקיים בנו "כי יצפנני בסוכה" הגדולה של לעתיד לבוא סוכת עורו של לווייתן, במהרה בימינו אמן.

באיזה דרך תבחר להתחיל את השנה החדשה ?

מתחילים בראשית מיט אפרישקייט -

טיב המעשיות

מביא פירות טובים ופירות רעים

מביא פירות טובים ופירות רעים

מביא פירות טובים ופירות רעים

טיב התורה

עם טיב הרש"י

עם טיב הרש"י

עם טיב הרש"י

טיב הפטרות

בימים קבועים

בימים קבועים

בימים קבועים

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הסגה ראשית מרכז הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן | 03-5194114

פתחו בני הזוג וסיפרו את צרתם הגדולה, צרת הבת, הנה בת יחידה יש לנו אשר נולדה לאחר שנותרנו ציפיה וסבל, אך לצערנו הגדול בת זו מאכילה אותנו מרורות תדיר, ועתה הגדישה את הסאה כשנכנסה בה רוח שטות ברצונה להינשא לאיש גוי, רחמנא ליצלן!

ההורים היו שבורים ורצוצים מן המפלה הנוראה הזו שנפלה ביתם עד שאול תחתית רח"ל, ובכל עת ישיבתם אצל הרבי היו בוכים מאין הפוגות ובדמעות רבות, כשבקושי מצליחים להוציא כמה תיבות מפיהם, עד שבמר ייאושם שאלו אם מותר להם להרגה באמצע השינה, רחמנא ליצלן.

הרבי נחרד מן השאלה המוזרה, והניא אותם מכך בכל לשון של בקשה וציווי, ונתן בפניהם עצות טובות כיצד להשיב לב הנערה בתשובה בדרכי יושר.

הביקור הזה מתחילתו ועד סופו היה מיוסר וכאוב מאוד, לאורך כל השיחה היו בני הזוג פורצים בבכי קורע לב, ואילו הרבי מצידו ניסה כל העת להרגיע אותם ולדבר על ליבם דברי עידוד וחיוזוק, כשהם בוכים ובוכים ללא הרף. תיכף לאחר שיצאו בני הזוג מן החדר והתרחקו ביקש הרבי מן הגבאי לנעול את הדלת, ובבת אחת פרץ בבכי נורא ומטלטל על צערה וסבלה של אותה משפחה. שעה ארוכה ישב כך הרבי והתמוגג בבכיות נוראות ולא היה מסוגל להירגע, הוא נאנח וגנח בבכיותיו ודמעות רבות שפך להשיב לב אותה ריבה בתשובה.

כעבור זמן רב לאחר שנרגע הרבי מבכיותיו, שאלו הגבאי הנאמן מדוע כשבני הזוג היו יושבים לפניו בבכיותיהם לא בכה הרבי עמהם כלל, ונראה נינוח ומייעץ להם כדת מה לעשות, תוך שהרעיף עליהם דברי נוחם ועידוד, ורק לאחר שיצאו פרץ בבכיות עצומות שכאלו.

בפ"ב דראש השנה (כה): "ירובעל בדורו כמשה בדורו, בדין בדורו כאהרן בדורו, יפתח בדורו כשמואל בדורו", ואין לך אלא שופט שבימין.

גם אם אין רואים בקיום הברכה תיכף ומיד, ואולי אף נראה שלא רק שלא התקיימה הברכה אלא הביאה את ההיפך הגמור... - הרי לפעמים מתגלה אחר כך עד כמה היה באותה ברכה ובהתקיימותה ההפוכה, הצלה וישועה גדולה, כדוגמת טיב מעשה דגן שמתוך המכה עצמה שנחתה על האדם בפתאום בכאבי בטן חזקים, משם עלתה ישועת הצלתו, להותירו לטובה שוכב על מיטתו, ולהציל את חייו מן התופת הנורא, לטובה ולברכה.

"זאת הברכה אשר פרך משה איש האלקים את בני ישראל!"

פייט ליום ראשון של חג הסוכות

"כמו הם [ארבעת המינים] אנשים אלה באלה, כן [בני ישראל] תלויים אלה באלה. למשך אלה את אלה, ולכפר אלה על אלה, לעשות אלה באלה, להנעים זמירות אלה, למי ברא אלה."

באחד הפעמים ששהה מרן הרה"ק בעל "אמרי חיים" מויזניץ וצוק"ל בעיה"ק צפת ת"ו, עלו ובאו אל ביתו נאווה קודש זוג מבוגר שהכירו את הצדיק עוד משנות מלכותו שלפני השואה בעיר גרוסוורדיין הגדולה לאלקים. הרבי קיבלם בסבר פנים יפות כדרכו, וכיבדם לשבת אצל השולחן. התיישבו להם השניים ביראת הכבוד ותיכף החלו בבכיות מטלטלות בדמעות שלישי, הרבי הקדוש נחרד לצערם של ישראל, וביקש לדעת מה קווא להם ומעיק כל כך על לבנם.

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל הפצו"ב

ניתן להנציח את העלון לשמחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

			<p>לעי"נ החבור שמואל סאיר ז"ל בן יבלחט"א רבי ישראל יצחק ולביע יח מסלו תנצבה.</p>	<p>לעי"נ מרת חיה סאסא בת לאה נלביע י"סיון תנצבה.</p>	<p>שרה שיינדל בת טילה חוה להצלחה בכל העניינים</p>	<p>האחים היקרים העומדים תמיד ליסין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים</p>	<p>יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה</p>	<p>לעי"נ מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה</p>	<p>לעי"נ יעקב צבי בן ישראל</p>
--	---	---	--	--	---	--	--------------------------------------	---	--------------------------------

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענושיניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7175

לקיי
שענו קייז!

הדלקת נרות: 17:59
יציאת השבת: 18:49
רבינו תם: 19:29

ע"פ אופק תל אביב
יג' בתשרי תתשפ"ג

טוב להסות בה'

809

ימים של מלאכים

האזינו. ערב חג הסוכות התשפ"ג

זכינו להתעלות ולהתקדש ביום הכיפורים, כשאנו ניצבים כעת בימים אלו ללא שום עוון וחטא. וכפי שכתב רבנו הרמב"ם (הלכות שגגות פ"ג ה"ז): "יום הכיפורים אינו מכפר אלא לשבים המאמינים בכפרתו". ואף בימים הללו, שבין כיפור לסוכות – אין מונים לאף יהודי את העוונות, אלא נשאר הוא נקי וטהור מעוונותיו עד כניסתו של חג הסוכות, שעליו נאמר: "ראשון הוא לחשבון עוונות" (המדרש על: זלקחתם לכם ביום הראשון). עם תחילת חג הסוכות, מתחיל מניין העוונות (ח"ו) לשנה הקרובה.

שואל רבנו הט"ז (תקפא) קושיה גדולה ועצומה: "כיצד יתכן כי בימים שלפני סוכות, אשר אין בהם שום מצוה מיוחדת מדאורייתא זוכים להמשך כפרת עוונות ונשארים טהורים כמלאכים, בעוד שביום טוב ראשון של חג הסוכות אשר הוא גדוש ומלא במצוות יקרות וקדושות מדאורייתא, מתחיל מניין העוונות ולא ממשיכה כפרת העוונות שהחלה ביום הכיפורים?!"

תירוץ עצום אמר ה'שפת אמת' (האזינו תרלה): "אין הדבר רחוק, כי יש יותר כח והצלחה בהכנת המצוה, יותר מגוף קיום המצוה!". פלא גדול – ההכנה, ההתרגשות וההשתוקקות למצוה גדולה בהרבה יותר מעשיית המצוה עצמה, ולכן הימים של ההכנה לחג סוכות זוכים עדיין לכפרת עוונות כקדושת יום הכיפורים, אף יותר מיימי חג הסוכות עצמם.

הוכחה לכך, אומרת הגמרא (יומא כט): "הרהורי עבירה – קשים מעבירה", שהמחשבה והרצון לעשות עבירה – קשים יותר מהעבירה. ואם כך בעבירה, קל וחומר במצוה, שהרצון וההשתוקקות אליה – גדולים יותר מהמצוה עצמה. מסופר על הגאון הקדוש, רבי שלמה מזוועהיל זצ"ל, כי שנה אחת לקראת חג הסוכות היה חייב לעבור ניתוח מסובך ומורכב. עלות הניתוח היתה יקרה מאוד, ולרבי לא היתה אפשרות לממן. אחד ממקורבי הרב ניגש אל הצוות המנתח וסיפר להם מיהו היהודי הקדוש העומד לפניהם, וכי אם יעשו עימו חסד ויוותרו על שכרם בניתוח זה – יזכו לראות ברכה במעשה ידיהם כל החיים.

הצוות הרפואי שאכן התפעל מקדושתו של הרב, הסכים והודיע לרב כי אחר יום הכיפורים ינתח את הרב ללא שום תמורה. והנה, ב"ה הניתוח עבר בהצלחה, והרופאים הורו לרב לשבת במנוחה כמה ימים, על מנת שהניתוח אכן יצלח, והדגישו כי יש לערוך שמירה קפדנית על הרב, עקב מצבו הרגיש. הימים היו ימי ערב חג הסוכות. פנה רבי שלמה מזוועהיל זצ"ל בשאלה למנתח האם יוכל לרדת הערב לסוכה על מנת לקיים את מצוות הסוכה הקדושות, ובפרט את המצוה מהתורה של אכילת כזית בסוכה. "בשום פנים ואופן לא!", נזעק הרופא המנתח ממקומו, "כיצד בכלל אפשר לחשוב על רעיון כזה. אחר ניתוח מורכב כזה עליך לשכב במיטה כמה ימים בלי לזוז".

לאחר שעזב הרופא את החדר, ניגש ר' שלמה מזוועהיל לאחד ממקורביו ואמר לו: "אנא, עזור לי בזהירות לרדת הערב לסוכה, ואני מבטיח לשלם לך סכום גדול של 5 ליש"ט (סכום ענק באותם ימים)". אותו מקורב ניסה לסרב ולהסביר לרב שהרופא אסר, אך הרב היה בהשתוקקות קודש לקיים את המצוה, ואמר כי בשבילו כעת מצות סוכה היקרה והקדושה היא כל החיים. התלמיד הסכים בעל כורחו והוריד את הרב לסוכה בליל החג, כשהרבי נעשה שמח ומאושר מכל רגע תחת כנפי השכינה. לאחר כמה ימים שמע זאת המנתח ו... – המשך

לרפואה פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורשל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה. אייל רפאל בן שרית שרה. דביר בן רויטל. ליאור בן פרידה. אריאל בן רויטל.

זיווג הגון: ניר ואודליה בני ציפורה.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. סתיו בת ורדה, אליס בת פרידה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה. הרב שמעון בן בהריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן גליה. פרחת בת טובה. עליזה בת מזל טוב מלכא. משה לוי בן מריקה מרים. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. גלילי הכהן בן כוכבה. שלמה בן סעדיה זנדאני. רוני אהרון בת מזל מלכה. עמרון יוסף.

העלוך מוקדש לעילוי נשמת מורים בן מרימה פיניש ת.נ.צ.ב.ה

מצות שמחת חג סוכות
חייב אדם להיות שמח וטוב לב במועד, ולשמח את אשתו בבגדי צבעונים או תכשיטים, ואת ילדיו במיני מתיקה. ויקדים להוציא על שמחת החג שלו, של אשתו וילדיו, ושל העניים ואח"כ יוציא על הידורי מצוה. (ילקו"י ספיה"ע תקפ)

כזית פת לתיאבון בחג
חובה לאכול 'כזית' פת בליל חג סוכות לתיאבון, לכן, כבר מערב החג (יום א') לא יאכל פת משעה עשירית ומעלה (15:16). ופירות, דגים וירקות מותרים, ובלבד שלא ימלא כרסו מהם. **סירים וכלים בסוכה**
כלי אוכל, כגון סירים - אסור להכניס לסוכה כלל. צלחת מרכזית שהדרך להגישה בפני אנשים מכובדים - מותר. צלחות מלוכלכות - ימהר להוציאם. והבא להתחיל סעודתו ויש צלחות מלוכלכות בסוכה - ראוי להחמיר שלא

סגולות ימי חג הסוכות
(1) כתב היפה ללב' (ח"ה, תרכ"ה, ג): "כל הזהיר במצות סוכה, לעשותה על פי תיקונה, ככל ההלכות - מובטח לו שלא תהא מריבה בביתו כל אותה שנה".
(2) כתב הרה"ג בן ציון מוצפי שליט"א: "מעלה גדולה ועצומה לנשק את דפנות הסוכה אשר השכינה שורה עליה כל

חג הסוכות

שבעת ימים, כשם שמנשקים ספר תורה ותפילין".
(3) כתב רבנו החיד"א כי יש להזמין את האושפיוזין בכל לילה, ומי שלא מזמין אותם - הם אינם מגיעים. ובנוסף, יהדר להכין כסא מפואר ויפה בסוכה לכבודם של האושפיוזין".
(4) כתב הזוהר הקדוש כי 70 ברכות מברכים האושפיוזין את מי שנותן מלחמו ומאכיל את העניים בחג הסוכות, ואם לא דואג לעניים בחג סוכות - ח"ו מקללים אותו. לכן, יקפיד להפריש צדקה לנזקקים בחג הסוכות.

שלא לברך 'לישב בסוכה' עד שיוציאם, שפוסל הסוכה מדרבנן. **מצות כזית ראשון בסוכה**
מצות עשה מהתורה לאכול בלי חג סוכות (הראשון) 'כזית' (30 גרם) פת בסוכה, וכדי לצאת י"ח כל הדעות - עדיף לאכול פת יותר מכביצה (כ-60 גרם). ויאכלו תוף 5-4 דק', ובדיעבד תוך 8 דק' בלי הפסק בדיבור ושהיות. ואם אוכל 'כביצה' - יאכל תוך 8 דק'. ונכון לחוש ולהחמיר שלא לאכול הכזית פת של המצוה בתערובת לפתן. **השינה בסוכה**
השינה בסוכה חובה כל שבעת ימי החג, וחמורה שינה מאכילה, שאף שינת עראי אסורה, דאין קבע לשינה. מישאשתו חלשה וילדיו קטנים שבכיום בלילה הצריכים טיפול, ונבצר ממנו לדעת מתי יקום אליהם כשישן בסוכה - מותר לו לישון בבית לצורך הטיפול בילדים בעזרה לאשתו.

גדולי ישראל בביתם
הנהגות הפית והשפתה לקראת חג הסוכות

בפרט כעת, בימי החגים המרוממים כשאנו רצים ממקום למקום בכדי לחטוף עוד מצוות של ארבעת המינים, לזכות בעוד רגע של מצות ישיבת סוכה, אך עלינו לזכור ולדעת כי אנחנו נמדדים במצוות החסד וההשקעה בילדינו - יותר מהכל. השולחן ערוך (תרמ"א) פוסק להלכה: "אתרוג היבש - פסול", והסביר ה"שבט מוסר" זצ"ל כי האתרוג הרי משול ללב של היהודי, ובאים חז"ל לומר לנו כי חובה עלינו שיהא האתרוג - הלב שלנו חם, פועם ומרגיש בצורך של השני, ובעיקר, לחוש בצרכיהם של בני ביתנו, שהרי עניי ביתך ועניי עירך - עניי ביתך קודמים'. אסור חלילה שהאתרוג, הוא הלב - יהא יבש חלילה, אסור שנגיע למצב של יובש וחוסר התלהבות מהאנשים הסובבים אותנו ומשפחתנו. לכן, קבעו חז"ל כי חייב אדם לשמח את אשתו וילדיו בחג - כי עיניהם תלויות אליו.

מספרים על מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל כי כשהיה בתחילת נישואיו, רצתה הרבנית לנוח קמעא אחר מאמץ רב, וביקשה מהרב אם יוכל לעזור לה בטיפול הילדים לשעה - שעתיים. הרב שניצל כל שניה לא התלונן ולא רטן, הוא הסכים בשמחה. הוא פתח גמרא על השולחן, ביד אחת נידנד את התינוק הבוכה בעגלה, וביד שני תפס את הילד בן ה-3 שבכה והרגיעו, והכל תוך כדי לימוד הגמרא. רגע לפני כניסת החגים המיוחדים, נשקיע בראש במשפחה וניצור אווירה טובה ושמחה.

סוכת המשפחה

היה זה לעת זקנתה של הרבנית שך, רעייתו של ראש ישיבת פוניבז', הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך זצ"ל. הרבנית כבר היתה מרותקת למיטה, כוחותיה לא עמדו לה עוד. לפיכך, נהג בעלה - ראש הישיבה, ללכת מדי יום לחדר האוכל, ליטול מהמזון המוגש לבני הישיבה מנה מכובדת, ולהביאו לרעייתו הביתה. בני הישיבה ראו את ראש הישיבה יוצא מהישיבה וצלחת אוכל בידיו, והבינו כי אין זה מן הכבוד שראש הישיבה יסתובב כמלצר, ועוד בחוצות קריה. 'אנחנו נביא לרבנית את האוכל מדי יום, עד הבית!' - הבטיחו תלמידיו, 'אל יטרח ויתבזה כבוד הרב בנושאו אוכל הביתה!'. הרב שך פער עליהם עיניים משתוממות ושאל: "אינני מבין, האם כשראיתם אותי בימי חג הסוכות נושא את ארבעת המינים, האם גם אז הצעתם את עצמכם?... האם גם אז חשבתם כי זו טירחה או התבזות?!... בוודאי שלא, הלא זו זכות כבירה לשאת את ארבעת המינים לבית הכנסת! ועתה, הלא עכשיו זו הזכות שלי להביא לרעייתו מזון, זו זכות חסד כבירה פנים-ביתית לדאוג לה לאוכל להשביע את רעבונה. האם תרצו לקחת את הזכות הגדולה הזו ממני?! - שאל בתמיהה... לא פעם ולא פעמיים אנו רואים את המצוות היקרות הנמצאות עמוק בתוך ביתנו כ'נטל' ועול כבד.

הרב אוריאל זינגר

אמרו חז"ל במדרש (ילקוט אמור): "סוכה תהיה לצל יומם" – כל המקיים מצות סוכה בעולם הזה הקב"ה מסיך עליו מן המזיקים, והסביר זאת ה'כתב סופר' זצ"ל ואמר: 'ככל שהאדם מחזק האמונה בליבו כי אין מקרה בעולם כלל, אלא כל הנעשה בארץ הינו בהשגחה פרטית מדויקת – כך לפי זה זוכה לשמירה מיוחדת ופרטית מהשמיים (רמב"ם מ"ג ח"ג פל"ז).

על כן, רומזת לנו הסוכה הקדושה כי אנו חוסים תחת צילו של הקב"ה, כילדים הנמצאים בחיקו של אביהם, לכן סגולתה להביא שמירה לאדם לכל השנה בכל רגע שיושב בה".

בדרך צחות פירשו: כידוע, טרם הברכה על ארבעת המינים, יש המחזיקים את האתרוג הפוך ומברכים, ואז מחזירים את האתרוג לעמוד בצורה רגילה (שם יחזיקו כרגיל טרם הברכה – לא יוכל לברך שכבר קיים המצוה), ללמדנו, כי גם כשאדם נמצא במצב הנראה לא טוב, כאילו הכל הולך הפוך ונגד התוכניות – כעת זה הזמן הטוב ביותר לברך את ה', מתוך אמונה כי הכל לטובה, והכך יתהפך בקרוב. מספרים כי פעם אחת קנה אב לבנו סוס פרא גדול ולבן, ובכך הגשים את חלומו חייו. הבן שמח עד מאד ודבר על הסוס בכל זמן פנוי. והנה, לאחר כמה ימים – שוד ושבר. סוס הפרא החדש והמיוחד ברח מהחצר אל מעבי היער, ונעלם כלא היה. הבן כל כך הצטער, אך אביו ניחמו ואמר לו: "אנו לא מבינים את התוכניות של הקב"ה, אשר הן עמוקות מיני ים, הבה ונאמין בו שעושה הכל לטובתנו".

והנה, חלפו שלושה ימים והאב שומע קולות צהלה ושמחה בחצר. "אבא, לא תאמין. סוס הפרא חזר, ועימו עדר שלם של סוסי פרא. כעת יש לנו 5 סוסי פרא ולא אחד. כעת אני מבין למה עשה זאת ה'".

"אני מאד שמח בשבילך בני", אמר האב, "אך דע לך כי עדיין איננו מבינים את עמקות מעשיו של הבורא, ומה שנראה לעינינו הוא קצה דק". הילד שיחק עם סוסי הפרא והאכיל אותם. והנה, לאחר כמה שעות, שומע האב את בנו צועק לעזרה ומיילל בכני. מה קרה? – אחד מסוסי הפרא הנוספים נתן בעיטה (זוגיה) לילד כשניסה ללטפו. הילד שכב על הקרקע בוכה ועצוב כשרגלו שבורה. הוא נלקח אל בית החולים והתבקש להישאר במנוחה חודשים שלמים. "ומה טוב בזה?", העיז הבן לשאול, והאב הוסיף ואמר לו: "איננו מבינים חשבונות

שמיים, אך כולם אמת וצדק". כעבור שבוע, מתקבלת הודעה אצל כל בני המדינה כי כל הנערים בני 18 צריכים להתגייס מיידי לציור מלחמה שנפתחה זה עתה. הצבא עבר בית אחר בית וגייס את כולם, אך כשהגיע לביתו של הנער וראה כי רגלו שבורה – הניחו לנפשו. חבריו של הנער התגייסו והלכו להילחם בקרבות. למרבה הצער, רבים מהם לא חזרו בחיים או שחזרו עם נכות לכל חייהם. כעת פנה האב לבן ואמר לו: "גם כעת איננו מבינים את עמקות טובתו של ה' יתברך. אך משמיים הראו לנו טיפה ממהלכו – תחילה אבד הסוס, ולבסוף גילינו שהיה זה לטובה כדי שנזכה בעוד כמה סוסים יפים ומיוחדים. לאחר מכן, שבר אחד הסוסים את רגלך והנה כעת אנו רואים שזה הציל את חייך. "מה גדלו מעשיך ה', מאד עמקו מחשבותיך". לכן, האמן שכל רגע ורגע בורא עולם שומר עליך ומטיב לך!".

לא לחינם אמר הגאון מוילנא זצ"ל כי המצוה הקשה ביותר מכל תריגי המצוות, ואף יותר ממצוות כיבוד הורים, היא מצוות השמחה בשבעת ימי חג הסוכות, כאמור: "ושמחת בחגך והיית אך שמח". ומדוע? שהרי אין כמעט רגע ושעה שחיי האדם מתנהלים כרצונו, אלא תמיד צצים עיכובים, מניעות, קשיים וניסיונות. לפתע, מבני הבית המרגיזים אותו, ולעיתים מהשכנים והסובבים אותו העושים היפך רצונו, ולמרות כל זאת, עליו לקיים מצוה מהתורה לשמוח בלב שלם בכל השבוע של חג הסוכות. וכיצד זוכים לכך?...

כותב רבנו ה'אור החיים' הקדוש (שמות כב, 1): "ובאמת אין לך שעה ורגע שאין ה' יתברך עושה פעולה עם האדם, בין בבחינת גופו ובין בבחינת צרכיו". אין רגע אחד בעולם – כותב ה'אור החיים' הקדוש – שבורא העולם לא מטיב לך ומתעסק איתך. מיום יצירתך לא הניח לך ה' יתברך האוהבך לרגע. אם כן, גם שלעיניך נראה הדבר קשה ומצער, דע לך שמה' הינו לטובה, ועוד תגלה אי"ה כי הכל נעשה לטובתך. רק עם מחשבה זו אפשר לזכות לשבעת ימים של חג סוכות שמח. כעת מובנים דברי קודשו של ה'פלא – יועץ' (ערך סוכה): "וציוונו לשמוח שמחה של מצוה בחג הסוכות, והוא סימן טוב לכל השנה. וכתבו גורי האר"י ז"ל כי מי שיהא שמח וטוב לב ולא יצטער כלל בחג הקדוש הזה – מובטח לו שתעלה לו שנה טובה ויהא שמח לעולם!".

כעת הכל מתחבר יפה – חג הסוכות נקרא 'צילא דמהימנותא' – צל האמונה, שהחג הזה בא לחזק את האמונה בה' שאנו חוסים תחתיו. ומי שמאמין בה' – שמח בכל מצב, למרות שלא הולך לו כרצונו, ולכן ההבטחה למי שישמח בחג הזה – שיזכה לשמחה כל השנה. זה אינו שכר, אלא נוסחאת חיים איך לשמוח כל השנה!

"כי יצפנני בסוכה, ביום רעה יסתירני" – אדם המבין את סוד הסוכה שכולה צל האמונה, כמו הצל המגין על האדם מן השמש, כך ה' יתברך שומר על האדם בכל עת ובכל שעה מכל הדברים הסובבים אותו ומשגיח עליו בהשגחה פרטית – הוא שמח ומאושר, כי הוא יודע שלא יאונה לו שום רע, אלא הכל לטובתו מה'.

לקיי
שמו קייז!

הדלקת נרות: 17:50
יציאת השבת: 18:40
רבינו תם: 19:19

ע"פ אופק תל אביב
כ' בתשרי התשפ"ג

טוב לחסות בה'

810

הלילה האחרון! שבת חול המועד סוכות התשפ"ג

במוצאי השבת הקדושה יגיע ליל 'הושענא רבא' המכונה אף בפי רבותינו ז"ל 'ליל החיתום', אשר כותב הזוהר הקדוש כי בסיום הלילה הזה נמסרים הפתקים לממונים ויוצא הכרוז בשמיים ומודיע מה יהיה לכל אחד בדינו, ועל כן ניתן לילה גדול זה ללימוד תורה ותפילה מעומקא דליבא על מנת לשנות לטובה את כל אשר נכתב ונחתם בראש השנה ויום הכיפורים.

מסופר כי פעם אחת, בליל יום הושענא רבא, נכנס הרבי הקדוש, ר' אברהם אלימלך מקארלין זי"ע אל בית המדרש וראה שני אברכים המשותחים ביניהם בשיחת חולין. מיד ניגש אליהם ברעד ואמר: "מזן הסתם ששני אברכים יקרים כמוכם מדברים כעת בדברים דחופים עד למאד אשר אין אפשרות לדחותם, אולם, הקשיבו לי בניי, ודעו כי יותר עדיף לשוחח בעניינים דחופים אלו בעת תפילת 'כל נדרי' בליל יום הכיפורים, מאשר לדבר בלילה קדוש ונורא זה, שגדולה מעלתו מליל יום הכיפורים הגדול".

מטעם זה, כתב ה'שפת אמת' נקרא יום זה 'הושענא רבא', שהוא יום ערבה, לומר שגם יהודי שהוא בחינת 'ערבה' כשרשע ללא תורה ומצוות, ביום זה יכול להיושע ישועה גדולה (הושענא רבא).

מספרים על אחד מחסידי האדמו"ר בעל ה'דברי חיים' מצאנו זי"ע, אשר באחד הימים נוצר ויכוח ממוני בינו לבין המחותן שלו.

החליט החסיד להגיע אל הרבי ולשאול אותו מה דעתו. הימים היו ימי תשרי, ימים שבין ראש השנה לכיפור, וכל פעם שניסה החסיד להיכנס אל הרב, לא הצליח כיוון שהרבי היה עסוק וטרוד בהכנה ליום הכיפורים.

והנה, ביום 'הושענא רבא' לפנות ערב, החליט החסיד כי הלילה יכנס הוא אל הרבי בכל מחיר, יהיה אשר יהיה, מפני שלאחר מכן יגיע יום טוב של שמחת תורה ואז כבר לא יוכל לדבר עם הרבי על כך.

לפתע, כששמע הרבי מישהו הנמצא בסוכה, פתח את עיניו וראה את החסיד, ומיד נפלו הדברים מידו. רעד החסיד ונבהל, בחושבו כיצד הפריע לרבי ברגעי דבקו בו' יתברך לצורך ענייניו האישיים, ואז פנה הרבי אל החסיד ואמר: "מה רצונך?". והחסיד פתח פיו ברעדה.

שמע זאת הרבי בסבלנות עד הסוף, ואז כשסיים החסיד את משאו, עצם האדמו"ר את עיניו וזעק מקירות ליבו: "אוי רבנו של עולם, אוי, הלא זכינו לכאלו מתנות עצומות וטובות מהקב"ה – היו לנו 30 ימי סליחות מרוממים בחודש אלול, חודש הרחמים והסליחות. אחר כך זכינו להמליך את ה' בראש השנה ולהתרומם ולהתקדש בעשרת ימי תשובה, ואף להתנקות ולהיטהר ביום הכיפורים. בסיום יום הכיפורים זכינו לימים נעלים שבין כיפור לסוכות, ואז אף הגיעו ימי חג הסוכות הנעלים והשמחים, עד ליום הגדול והנורא הזה של הושענא רבא. והנה כעת, נותר לנו עוד רבע שעה אחרונה עד סיומה של הושענא רבא, אשר היא פסגת הפסגות של כל זמני ימי התשובה, אשר בהם אפשר לתקן הכל יותר מכל הימים שהיו עד כה, ואתה בא להפריע לי כעת בפסגת הפסגות בדברים בטלים!?! הלא אם היית יודע גדול ושיעור מעלת רגעים אלו של הושענא רבא, היית עוזב הכל ועוסק בתשובה ולימוד התורה הקדושה".

כותב הזוהר הקדוש על מעלת הלילה הגדול הזה ואומר: "ביום השביעי של חג הסוכות, הוא סיום דינו של האדם ובו יוצאים הפתקים מבית המלך ונמסרים ביד המלאך הממונה. באותה שעה נחתמים הדינים ומסתיימים הקיטרוגים מהעולם". ננצל את הלילה הגדול והנורא הזה.

לרפואה פרנסה
והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורשל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה. אייל רפאל בן שרית שרה. דביר בן רויטל. ליאור בן פרידה. אריאל בן רויטל.

זיווג הגורן: ניר ואודליה בני ציפורה.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. סתיו בת ורדה, אליס בת פרידה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה. הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. עליזה בת מזל טוב מלכא. משה לוי בן מריקה מרים. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. גלילי הכהן בן כוכבה. שלמה בן סעדיה זנדאני. רוני אהרון בת מזל מלכה. עמרון יוסף.

העלוך מוקדש לעילוי נשמת מורים בן מרימה פיניש ת.נ.צ.ב.ה

הלכות ומנהגי הושע"ר

מתוך הילקו"י והחזו"ע

תפילת שחרית בהושענא רבא (1) בבוקר יום הושענא רבא, יזהר שלא להתפלל תפילת יחי' קודם הנץ החמה, אלא אם כן בשעת הדחק כשהציבור עייפים ביותר, ואי אפשר להם להמתין לנץ, שאז יכולים להתחיל בברוך שאמר משעלה עמוד השחר (72 דקות קודם הנץ).
 ואחר עלות השחר יטול ידיו בלא ברכה, ויברך את כל ברכות השחר. ואם לא ישן בלילה יברך ברכות התורה רק ע"י אחר שישן, כי המברך ברכות התורה קודם עלות השחר כשהיה ער בלילה – הרי זה לבטלה.

יציאה מהסוכה בשמחת תורה (2) אע"פ שגמר לאכול ביום השביעי בסוכה, לא יסתור סוכתו, אך יכול להוציא ממנה את הכלים מן המנחה ולמעלה, ומתקן הבית ליו"ט אחרון. (3) אסור לאכול בשמיני עצרת בסוכה, כדי שלא יהיה נראה כמוסיף על

סגולות לסוכות ושמחת תורה!

- 1) מובא בספר 'רפאל המלאך' (דיבור): "הנעשה אילם פתאום או שהחל לגמגם – יניחו בפיו קליפת אתרוג ויחזור לדברו".
- 2) כותב ר' חיים פלאגי זצ"ל: "היוצא לדרך, יקח מעט ערבות שהשתמש בהם ל'הושענות' או שלפחות ידע היכן הן מונחות בביתו, ובשעת סכנה ח"ו יאמר:

סוכות ושמ"ע

- 3) "אני והו הושיעא נא". וכן הנושא ערבות מסיר את פחדיו".
- 3) מובא בליקוטי מהרי"ח: "סגולה לזרע של קיימא, לבשל במים את שיירי הערבות אשר נחבטו ביום הושענא רבא ולשתותם".

- 4) אמר האדמו"ר מבעלז זצ"ל: "המתפלל את תפילות שמיני עצרת בכוונה – מובטח לו שכל תפילותיו שלא זכו להתקבל במרומים במשך השנה, יעלו ויתקבלו ביום זה במרומים, וזהו יום מסירת הפתקים בשעת מוסף.

מתוך 'עצה ותושיה' 03-5707894

הלכות ומנהגי שמח"ת

מתוך הילקו"י והחזו"ע

על המצוה, ויכול לפחות בסכך ארבעה על 4 טפחים לפוסלה, כדי שיהיה היכר שיושב בה שלא לשם מצוה. סדר הקפות בשמחת תורה (4) אין לקשקש בפעמוני הרימונים של הס"ת בשמחת תורה, דחכמים התירו רק מחיאות כפים וריקוד, שהוא שבות קל, אך לא להשמיע כלי שיר שבנקל יכול לעשות מלאכה.

(5) כשעושים ההקפות עם ספרי התורה מותר לזקנים וחולים הסובלים מחולשה לישוב בין הקפה להקפה, ודי שיעמדו לכבוד ספרי התורה בעת ההקפה בלבד, אך הבריאים חייבים לעמוד אף בין ההקפות עד שיוחזרו הספרים להיכל.

דיני תשמישי מצוה (6) הלולב ומיניו, והערבה לאחר החביטה אין לנהוג בהן ביזיון ולהניחן למרמס רגל, אלא יניחם בצידו רשות הרבים.

גדולי ישראל בביתם

הנהגות הפית והעיסה
לקראת חג הסוכות

החלה. פעם שאלו נכדו לַפֶּשֶׁר מְנַהֵג זֶה: מדוע מְטַרְיח הוא את עצמו וְקָם לְמִקְוֵה שֶׁל הַרְבֵּנִית, הֲרִי יָכוֹל לְהַעֲבִיר לָהּ אֶת הַחֲלָה עַל יְדֵי הַמְּסַפִּים? אֲוֹלָם הוּא חֲנִיף וְאָמַר: "אֵינְךָ זֶה מְטַרְיח שֶׁהַחֲלָה שְׂאוֹתָהּ צְרִיכָה הַרְבֵּנִית לְאָכַל תַּעֲבֹר דֶּרֶךְ הַיְדִים שֶׁל כָּלֵם...". הַרְבֵּנִית מְצַדָּה מְחַתָּה עַל כָּף, וּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ פְּעָמִים רַבּוֹת לְחַדֵּל מִמְנַהֵג זֶה, אֲוֹלָם הוּא לֹא וְתָר.

הוא ולא אחר הגיש לַרְבֵּנִית אֶת פְּרוּסַת הַחֲלָה מִדֵּי שֶׁבֶת בְּשֶׁבֶתוֹ, כִּי בְּמִשְׁךְ שָׁנִים אַרְבּוֹת עַד זָקְנָה וְשִׁיבָה.

כִּי גַם הִיא כְּאִשֶׁר הַשְּׁתַּתֵּף בְּסֵעוֹדַת שֶׁבֶת, בְּאַחַת מֵאוֹתֵן הַפְּעָמִים שֶׁבָּהֶן נֶאֱלָץ לְצֵאת לְחוּל לְטוֹבַת הַחֲזָקַת הַיְשִׁיבָה.

מֵאוֹת בְּנֵי תוֹרָה סֵעְדוּ אֲזַי עַל שְׁלַחְנוּ, מִתְבַּשְּׂמִים מִתּוֹרַתוֹ וְחֲרָדִים לְמוֹצֵא פִּי. הוּא בְּרַךְ אֶת כָּלֵם בְּבִרְכָה הַמְּקַבְּלַת: "לְחַיִּים, לְבִרְכָה וּלְשִׂמְחָה", וְאַחַר קָם בְּמַהֲרָה מִמְּקוֹמוֹ, כִּתְּת רַגְלָיו וְחִפֵּשׂ בְּעֵינָיו

אֶת הַרְבֵּנִית. בְּרַךְ אוֹתָהּ "לְחַיִּים, לְבִרְכָה וּלְשִׂמְחָה" בְּמֵאוֹר פְּנִים, וְרַק אֲזַי שָׁב לְמִקְוֵהוֹ שֶׁלִּיד הַשְּׁלַח. כּוֹז הִיָּתָה מִדַּת הַקְּפָדָתוֹ בְּכַבּוּדָה שֶׁל עֲקָרַת הַבַּיִת, אֲשֶׁת חֵיל עֲטָרַת בְּעֵלָה.

כַּעַת בִּימֵי הַמוֹעֵדִים, יְמֵי שְׂמִחָתָנוּ זֶה הַזְּמַן הַטּוֹב בְּיִתְרָה לְתַת לְמִשְׁפַּחַת שְׂמִחַת נֶפֶשׁ וְכוּחוֹת מְחוֹדָשִׁים לְכָל הַשָּׁנָה עַל יְדֵי יַחַס מִיּוּחָד, הַרְגֵּשָׁה טוֹבָה, וְכֵן לְשַׁבֵּת עִם הַיְלָדִים, לְשׁוּחַח אִיתֶם, גַּם לְשַׁחַק וּלְצַחֵק אִיתֶם, וְהַעִיקָר לַעֲשׂוֹת הַכָּל שֶׁתְּהִיָּה אוֹוִירָה מִשְׁפַּחְתִּית טוֹבָה וּמְאוּחָדָת.

זמן משפחתי

"הפורש סוכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים" – הסוכה רומזת על השלמות והשלום בחיינו. ובכלל, כל מטרתם של ימי החגים והמועדים הוא לתת לנו עצירה ממירוץ החיים המתיש, איחוד של המשפחה, חיבור וחיזוק הקשרים עם האשה והילדים והטענת המצברים של הגוף והנפש לכל אחד מבני הבית.

לכן, עבודה גדולה וחשובה היא לתת יחס טוב ואוירה נינוחה ונעימה באוירת החגים. לתת לכל אחד מבני הבית לבוא לידי ביטוי, ולהשרות אווירת חג של שמחה ואחדות שיגבשו את המשפחה.

לעיתים ניתן לשמוע משפטים קשים כמו: "כל השבוע וכל השנה אתה עסוק, ועד שאתה סוף סוף פנוי ובחופש – אתה לא מתייחס אלינו מספיק". לכן, יש לבוא מוכנים לימים גדולים אלו, ולבנות את המשפחה בצורה הטובה ביותר.

מספרים על הגאון הגדול רבי משה שמואל שפירא זצ"ל אשר בְּמִשְׁךְ שָׁשִׁים שָׁנֹת נִשְׂאִיָּהֶם כִּבְדֵי אֶת הַרְבֵּנִית בְּכָל כַּחַס, בְּכַבּוּד הַגָּדוֹל בְּיִתְרָה שֶׁשִּׁיךְ.

מִדֵּי שֶׁבֶת בְּשֶׁבֶתוֹ, מִיָּד אַחֲרֵי שֶׁהָיָה בּוֹצֵעַ אֶת הַפֶּת, הִיָּה מְטַרְיח אֶת עֲצָמוֹ, קָם לְעֵבֶר מִקְוֵהָ שֶׁל הַרְבֵּנִית בְּקִצָּה הַשְּׁלַח, וּמִגִּישׁ לָהּ אֶת פְּרוּסַת הַחֲלָה. גַּם בְּשָׁנֹתָיו הָאַחֲרוֹנוֹת, כְּאִשֶׁר הִיָּה חוֹלָה וְחָלֵשׁ, לֹא וְתָר עַל מְנַהֵג מִפְּלֵא זֶה, וּבְעֲצָמוֹ הִיָּה מִגִּישׁ לְרַבֵּנִית אֶת פְּרוּסַת

לשאוב שמחה

התיק ארשין | 1070

ניסינו לשדלו שלא צריך לרדת לשם, שהרי מה לרבי הקדוש ולחברת אנשים בסגנון ירוד. אך הרבי שראשו בשמים לא חס על כבודו, רק כבוד שמים במחשבותיו, והוא צריך עכשיו לכפר על דברי בן ביתו שהוציא לעז על עם ישראל. ממש כרבי לוי יצחק מברדיטשוב בשעתו, ירד הרבי מן הרכב צמוד לסוכה של אותם אנשים ונכנס למקום שמחתם.

אותם אנשים היו המומים עד עמקי נשמתם, הם אף התביישו מה עושה הרבי הקדוש במקום כזה ובשירים כאלו ומיהרו להחליף את השירים. הרבי לא ויתר להם, הוא אחז בידהם והחל לרקוד עימם במשך כחצי שעה, כשאנו עומדים מהצד ולא מאמינים למראה עינינו.

למרות חולשתו, רקד בין יהודים פשוטים וטובים, ושמח עימם בשמחת בית השואבה.

"כבוד גדול לא נחלנו מזה", מספר

א.ד., "אבל כבוד שמים התרבה, וראינו מה זה צדיק אמיתי החרד לדבר סרה בבני ישראל וכיצד מסנגר עליהם ומשתתף עמם בשמחתם."

"כל מי שלא ראה שמחת בית השואבה – לא ראה שמחה מיימיו", אומרת הגמרא בסוכה (ה).

התנא רבי יהושע בן חנניא תיאר את מעשי התנאים בחג הסוכות ואמר: "כשהיינו שמחים שמחת בית השואבה, לא ראינו שינה בעינינו. כיצד?..."

שעה ראשונה (נכחנו ב) הקרבת תמיד של שחר. משם (ניגשנו) לתפילה; משם (שבנו לצפות ב) קורבן מוסף;

משם לתפילת המוספין (תפילה מיוחדת אותה מוסיפים בחג). משם לבית המדרש (ללמוד תורה). משם לאכילה ושתיה. משם ל(התפלל)

מנחה. משם (ניגשנו לצפות ב) תמיד של בין הערבים, מכאן ואילך לשמחת בית השואבה שנערכה כל הלילה.

זצ"ל בגיל שמונים וחמש ולמעלה מזה, היה רוקד במשך שלושה ימים רצופים כמה שעות!. הוא נהג לעשות הקפות בהושענא רבה, בשמיני עצרת ובשמחת תורה.

בשמחת בית השואבה שואבים רוח הקודש לכל השנה ע"י שמחת המצוה. סיפר הרב א.ד. משמשו של הרבי מטלנא זצ"ל: "באחד מימי חול המועד סוכות, כשחזרנו עם הרבי לכיוון ביתו בשכונת 'בית וגן', עברנו ליד מקום מסוים שערכו שם 'שמחת בית השואבה'.

לא היתה זו שמחה של סוג אנשים תורניים המשמיעים שירים של יראת שמיים ורוצים לשאוב רוח הקודש, אלא היתה זו מסיבה

של אנשים ריקים ופוחזים שהשמיעו שירים משונים, בקולות רעש והמולה מחרידים. היה הדבר נשמע כמסיבה פרועה של ארחי פרחי ולא של מסיבת קודש של שמחת בית השואבה.

אחד מיושבי המכונת העיר על כך ואמר מילים של גנאי על מסיבה זו.

ברגע ששמע הרבי זי"ע את דבריו, החוויר ממש וגער בו בחזקה: "ישנם פה יהודים העורכים שמחת בית השואבה, ושמחים כדעתם, ואתה כך מדבר עליהם. אני מבקש ממך לא לעלות איתי יותר לרכב!".

"כיצד יכולים לדבר סרה בבני ישראל היקרים מפז ומפנינים, השמחים בשמחה כה קדושה של בית השואבה?".

ומיד ציווה הרבי דבר פלא – "אנא עצרו לי ליד המסיבה של אותם אנשים, מעוניין אני להשתתף עימם בשמחה ולרקוד איתם, בכדי להוכיח לכם שהם אנשים טובים ומעשיהם רצויים."

בכל לילה מיימי חג הסוכות נוהגים לקיים זכר ל'שמחת בית השואבה' שהיו נוהגים בבית המקדש בכל לילה בחג הסוכות.

בזמן שבית המקדש היה קיים, נהגו בלילות חג הסוכות לשאוב מים למצוות 'ניסוך המים', ותוך כדי הקרבת הקורבנות של החג, היו באים הכל לשמוח בשמחה זו.

זקני הדור וגדולי התורה בכל הדורות היו באים לרקוד ולשמוח, מקפצים באוויר בשמחה זו ואף זורקים באוויר שמונה אבוקות של אש בכדי להגיע לשמחה של מצווה בחג הסוכות.

סיפר הגה"צ ר' אריה שכטר זצ"ל: "בשמחת תורה היינו רוקדים עם ה"חזון איש" זצ"ל. אנשים היו מרימים אותו על כסא ורוקדים אתו, כולם היו רוקדים בהתלהבות –

"צדיק כתמר יפרח", "אור זרוע לצדיק", והוא לא אהב את זה ולא סבל את זה. ובכל זאת מה ביכולתו לעשות מול כולם? בהזדמנות

הראשונה שהיתה לו היה מחליק מן הכסא ועובר לרקוד עם הציבור.

בשניות הראשונות אנשים אפילו לא שמו לב, עד שהבחינו שהם רוקדים עם כסא ריק. הוא היה בן שבעים, עם זריזות שלא תאמן. משתחל בשקט מן הכסא ורוקד עם הציבור.

כל לילה של שמחת בית השואבה, הוא היה מאיר מרוב שמחה.

כשהיו מגיעים התלמידים בלילות שמחת בית השואבה, הוא היה מוזג לכל אחד כוסית יין ואומר להם: "בואו נעשה ריקוד". תוך כדי שהוא רוקד היה עושה כל מיני

אקרובטיקות שלא יאמנו. כמה פעמים הוא יושב על המטה בישיבה מזרחית. אנחנו היינו שרים והוא היה מנצח עלינו. עד שהיה מתעייף ואומר לנו: "עכשיו נשיר 'כי בשמחה

תצאו"', ואנו ידענו שצריך לסיים. האדמו"ר הקדוש רבי יואל מסאטמר

אמר הגאון מוילנא כי המצוה הקשה ביותר היא מצוות השמחה בשבעת ימי חג הסוכות, שצריך

כל יהודי להיות בשמחה שבעה ימים, עשרים וארבע שעות. ולכן, ישתדל האדם לעשות פעולות המביאות עצמו

לידי שמחה, ע"י אכילת בשר ויין, שמחה וריקודים לזכר שמחת בית השואבה, ויכוון לשם שמיים!

שמחתה של תורה

הרב דניאל זינגר

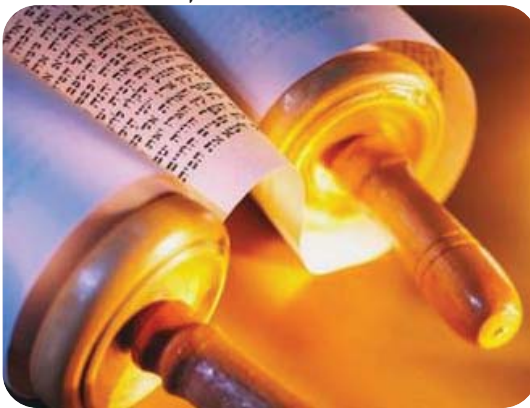
באומר: "ראיתי את הרבי אינספור פעמים, ועדיין אני עומד ומתמה על מה שראיית בשמחת תורה, האם היה זה הרבי או מלאך מרוב שמחתו במצווה". מספרים כי האדמו"ר רבי דוד מקאצק זי"ע היה נוהג לעיתים להתפלל ביחידות (וסוד ה' ליראיו). שנה אחת בשמיני עשרת, הבחין אביו רמ"מ מקאצק זי"ע כי בנו לא נמצא בבית הכנסת. מיד שלח לקרוא לו להתפלל עימו בבית הכנסת ולא להעדיף תפילות ביחיד מפני: "שביום זה של שמחת תורה חותמים גזר דינו של כל אדם בעניין הפרנסה. וכדי להוציא כאור דינו צריך להתפלל בציבור. ורמז לכך כתוב בפסוק: 'והיית אך שמח', שלמדו חז"ל (סוכה מה) כי הוא בא לרבות יום אחרון של חג לשמחה. ואם ניקח סופי תיבות של 'והיית אך שמח', נקבל את שמו של המלאך הממונה על הפרנסה. לרמז שבסוף החג – בזמן שמחת תורה קובעים לאדם את הפרנסה שירוויח כל השנה, על ידי התפילות והשמחה לכבודה של תורה".

יום גדול וקדוש, יום שבו אנו מתייחדים עם הקב"ה לבדנו וישתדל האדם להתפלל מעומקי ליבו בתפילות המיוחדות בהן נקבעת הפרנסה, וישמח בכל עוז עם התורה.

"ובעיקר יזהר האדם", אמר הרבי מרוזין, "שיהיה באהבת רעים אמיתית עם כל סביבתו, וירדוף אחר השלום. כי אם יבחין האדם יראה שביום זה ישנן הרבה מריבות בין אנשים".

וכן אמר החפץ חיים שסוד ההקפות ביום קדוש זה, הוא שבשעה שרוקדים עם הספר תורה – לא לדרוך על רגלו או בגדו של אף יהודי בגלל כך. ננצל את הימים הקדושים באהבה הדדית, בתפילה ובשמחת התורה!

בכל גופו – ראוי שיהיה לו ישועה וזכה לבנים". באותה שנה, נתקיימו דברי רבנו ואותו האיש נפקד בבן זכר. סיפר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א: "מכיר אני אישית אחד מבני חבורתנו שהמתין כמה שנים לילדים, אך לא זכה. מה עשה? שמע אותו אדם על המעלה והסגולה של הריקודים בשמחת תורה, והחליט באותה שנה לרקוד עד כלות הכוחות בשמחה מיוחדת במינה, עד שביזה את עצמו כל כך כמו שכתב

ה'ישמח ישראל'. וראינו במו עינינו, כי כעבור תשעה חודשים נולדה לו בתו הבכורה. בשמחת תורה שנה אחר כך, שוב רקד באופן מיוחד שחשבו כי יש פה אדם שהשתגע מרוב שמחה, וזכה באותה שנה לבן זכר. סיפר אותו בן קהילתנו את הסגולה לחברו שגם היה מעוכב בלי ילדים, והחליט חברו לנסות זאת. אך כיוון שהתבייש לרקוד בצורה מוגזמת ליד חבריו, החליט לנסוע לשמחת תורה ל'מושב' שלא מכירים אותו, ושם רקד עד שהתבזה לכבוד התורה... ובאותו שנה, בחודש תמוז הכניס את בנו בכורו בבריתו של אברהם אבינו".

בשמחת תורה היה רבנו הק' בעל 'חקל יצחק' זי"ע רוקד עד כלות הנפש וקופץ בכל הקפה קפיצה אחת מאמצע בית מדרשו הגדול עד לארון הקודש. אחד מחשובי החסידים תיאר זאת

הימים הנוראים והקדושים שהחלו בחודש אלול, המשיכו בראש השנה, יום כיפור וחג סוכות מגיעים לשיאם ביום שמיני עשרת – שמחת תורה. הגאון מוילנא אמר בדרך רמז (משלי לא, כה) על הפסוק: 'עוז והדר לבושה, ותשחק ליום אחרון': 'עוז' – זה ראש השנה, שהקב"ה יושב על כסא דין בעוז לשפוט כל יושבי תבל. 'הדר' – זה סוכות שנוטלים פרי עץ הדר כמצות היום. 'ותשחק ליום אחרון' – זה יום אחרון של חג, שמיני עשרת, שעליו נאמר: 'והיית אך שמח'. הגמרא אומרת (עירובין נה) כלל: 'החש בראשו – יעסוק בתורה'. הסביר זאת רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע ואמר: 'החש בראשו – שלא השתדל והתאמץ כראוי בראש השנה, יעסוק בתורה' – ישלים עצמו ביום שמחת תורה, על ידי שירבה בשמחה ותפילה מעומק ליבו, ובכך יזכה לישועה שלא זכה לה אף בר"ה. מספרים על בעל ה'ישמח ישראל' מאלכסנדר זי"ע אשר ראה פעם אחד אדם השמח מאד בשמחת תורה, עד כדי כך שעשה תנועות משונות בריקודו לכבוד התורה שהיה נראה כאחד שיצא ח"ו מדעתו. אותו איש היה חשוך בניס שנים רבות. הביט בו האדמו"ר בעורגה ואמר: "מסופר בנביא על מיכל בת שאול, אשר צחקה וביזתה את דוד המלך בליבה בגלל שהיה רוקד ומפזז לכבוד התורה. ומה נענשה בגלל כך? – אומר הנביא 'ולמיכל בת שאול לא היה ולד עד יום מותה'".

אם כך העונש של הבז בליבו למי שרוקד ומפזז לכבוד התורה, אזי מרובה מידה טובה, וממילא מי שמבזה עצמו לכבוד התורה ורוקד

איזו הלכה בדיני ארבעת המינים למדו חכמים מהמתים?

תורה

אז תאמר: 'ועל כל מצוה אשר יצונו ה' אלהינו' (דברים 5: 29)

אז תאמר: 'ועל כל מצוה אשר יצונו ה' אלהינו' (דברים 5: 29)

לתגובות: 052-7151858

רחוב משה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל

DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

ההקדשה המרכזית

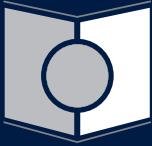
העלון מוקדש לרפואה והצלחה: גאולה בת דבורה, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן ויולט, מאור בן ליאת, נוסרת בת יוכבד. זיווג: אביחי בן גאולה. לע"נ: אמיר בן גור, בוריס בן ברכה, יהודה בן אליהו, משה בן צביה, דבורה בת יוכבד תנוס.

לכל קוראי העלון וכל בית ישראל

חג שמח ופתקא עבא!

יהי רצון שנזכה לשאוב משמחת התורה לכל השנה כולה!

תנוס אפי'

Dirshu
דרשו' ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 348

פנינים לפרשת האזינו - חג הסוכות

**לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת,
לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-info@dirshu.co.il
או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת**

**אני זוכר שראיתי פעם את אבי מורי הגאון הגדול בעל 'מעדני השולחן' זצ"ל,
כשהוא משוחח בדברי תורה עם הראב"ד של ירושלים הגאון הגדול רבי דוד
יונגרייז זצ"ל. אמר לו אבא, איזה חג נפלא זה חג הסוכות, הרי אדם עולה על
יצועו בלילה, ישן שנת ישרים, שש, שבע אפילו שמונה שעות שינה, שקוע לו
בחלומותיו אבל בכל רגע ורגע הוא מקיים מצוות עשה מדאורייתא! נפלא!!!**

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א בעל 'טיב הכוונות', 'טיב הפרשה' ושאר ספרים, בשיחה נלהבת,
מרתקת ומלאה התרגשות על הזכות העצומה שנפלה בחלקנו, להיכנס לסוכה ולקיים את מצוות החג

יעקב א. לוסטיגמן

"הרי האר"י הקדוש אומר שסוכה היא בגימטריא שני השמות
הקדושים שם הוי"ה ושם א-ד-נ-י. הסוכה היא מקום קדוש מאוד,

נודע בשערים כח ההשפעה של הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ
שליט"א, אשר בכוחו לעורר באמרי פיז את ישראל קדושים לאביהם
שבשמים, ורבים השיב מעוון, ובכל עת שאנו פונים אליו בבקשה
לאמץ ברכיים כושלות בעבודת ה', ולהתחזק בדיבורים נפלאים
לכבוד התורה ולכבוד נותן התורה, אנו זוכים לשמוע מפיו שפע של
אמרות ורעיונות המתובלים בסיפורים ומשלים, אשרי אוזן שמעה
כל זאת, ועל כן פנינו אליו גם הפעם, לקראת חג הסוכות הבעל"ט,
זמן שמחתנו אשר בו אנו זוכים להתקרר לקב"ה ברשפי אהבה עזה,
ואכן שמענו דברים נפלאים מאת הגה"צ שליט"א, כאשר תחזינה
עיניכם בשורות הבאות:

יש בידי קבלה, איש מפי איש, עד הרבי הקדוש בעל ה'דברי חיים'
מצאנו זיע"א, שפעם אחת בליל יום טוב ראשון של סוכות הגיע
ה'דברי חיים' מבית המדרש לביתו, ורצה להיכנס לסוכה. עמד הרבי
לפני פתח הסוכה, והרגיש שאינו ראוי לבוא אל תוכה.

צריכים להיות ראוי להיכנס אליה, איך אני חיים, יכול להיכנס לכזאת סוכה שכל כולה קודש קודשים???

לאחר מחשבה התנער הרבי משרעפיו ואמר: "הרי היום חילקתי כספים רבים לצדקה, כמו שידוע שה'דברי חיים' לא היה עולה על יצועו, לפני שחילק את כל הכסף שהיה ברשותו לצדקה עד הפרוטה האחרונה... על אחת כמה וכמה בערב חג הסוכות, שהאר"י הקדוש כותב שיש עניין גדול לתת סכומים גדולים לצדקה בערב חג הסוכות ביתר שאת וביתר עוז... "אם כן, בכח מצוות הצדקה אוכל לבוא אל הסוכה".

כמובן שאנחנו לא בכאלו דרגות גבוהות, אנחנו לא מרגישים את החיל והרעדה שהרגיש ה'דברי חיים' כשעמד לפסוע אל תוך הסוכה, אבל אנחנו צריכים לדעת ולהבין עד כמה גדולה ועצומה הזכות שלנו, לחצות את מפתן הדלת של הסוכה הקדושה אשר כל כולה שמותיו של הקב"ה, על אחת כמה וכמה לשהות בה, לאכול בסוכה, ללמוד בה תורה ואפילו לישון בה בלילה... זה הרי נורא נוראות! אנחנו צריכים לרקוד מתחילת חג הסוכות ועד צאתו בשמחה גדולה ועצומה, על כך שזכינו במצווה הנוראה הזאת.

אני זוכר שראיתי פעם את אבי מורי, הגאון הגדול בעל 'מענדי השולחן' זצ"ל, כשהוא משוחח בדברי תורה עם הראב"ד של ירושלים, הגאון הגדול רבי דוד יונגרייז זצ"ל. אמר לו אבא באותה שיחה: "איזה חג נפלא זה חג הסוכות, הרי אדם עולה על יצועו בלילה, ישן שנת ישרים, שש, שבע אפילו שמונה שעות שינה, הוא ישן כמו כל לילה, הוא לא מתכוון בזמן שהוא ישן לשום דבר, שקוע לו בחלומותיו, אבל בכל רגע ורגע הוא מקיים מצוות עשה מדאורייתא! נפלא!!!".

צריכים להעריך את הדבר הזה, מצוות עשה מדאורייתא. אבי מורי גם בגיל 95 לא ויתר על אף רגע שיכול היה לשהות בסוכה, וכך ראיתי גם אצל הצדיק הירושלמי הנודע רבי זונדל קרויזר, שזכיתי להיות קרוב אליו וללמוד אתו בחברותא שנים רבות, הם לא היו יוצאים מהסוכה במשך כל החג, למעט יציאות הכרחיות כדי להתפלל בבית הכנסת וכדו', אבל בכל רגע שהתאפשר להם, הם ישבו בסוכה בלי לוותר אפילו על שניה אחת בצל הסוכה.

אם הזכרנו את דברי האר"י הקדוש, אני רוצה לומר עוד דבר מאוד מאוד חזק, שמופיע בספר 'שער הכוונות', שכתב רבי חיים ויטאל מפיו של האר"י הקדוש. אומר האר"י הקדוש ככה, כדאי להקשיב טוב טוב, ולזכור את זה חזק כשאנחנו נכנסים לחג: כל השנה אנחנו עובדים את הקב"ה, מקיימים מצוות ומתפללים, והקדוש ברוך הוא נותן לנו שפע בהתאם למעשים שלנו. אפשר להרחיב בזה רבות, אבל אני רוצה להגיע לנקודה.

אומר האר"י הקדוש: כשאנחנו זוכים כל השנה לשפע הרוחני הזה, אנחנו מקלים אותו 'טיפין טיפין', בכמויות קטנות יחסית, אבל כשמגיע יום טוב, כשמגיע חג, אז השפע יורד בבחינה של 'ארובות השמים נפתחו', שפע רוחני עצום! אם היינו יכולים לראות אותו, לא היינו יכולים לשמור על שפיות אל מול השפע הנורא הזה, ועל מה מדובר כאן, לא על כסף, לא אוכל, לא ממתקים ולא שטויות, זה

שפע רוחני, אורות רוחניים גבוהים ומזוככים, שמאירים את הנשמה שלנו בכל העולמות.

רבות! זה צריך לגרום לגוף שלנו לרעוד מהתרגשות. לא רק אנשים מבוגרים, לא רק אנשים עם זקן לבן ארוך זוכים לשפע הזה, גם ילדים קטנים שמקיימים את המצווה, גם נשים, נערות, ילדות. כל אחד ואחד שנכנס לחג הסוכות זוכה לאור העצום הזה, הלב צריך לקפוץ משמחה כשאנחנו חושבים על זה!!

אני רוצה לשאול אתכם שאלת תם: הרי הקב"ה עשה איתנו חסד ונתן לנו יומי דפגרא, ימים טובים שבהם אנחנו שמחים ומאושרים, לא הולכים לעבודה, אין לימודים בבתי הספר ותלמודי התורה, יושבים כל המשפחה ביחד, אוכלים, שרים, עוסקים בתורה מקיימים את מצוות החג בעיתן ובזמנן. נפלא מאוד.

תגידו לי, למה הקב"ה לא עשה קצת הפרדה בין החגים? ראש השנה זה אמנם יום הדין אבל זה יומיים של חג, אחר כך יש יום הכיפורים, בערב יום כיפור זה חג, אוכלים ביחד ששים ושמחים כך גם במוצאי יום הכיפורים.

למה מגיע סוכות כל כך צמוד לימים הנוראים? אני חושב שהיה הרבה יותר פרקטי ונחמד אם חודש או חודשיים אחרי סוכות היינו עושים עצירה והפוגה נעימה ממרוץ החיים השוטף לחגוג את חג הסוכות, וכן על זה הדרך, חודש לאחר מכן שמחת תורה, ואחרי חודש נוסף חנוכה... למה התורה נתנה לנו את חג הסוכות צמוד ליום הכיפורים???

כמובן שיש הרבה תשובות לשאלה הזאת, על פי פשט ועל פי דרש, על פי רמז ועל פי סוד.

אבל אני רוצה לומר לכם טעם עיקרי בזה: דווקא בגלל שהסוכה היא כל כך קדושה ומיוחדת כמו שאמרנו, הקב"ה רצה שאנחנו ניכנס אליה כשאנחנו נקיים מכל חטא עוון ופשע, אחרי שנטהרנו בראש השנה וביום הכיפורים, הזדככנו בעשרת ימי תשובה, ולאחר יום הכיפורים הזענו והתאמצנו כדי להתכונן לחג, קיימנו כל כך הרבה מצוות לקראת בוא החג, עכשיו אנחנו ראויים לבוא אל הסוכה.

מספרים שפעם שאל יהודי אחד את הרבי שלו: הרי צריך לקיים מצוות בשמחה. הוא מבין איך אפשר ליטול לולב בשמחה, איך אפשר לתקוע בשופר בשמחה, איך אפשר לאכול מצה ולהניח תפילין וללבוש ציצית בשמחה, יפה מאוד, אבל איך אפשר לעשות תשובה בשמחה? הרי מצוות תשובה היא מצווה ככל המצוות, וכל עצם עיקרה של המצווה היא להצטער ולהתחרט, איך אפשר לשמוח כשעושים תשובה???

השיב לו הרבי בדרך משל: תחשוב על איש פשוט, אדם בור ונבער שלא קנה דעת וחכמה ולא יודע שום דבר. היה לו חשק גדול לשרת את המלך. הוא אוהב את המלך, ורוצה מאוד להכין למלך כוס קפה... איכשהו הוא הצליח אחרי ניסיונות רבים, להגיע אל המלך ולבקש ממנו שיאות לאפשר לו להכין לו כוס קפה. המלך ראה כמה עז רצונו של האיש לשרת אותו, והסכים.

אני רוצה לומר לכם דבר מאוד חזק, שכדאי להפנים אותו. אני אתאר את זה במשל. תגידו, מה קורה לאדם שיש לו חולצה אחת, שפעם בשנה יש לו אפשרות לכבס אותה? כמובן שבמשך השנה החולצה מתלכלכת ונהיית מטונפת נורא, אבל אז מגיעה הפעם האחת בשנה, שבה החולצה עוברת כיבוס וחוזרת אליו כשהיא צחורה! נקיה מכל רבב. מה אתם חושבים? האיש הזה, עכשיו כשהחולצה שלו נקייה כל כך, הוא יתגלגל על הרצפה ויעשה פעולות שייגרמו לה להתלכלך? כמובן שלא! הוא ישמור על החולצה מכל משמר, וישתדל בכל כוחו שלא ללכלך אותה.

אבל אם האיש הזה עיוור ולא רואה את החולצה, אומרים לו שהיא היתה מלוכלכת, עכשיו היא נקייה. הוא לא בטוח שזה נכון. כמובן שהוא פחות יזהר על החולצה שלו...

ועכשיו נחזור למציאות שלנו: רבותי! מי שמאמין באמונה שלמה ותמימה, בלי שום פקפוק, שביום הכיפורים הקב"ה לקח את הנשמה שלו וכיבס אותה - "כי ביום הזה יכפר עליכם... מכל חטאתיכם", מי שמאמין בזה באמונה שלמה, אחרי יום הכיפורים הוא יזהר מאוד שלא ללכלך את החולצה שלו! הוא יזהר וישמר מכל דבר שעלול לטנף את הנשמה שלו!

לא זו בלבד, אלא שהוא ירגיש טוב עם זה שהחולצה נקייה וצחורה, וכל עוד היא לא שבה והתלכלכה הוא יהיה שמח ומאושר.

ככה אנחנו נכנסים לסוכות, עם חולצה נקייה, אנחנו צריכים להאמין בזה, להכיר במציאות הזאת, כך נוכל לשמוח. מי שלא שמח בסוכות, זה בגלל שהוא לא מאמין בכח של יום הכיפורים, וממילא הוא צפוי חלילה לשוב ולהתלכלך, כי הוא בכלל לא יודע שהוא נקי עכשיו! ומי שלא מאמין מספיק חזק, רבותי, סוכות זה חג האמונה, זה הזמן להשריש את האמונה בלב, לדבר דיבורים של אמונה 'האמנתי כי אדבר', ככל שמדברים יותר זוכים לאמונה חזקה יותר, לשבת בסוכה, להתפלל לקב"ה שישריש את האמונה בלב שלנו.

איך כותב ה'חזון איש' באגרות שלו, לא פעם אחת ולא פעמיים: "העיקר לזכור למי אתה עובד". לחשוב על זה ולזכור את זה, אנחנו עובדים את מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שחפץ בנו, חשק בנו, רוממנו מכל לשון וקידשנו במצוותיו! אח איזו שמחה!!!

ה'יסוד ושורש העבודה', כותב דבר נורא, שמי שאינו מזמין את האושפיזין לבוא ולבקר בסוכתו, הם באמת לא דורכים בסוכה שלו... זה דבר נורא! אבל מי שמכין כסא, ומזמין את האושפיזין בפה, ומאמין באמונה שלמה שהם אכן מגיעים, ושמה עמהם ומתנהג בכבוד ראש ובשמחה של מצווה, כפי שראוי להתנהג בחברת האבות הקדושים, אחד כזה זוכה לחגוג את חג הסוכות כדבעי, ובאמת זוכה לקיים "זמן שמחתנו", ולהשפיע מחג הסוכות שמחה גדולה לכל ימות השנה, אמן כן יהי רצון.

אותו אזרח פשוט לקח כוס מפוארת מהמטבח של בית המלך, הכניס בכוס מנה גדושה של קפה טורקי טרי וריחני, הרתיח מים בקומקום, מזג פנימה וערבב חזק, וכעת הוא צועד מעדנות אל הטרקלין שבו יושב המלך, פסיעה אחר פסיעה, בזהירות רבה, כדי להגיש למלך את כוס הקפה.

הטרקלין רחב ידיים, המלך יושב בקצה השני, והאזרח עם הכוס צועד בזהירות, והנה פתאום הוא מאבד את הריכוז לרגע אחד, הכוס מחליקה לו מהיד... מתרסקת על הרצפה...

מילא הכוס שנשברה, מילא הקפה שנשפך... אבל ה'בוץ'... הגרגירים השחורים שניתזו לכל עבר... אוי ואבוי. הוא טינף את היכלו של המלך, עוד רגע יתפסו אותו עבדי המלך הנאמנים, ויציאו הישר אל הגרדום. איזה מן דבר זה? אזרח פשוט מגיע ממרחקים כדי לטנף את ארמונו של המלך? בושה וחרפה!!!

האיש החוויר, ידיו רעדו באימה, כל קורות חייו רצו לנגד עיניו, הוא נפרד במחשבתו מיקיריו, והבין שעוד רגע קט והוא יהפוך מאכל לעוף השמים...

ואז נשמע קולו של המלך. המלך הרחום והחנון אומר לו: "אל דאגה. אזרח יקר, אני לא כועס עליך. לכלכת את הטרקלין שלי? אל דאגה. קח בבקשה סמרטוט ותנגב את הטינופת. זה הכל, ברגע שהכל יהיה נקי, תוכל להכין לי כוס קפה ולנסות את מזלך פעם נוספת..."

"נו, מה אתה אומר?", שאל הרבי את היהודי ששאל אותו איך אפשר לעשות תשובה בשמחה... "האיש הזה שמח או מצטער??? התשובה היא גם וגם. הוא מצטער מאוד על כך שטינף את היכל המלך, אבל הוא שמח שמחה עצומה על כך שהמלך נתן לו הזדמנות נוספת, ומאפשר לו לנקות את הלכלוך, במקום להעניש אותו בעונש הולם למי שחטא כך כנגד המלך".

כך גם אנחנו, שנה שלימה אנחנו התלכלכנו בעבירות, שפכנו 'בוץ' לכל עבר, התמלאנו בלכלוך וטינופת. מה הגיע לנו על כך? אוי ואבוי, עדיף שלא ננסה אפילו לחשוב על העונש שמגיע לנו, אבל המלך רחום וחנון, אבינו שבשמים שאוהב אותנו ורוצה בנו, "אשר קידשנו במצוותיו ורצה בנו", מה הוא עשה לנו? כלום! הוא אמר לנו: 'בני היקרים, קחו סמרטוט, תעשו תשובה, תנקו את הבוץ והלכלוך, ואני נותן לכם הזדמנות נוספת לעשות את רצוני ולשרת אותי...' איך אפשר שלא לשמוח על ההזדמנות הנפלאה הזאת???

כלפי מה הדברים אמורים? חג הסוכות הוא 'זמן שמחתנו'. רבותי, יהודי שיושב בסוכה בחג הסוכות ואינו מרגיש בשמחה עצומה, צריך לבדוק את עצמו. אתה בטוח שיש לך אמונה חזקה במה שאמרו חז"ל ובמה שכתוב בספרים הקדושים? אם אתה מאמין שאתה התנקית ונטהרת ביום כיפור מכל העבירות והחטאים, ושעכשיו אתה יושב בסוכה, בצילא דמהימנותא! בהיכל המלך! איך אתה יכול שלא לשמוח???

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ מדוע נקרא שליח הציבור בשם 'חזן'?
- ◆ אדם שנוצר על פי ספר יצירה - האם נחשב כישאל או כגוי?
- ◆ לאיזה צורך מותר לדבר בין 'ישתבח' ל'יוצר אור'?

מהלכות ש"ץ ומשרות ציבור

- בתשובות הרא"ש, נשאל בנוגע לציבור שהיה באפשרותם לשכור אחד מן השנים: רב מורה הוראה, או שליח ציבור, שיוציאם ידי חובתם בתפילה. והשיב, שהרב קודם לש"ץ.
- לא ישמש כש"ץ אלא אדם המקובל על הציבור; והמשמש כש"ץ כנגד רצון הציבור, הריהו כגוזל את הציבור, ואסור לענות אמן אחר ברכותיו.
- אין להעביר אדם מכהונתו במשרה ציבורית כלשהי, בגין שמועות על מעשים רעים שעשה, אלא אם כן העידו על כך שני עדים כשרים. אולם, אף שמועה שלא אומתה בידי עדים, נחשבת בתנאים מסוימים למבוססת דיה כדי להעביר אדם מכהונתו מחמתה.
- אסור לישראל לתבוע את חברו למשפט בבית משפט שאינו דן לפי חוקי התורה, ללא קבלת היתר מרב הראוי לכך. ומי שעבר על איסור זה, ולא עשה תשובה - פסול מלשמש כש"ץ בימים הנוראים.
- ראוי לכל אדם להתפלל מתוך הסידור, ועל אחת כמה שהש"ץ צריך להקפיד על תפילה מתוך הסידור, ועל שם כך נקרא שליח הציבור בשם 'חזן', דהיינו, שמוטל עליו 'לחזות', כלומר, לראות, מה וכיצד יקרא באוזני הציבור.
- אדם שנשא במשרה ציבורית שיש בה מעלה וכבוד, ומת, והותיר אחריו בן הראוי למלא את מקומו - הבן קודם לכל אדם אחר למינויו למשרת אביו, גם אם ישנם המתאימים למשרה זו יותר ממנו.
- כל אדם מחויב להשתתף בהוצאות צורכי הציבור במקום מגוריו. מעיקר הדין, שיעור ההשתתפות הוא לכל אדם לפי מצבו הכספי, אך יש מצורכי הציבור שמטילים את תשלומם על הציבור בסכום קצוב לפי מספר הנפשות, והדבר תלוי במנהג המקום, ובנתונים נוספים.

מהלכות קדיש ושאר 'דברים שבקדושה'

- חכמינו ז"ל תיקנו שכל 'דבר שבקדושה', כגון קדיש וקדושה, יאמר רק במעמד עשרה אנשים 'גדולים', המכונה: 'מִנְיָן'. ובנוגע לקדיש, נחלקו הפוסקים, אם צריך שהפסוקים או התפילה שעליהם נסוב הקדיש יאמרו במנין.
- כל 'דבר שבקדושה' שאינו נאמר אלא ב'מנין' - אם התחילו לאמרו במנין, ובמהלך אמירתו יצאו חלק מבני המנין, ולא נותרו במקום עשרה אנשים, מותר להמשיך ולאמרו ללא מנין, עד תומו. ולכן, לדוגמה, אם התחילו חזרת הש"ץ, ולו באמירת "ברוך אתה ה'" שבתחילתה, והמנין התבטל, מותר להמשיך עד לאחר קדיש 'תתקבל', הנסוב גם על חזרת הש"ץ.
- לאחר לימוד תורה שבעל פה אומרים 'קדיש דרבנן'. ויש אומרים, שאין לומר קדיש דרבנן אלא לאחר לימוד דברי אגדה מהתורה שבעל פה, ולא לאחר דברי הלכה; וכן המנהג.
- אדם שנוצר על פי ספר יצירה - כפי שִׁצַר לפני כארבע מאות שנה רבי אליהו בעל שם זצ"ל, אב"ד חעלמא - אינו מצטרף ל'מנין', ואינו נחשב לישראל, ומסתבר שאין דינו פְּאָדָם כלל.

מהלכות 'פְּרָכו'

- מיד לאחר עניית 'ברוך ה' המבורך' על 'פְּרָכו' שלפני ברכות קריאת שמע, הרי זה כאמצע ברכה, ואסור להפסיק לכל דבר שאסור להפסיק באמצע ברכה, כגון לעניית אמן, וכל שכן שאסור להפסיק בדיבור. אולם, כמובן, מי שטרם סיים פסוקי דזמרה בשעת עניית ברכו, וכל שכן מי שנקלע לבית הכנסת בשעת אמירת ברכו, ואין בכוונתו להתפלל עם הציבור, אין זה נחשב לגביו כתחילת ברכה.
- אסור להפסיק בדיבור בין ברכת 'ישתבח' לברכת 'יוצר אור', מלבד לעניית ה'קדיש' וה'ברכו'. אולם, מותר להפסיק לצורכי מצוה, או לצורכי ציבור, כאשר יש צורך בהפסקה זו.

לא נבסיק את השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 0534-135-183
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.י. הי"ו

דבר עורך

'ממלכת השמחה' וגליון

'לא נפסיק את השמחה' מאחלים:

חג סוכות שמח

למאות המפיצים
ברחבי הארץ.

לעשרות המנויים
ברחבי העולם.

לאלפי הקוראים.

לכל בית ישראל.

מועדים לשמחה

חגים וזמנים לששון

222 רכה: ידרככם ואוהבכם

שר השמחה: מאיר פנחסי הי"ו

וכל מערכת לא נפסיק את השמחה

שימו לב: חפשו את כל

ה- 3 הגיליונות לחג סוכות.

גיליונות: 137, 138, 139.

ניתן לקבל את העלון דרך המייל:

a05832349@gmail.com

המספרים של שנת תשפ"ג

במערכת: 'לא נפסיק את השמחה'

מנויים ומפצים: 7,260

בדיחות: 1,759

כמה עלונים הודפסו והופצו: כ- 2,730,570 מיליון

הורדות של העלון: למעלה מ- 34,995

בתי כנסיות בירושלים: 482

בתי כנסיות ברחבי הארץ: 3,214

כמה האנ"ש נהנו דרך המייל: 42,579

שיחות למערכת ובקשות להצטרף למשפחת

'לא נפסיק את השמחה': למעלה מ- 8,300 שיחות.

בכל זה אתה חייב להיות שותף

להשתתפות ניתן להתקשר ל- 0534-135-183

ניתן לתרום בנדרים פלוס בקופת ארגון החסד המרכז

לערבות הדדית קופה מספר: 6500

בקטגוריה האחרונה: "לא נפסיק את השמחה"

מילתא דבדיחותא

1. מעשה בבחור למדן שמגיע להתפלל שחרית בחול המועד בשעה שתיים אחה"צ. שואל אותו הרב: הייתכן שצדיק שכמותך מאחר לתפילה? עונה לו הבחור: "תפילה היא מדרבנן, אבל שינה בסוכה היא מדאורייתא....."

2. כלה היא כמו לולב בודקים שתהיה גבוהה נותנים לה טבעת מנענעים אותה 7 ימים אח"כ עושים ממנה מטאטא ובערב פסח מהדרים לזרוק אותה עם כל החמץ.

העלון יוצא לאור בסיוע ארגון תורה וחסד: 'המרכז לערבות הדדית' (ע"ר 580646396)

ניתן לפנות בדיווח למייל fe fe המערכת

פילתא דבדיחותא

3. חבדניק אחד נהיה חתן אצל חזונאישיניק ואסר עליו חמיו שלא לישון בסוכה. מה עשה ישן בסוכת חמיו מתחת למיטה שיש בה שיעור עשרה טפחים לשיטת האדמו"ר הזקן ואין בה עשרה טפחים לשיעור חזו"א.....
4. קבוצת בחורים בא לבקר בסוכה של ראש הישיבה. ברגע שמגישים עוגה, בחור צעיר לוקח חתיכה. שואלים אותו, "עס פאסט נישט", אז הוא עונה, אני רעב מאד, ולשבת ולא לאכול מצער אותי. מצטער שיושב בסוכה הוא הדיוט, ומי שחוטף עוגה הוא הדיוט. עדיף כבר להיות הדיוט עם חתיכת עוגה, מלהיות הדיוט בלי עוגה.....
5. מדוע חג סוכות נקרא 'זמן שמחתינו'? כל השנה האדם חושב שרק בביתו יש בעיות שלום בית, בסוכות הוא שומע שאותם בעיות יש גם אצל השכנים.....
6. אתרוג שואל את הלולב: אמור לי אחי, למה אתה כל כך רזה? עונה לו הלולב: גם אתה תיראה כך, אחרי קשירת שלש טבעות.....
7. גוי שכן של יהודי בחו"ל התלונן בבית המשפט, שסוכת היהודי מפריעה לו. השופט פסק בנחרצות שעל היהודי לרק את הסוכה בתוך 8 ימים.....
8. אחד בנה סוכה בבתי אונגרין, בחוה"מ ירד לכולם גשם ורק אצלו לא ירד, שמח שמחה גדולה על הנס, אחרי סוכות ראה שמישהו בנה מעליו סוכה.....

יצא לאור חוברת בדיחות: 'לחגי תשרי'

ניתן לקנות את החוברת במחיר סימלי של 5 ₪ בלבד
ברחוב דוד 9 ק"ב שכונת הבוכרים ליד דואר ישראל - (הכניסה בצד ימין)

עוד פרטים 0534-135-183

קוראים יקרים:

כדי שיהיה קבוע עלון אצלך בבית, ובכל בית יהודי, כל השנה הקרובה.

אנו צריכים את העזרה שלך.

ע"י תרומה קטנה - כמה שאתה יכול - והשתתפות בהוצאת הגיליון

הינך שותף בהוצאת העלון באלפי עותקים, בכל רחבי הארץ.

ניתן להשתתף ולתרום: כרטיס אשראי, דרך נדרים פלוס בקופת ארגון החסד המרכז

לערבות הדדית קופה מספר: 6500 בקטגוריה האחרונה: "לא נפסיק את השמחה"

כמו כן דרך העברה בנקאית: בנק דיסקונט ירושלים. מספר חשבון: 158302968

מספר סניף: 064. יש להתקשר לפני: 0534-135-183 תזכו למצוות.

כמו כן ניתן לקבל את העלון דרך המייל: a05832349@gmail.com

אל תעמדו מנגד ||| זה מבחינת הכרת טובה למערכת ||| תודה רבה.

בנים

כתב בספר ליקוטי מוהר"ן חלק א' תורה מ"ח וזה לשונו: ובשביל זה סוכה היינו תפילה בכח היא סגולה לבנים ועיי"ש מה שהאריך בזה. וכ"כ בספר תפארת שלמה להגאון הקדוש ר' שלמה הכהן מראדמסק במאמריו לחג סוכות (מאמר בחינת אברהם יצחק) וזה לשונו שם, וכן מבואר בספרים כי ע"י מצות סוכה זוכה לבנים ועיי"ש מה שרמז בזה ובספר נחלת שדה פרשת שמות (עמ' לו) הביא דברי התפארת שלמה הנ"ל והוסיף שבספר ויאמר יהושע הביא רמז לזה דפרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה בגימטריא תרי"ד עם הכולל כמו הפסוק כל האזרח בישראל ישבו בסוכות ועיי"ש עוד בנחלת שדה מה שביאר בכמה אופנים מדוע מצות סוכה מסולת לבנים.

גשמים

כתב בספר אמרי נועם להגה"ק מוהר"ר מאיר הורוויץ זצוק"ל מדיז'קוב פרשת בראשית אות ח' על הפסוק ואד יעלה מן הארץ וגו' וזה לשונו: "ד' מתיבת ואד רומז על ד' דפנות של הסוכה ואתוון ו"א הם ז' ימי סוכות ובעבור הימים האלו עולה למעלה התענוג של קיום מצות סוכה על זה והשקה את כל פני האדמה גם תיבת 'ואד' רומז על מצות לולב כי אות ד' הוא ארבעה מינין ונחלקין באתוון ו"א שהוא הלולב עם בדי ההדס וערבות הם ששה והאתרוג הוא אחד ובזכות מצות לולב באים גשמים כדאיתא במדרש רבה (ויק"ר ל, י"ב) בזכות ולקחתם לכם אתן לכם מט"ר עד כאן לשונו

זכרון

בספר אמרי נועם דיז'קוב על המועדים ח"א (עמ' רצ"ו) בחידושים לסוכות מבין המחבר אות ז' כתב וזה לשונו הענין מדוע סוכה פטורה מן המזוזה נראה על פי המבואר בספרים אשר שמות המזוזה עולים רי"ג לבטל קליפת רי"ב שהיא קליפת השכחה ששוכנת אצל הפתח כטעם דברי ריבות בשעריך [עייין בסידור ר' קאפיל ח"א בכוונות המזוזה בדף קכ"ז מובא באמרי נועם פרשת בא מאמר כה בד"ה והיה דם לכם] ולאשר הסוכה היא דוגמת ענני הכבוד, על כן ענני כבוד מספר רי"ב לזאת מבטלין קליפה זו ולא צריך עוד למזוזה ועל כן נקראת סוכת שלום שע"י הסוכה נתבטלה קליפת רי"ב שהוא ההיפוך מהשלום ולדרכנו מובן מה שאיתא לכוון בביאת האדם לסוכה לשם שבע [עייין בפע"ח שער הסוכה פרק א'] שכן השפעת פרנסה באה מנצח הוד שהמה הרגלים כנודע [עייין בהקדמת תיקוני הזוהר דף י"ז] ושמות הויה של נצח שהוא חירק עולה ס"ו ושל הוד שהוא שורק קמ"ו ושניהם יחד מספר רי"ב לבטל הריב שבא מחסרון פרנסה כמאמרם ז"ל (בב"מ נ"ט) כמישלם שערי בכדא ולאשר ענני כבוד מספר רי"ב כמספר השמות של נצח הוד על כן ממישיכין אז משם שובע כמובן עכ"ד האמרי נועם.

פרנסה

כתב בספר תפארת שלמה להגה"ק מראדמסק זצוק"ל במאמריו לחג הסוכות (עמ' קל"ד) וזה לשונו: "במשנה פ"ב דסוכה (דף כ"ח ע"א) מי שהיה ראשו רובו בסוכה ושלחנו בתוך הבית וכו', הנראה לרמז בזה על פי מה שכתבנו כי על ידי שהיה יושב בסוכה היה ממשיך השפעות טובות על כל השנה לתוך הבית שלא יחסר כלל, וזהו ג"כ מה שאיתא (בסוכה כ"ט ע"א) מנא מיכלא חוץ לסוכה פירוש כח הסוכה להמשיך שפע פרנסה לכל אחד ואחד גם חוץ לסוכה שיהיה בביתו כל השנה" עד כאן לשונו

צער גידול בנים

בספר עטרת ישועה למהר"י מדיז'קוב זצוק"ל במאמריו ליום א' דסוכות אות מ"ד כתב וזה לשונו: "על ידי הסוכה מבטלין צער גידול בנים כי צער עולה ש"ס טפחים של הסוכה וגם גידול בנים עולה סוכה לולב.

שלום בית

כתב הגאון ר' יצחק פלאג'י בספרו יפה ללב ח"ה סימן תרכ"ה אות ג' וזה לשונו: "מאן דזהיר במצות סוכה ולעשותה התיקונה מובטח לו שלא יהיה מריבה בתוך ביתו כל אותה השנה עיין בספרי הקטן יפה תלמוד ח"א דמ"ט ע"ב ריש מסכת סוכה ובספר הנכבד עיני כל חי דף כ"ג ע"א" עד כאן לשונו

וזה לשון רבי אבה"ו בספר עיני כל חי עמ"ס סוכה דף ט' ע"ב עיין תורה וחיים מערכת ב' מה שהבאתי מהגר"א מווילנא ועיין בליקוטי מוהר"ן דלהשקית המריבה ילמוד מסכת סוכה וסימנך תצפנם בסוכה מריב לשונות ולכך תיקנו לומר הפורס סוכת שלום ועיין בספר מועד לכלחי סימן כ' אות כ"ה, וע"ע למר בריה בספרו יפה תלמוד הנ"ל בריש מסכת סוכה שכתב וז"ל כתב בספר המדות ערך מריבה אות ז' וז"ל, להשקית המריבה שלא יהיה מחלוקת ילמדו מסכת סוכה תצפנם בסוכה מריב לשונות עכ"ל, ועיין דברי תורה להאדמו"ר ממונקאטש במהדורא שביעאה אות מ"ט שזכה לכוין לרמז הנ"ל מדעתו, עיי"ש.

יצא לאור חוברת בדיחות 'לחגי תשרי'

ניתן לקנות את החוברת במחיר 5 ₪ בלבד ברחוב דוד 9 ק"ב שכונת הבוכרים ליד דואר ישראל

עוד פרטים 0534-135-183

כמו כן נשאר חוברות מחלק 3 במחיר מצחיק של 10 ₪ עם 252 בדיחות.

מילתא דבדיהותא

9. 'ברכות לשנה החדשה למי שצריך!!!'

שלא תאכלו קורנפלקס בדיוק שמגלים סלמונלה.

שתאכלו פלאפל ולא יטפטף לכם טחינה על החולצה.

שהעטים לא יגמרו לכם לעולם.

שלא יבלע לכם הכסף במכונת שתיה.

שתמיד יהיה לכם 5 שקל לעגלה של הסופר.

שלא תזרקו את הזבל ותקפוץ עליכם חתולה.

המשך 'ברכות לשנה החדשה למי שצריך!!!' בחלק ב' עמוד 2.

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

כורך - במחיר מוזל

ספר גדול - 12 ₪

ספר בינוני - 8 ₪

ספר קטן - 6 ₪

054-8590124

מרכז ירושלים.

'חן חס יודו ויברכו וישבחו'
בכל יום רביעי מתקיים
אמירת 'נשמת כל חי' במניין
בראשותו של המשפיע
הרב שמעון רז שליט"א
בביהכ"ס 'עדיק המזוזות'
ר"ח פולנסקי 13 י-ם
בשעה: 22:00 בדיוק.

פרסם ותתפרסם.

פרסום בעלון החל

מ- 10 ₪

העלון מופץ

ב- 8,000 עותקים

+ 5,000 בדיגיטלי.

0534-135-183

רוצה לרדת כ- 5 ק"ג ב- 9 ימים?

ערכה לניקוי רעלים מהגוף, ולירידה במשקל.

כנס טלפוני מדהים שייתן לך ידע עצום!

מוזמנים לשמוע איך גם אתם תוכלו לעשות זאת בצורה

בריאה ובטוחה ולהרגיש קלילים ואנרגטיים במשך היום!

מגביר אנרגיה, כח, רוגע, וריכוז. מפחית את המשיכה למתוק.

משפר את מראה עור הפנים. משפר בעיות בריאותיות שונות.

לפרטים: 050-4164831

דרושות מפיצות לשיווק התוכנית המהפכנית, לפרטים בטל' הנ"ל

גמ"ח 'דרכי חיים'

השאלת גמרות שוטנשטין וטוש"ע

054-844-8683

או בקו המידע: 02-5907438

רחוב אבינועם ילין 11 - גאולה

גמ"ח 'הקלדות'

053-4135-183

לא נבס"ק אתה השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נבס"ק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 0534-135-183
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו

הראש היהודי

עובד שעות נוספות.....

איש יהודי נכנס לבנק אמריקאי למחלקת ההלוואות. ואמר לפקיד שהוא טס לישראל לרגל חג סוכות והוא חייב הלוואה של סך \$ 7.500 הפקיד אמר. אין בעיה אבל צריך פיקדון. אמר היהודי קח מפתחות של המרצדס שלי ששווה חצי מיליון \$ שחונה מול הבנק. הפקיד הסכים ולקח את המפתחות. רק היהודי יצא מן הבנק כל הפקדים התחילו לצחוק כי לא שווה ההלוואה מול הפיקדון. מנהל הבנק לקח את הרכב והחנה בחניה של הבנק. אחרי כחודש חוזר היהודי ובידו \$ 7.500 והביא גם \$ 17 ריבית על החוב ואז פנה הפקיד ליהודי ואמר "אנחנו שמחים לעשות איתך עסקים אבל כשהיתה בישראל ביררנו עליך ואתה מולטי מיליונר ומה אתה צריך \$ 7.500 מהבנק?" האיש ענה בחיוך חשוב רגע אדוני באיזה מקום אני יכול להחנות את הרכב המרצדס שלי ששווה חצי מיליון ושאני יחזור זה יהיה במקום טוב ושמור והחניה עולה לי רק \$ 17....

להידודא

מה נמשל היושב בסוכה ונוטפים עליו גשמים?
ת. לעבד שבא למזוג כוס לרבו ושפך לו קיתון על פניו.
על איזה דבר נאמר בסוכות שהעושהו "משובח"?
ת. מי שמחמיר על עצמו לא לשתות מחוץ לסוכה אפילו מים, "הרי זה משובח".
מה הטעם שיושבים בסוכה?
ת. זכר ליציאת מצרים, שהושיבם הקב"ה בסוכות, שהן ענני הכבוד, ויש אומרים שהושיבם בסוכות ממש.

מילתא דבדיחותא

המשך הבדיחות מחלק א'

10. למה קמצן מכניס אורחים בסוכות? כי אז הוא מצטער ויכול להיכנס לבית....
11. מדוע חג הסוכות נקרא זמן שמחתנו? כי כל השנה האדם חושב שרק בביתו יש בעיות של שלום בית. בסוכות הוא שמח, בשומעו שאותן בעיות מצויות גם אצל השכנים.....
12. אילו הגברים היו מכשירים הבית לפסח והנשים היו בונות את הסוכה היו שניהם מתחילים בערב פסח.....

נשאר כמות מצומצמת מאוד של חוברת הבדיחות 'לחגי תשרי' ניתן לקנות את החוברת במחיר מצחיק של 5 ₪ בירושלים ברחוב דוד 9 שכונת הבוכרים. כדאי להזדרז.
כמו כן נשאר כמות מחוברת הבדיחות חלק 3 במחיר של 10 ₪

13. ברכות לשנה החדשה למי שצריך!!!

המשך מחלק א' עמוד 4.

שתמיד תמצאו את הקצה של הסלוטייפ.

שתמיד תירדמו בשנת צהריים.

שתקלפו קלמטינה ולא ישאר לכם ריח על הידיים.

שתמיד תזכרו את הקוד של הכרטיס בכספומט.

שלא יהיה לכם חור בשקית של הזבל.

שלא ישבר לכם השפיץ של הטילון למטה.

שלא תקנו משהו ותגלו שעולה פחות בחנות שליד.

שלעולם לא תשכחו איפה שמתם את המפתח.

שלא תיזכרו שהאור דולק אחרי שנכנסתם למיטה.

שלא יתפרק לכם הפתי בר בקפה.

שלא תשתו מים קרים מהר מדי.

שלא תתקעו את הזרת בפינה של המיטה בחושך.

שלא יבקשו מכם 'רק לטעום' כשתפתחו חטיף.

שלא יתקשרו אליכם ממספר חסוי.

שלא יהיו לכם גרגרים רקובים ברימון.

שלא תהיה לכם תולעת בתפוח.

שהדבש לא ילכלך לכם את כל הצנצנת מבחון.

המשך 'ברכות לשנה החדשה למי שצריך!!!'

בחלק ג' עמוד 2.

מילתא דבדיהותא

14. אם תליתי קישוטים בסוכה ונפלתי מהסולם זה נחשב שנפגעתי בתאונת שרשרת?....

15. מעשה בסנדלר העיירה, יהודי פשוט שבפשוטים, עם הארץ מדאורייתא, שנצפה בשמחת תורה מפזז ומכרכר בכל עוז כאילו סיים לכל הפחות ש"ס בלי ביאור. תמה הרב ושאלו: "מי לך פה ומה לך פה ולשמחה מה זה עושה?" ענה הסנדלר: "איני יודע אלא זאת. לפני שבועיים ביוהכ"פ אמרתי 'על חטא שחטאנו לפניך בכפת שוחד', ויודע אני בעצמי שמעולם לא חטאתי בכך- שהרי מי ייתן לי שוחד?? שאלתי לפשר הדבר, וענו לי, שביו"כ מתוודים גם על חטאים של אחרים. ומעתה: אם אני יכול להתוודות על החטאים של הרב, מותר לי גם לשמוח עם התורה של הרב....."

16. איש עני פנה אל גיסו, שהיה איש קמצן. התלונן בפניו כי חג הסוכות קרב ואין לו כסף לקנות יין, חלות, נרות ואת ארבעת המינים לחג. "אמור לי כמה כסף אתה צריך בשביל כל זה" אמר לו גיסו. חשב העני וענה "270 ש". "יופי" ענה לו גיסו, "ראה כמה עזרתי לך. עד עכשיו היית צריך לדאוג לשבעה דברים, עכשיו אתה צריך לדאוג רק לדבר אחד איך להשיג 270 ש....."

17. איזה מזל יש לי, בניתי בערב סוכות את הסוכה בצורה לא חוקית, הגיע אלי פקח ואמר לי: יש לי צו הריסה, ואני חייב לפרק את זה תוך 10 ימים מזל שהוא לא אמר לי שיש לי 5 ימים איך הייתי עושה את חג סוכות.....

18. שדכן אחד אמר למצוא שידוך זה כמו למצוא אתרוג ככה בוררים ופוסלים אבל באתרוג זה יותר קל כי אפשר גם מרוקאי ותימני.....

שימו לב: ניתן לקבל את כל ה- 3 חלקים של חג סוכות במייל: a05832349@gmail.com

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

הבטחתי לפרסום

התפללתי בציון הקדוש של חכם ששון מזרחי זיע"א

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה, קבלתי על עצמי לשוב בתשובה, בקשתי בקשה ולאחר כמה זמן נושעתי.

הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

כורך - במחיר מוזל

ספר גדול - 12 ש

ספר בינוני - 8 ש

ספר קטן - 6 ש

054-8590124

חדש! חדש! חדש!

פרסום בעלון החל מ- 10 ש

עוד פרטים:

0534-135-183

שימו לב: העלון מופץ ב- 8,000 עותקים.

גמ"ח הקלדות

דברי תורה | מסמכים

0534-135-183

ניתן לקבל את הגיליון במייל:

a05832349@gmail.com

לא נבפס'ק אתג השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 0534-135-183
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו | הפצה ראשית: א.ג. הי"ו

ווארט קצר לשבת חול המועד.

נאמר בתורה (ויקרא כג מב-מג): "בַּסֻּכּוֹת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים, כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכּוֹת: לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַּסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם, אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם".

מהן אותן סוכות בהן ישבו עם ישראל בהיותם במדבר, ומדוע כה ראויות הן לציון?

בגמרא (סוכה יא ע"ב) נחלקו התנאים באלו סוכות מדובר. רבי אליעזר אומר: עשה הקב"ה לעם ישראל סוכות של "ענני כבוד" - שבעה עננים שהקיפום מכל צד, שמרו והגיננו עליהם מפני סכנות המדבר, ואף הנעימו להם את הדרך.

רבי עקיבא אומר: סוכות ממש עשו להם, כדרך הולכי דרכים שעושים לעצמם סוכות להגנה מפני מזג האויר.

בדרך רעיונית, מבארים המפרשים כי למעשה אין כאן מחלוקת בעצם העובדות. גם ענני כבוד הקיפו את עם ישראל במדבר, וגם סוכות ממש עשו בחנייתם במקומות שונים. ואולם הדיון הוא לזכר מה חוגגים את חג הסוכות. נבחן את שני הטעמים, ונראה כי למעשה שניהם משלימים זה את זה לרעיון אחד.

בברכת: חג שמח, מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון. שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו.

חדש!

הודפס כ- 20 חוברת

'לא נפסיק את השמחה'

חלק 2

כדאי לקנות לפני שיגמר שימו לב:

כשיגמר אין לנו אחריות למה לא נשאר!!!

0534-135-183

מילתא דבדיחותא

המשך הבדיחות מחלק ב'

19. מה משותף לאתרוג וציצית? באתרוג מהדרים שיהיה כמה שיותר צהוב וכן בציצית מהדרים להשתמש בזה עד שזה צהוב כאתרוג.....

20. אשה מתקשרת לבעלה: איפה אתה?

הבעל: אני במיון!

האשה: מה קרה??

הבעל: תירגעני, אני בשוק ארבעת המינים מחפש אתרוג.....

21. למה חבדניקים לא ישנים בסוכה?

כי אם כן, הם היו עוצרים ברחוב אנשים עם פיג'מות ושואלים ישנת בסוכה היום אחי? בא בא תישן.....

ניתן לפנות בדיווח למייל *le fe מאצרכת*

מילתא דבדיהותא

22. ברכות לשנה החדשה למי שצריך!!!

המשך מחלק ב' עמוד 2.

שלא יגמרו לכם המים החמים במקלחת לעולם.

שיהיו לכם רמזורים ירוקים כל החיים.

שלא יגמר לכם החלב באמצע הנס קפה.

שבחיים לא תדרכו על לגו יחפים.

שהבגד הראשון שתמדדו יהיה מתאים בול.

שתצא לכם תמונה יפה ברב קו וברישיון.

שלא יכנס לכם שמפו לעיניים.

והעיקר שתהיה שנה טובה ומתוקה, ומלאה בהומור ובשמחה!!!

יש לכם דברים מצחיקים??? ניתן לשלוח למייל: a05832349@gmail.com

-הזדמנות אחרונה-

נשאר כמות מצומצמת של חוברת

הבדיחות 'לחגי תשרי'

ניתן לקנות את החוברת בירושלים

ברחוב דוד 9 שכונת הבוכרים.

הכניסה בצד ימין.

כמו כן הודפס כ- 20 חוברות חלק 2

ועדיין נשאר כמות מחלק 3

עוד פרטים: 0534-135-183

מילתא דבדיהותא

23. אחד החל לעשות את סגולת ה- 40 יום רצוף בכותל לצורך מציאת השידוך עד שהחל להחסיר יום ואח"כ יומיים וכך חזר על עצמו שחיסר מידי פעם ביומיים כשאמרו לו זה לא שווה צריך ברצף!! ענה אני סומך על דין לבוד כמו בסוכה, אח"כ שכמעט שבוע הפסיק להגיע, וכששאלוהו מה עכשיו? ענה יש גם דין גוד אסיק וגוד אחית מחיצתא... אני מסתדר, עד שאמרו לו תזהר!! שלא תקבל בסוף לשידוך "דופן עקומה...."

24. הלולב אומר להדס: אני יותר גבוה ממך. ההדס עונה ללולב - אתה אחד אני שלושה. הערבה לשניהם אני עוטף את שניכם משני הכיוונים. לפתע צץ לו הנרתיק ואמר לכולם הרגעו - למה עוד שניה כולכם נחנקים בתוכי.....

25. אתרוג תימני ואתרוג מרוקאי היו יחד בארגז המוכר, הגיע אשכנזי לבחור אתרוג, האתרוג תימני אומר לאתרוג מרוקאי נראה לי שהוא יקח אותי למה הם אוהבים - 'גדיילים' עונה לו המרוקאי - נראה לי דווקא אותי למה אלו אוהבים - 'שפיצים'.....

26. נמאס לכם לחפש את העלון בבית הכנסת???

ניתן לקבל את העלון דרך המייל: a05832349@gmail.com

27. למה קופצים כששרים משה אמת? כי את השיר הזה חיברו קרח ועדתו כשהם ניצלים בגיהנום ושם הם קופצים מרוב חום וזכר לזה גם אנחנו קופצים.....

המתנה המושלמת לחגי תשרי

שככולם מדברים עליה:

כל החוברות שיצאו ע"י ממלכת השמחה:
חלק 1, חלק 2, וחלק 3. ומשמח חתן וכלה.
וכל החגים: חגי תשרי, חג פורים, חג פסח.

וכל זה רק ב- 50 ₪

להזמנות: 0534-135-183

תושבי חוץ לירושלים ניתן לקבל עד הבית בתוספת 10 ₪ דמי משלוח.

מילתא דבדיהותא

28. חוזר בתשובה טרי בנה סוכה באופן שגם הדפנות עשויות מסכך, שאלוהו מדוע? אמר להם 'לכאורה 'כשאני יושן אין סכך 'מעל' ראשי ולצערי לא ראיתי שהפוסקים דנים בנושא 'ממש נעלם מעיניהם' אז אני חושש לכך - ולדעתי זו הלכה פשוטה.....
29. באחד המקומות שמכרו חתן תורה בהרבה כסף קנה את זה גביר שלא כ"כ לומד, אבל אחרי התפילה עשו קידוש והרב צריך לשבח את 'החתן' נעמד הרב ואמר החתן שלנו הוא 'חסידישע חתן' - לא נפגש עם הכלה. ועו"ל שהרי אסור לאדם לקדש את האשה עד שיראנה אא"כ לא עתיד לראותה לעולם ואם כן א"א לתת חתן תורה לראש ישיבה כי הוא עדיין לא למד את כל התורה כי תמיד יש מה להוסיף ולחדש והרי הוא עתיד לראות את זה. אבל לכזה גביר אין בעיה לקדש קודם שיראנה כי לא עתיד לראותה לעולם.....
30. איש אחד העדיף לא לעזור בבניית הסוכה ולקראת ערב החג הוא החליט ללכת לראות את הסוכה כשהיא מוכנה. האיש שאל את הסוכה: אפשר להיכנס? והיא ענתה לו: סכך מזה.....
31. ארי: יוסי, אתה רואה את הכוכבים? יוסי: כן. ארי: זה אומר שאני רואה טוב? יוסי: זה סימן שעף לנו הסכך.....

לסיום: אני רוצה להודות לכל התורמים והשותפים והשולחים בדיחות, בעזרת השם ימלא הקדוש ברוך הוא כל משאלות ליבכם לטובה ולברכה אמן.

וכמובן אנו רוצים בעזרת השם שלפחות בזמן החורף הקרוב, שלא יהיה שבוע שיהיה חסר העלון ברחבי הארץ, זה תלוי בכם, אם כל קורא תורם עכשיו בסך הכל 10 ₪ (זה לא הרבה) יהיה בעזרת השם בזמן חורף שפע של עלונים, תזכו למצוות.

ניתן לתרום ולהשתתף בהוצאת העלונים בדרכים הבאות:

כרטיס אשראי: נדרים פלוס קופה מספר 6500

בקטגוריה האחרונה 'לא נפסיק את השמחה'.

העברה בנקאית: בנק דיסקונט, מספר סניף: 064 מספר חשבון: 158302968.

יש להתקשר לפני העברה: 0534-135-183

זכור: העלונים בחורף ה'תשפ"ג תלוי רק בכך. ||| זה מבחינת הכרת טובה למערכת ||| בשבילכם.

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

הבטחתי לפרסם

התפללתי בציון הקדוש של חכם ששון מזרחי זיע"א

אמרתי פרשת הקטורת, נתתי פרוטה לצדקה, קבלתי על עצמי לשוב בתשובה, בקשתי בקשה ולאחר כמה זמן נושעתי.

הציון נמצא בבית החיים סנהדריה בירושלים

הגיליונות הבאים:

פרשיות נח - לך-לך 140

גיליון מיוחד לרגל הבחירות
מספר: 141.

חדש! חדש! חדש!

פרסום בעלון רק ב- 10 ₪

עוד פרטים:

0534-135-183

שימו לב: העלון מופץ ב- 8,000

גמ"ח הקלדות

דברי תורה | מסמכים

0534-135-183

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עטר"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת ו' תשרי התשפ"ב

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
18:10	19:00	19:42
18:08	18:57	19:39
18:09	18:58	19:40
18:10	18:59	19:41

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יבל דהאן נ"י 050-4194600

הרב מרדכי אליהו זצ"ל הרגיל אותנו לחשוב מראש. "חכם עיניו בראשו" - להיות פיקח, לא להיכנס לבעיות הילכתיות. לא להיות רק חכם שמוצא להן פתרון.

לחשוב מראש על המניין ועל הכשרות באולם, על מי שיהיה איתך ועל מי שמחכה לך בכל דבר כדאי **להיערך מראש**. למתבונן מהצד הכל נראה זרימה שוטפת, אבל באמת יש כאן חשיבה מדוקדקת, והכל בשמחה, במאור פנים ובחיבה גדולה.

כל תנועה או שינוי ובעצם כל התרחשות בחיינו הם תוצאה של חפץ הבורא יתברך, הנהגתו ורצונו.

החל מפעולות יומיומיות פשוטות כמו קימה הליכה לבישת בגד ועד פעולות גורליות שתוצאתן משמעותיות ביותר לכל מהלך החיים.

צבי ברח מפני ציידים, הוא התחבא מאחורי הגפן והצליח להתחמק מפני רודפיו. כשנדמה היה לצבי **שחלפה הסכנה** הוא החל לאכול מעלי הגפן.

שמע אחד הציידים את קולות הלעיסה, ירה חץ ופגע בצבי.

אמר הצבי הפצוע: "לא הייתי צריך לגרום נזק למי שהסתיר אותי מרודפיו..."

גם אנחנו לפעמים פוגעים בלא שימת לב באלה שנתנו לנו יד בשעת הצורך.

השבת ניתנה לישראל בשביל לעסוק בה בתורה

יהו' כפרי פלטה, פרתו חלטה ולא נתנה חלב. החליט לנסוע לרה"ק רבי **יחזקאל משינאווא** כי שמע שברכתו של הצדיק פועלת ישועות. הגיע האישי לשינאווא כשהרבי עמד בתפילה.

הוא נכנס לבית המדרש לחכות עד שיסיים הצדיק את תפילתו ואז יספר לו את צרתו.

ואז כשהתחילו להתפלל שמונה עשרה שמע את הרבי אומר את תיבת **"הנורא"** ברתת ופחד **עד ששכח** את פרתו ואת משפחתו ונשאר בשינאווא במשך **שבעים תמימים** כדי ללמוד מהרבי דרך בעבודת ה'.

לעולם אל תתנו לעצמכם לשקוע... זאת תפקידה של השמש...!!!!

והנה למעשה עניין זה שגמילות חסד עם הנפש אינו מושרש

וסיבת הדבר משום שאין אנו מעריכים כראוי את הנפש חיים אנו בשטף הכוחות הטבעיים המיקרים את הגוף בלבד...

ואם כן בכל מהלך חיינו צריכים אנו לכוון בכל למטרה אחת לגמול חסד עם הנפש לתת לה את כל הדרוש לשם השגת תכלית החיים המושגת מהתקשרות הנפש עם הגוף.

העצב והיגון מורים על רפיון באמונה

לא מצא מנוחה לנפשו... לילה אחד שהה הצדיק המלוב"ן רבי **ישראל אביחצירא** זיע"א בירושלים. הוא התעכב ללינה בבית בשעה מאוחרת בלילה כאשר כל בני הבית כבר עלו על משכבם נשמעו קולות משונוים מחדרו של רבי ישראל. **הרב חיפש** דבר מה בחדרו עבר הרב לחדרים אחרים והמשיך בחיפושיו עד שמצא מאחורי אחד הארונות **חפץ שדומה** צורתו לשתי וערב. רק לאחר שהמשמש שברו והשליכו לאשפה נרגע ועלה על יצועיו. **בנוקר** סיפר לבני הבית כי לא מצא מנוחה לנפשו, ורק לאחר שחיפש מצא את הדבר הטמא שהפריע את מנוחתו.

...בכל עת שהצרה קרובה ואין אדם יודע דרך להינצל הימנה יש לבטוח בו **כי הרבה שערים** למקום... ליבו חזק בבטחונו כאילו הבטיח ה' יתברך...

מקוריה פשוטה

עכבר הציץ דרך חריץ בקיר וראה את האיכר ואשתו פותחים חבילה. "מעניין איזה מזון יש בחבילה" חשב לעצמו, אך הזדעזע לראות את הזוג מוציא **מלכודת עכברים** מן הקופסא. הוא יצא אל החצר וזעק אזהרה: "יש מלכודת עכברים בבית! יש מלכודת עכברים בבית!"

התרנגולת קיקרה וזקה אליו את ראשה: "אדון עכבר, אני יודעת שזה אסון לגביך, אבל אין לך שום משמעות בשבילי". העכבר **פנה אל הכבש**: "יש מלכודת עכברים בבית!" הכבש הפגין סימפטיה ואמר: "אני כל כך מצטער, מר עכבר, אבל אין שום דבר שאני יכול לעשות חוץ מלהתפלל לשלומך". העכבר פנה אל **הפרה** וזו הגיבה בזלזול: "אפשר לחשוב- מלכודת עכברים. אני ממש בסכנה, אה... עצוב ומפוחד חזר העכבר אל הבית, **להתמודד לבדו** עם מלכודת העכברים. בלילה נשמע קול צפצוף, כזה שמשמיעה מלכודת עכברים שהופעלה. אשת האיכר קפצה ממיטתה לראות מה לכדה המלכודת. בחושך לא ראתה כי **היה זה נחש ארסי** שזנבו נתפס במכשיר. הנחש הכיש את האישה והיא הובהלה לבית החולים. היא טופלה וחזרה לביתה סובלת מאם גבוה.

כולם יודעים שהטיפול הטוב ביותר לחום גבוה הוא **מרק עוף** טרי. האיכר שחט את התרנגולת כדי לבשל מרק. שכנים וידידים באו לבקר את החולה וישבו לצידה מסביב לשעון. כדי להאכיל אותם, נאלץ האיכר **לשחוט את הכבש**. האישה גססה עד שלבסוף נפטרה. מכרים רבים באו להלוויה. כדי לסעוד אותם, שחט האיכר את הפרה.

בפעם הבאה שאתם שומעים שמישהו נתקל בבעיה וחושבים שהיא לא נוגעת לכם. זכרו שגם כאשר החלש ביותר מאינם- כולם נמצאים בסכנה... מה שקורה היום, משפיע על המחר כל דבר שאתה שומע יש לו משמעות גם לגביך... הכל בהשגחה משמים אפילו עלה שנפול מהעץ. (העורך)

לאיש המעלה החי חיי אמת, כל חסרון בשלימות כמוהו כחסרון אחד מאביריו

הגאון ר' **ישראל מאיר מראדן** זצ"ל בעל ה"חפץ חיים" נתן לאחד מתלמידיו את כתב ידו, **כדי שיעתיק** את מה שכתב.

ה"חפץ חיים" **קבע מחיר** קצוב לכל גליון על פי מספר השורות שיש בכל גליון. **יום אחד** בא ה"חפץ חיים" בבהלה ואמר לתלמיד שקרה לו אסון כי נכשל בעיון גזל שכן מצא כמה גליונות שיש בהם יותר שורות **ממה שנקבע** וממילא שלם פחות ממה שמגיע לו. וכיון שאי אפשר לברר כמה שורות היו בכל הגליונות ממילא אינו יודע כמה עליו להשיב לו. **המעתיק הבטיח** לו כי היא מותר על כך אבל ה"חפץ חיים" לא הסכים לשמוע ולא זו ממנו **עד שבא** איתו לסיכום משוער ושיולם לו לאחר פיוסים רבים את כל ההפרשים.

ילד אחד בכה ברחוב ניגש אליו אדם ושאל אותו מה קרה. ענה הילד: אבא שלי הכה לעצמו על האצבע בפטיש.
שאל הזר: אז למה אתה בוכה, זה דווקא נשמע נורא מצחיק? כן, גם אני צחקתי בהתחלה.
השיב הילד

את ספרו הראשון בשם "דבר אליעזר", הוציא **הרב ולדנברג** כבר **נגיל 19** בשנת תרצ"ד עוד לפני השואה – את הספר חיבר בהיותו בחור ישיבת חברון והוא קיבל הסמכות מכל הגדולים של התקופה, כמו ר' איסר זלמן מלצר – בעל האבן האזול, בעל החבל יעקב' צוק"ל, וראש ישיבת חברון ר' יחזקאל סרנא, שבדבריהם מפליגים בתארים על העילוי הצעיר **שהתנכר מנעוריו** וכבר הוציא ספר מהדהד. כאשר כולם כאחד מלאי התפעלות מהבחור הצעיר **השוחה בשני התלמודים**, בבלי וירושלמי, מלא וגדוש בגפ"ת, ראשנים ואחרונים.

השפע והברכה וכן ישיבת ארץ ישראל מהוים הכנה והכשרה לעבודת ה'

קבוצת בחורים נשלחה אל **הסבא ומסלבודקא** זצ"ל ע"י הגאון רבי איסר זלמן מלצר שיעמוד על טיבם וישמיע באזניהם דברי מוסר. ישבו הבחורים זמן מה וביניהם היה בחור **שנחשב לעלוי גדול** לאחר שהלכו הביע הסבא את דעתו עליהם בפני רבי **איסר זלמן**. דווקא על הבחור העלוי אמר הסבא כי **לא יצמח ממנו מאומה**.

תמה רבי איסר זלמן והסבא הסביר: "כאשר הגישו בפני הבחורים כוסות תה נשפך מעט סוכר על המפה. הבחור **טבל את אצבעו בסוכר** והכניסה לפיו. נוכחתי לדעת שאין לו דרך ארץ ודי לי בכך לקבוע שלא יצמח ממנו דבר."

בקש מה שאתה צריך לו, ועוזב מה שאינך צריך לו, כי בעזיבת מה שאינך צריך לו – השגת מה שאתה צריך לו.

כל זמן שהעינים רואות לא יהיה כדבר הזה!

עינו של **מאיר סאלם** זצ"ל היחה פקוחה תדיר על חינוך בניו ובנותיו.

פעם ביקשה ממנו ביתו לילך לעבוד במקום מסויים של **תערובת** אנשים ונשים, הוא, תוך כדי שהוא מצביע על עינו אמר לה: "כל זמן שהעינים עדין רואות לא יהיה כדבר הזה".

ביתו הכירה מיד **בחוצות הדבר** ויותר לא דברה על כך. את בניו שלה ללמוד בישיבות הקדושות "פוניבז" "בב"ב וכן בישיבות "קמניץ" ו"מקור חיים" בירושלים, ואת בנותיו ל"בית יעקב".

- ☺ **מטהר** אוויר זה הדבר הכי מפיח בבית, אתה מתיז למעלה ויש לך 3 שניות לברוח לפני שהכל נופל עליך"
- ☺ **איזה** משועממים הערבים האלה... שולחים קאסמים על בנינים ואחרי זה בונים אותם מחדש."
- ☺ **איז** אחד בחיים שגמר מחק שלם - תמיד גוזרים או מתעללים בו בסוף
- ☺ **מכירים** את זה שאתם באים לפתוח את המקפאי, להוציא קופסאת גלידה, יושבים בשולחן עם ספר מוסר מעניין .. ואז מגלים שאמא הקפאיאה בתוכה אורז מלפני חודש...
- ☺ **"הפיצה** היא מאוד מוזרה: היא עגולה, מגישים אותה בקרטון מרובע וחותכים אותה למשולשים..."

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז** שליט"א

משולחן גבוה

באחד הימים עבר הרה"ק רבי **אהרון ראטה**, בעל "שומר אמונים" זיע"א ברחובה של עיר, **והתנפל** עליו אדם אחד בחרפות ובגידופים. **לא השיבו** הרבי דבר והמשיך בדרכו. חלפו חודשים אחדים, יום הכיפורים הגיע. נטל רבי **אהרון** אחד ממקורביו, והלכו לביתו של **הפוגע**. אמר לו: "מבין אני שיש בלבך עלי, ולכן באתי ביום הכפורים לפיס אותך".

נדהם הפוגע. הן היה עליו להגיע אל הרבי לבקש את סליחתו, והנה בא אליו הרבי לבקש את סליחתו?! **התמלא ברגשי חרטה**, ביקש את סליחתו, והפך להיות אחד מן **המסתופכים** בעליו...

מצוות שבין אדם לחברו **אין יום הכפורים הכפר** עד שירצה את חברו. פעמים רבות **אנו עורכים חשבונות** הן החבר היה זה שפגע. שהחל ראשון במריבה- בעצם היה עליו לפיס. לרצות- באו נמחל. **נאנח** חשבונות. **נמרחק** ממריבות. **נעשה** אנו את הצעד הראשון לפיוס. למחילה. לבקשת סליחה. **ובעזרת ה' נזכה להיכתב בספרי החיים!**

שבת שלום לכל בית ישראל

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?!

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

מכתביו של הרה"ק רבי **שלמה מסדיגורא** זיע"א שהיו מוסתרים ורק בשנים האחרונות נתגלו כתב הרבי מילים מרגשות אני מאלה שאינם יודעים אפילו שאני נמצא בעולם **כשאני עובר** בלילה ליד חנויותיהם אני בוכה מתוך אהבה רבה לכל אחד מהם וחושב אולי חלילה חסר להם איזה דבר בבריאות או בפרנסה אני מברך אותם מעמקי לבבי שיהיו **כולם בריאים** ויהיה להם פרנסה ורוח נחת וכמוכן זה על מנת שלא לקבל פרס הכי אמיתי היות שהם אינם יודעים אפילו שאני נמצא במקום...

מילים של אהבת ישראל אמיתית אחריות ומסירות עצומה נשיאה בעול אמיתית עם כל יהודי ויהודי **באשר הוא**. מילים של גדול בישראל שאת כל לבו הגדול נתן למען אחיו.

מסופר על הרה"ק רבי **ישעיהו קריסטלר** זיע"א שהיה נותן כסף רב לצדקה. יהודים רבים **היו פונים אליו** לבקש הלוואות, והוא היה נהנה להם בסבר פנים יפות. מעולם לא היה נושא בהם את חובו, ופעמים ההלוואה היה נתינה גמורה. סוחר אחד לא היה מסוגל לשלם את הלוואתו לרבי, ולא הרדיב לבוא לליסקא שמא יפגשו. רק לאחר העדרות ממושכת העז להגיע. שאלו הרבי מליסקא לסיבת העדרו והאיש הודה כי הוא חייב כסף לרבי ישעיליה, וחש אי נעימות לפגוש בו. **נגעו הדברים בליבו** של הרבי ושאל את רבי ישעיליה האם יש בליבו על האיש שלא פרע את חובו. ענה רבי ישעיליה: "כאשר אני רואה שאין מחזירים לי את החוב, **מבין אני** שאין יד הלווים משגת ואז **פונה אני** להקב"ה שהוא הערב והוא מחזיר לי את כל הסכום..."

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לול, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוהב בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יואל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב בוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יוסף אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, **מרו הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

שבת יג' תשרי התשפ"ג

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
18:01	18:51	19:32
17:59	18:49	19:29
18:00	18:49	19:30
18:01	18:51	19:31

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

פרשת האויגן-סוכות המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

אדם שעושה את המצווה בצער ובעמל, נעשית המצווה יקרה לו מאוד.

חכ סוכות שמח
כל הברכות והישועות
בברכת התורה:
מערכת "המאור שבתורה"

כניש שמחה
הכל נראה טוב ונעים אפשר להתגבר על קשיים לסבול מחסור ולהבליג על מצוקה
ולעומת זאת
כאשר יש דכדוך ועצב הכל נראה רע ושחור פי כמה החסר בולט שבעתיים והקושי גובה מן הר.

מִרְן הַקֹּדֶשׁ הַחַפְצֵי חַיִּים זצ"ל כתב בזמנו לאחד מגדולי העשירים בעולם, שמצבן החומרי של הישיבות ומוסדות התורה בגלילות רוסיה קשה מאוד, ובאם רוצה הוא לזכות לחיי נצח בעולם הבא יפריש בצוואתו מכספו מעט למען החזקת הישיבות, ומעט זה ודאי יהיה בגדר "מועט המוזניק את המרובה".
שכן תמיכה מועטת שלו תספיק לזמן רב להחזיק את כל הישיבות דאו, והיה הח"ח זצ"ל בטוח שלא יסרב אותו עשיר להצעה מלהיבה כזו. אפס, לימים מת אותו עשיר, ונודע שלא הניח מנכסיו לישיבות מאומה. כשסיפרו זאת לח"ח זצ"ל קפץ מכיסאו ואמר: "ברור אצלי שמשמים לא הסכימו שתהיה זכות כה גדולה של החזקת התורה לאדם אחד, ובלבלה ההשגחה העליונה את דעתו שלא ייתן, כדי שתישאר לכל כלל ישראל, עשירים כדלים. הזכות בעסק התורה".

לע"נ רחל (רשל) בת קלרה אלבו

בהיות רבי דוד משה ילד קטן כבן שלוש שנים הגיע לחדרו של הרבי יהודי אחד ושאל אותו הילד דוד משה: מה ברצונך לבקש מאבא? השיב היהודי: הנני זקוק לברכת ישועה.
כאשר תצא מעם פניו של אבא אמור נא לי מה אמר לך, בקשו הילד. לאחר שיצא היהודי מחדרו של הרבי שאלו הילד: מה אמר לך אבא? והשיב היהודי: הרבי אמר שהקב"ה יעזור. ומה יהיה עד אשר הקב"ה יעזור? הוסיף הילד ושאל. אינני יודע... השיב הלה בגמגום. חזור נא לאבא ושאל אותו, הציע לו הילד. חזר היהודי לרבי ושאל את שאלתו של הילד. השיב לו הרבי על שאלתו ואמר: הקב"ה יעזור גם עד אשר יעזור!!!

מנהיג שלא כדרך הטבע בניגוד למנהגו של עולם, כשמחפשים רב או מנהיג, אז התנאים הראשונים הוא שיהא נואם מזהיר, ואילו ביציאת מצרים כיון שהייתה שלא כדרך הטבע, רצה הקב"ה שהמנהיג שיוציא את ישראל, משה, יהיה גם שלא בדרך העולם.

הרימו את ראשכם והמשיכו קדימה...

אלוקים
נותן את המאבקים
הכי קשים לחיילים
הכי חזקים שלו!

מי שאין לו יחס עצמי לא יועילו יחס אביו ואמו

לאנשים עשירים יש יורשים, לא ילדים.

בכל מצב שאדם נמצא בין כשהוא בחוג משפחתו וידידיו ובין כשהוא בודד וגלמוד עליו להאמין שהמצב בו הוא נמצא- הוא הטוב

במהותם טהורים ישראל, רק סיבות חיצוניות מכשילות אותם לידי חטא

הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל, ראש ישיבת מיר, היה מבקש כל ימיו לשמוע דברי תורה מפי תלמידיו הרבים. הוא ניצל כל הזדמנות לשמוע דברים אלה וזכר כל דבר תורה.
פעם גילה כי זוכר הוא בעל פה מאתים ושבעים "חבורות" (מערכות) על סוגית "אויש שילא מדעת", ששמע ממאות תלמידיו. **מכולן**, כך אמר, ירכיב מערכת **שישא בעולם העליון** לפני ישיבה של מעלה.

כל אחד מצווה לפי מדרגתו והשגתו וכל אחד קיבל התורה לפי שורש נשמתו.

קריית פתחשפה
צפרדע קטנה נתרה בביצה. לפתע נפל צל על המים. נשאה את עיניה וראתה שור גדול. התקנאה בו הצפרדע: כמה גדול הוא וחזק. כמה רוצה אני להיות ענקית וגבורה כמוהו. החלה הצפרדע הקטנה להתנפח ולהתנפח.
שאלה את חברתה: הביטי בי, האם כבר הגעתי לגדלו של השור? לא חביבתי, ענתה החברה, רחוקה את ממנו מאוד. הוסיפה הצפרדע להתנפח, ושוב שאלה לדעת חברתה. ענתה זו גם הפעם, כי עדיין קטנה היא. המשיכה הצפרדע להתאמץ ולהתנפח. **לגדלו של השור** לא הגיעה, אך התפקעה מרוב מאמץ...
רואה האדם אנשים חזקים. כשרונים. עשירים יותר ממנו. מבקש הוא להיות כמותם. מנסה לרדוף אחר השניהם. חי ברמת חיים שהיא מעל ליכולתו הכספית. **מנסה ומנסה**, מתנפח ומתנפח. וסופו שאליהם לא מגיע. והוא עצמו את שלוותו מאבד. את כספו מפסיד. וסופו שמתפוצץ.. (העורך)

חכמינו אמרו, **שנגעים באים** בשל גסות רוח ולכן **רפואתו של המצורע** היא, שישפיל ויכניע את עצמו - **בשביל שנתגאה** כארז ישפיל עצמו כאזוב ותולעת". לפיכך ציוה אלישע: "יבא נא אלי" - אף כי יכול אני לרפוא גם מרחוק, אולם צרעתו הרי באה לו **מחמת גאוותו**, לפי שהוא **רואה את עצמו** כ"איש גדול", "נשוא פנים", ו"גיבור חיל", הרי ממילא אין רפואתו יכולה לבוא אלא על ידי הכנעה, שיבוא דווקא אלי **ובזה יכניע** את עצמו. ואפילו לאחר שכבר בא אליו לא קיבלו אלישע בעצמו אלא "וישלח אליו מלאך" והלה אמר לו את אשר עליו לעשות. כל זה נעשה כדי להביאו לידי הכנעה **ולעקר מתוכו** את גסות הרוח, שאז ממילא יוכל להתרפא. (משכיל לאיתן)

אם נרצה להזווכח, בכך שתענוג רוחני גדול יותר מתענוג גשמי, נוכל לדעת זאת אף ממה שנעשה בעולמנו.

כי החטא הוא מציאות ולכן צריך דרך לתיקון החטא והוא ע"י ייסורים ורק חסדי שמים הוא שנתן הקב"ה **דרך נוספת** למחילת העוון ע"י התשובה.

מה טעמו של דבר, שב"כל נדרי" מצרפים גם את העבריינים לתפילת יום הכיפורים, וכן בתענית אמרו חכמינו שיש לצרף גם את פושעי ישראל ורק כאן **בפסח אוסרת התורה** על היהודי הנידח והמתנכר לאכול הקרבן? **כי כאשר** המשומד והעבריינין באים לבכות ולהתענות את הרי סימן הוא זה **שכוונתם רצינית** במקצת ואין להרחיקם. ברם, אם **לתענוג רק** מצטרפים ואת הבכי מניחים הם בשבילנו, **ורק לסעודה של צלי** כבשים טרי וריחני ולשמחת-מועדנו רוצים הם להיות אתנו שותפים בכגון אלה **אין לנו צורך...**

יהודי אחד נשאל: מדוע אתם הדוסיים אוכלים בשבת צ'ולנט? ענה: מה השאלה, צ'ולנט בגימטריה זה שבת. שאל השואל: לא, זה יוצא פחות! ענה הדוס: נו מה הבעיה, תאכל עוד כף...

משולחן גבוה
דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

ושאבתם מים בששון ממימיני הישועה (ישעיה יב, ג), מלבד המים הגשמיים שהיו שואבים במקדש ממעיין השילוח ומביאים אותם בעלזחיות של זהב וכסף לניסוך על גבי המזבח, זוכים אנו לשאוב בימים אלו ממימיה של תורה, אין מים אל תורה (בב"ק פב ע"א), כל יהודי ויהודי הוא זהב וזהב ששואבים בו מים-תורה, בכדי לנסך על גבי המזבח, מוזבחו של ה' יתברך.

בזוה"ק מובא שיש הבדל בין אדם שאחרים מנקים אותו לבין אדם שהוא מנקה את עצמו. וממשיל זאת הוזהר לתרגולת שמתעפרת בעפר, אם תכניס אותה לאמבטיה ותרחץ אותה עם שמפו וסבון ותסרק אותה מה יהיה ממנה? **פצע וחבורה ומכה טריה** (ישעיה א, ז), ואילו כשהתרגולת מנערת את עצמה לבד מיד רואים אותה לבנה כשלג. וזהו שרמז הכתוב "ולקחתם לכם", כל אדם יקח את עצמו בידיים, ולא יחכה שיבואו אחרים ויטהרו אותו, "לפני ה' תטהרו" (ויקרא טז, ל), תטהר את עצמך, ואז לא תרגיש שום כאב. **התנערי מעפר קומי.. לבשי בגדי תפארתך ירושלם עיר הקודש** (ישעיה נב, א-ב), הבגדים של עם ישראל הם המעוות והתורה, החגים והשבת, הם הבגדים שלנו והם מתאימים לכל יהודי ויהודי.

יהי רצון שנזכה לשאוב מהחג הקדוש, קדושה וטהרה לכל השנה כולה, ונראה בקרוב בישיעת ישראל השלימה, אמן.

נתן אלם ונתן שמה אל זית ישרא

אדם אחד בא אל הגאון ר' שמואל רזובסקי זצ"ל (מראשי ישיבת פוניבז) ושאל לטיבו של אחד הבהורים בישיבה, **לצרכי שידוך**. התעניין אם הוא מתמיד "בסדרים", אם הוא למדן וקיבל חוות דעת טובה. הודה אותו אדם לר' שמואל, **ועמד להיפטר** מלפניו - אלא שאז שאלו ר' שמואל לפתע: "יסלח לי כבודו: אך מדוע לא התעניין מר, למשל, אם הוא **דואג** להביא **אוכל לחבר** שלא הגיע לארוחה בחדר האוכל?..." מדוע לא שאלת, אם הוא **משבח את המבשלת** שהאוכל היה טעים?!"

טובה היא לצדיק שמעשיו הטובים צפונים ועלמים מעיני הבריות.

כל יצי היה הגה"ק רבי **עזרא עטיה** זצוק"ל **נחבא אל הכלים**. תמיד חיפש ללמוד במקומות שאינם מוכרים ורוב היום איש אינו בא לשם. **פעם נכנס** לבית כנסת כזה, והשמש שלא הכירו ביקש לנעול את המקום. **צעק** על האורח שזה עתה נכנס, כי הוא מעכב אותו, וכי יפסיק את לימודו.

רבי עזרא, שכבר היה ראש ישיבת "פורת יוסף", **התנצל** ובשקט יצא מן המקום. אפילו לא סיפר לאיש את אשר ארע. **רק לאחר שנים** נודע לשמש מיהו האיש שסילק, ובהתפעלות רבה סיפר כיצד בלי אומר ודברים, **בענה של אמת**, יצא מבית הכנסת

כשאדם משקיע מאמץ ומשתדל הוא אוהב את הדבר ומתקשר אליו. ווהי גם אחת העצות שנתנו חז"ל למי שרוצה לאהוב את חברו.

האמת הוא שבכל אחד מישראל נמצא **ניצוץ קדוש** אשר לא נמצא כמוהו אפילו בצדיק, רק שהבערת הניצוץ **והתגלות האור תלוי** בכל אחד ואחד, כמו כל אבן יקרה או מרגלית טובה שנמצאת עדיין בתוך הלכלוך והחומר הגם שסובב אותה מבחוץ, **הרי אז אינה ניכר** בכלל אורה וזויה המוסתרת שם בפנים, **רק כאשר מזקקין** ומנקין אותה מן הלכלוך ושמים אותה במשבצת של זהב **אזי היא מבהיקה** ומאירה עד למאוד.

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?!
בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלום בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

סיפר הגאון רבי אליהו לוביאן זצ"ל מעשה שזכר מימי נעוריו **וחרט רישום** בליבו: אחד הרבנים הגדולים, תלמיד חכם מופלג קיבל איגרת בה הוא נישאל **שאלה הלכתית**. הרב לא השיב לשאלה. כעבור זמן מה, פגש השואל את הרב ושאל אותו אם **קיבל את אגרתו**. השיב הרב בחיוב. "מדוע אם כן", שאל ההוא **"לא השיב לי הרב** על שאלתי?" "כי סברתי שאינו מיועד לי" - השיב הרב בפשטות - "אתה כתבת: 'לכבוד הרב הגאון הגדול... ואני אינני רב גאון כי אם רימה ותולעת...'" וסיים רבי אליהו את המעשה: "כך נהג אותו רב עניו, שלא בוש להביע את תחושותיו. בעוד מן העבר השני עומדים כאלו הבושים להביע את תחושותיהם כאשר **ליבם סוער** בקירבם מדוע אין מוסיפים להם תארים גדולים ומכובדים מאלו שמכנים אותם בהם, **והכבוד כוזב בוער** בקרבם כאשר... אבל הקדוש ברוך הוא יודע את האמת ואוי לה לאותה בושה!!!"

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אורחה בן חנינה, נעמה בת עזיה, כרמלה בת יעקב, סעודה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, **מרון הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת כ' תשרי התשפ"ג

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:53	18:43	19:22
17:50	18:40	19:19
17:51	18:41	19:20
17:53	18:42	19:21

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

האופן בו אתה מתייחס לעצמך, הוא האופן בו האחרים יתייחסו אליך

פעם אחת בא הרה"ק רבי אשר מסטולין זיע"א לבקר אצל הרה"ק רבי מרדכי מלכוביץ זיע"א. הראה לו הרבי "קויטל" (פתקא) שהגיש לפניו האברך רבי נחום שו"ב מהעיירה מייצט, ובו ביקש להתפלל עליו שיעצור כוח **להניח תפילין** של ראש. מכיוון, שכאשר הוא מניח תפילין של יד, הוא מתלהב מרוב קדושת המצוה ומתרגש עד **כלות הנפש**, ואינו מסוגל להמשיך. השתומם הרבי מסטולין וקרא: "האומנם, האם יש אברך בעל מדרגה שכזאת?"

כשמוכיח את חניו צריך שיהיה מצב אהבה ולא ח"ו כדי שיתגדל

מדוע התפלל הרבי בפתח בית המדרש? עניו מאוד היה הרה"ק רבי אהרון **מבעלז** זיע"א. בבית המדרש היה לו מקום קבוע. כאשר היה בא, ובית המדרש היה צפוף וגדוש אנשים, סרב להיכנס פנימה. גם כאשר הפצויו בו העומדים בפתח בית המדרש שיכנס וישב במקומו הקבוע, לא הסכים. **הסיבה לכך** הייתה שברוב ענוותנותו לא הסכים הרבי שיהודים יקומו לכבודו, ונשאר להתפלל בפתח בית המדרש, **כאחד העם**.

אבל כית ישראל פוקרים
הג שמחת תורה שגח
שככפ אלמוג ולמור ולגלות
את כל בכרי פתורפ כלאחפ.
בברכת התורה:
מערכת "המאור שבתורה"

הלך הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל ברחוב בלויית תלמידו, ופגשו באדם אחד. האיש הביט ברב כאילו מכירו. מיד ברכו רבי חיים במאור פנים ובלבביות, כאילו היו מכרים ותיקים. **האיש השיב** לברכה והמשיך בדרכו.

שאל התלמיד את רבי חיים: מי אדם זה? אמר: "איני מכיר אותו, אך מארשת פניו הבנתי, שאולי ראוי היה שאדע מיהו, והוא **עלול להיפגע** שאינני מכירו. לכן הקדמתי לו שלום". רגישות לזולת, הבנה לנפש האדם, אכפתיות לרגשותיו. גדלותו של אדם נבחנת בדברים הקטנים- הגדולים האלה...

אדם רוצה להשיג שליטה על ידי כעס, ולמעשה הכעס הוא הגורם העיקרי לאובדן השליטה

כל אדם נורמלי חייב לקום בבוקר בשעה מסוימת ולהתגבר על הפתוי **להמשיך לישון**, אבל חסד עשה עמנו הקב"ה שאם ממילא אנו חייבים לקום, כדאי לקום לתפילה **ואז תהיה זו קיסה** למען עבודת הבורא!

לפעמים צריך להפסיק, כדי להספיק יותר. **מנוחת צהרים** או **שנת לילה** טובה אין כמהם ערובה להספק טוב ויעיל יותר. **סי שמותר** עליהם יוצא שכרו בהפסדו.

לע"נ רחל (רשל) בת קלורה אלבו

פעם הלך הגאון רבי **יוסף יזול, הסבא מנובהרדוק** זצ"ל עם תלמידו לייסד ישיבה בעיר ביאליסטוק. כל הלילה הלכו ברגל, ובסופו, נזדמנה להם עגלה, עלו עליה ונרדמו בה. כשהתעוררו, נתקף הרב פחד שמא איחר את זמן קריאת שמע. **קרא מיד** קריאת שמע, וכשסיים, התעלף. התעורר ושאל: "האם איחרנו את הזמן?" ענה התלמיד, שכנראה, לפי גובה השמש לא איחרו את זמן קריאת שמע של הגר"א. **לאחר שבע שנים** נפגשו שנית, ושוב שאל הרב: "האם בטוח אתה שלא איחרנו, או שאמרת זאת רק כדי להניח את דעתי?" וגם לאחר שש שנים נוספות לא פג הפחד מלבו, ואמר לתלמידו: "עדיין חושש אני לאותו איחור זמן של קריאת שמע..."

כל זמן שיהודי עמל ומתיגע באמונה משיג בה גילויים גדולים.

נקודה לפהשפה

זה היה אחד המשפטים הכי מסוקרים באותה התקופה. בית המשפט היה גדוש מפה לפה. התביעה רצתה **פסק דין מוות לרוצח**. אע"פ שהביאה אין ספור ראיות כנגדו, הגופה מעולם לא נמצאה. לאחר אין ספור דיונים, עמד הסנגור לנאום הסיכום מול חבר המושבעים: שמעו רבותי! אני מתכוון להוכיח לכם שכל העלילה נגד הלקוח שלי, היא שקר וכזב! הסתכלו נא היטב על דלת הכניסה לאולם, בעוד שתי דקות יכנס דרכה הנרצח **בכבודו ובעצמו**, חי בריא ושלם, על שתי רגליו!"

כולם הביטו בציפייה דרוכה, אך הזמן חלף ואף אחד לא הגיע... פנה והכריז הסנגור: "נכון, הנרצח לא הופיע - אך הסתכלתי עליכם וכולכם הבטתם לכוון הדלת. מה שמוכיח למעשה שאינכם בטוחים בלב שלם שאכן הוא באמת נרצח, אז איך אתם יכולים **להרשיע את הנאשם**, כאשר אתם בעצמכם לא בטוחים במאה אחוז? ... אינכם יכולים לעשות זאת."! הנאום הסתיים, המושבעים פרשו לחדר צדדי לדיון מסכם. לאחר כמה שעות הם חזרו והודיעו: "החלטנו להרשיע את הנאשם!"! הסנגור לא האמין: "איך זה יכול להיות? הרי הוכחתי לכם שאתם לא בטוחים..." ענה לו ראש חבר המושבעים: "נכון, אנחנו כולנו הסתכלנו אל הדלת כדי לחפש את הנרצח, אבל באותם רגעים אני הבטתי בנאשם - והוא לא העיף מבט לכוון הדלת, כי הוא ידע **שלא הולך להופיע אף אחד**..." הוא פסק על עצמו את גור דינו.

מסתבר שהאזהרה להתרחק מהשקר לא באה בגלל ששקר הוא דבר קל... בדיוק להיפך: לשקר יש כוח **משיכה קטלני**, עד שבקלות אפשר פשוט... בכל פעולה החלטת. אמירה מעשה. רעיון שלי. האם אני מסוגל ל"לא להעיף מבט לכוון הדלת". כי אני בטוח במאה אחוז שזה נכון או שבתוך חוכי **אני יודע שהאמת שלי** לא כל כך טהורה....? (העורך)

אחד מגדולי ירושלים חלה והיה מרותק למטתו. במשך שנה שלמה היה הגאון רבי **סוליימאן מוצפי** זצ"ל נכנס לביתו מדי ליל שבת קודש, **משוחח עמו** שעה ארוכה בדברי תורה, משתתפו בענייני הצבור כבעבר ושואל בעצתו. שאלוהו: "מדוע טורח הרב לבוא לביתו גם בימים גשומים. הן יכול הוא ללכת במוצאי שבת, וגם בני הבית לא יאלצו להמתין לו". אמר הרב: "תלמיד חכם זה, מדי שבת קודש בודאי נזכר בימי זוהרו, כשהיה יוצא מבית הכנסת מוקף קהל רב של מעריצים. חושש אני, **שמו ירכיש** עצמו כאיש שאין **חפץ בו**. מוטב שיתעכבו בני ביתי, ואני אצטער מעט, ותלמיד חכם זה לא יתעצב בליל שבת קודש!"

במלחמת השחרור בעת שירד רבנו הרב **יהודה צדקה** זצ"ל במדרגות ביתו נפצע מרסיסים שפגע בו. מקורביו ביקשו להזמין מיד רכב הצלה שיטפל בו, **אבל רבנו סירב** לתמיהתם השיב: עתה בעיצומה של ההפגזה על רכבי ההצלה להיות פנויים למקרים קשים ודחופים אני אינני פצוע קשה ויכול לחכות עד יעבור זעם.

שאדם נמצא בין כשהוא בחוג משפחתו וידידיו ובין כשהוא בודד וגלמוד **עליו להאמין** שהמצב בו הוא נמצא הוא הטוב

פעם בא תלמידו של הגה"ק רבי **מרדכי שרעבי** זצ"ל להתיעץ עם הרב בדחיפות ולבקש את ברכתו. הרב לא היה בבית, **והרבנית יעצה לו** שיעלה לישיבה. ניגש התלמיד לבית המדרש והקיש בדלת הסגורה.

הוא דפק כמה פעמים, אך אין קול ואין עונה. **האברך ניסה** שוב, וכאשר ראה שלא פותחים לו, דחף מעט את הדלת והציץ פנימה. התלמיד ראה את הרב יושב בסמוך לפתח, מתעמק בלמודו בספר "ראשית חכמה" ופניו לוהטות באש. הדלת חרקה בקול רעש, אך **הרב לא שמע** דבר. רק לאחר שעה ארוכה נשא הרב את עיניו, הבחין בתלמידו וענה תשובה לשאלתו. בסיום התנצל ואמר שכלל לא הרגיש בנוכחותו...

עדיף להתבנות ולשתוק, מאשר להתלונן שבזו אותך.

מטוס שעמד להמריא החל לשדר מצוקה והטיסה נדחתה בשעה. אחרי ההמראה אחד הנוסעים שאל את הדיילת: "למה הטיסה התעכבה, מה הייתה הבעיה?". הדיילת סיפרה: "הטיס הראשי זיהה רעשים מוזרים באחד המנועים וסרב להטיס את המטוס!". האיש שאל: "ולקח לטכנאים שעה שלמה לתקן את הרעשים?". הדיילת משיבה: "לא בדיוק, לקח שעה עד שמצאנו טייס אחר שיסכים להטיס את המטוס". 🤔

הצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

משולחן גבוה
דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**
סוחר אחד עשיר שחזר פעם מנסיעותיו ממרחקים והביא איתו מנורה נהדרת המרהיבה עיני כל רואיה, ובכדי לקבוע אותה בחיבל ביתו, התקין עבורה מכונה שהיתה קשורה לחבל, ועיי החבל היה לו האפשרות להרים או להוריד את המנורה כאוות נפשו,
והנה פעם נכנס לביתו עני לבקש ממנו נדבה, וכשיצא הסוחר לרגע מהחדר בו היתה תלויה המנורה, הבחין העני והוטב בעיניו מאוד החבל של המנורה, והוציא סכין מכיסו וחתך את החבל כדי לקחת אותו, ולא עלה בדעתו מראש את תוצאות הדבר, הוא חתך החבל והמנורה נפלה בעוצמה רבה ונשברה לרסיסים, כששמעו כולם את קול השבירה נבהלו ובאו לאותו חדר, ונחשך עיניהם בראותם את החורבן,
הנה העני הזה לא חשב כלל לעשות לו היזק כה גדול שנהיה כאן, וכל כוונתו היתה רק להחבל כי הוא אינו משיג כלל את שוויות המנורה,
אדם צריך לדעת **שכל פעולה** ואפילו קטנה שעושה בעולם הזה **פועלת וחשובה** בשמים מאוד הבה **נקפיד** בכל מצווה ומצווה.
נתן טאוב וזא שאח אבן זית ישרא

האדם שמכיר את ערכו תמיד שש ושמת חסדיו המרובים. מודה להשי"ת על חסדיו המרובים.

והכבוד האמיתי אינו מונח כלל במקום בו אפשר למדוד אותו ולהעריך אותו בערכים חיצוניים. הכבוד האמיתי **נמדד בפנימיותו** של אדם, במה שעשה בטהרת הלב ובזכות הנפש. מעשים שנעשו רק לשם שמים. אדם כזה ראוי לכבוד אמיתי ומהותי. ומטבע הדברים, כאן בעולם **קשה למצוא כבוד** שכזה, בודאי לא למי שמחפש אותו.

ככל שהאדם **שקוע יותר בעולם** התורה והמצוות הוא נכנס עמוק יותר **לים התענוג** העצום הזה.

בניו של ר' **חיים מצאנו** עזרו לאביהם לבנות סוכה. לאחר מכן הם **ביקשו ממנו כסף** כדי לקנות **קישוטי סוכה**, אך אביהם אמר להם לחזור אליו מאוחר יותר. בינתיים הגיעו אל הבית שלושה אביונים, והרב נתן להם את כל הכסף שהיה בידו. כאשר הילדים חזרו אליו מאוחר יותר לבקש את הכסף לקישוטי הסוכה, הוא אמר להם: "צר לי, ילדים, אבל אין לי כסף". "ומה עם קישוטי הסוכה?" שאלו הילדים. "הקישוטים כבר מוכנים", השיב הרב. הילדים הציצו אל תוך הסוכה, אך לא ראו בה שום קישוט. "אין שם שום קישוטים, אין שם כלום", הם אמרו. "בקרוב תראו אותם", ענה אביהם. בינתיים חזרו שלושת העניים, לבושים כולם בבגדי חג חדשים, אל הבית. הרב קיבל את פניהם, ולילדיו הוא לחש: "**האורחים הללו הם קישוטי** הסוכה שלנו". הילדים לא הבינו, אבל שתקו, כיוון שלא רצו להיראות בלתי מנומסים. אחרי שהאורחים הלכו, הרב הסביר: "בכל מקום בתורה שבה כתובה המלה 'סוכה' היא כתובה בלי האות ו', 'סכה', וזה בא לרמז לנו שמהו חסר. הסוכה, כשהיא לעצמה, איננה שלמה – משהו חסר בה. היא שלמה **רק כאשר** אנו **מכניסים לתוכה** חסד והכנסת אורחים. רק אז היא מקושטת כראוי. בהג הסוכות אנו נוהגים להזמין את האושפיון: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרון, יוסף ודוד; נוסף עליהם אנו מזמינים גם **אורחים בשר ודם**: לא רק חברים וידידים, אלא גם אנשים בודדים ואומללים. רק אז יכול חג הסוכות להיות חג של שמחה אמיתית."

התלונן החסיד הגאון רבי **מוטל אוסטרובר** ז"ל באוזניו של הרה"ק רבי יהודה לייב, בעל ה"שפת אמת" זיע"א מגור: "מה אעשה, ולעתים חוטפת אותי **שינה בעת הלימוד?**". ענה הרבי: "ובכן מה, **פוקחים את העיניים** בכוח ולומדים". ובכה אמירה זו עלה בידי החסיד להשלים באותה שנה את כל ארבעת חלקי ה"שולחן ערוך"...

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשדי, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אותנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איה, מרים בת זוהרה, הרב אליעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגניה, שלום בן אורה מורק, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, **מרת הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

מהפעילות לא נחיס ארץ

אבות וبنים תהלים מלל ליל שישי אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש מלל שישי

עלון באלפי עותקים סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים שיעור עין יעקב ישיבת בין הזמנים

שיעור בעלי בתים פעילויות לילדים

כמעט בכל בית יש את הילד שעושה הכל וילד שחושב שהוא מינימום שייח סיעודי.

לע"נ הילד הנעים אליהו שור בן חנה ולי שהיה מקוראי העלון ומשתתף בפעילויות

למה להציץ בעלון של חבר

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה 367korona@gmail.com

נכנסתי למטבח בשביל כוס מים ובטעות יצאתי עם פיצה מארז גלידה ועוגה...

לסודה יש את הטעם של מה שאתה מרגיש כשהרגל נרדמת

חוצפה של בן אדם, הצעתי לו טרמפ לבית החולים וכל מה שהוא זוכר זה שעליתי לו על הרגל עם הגלגל.

בכל פעם שטבעוני זורק שקית זבל עוד חתולה נשארת רעבה.

בכל חנות יש את זה שנוגע בכל החלות ומחפש חלה שלא נגעו בה.

מעשה שהיה

יש רגעים קטנים ולא נוחים בחיים שיכולים לגרום לנו לצאת מהרוגע שלנו, אך כל עוד אנחנו זוכרים כמה אנו אוהבים אחד את השני, הרגעים האלו יכולים להפוך לעוד חתיכה שמרכיבה את אותה האהבה. כשהייתי ילד, אני זוכר שאמא שלי הייתה אוהבת להכין כעכים מפעם לפעם. ערב אחד זכור לי במיוחד, כאשר היא הכינה את הכעכים. היה זה לאחר יום ארוך וקשה בעבודה שלה, והכעכים שהיא הכינה נשכחו ונשרפו מעט. באותו ערב, הניחה אמא מול אבא שלי צלחת, בה הכעכים שנשרפו לה באפייה, ולצד הצלחת הניחה כוס תה. נראה לי שאבא שלי לא שם לב לכעכים השרופים. הוא חיך אל אמא ואמר תודה רבה! אבל אני זוכר ששמעתי כיצד אמא מתנצלת על שריפת הכעכים. לעולם לא אשכח מה הוא ענה לה: "אשתי היקרה, אני אוהב כעכים שרופים..."

מאוחר יותר בלילה, כאשר הלכתי לישון שאלתי את אבא אם הוא באמת אוהב כעכים שרופים. הוא אמר: "על אמא שלך עבר יום ארוך וקשה בעבודה והיא באמת עייפה מאוד, וחוש מזה. כעך שרוף מעולם לא הזיק לאף אחד! אתה יודע, החיים מלאים דברים לא מושלמים.. האנשים רק חושבים שהם מושלמים.

אני לא הכי טוב בכל דבר, ובמשך השנים שמתי לב שאמא לומדת לקבל את כל הפגמים שבי, ובוחרת להתייחס לכל התכונות הטובות שלי.

לכל אחד נתנה יכולת הבחירה, האם להפוך מקרה פשוט - לאסון מחריד לריב ומדון, או יכולים אנו להפוך את המקרה להתעלות, ויתור, התחשבות ועוד.. במיוחד בחודש זה עלינו להתגבר ולהתעלות על עצמינו...

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

"בן אדם מה לך נרדם, קום תעשה כלים"

(מילים ולחן: אשתי)

שני הבנים שלי הלכו מכות, אשתי צעקה לי "אולי תתערב" שמתי 100 שח על הבכור.

רוצה לדעת מי היה האיש שתכנן את האוטובוסים ואמר לעצמו: "ופה נעשה רביעיה עם שני מושבים הפוכים, למקרה שמישהו ירצה לארוח".

הגיע הזמן להוסיף לכתובה שורה שתקבע מי יכבה את האור בחדר כשהולכים לישון.

חיים: תגיד, אפשר להשתמש במכסחת הדשא שלך? איציק: בשמחה, שכני היקר, רק אל תוציא אותה מחוץ לגינה שלי.

החלטתי מהיום לסנן את הבנקאי שלי, הוא רוצה אותי רק בגלל הכסף.

אני בזמן מבחן כי יש לי בעיית אמון קשה עם עצמי:

מחקרים מוכיחים כי כל אדם שמחכה יותר מעשר דקות בתחנת אוטובוס הופך למודיעין מהלך של אגד.

הצעת חוק: עגלות סופר יעברו כל שנה כיוון פרונט ואיזון גלגלים.

לא טוב היות האדם לבדו....

אבל איזה שקט!!!!

בוס: למה אתה יושב ועושה כלום? אני: אם אני מקבל מינימום אז גם אתם תקבלו מינימום

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליטי"א

"אתם נצבים היום פְּלֶכֶם לַפְּנֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים כט, ט). איתא במדרש אגדה: למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות בפרשת כי תבוא, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים, חוץ ממ"ט קללות שבתורת כהנים (בפרשת בחוקות), הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו, התחיל משה לפייסם: אתם נצבים היום, הרבה הכעסתם למקום ולא עשה איתכם כלייה והרי אתם קיימים לפניו."

לכאורה דברי המדרש הללו תמוהים מאוד, הרי כל תפקיד הקללות ליצור הרתעה ופחד בעם ישראל שלא יעברו על מצוות ה', ובוזה שאמר להם משה רבינו שהכל בסדר, "הנה, לא קרה לכם כלום", הרי שהוא הוריד מהם את כל ההרתעה והפחד, "הרס את הכל", לכאורה, אלה, ישנם בני אדם שטוענים ואומרים: "עזוב אותי, תראה איזה עונשים יש לעובר על רצון ה', אין לי כבר תקנה, וְכִאֲשֶׁר אֶבְדְּתִי אֶבְדְּתִי (אסתר ד, טז)".

אך בא משה רבינו ושולל טענה זו, "לא, זה לא נכון, הקב"ה הוא ארך אפיים ורב חסד, כִּי נִפְלְתִי קָמַתִּי כִּי אֶשָׁב בְּחַטָּה ה' אֹרֵךְ לִי (מיכה ז, ח), אם אדם נופל צריך הוא לקום מיד ולא ליפול לייאוש, "אתם ניצבים" - לעולם תעמדו ניצבים ולא תישברו, אִם אֶסֶק שְׁמַיִם שָׁם אֶתֶּה וְאֶצִּיעָה שְׁאוֹל הַנֶּזֶק (תהילים קלט), אפילו ירד אדם והגיע עד לשאול הקב"ה נמצא שם ומחכה שיחזור אליו בתשובה שלימה.

יודוע ומפורסם מה שאמר אחד מהאדמו"רים הקדושים ש"אפילו אם חלילה אעבור את העבירה הכי חמורה בתורה, מכל מקום אני יודע שה' יתברך יהיה איתי שם". את המסר הזה רצה משה רבינו להעביר לעם ישראל, נכון, יש את הקללות לעוברים על רצון ה', אך תמיד אפשר לחזור ולתקן את המעשים, הקללות נועדו אך ורק להתראה, אולם הקב"ה אינו חפץ לקלל את ישראל אלא לברכם, כשישובו אליו בתשובה שלימה.

יהי רצון שנזכה לשוב כולנו בתשובה שלימה ובזכות זה נזכה לשנה טובה ומבורכת, שנת גאולה וישועה, אמן ואמן.

שבת שלום ולמבורך!

זכות כתר תורה
150 ש"ח לחודש
זכות יסוד ובניית בית הכנסת שיעורים תפילות ופעילויות

זכות מחזיק תורה
100 ש"ח לחודש
זכות שותפות בכל פעילויות ביה"כ"ג שיעורים תפילות אבות ובנים ומתמידים

כולם ביחד

אתפ'ס הבניין זה הזמן והרגע הנכון לפני ראש השנה

לתרומות: נדרים פלוס "מאירים וזורעים הצלחה" קוד 1000538 או בפלא': 052-7656075

ניתן להשיג את העלון: בימי רביעי-חמישי בישיבת "אור החיים" רחוב עזרא 1 ירושלים. ביה"כ "שמואל הנביא" רחוב שמואל הנביא 55 (מול דושינסקי). ביה"כ "רמת עזרא" רב חנן 1 בית שמש בעלות 1 ש"ח

מהפעילות לא נחיס ארעץ

אבות ובנים תהלים

מלל ליל שישי אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש

מלל שישי

עלון באלפי עותקים

סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים

שיעור

עין יעקב

שיבת בין הזמנים

שיעור

בעלי בתים

פעילויות לילדים

כל אלה שפגעו בי
מספר חשבון: 3456544
סניף: 133
בנק לאומי

לשון הרע: 520 שח
קללות: 790 שח
צביעות: 207

אתחשב לאור המצב
אפשר 3 תשלומים

כל מי שפגעתי בו
העלבתי אותו
דיברתי עליו
וכו ...
שיחשוב טוב
למה עשיתי לו
את זה לא מאוחר
לבקש סליחה

דבר העורך

"כל האוכל בתשיעי נחשב לו הדבר כאילו התענה תשיעי ועשירי!"

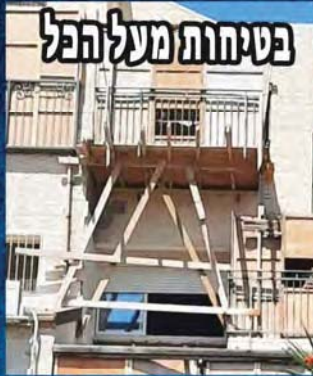
על הציווי ביום הכיפורים: "יום הכפורים הוא מקרא קודש יהיה לכם ועניתם את נפשותיכם" אומרים חז"ל בגמרא במסכת יומא: "כל האוכל בתשיעי נחשב לו הדבר כאילו התענה תשיעי ועשירי!"

מסופר על הצדיק ר' לוי יצחק מברדיצ'ב: שפעם אחת בליל כל נדרי הגיע הצדיק מברדיצ'ב לבית הכנסת והנה במקום לשבת במקומו החל לחפש מתחת לספסלי בית הכנסת כאדם שאבד לו דבר מה. לבסוף ניגש הרבי אל לעמוד התפילה נשא עיניו למרום ואמר: "רבנו של עולם הבט משמים וראה מי כעמך ישראל גוי אחד בארץ! מה היה קורה אילו היית מצווה לאומות העולם לאכול ולשתות? כמה שיכורים היו מתגוללים ברחובות ומתחת לכל שולחן וספסל?"

לעומתם בני" עם קדושיך! צוית להם לאכול בתשיעי, ועתה עומדים הם כמלאכי מעלה עטופה בטלית באימה ובריאה מפני היום הקדוש והגורא. אין אחד מהם תחת הספסל או תחת השולחן...! אנא כפר לעמך ישראל! איזו הסתכלות ולימוד סגוריא יש ללמוד מכאן...

בידידות ניר גלמאט

זה לא רק עיון - זו מערכת אמת

בטיחות מעלה

השכנה שלי צרחה על הבן שלה כל כך חזק הבוקר שגם אני סידרתי את החדר שלי

אני חופר שהיה ספסל פחוב

לע"נ הילד הנעים אליהו שור בן חנה ז"ל שהיה מקוראי העלון ומשתתף בפעילויות

- כואב לי הראש
- שתית מים?
- כן
- פה מסתיימת ההכשרה שלי

איך לבלבל טבעוני

מעשה שהיה

רועה צאן אחד רעה את צאנו בכר המרעה, משהרגיש בעייפותו הניח את ראשו על מצע דשא ונרדם. הכבשים ניצלו את השעה הזו, פנו אנה ואנה עד שמצאו פרצה בגדר ונכנסו אל השדה הסמוכה, שם היה מרעה דשן וטוב יותר, ואכלו לתאבון, אך דא עקא היו אלה שדותיו של שר העיר, וכאשר ראו עבדיו כבשים זרות רועות בשדותיו - החרים אותן והניחו אותן בין עדרי השר. משהתעורר הרועה משנתו גילה לתדהמתו כי הכבשים נעלמו... שאל וחקר את אשר ארע, וישב וחשב מה לעשות כדי לרצות את השר. שמע אותו רועה שכבר קרה מקרה כזה בעבר, ובעל הכבשים הגיש לשר שק סוכר והשר התרצה לו. שמח אותו רועה והזדרז אף הוא להביא לשר שק סוכר. כשהגיע לבית השר, אמרו לו כי השר נסע ויחזור רק מחר. בלית ברירה, הניח את שק הסוכר בחדרו של השר על השולחן, לקח את כבשיו ויצא לו. כשחזר השר ושמע את כל אשר קרה התרגז מאוד וחמתו בערה בו וביקש להביא את הרועה אליו מיד. הרועה הגיע כשהוא רועד כולו. מיד פתח השר בדבריו ושאלו: "כיצד העזת להיכנס לביתי ולקחת הכבשים?" "עשיתי כקודמי" ענה הרועה. "שוטה שכמותך, וכי שק סוכר הנני צריך? העיקר הם הבקשות והתחנונים שביקש קודמך, כששמעתי את תחנוני וראיתי כיצד מתחרט הוא באמת, כי אז סלחתי לו. גם אנו, כשאנו שבים בתשובה ומכים על הלב כפי שעשו קודמינו, זו לא הדרך הנכונה, עלינו להתחנן ולבקש על נפשנו בלב שבור ונדכא, כי אז ימחל לנו ה' על חטאינו ויקבל את סליחתנו.

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

"ולקחתם לכם", לכם היינו את עצמכם, קחו את עצמכם לידיים, בתקופה זו שעדיין אין לכם הרבה עוונות (כיון שנמחקו ביום הכיפורים, וכדרשת חז"ל "ביום הראשון" - ראשון הוא לכם לחשבון עוונות), תתעלו מהחומרות והגשמיות, ותגבהו עוד ועוד ברוחניות. ועוד רמז הכתוב 'ולקחתם לכם' - תקחו את עצמכם, למי? לכם! כל תכלית התורה והמצוות היא לטובתכם ולהנאתכם, וכדאיתא במדרש (משלי טז, יא) אמר הקב"ה וכי מה הנאה יש לי מהם (משמירת המצוות)? ולא נתתי זאת אלא לכם לטובתכם (וכעין מה שנאמר באברהם אבינו לך לך מארצך, להנאתך ולטובתך). ***

ושאבתם מים בַּשָּׁשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה (ישעיה יב, ג), מלבד המים הגשמיים שהיו שואבים במקדש ממעיני השילוח ומביאים אותם בצלוחיות של זהב וכסף לניסוך על גבי המזבח, זוכים אנו לשאוב בימים אלו ממימה של תורה, אין מים אל תורה (בב"ק פב ע"א), כל יהודי ויהודי הוא זהב טהור ששואבים בו מים-תורה, בכדי לנסך על גבי המזבח, מזבחו של ה' יתברך.

בזוה"ק מובא שיש הבדל בין אדם שאחרים מנקים אותו לבין אדם שהוא מנקה את עצמו. וממשיל זאת הזוהר לתרגולת שמתעפרת בעפר, אם תכניס אותה לאמבטיה ותרחץ אותה עם שמפו וסבון ותסרק אותה מה יהיה ממנה? פֶּצֶע וְחַבְרָה וּמִפְּהָ טָרְיָה (ישעיה א, ו), ואילו כשהתרגולת מנערת את עצמה לבד מיד רואים אותה לבנה כשלג. וזהו שרמז הכתוב "ולקחתם לכם", כל אדם יקח את עצמו בידיים, ולא יחכה שיבואו אחרים ויטהרו אותו, "לפני ה' תִּטְהַרְךָ" (ויקרא טז, ל), תטהר את עצמך, ואז לא תרגיש שום כאב. הַתְּנַעֲרֵי מִעַפְרֵי קוֹמֵי. לְבָשֵׁי בְגָדֵי תְּפָאֲרְתְּךָ יְרוּשָׁלַם עִיר הַקֹּדֶשׁ הַבְּגָדִים שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל הֵם הַמִּצְוֹת וְהַתּוֹרָה, הַחֲגִיגִים וְהַשְּׁבֻטָה, הֵם הַבְּגָדִים שֶׁלֵּנוּ וְהֵם מֵתַאֲיִמִּים לְכָל יְהוּדֵי וְיְהוּדֵי.

יהי רצון שנזכה לשאוב מהחג הקדוש, קדושה וטהרה לכל השנה כולה, ונראה בקרוב בישועת ישראל השלימה, אמן.

שבת שלום ואמורק!

הרגע שאתה מנסה להשתלב בהושענות

שלום, אני רוצה להזמין פיצה - לא? סוכה 6 כניסה ב'

-איזה כיף לראות אותך מתחת לחופה, אני כל כך מתרגשת!!! -אמא, די! זו הסוכה שלי השכנים ואת דחפת אותי הרגע פנימה.

אף אחד לא יקח לי את הסכך

חביתת ערבה

אימונים להקפות בשוארמה

מדוע בפסח עושים את כל החומרות ובסוכות מחפשים את כל הקולות - לבד, דופן עקומה ועוד כי את פסח עושות נשים וסוכות עושים גברים

לנצל כל מקום

אתרוג הכי קטן שמצאתי

חיוך וילינג להשכרה

קנינו כל כך הרבה אוכל לחג, שיושבת איתנו בסוכה קופאית של רמי לוי שעדיין עושה לנו חשבון

נראה לכם אני פרייאר, שאני אשלם עוד 20 שקל על משלוח?

ניתן להשיג את העלון: בימי רביעי-חמישי בישיבת "אור החיים" רחוב עזרא 1 ירושלים. ביה"כ "שמואל הנביא" רחוב שמואל הנביא 55 (מול דושינסקי). ביה"כ "רמת עזרא" רב חנן 1 בית שמש בעלות 1 ש"ח